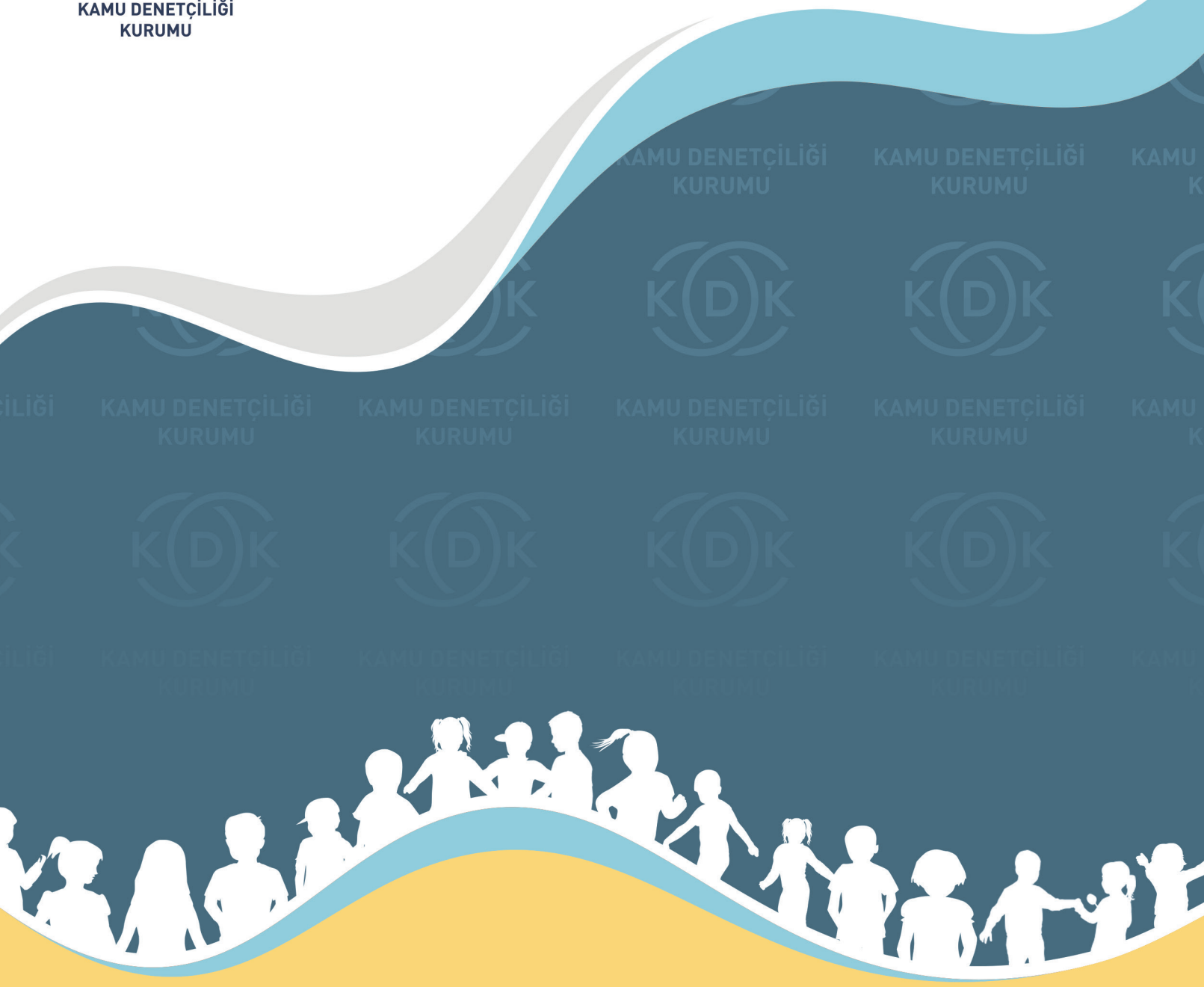




KAMU DENETÇİLİĞİ
KURUMU



KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (KDK) ÇOCUK HAKLARI KARARLARI

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (KDK)
ÇOCUK HAKLARI KARARLARI



ÖNSÖZ

Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK), çocuklar dahil Türkiye’de yaşayan tüm insanların başvuru yapabildiği bir hak arama kurumudur. İdarenin işlemleri ve kamu görevlilerinin davranışlarını şikâyet üzerine inceler ve karar verir. Gelen şikâyetler üzerine yaptığı incelemeler sırasında insan haklarını, adaleti ve hakkaniyeti esas alır.

Kurumumuz çocuk haklarının korunması ve gelişmesi ile idarelerin vatandaşlarına nazik ve ölçülü davranması, dürüst, şeffaf, hızlı ve kaliteli hizmet vermesi için çalışmaktadır.

Kurumumuz idare ile sorun yaşayan tüm çocuklardan da şikâyet başvurusu almaktadır. Bu şikâyetleri dostane bir şekilde, çocuğun üstün yararını gözeterek çözmekte; gerekirse tavsiye kararları vermektedir. Bu çerçevede, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Karma Komisyonu tarafından seçilen beş Kamu Denetçimizden biri, doğrudan çocukların hak ihlalleri ile ilgili konuları ve şikâyetleri incelemekle görevlidir.

Çocuk hakları ile ilgili konularla görevli olan Kamu Denetçimizin koordinasyonunda; Kurumumuz, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ile işbirliği yapmakta ve çalışmalar yürütmektedir. Tüm çocukların haklarını bilmeleri, hak arama kurumu olan KDK’yı tanımaları ve gerektiğinde doğru başvurular yapabilmeleri için çeşitli eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

KDK, 2013 yılından bu yana çocuk haklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla Türkiye’de faaliyetlerini sürdürmektedir. KDK Çocuk (kdkcocuk.gov.tr) İnternet sayfasından çocuklardan doğrudan başvuru almakta ve bu başvuruları KDK Çocuk Hakları Stratejisi doğrultusunda çocuk dostu bir yaklaşımla incelemektedir. Çocukların taleplerini idarelere iletmekte, gerekli hallerde idarelere tavsiyede bulunmakta ve her yıl TBMM’ye sunduğu Yıllık Raporlarda kararlarını yayınlarak kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Bu kaynak, KDK tarafından 2013-2020 yılları arasında çocuk hakları alanında yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan karar örneklerini içermektedir. Uzun bir dönemi kapsayan bu yayında, KDK’nın çocuklarla ilgili farklı alanlarda verdiği kararların bütüncül bir şekilde sunulması hedeflenmektedir. Bu şekilde çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin çocuk haklarıyla ilgili KDK kararlarına daha kolay erişim sağlamalarına imkân tanınmaktadır.

Yıllık Raporların, KDK Çocuk Birimince hazırlanan çocuk hakları bölümlerinden derlenen kararların yayınlanmasına verdiği destek nedeniyle UNICEF’e teşekkür eder, bu kararların çocuk haklarıyla ilgili alanlarda çalışanlara katkı sağlamasını temenni ederim.

Şeref MALKOÇ

Kamu Başdenetçisi (Ombudsman)



ÖNSÖZ

Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK) ülkemizde ilk ve tek olarak “www.kdkcocuk.gov.tr” internet sayfası üzerinden çocuklardan doğrudan başvuru alan uluslararası bağımsız bir insan hakları Kurumudur.

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu gereğince; Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Karma Komisyonu tarafından seçildikten sonra Sayın Başdenetçimiz tarafından çocuk hakları ile ilgili konulardan sorumlu, çocuklardan gelen şikâyetleri incelemekle görevli Kamu Denetçisiyim.

Çocuk hakları alanında ve çocuklardan gelen başvuruları, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinde güvence altına alınan tüm haklar açısından KDK Çocuk Hakları Stratejisi doğrultusunda çocuk dostu bir yaklaşımla incelemekteyiz. Çocukların taleplerini kamu idarelerine iletmekte, gerekli hallerde çocuğun yüksek yararı çerçevesinde idarelere önerilerde bulunmaktadır. Bu şekilde Çocuk Hakları Sözleşmesi ile uyumlu olarak, hem çocukların kendilerini ilgilendiren konularda görüşlerinin dikkate alınmasını sağlamakta hem de KDK kanalıyla çocukların karar alma süreçlerine katılımı için önemli bir araç geliştirilmektedir.

6328 sayılı Kanun gereği KDK olarak her yıl TBMM’ye sunulan Yıllık Raporlar vasıtası ile kararlarımızı yayınlamaya kamuoyu ile paylaşmaktayız. Hazırlanan bu kaynak, KDK tarafından 2013-2020 yılları arasında çocuk hakları alanında yapılan çalışmalar sonucunda verilen ve Yıllık Raporlardan derlenen karar örneklerini içermektedir.

Uzun bir dönemi kapsayan bu yayında, KDK’nın çocuklarla ilgili farklı alanlarda verdiği kararların bütüncül bir şekilde sunulması hedeflenmektedir. Bu şekilde çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin çocuk haklarıyla ilgili KDK kararlarına daha kolay erişim sağlamalarına imkan tanınmaktadır.

Çocuk hakları alanında yapılan çalışmalar sonucunda verilen kararların hazırlanmasında emeği geçen KDK uzmanlarına, sosyal çalışmacıya, Yıllık Raporlardan derlenen kararların yayınlanmasına sağladığı katkı nedeniyle Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu’na (UNICEF) ve her daim çalışmalarımıza büyük destek veren Sayın Başdenetçimiz Şeref Malkoç’a teşekkür ederim.

Celile Özlem TUNÇAK

Çocuk Haklarından Sorumlu Kamu Denetçisi

KDK Nedir?

KDK, kamu kurumlarının işleyişi ile ilgili bireylerin ve sivil toplum kuruluşları, dernekler ve vakıflar gibi tüzel kişilerin başvurabileceği, şikâyetle bulunabileceği bir kuruluştur. Burada, “kamu kurumu” ile aşağıdakileri de içeren kamu hizmetleri sağlayan kurum ve kuruluşlar kastedilmektedir:

- Hastane, okul, polis, jandarma, sahil güvenlik, postane, itfaiye, sevgi evleri, bakım ve rehabilitasyon merkezleri vb.
- Bakanlıkların il müdürlükleri
- Valilik, Kaymakamlık, Belediye vb.

KDK’ya şikâyetle bulunabilmek için şikâyetin aşağıdaki konular ile ilgili olması gerekmektedir:

- Kamu kurumlarında yapılan bir uygulama veya işlem
- Kamu kurumunda çalışan bir görevlinin tutumu ve davranışı
- Kamu kurumlarında alınan bir karar ve bu karara bağlı bir uygulama

KDK, gelen şikâyetleri inceleyip karara bağlarken insan haklarına, adalete, hukuka, mevzuata ve hakkaniyet uygunluk açısından değerlendirmeler yapmaktadır. Ayrıca çocuk hakları söz konusu olduğunda Kurum, Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi’ndeki düzenlemeleri de gözetir ve çocuğun yüksek yararı ilkesi çerçevesinde karar verir.

Çocuğun Yüksek Yararı Nedir?

Çocuğun yüksek yararı Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’de düzenlenen temel ilkelerden biridir ve çocuklarla ilgili alınacak tüm kararlarda, atılacak tüm adımlarda çocuk için en iyi olanın ne olduğunun belirlenmesine işaret eder.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Nedir? KDK Kararları Açısından Neden Önemlidir?

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (ÇHS), çocuk haklarını koruma sözü veren ülkeler tarafından yapılan önemli bir anlaşmadır.

ÇHS’de çocukların kim olduğu, çocukların hangi haklara sahip olduğu yazmaktadır. Ayrıca bu Sözleşme’de çocukların haklarına ulaşmaları için kimlerin sorumlu olduğu, devletlerin, çocukların haklarını korumak için neler yapması gerektiği düzenlenmektedir.

Dünyada hemen hemen bütün ülkeler bu Sözleşme’ye uymaya söz vermişlerdir. Türkiye de bu Sözleşme’ye imza atarak, gereklerini yerine getirme sözü vermiştir.

Sadece çocukların yararı, iyiliği ve güvenliği için hazırlanmış olan bu Sözleşme, KDK’nın çocukların hayatlarını etkileyen konularda karar alma sürecinde yol göstericidir.

Kamu kurumlarının çocukların haklarını ihlal etmemesi, onların haklarını koruması ve geliştirmesi gerekmektedir. KDK da kararlarını verirken Türkiye’deki mevzuatla yani, Türkiye’de geçerli olan kanun, tüzük, yönetmelik gibi düzenlemelerle birlikte Sözleşme düzenlemelerini de dikkate alır.

Bir Başvuru Sonrasında KDK Ne Tür Kararlar Verebilir?

 1	Tavsiye Kararı: Başvuran haklı bulunursa, KDK ilgili kuruma tavsiyede bulunarak tavsiye kararı verir.
 2	Dostane Çözüm Kararı: Başvuran ile şikayet edilen idare arasında KDK'nın girişimiyle uzlaşma sağlanması veya idarenin başvuranın talebini haklı bularak yerine getirmesi halinde taraflar arasında anlaşma sağlanarak çözüme ulaşılmış ise dostane çözüm kararı verilir.
 3	Ret Kararı: Başvuran şikayet ettiği konuda haklı bulunmamışsa ya da şikayet edilen idarenin yaptığı işlem hukuka uygunsa KDK ret kararı verir.
 4	İncelenemezlik Kararı: Başvuruya konu şikayet KDK'nın görev alanında değilse, örneğin başvuru gerekli şartları taşımıyorsa, şikayet edilen idari bir işlem değilse, başvuru süresinde yapılmamışsa ya da konuyla ilgili yargı organlarında devam eden veya sonuçlanmış başvuru varsa, KDK bu başvuruyu inceleyemez ve başvuru hakkında incelenemezlik kararı verir.
 5	Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair Karar: Başvuranın herhangi bir nedenle başvurusundan vazgeçmesi, şikayet edilen konuya ilişkin dava açması veya vefat etmesi durumunda KDK başvuru hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar verir.
 6	Gönderme Kararı: Başvuran şikayet konusu hakkında ilgili idareye başvurmadan doğrudan KDK'ya başvurmuş ise KDK başvuruyu çözüm sağlamak üzere ilgili idareye ileterek gönderme kararı verir. KDK, başvuruyla ilgili varsa mevcut tespit ve önerilerini Gönderme Kararına ekleyerek kararı ilgili idareye ve başvurana bildirir.

Bu Kitabın İçeriğini Ne Oluşturuyor?

Bu kitapta, KDK'nın 2013 yılından beri çocukların hayatını etkileyen konularda aldığı kararların özetleri sunulmuştur. Bu özetlerin amacı özellikle çocukların ve gençleri KDK, verdiği kararlar ve çocuk haklarının farklı boyutları konusunda bilgilendirmektir.

Derlemede KDK kararlarının Yıllık Raporlardaki haline de yer verildiğinden, kitabın çocuk hakları alanında çalışan profesyoneller açısından da yol gösterici bir belge olması beklenmektedir.

Okumanın kolaylaştırılması için karar türü, karar bilgisi ve karar özeti ayrı başlıklara ayrılarak olabildiğince sade bir şekilde yazılmaya çalışılmıştır.

Her karar özetinde bazı kurum ve kavramların kısa açıklamaları verilmiştir. Bu açıklamaların amacı, kavramın basit bir tanımının verilerek kararın anlaşılmasını kolaylaştırmaktır. Bu tanımlar tam ve eksiksiz tanımlar değildir. Daha ayrıntılı ve tam bilgi edinmek için, merak duyulan kavram ve kurumlar ile ilgili araştırma yapılması tavsiye edilmektedir.



Madde 13

İfade Özgürlüğü



Madde 15

Dernek Kurma Hakkı



Madde 37

Özgürlüğünden Yoksun Bırakma



Karar Numarası ve Türü

2013/69 sayılı Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Şikâyet başvuruları, 1 Mayıs günü İstanbul Taksim Meydanı'nda, D.A.'nın (17 yaş) 1 Mayıs gösterileri sırasında emniyet güçlerinin orantısız güç kullanımı sonucunda polisin attığı gaz bombası kartuşuyla başından ağır yaralandığı, olay sonucunda D.A.'nın kafatasının kırıldığı, D.A.'nın 1 Mayıs günü maruz kaldığı işkence, kötü muamele, yaşama kast ve şiddet ile olayın ertesi günü Vali'nin yaptığı basın açıklaması sonucu Türkiye'nin taraf olduğu BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, AİHS ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre çocuk olan D.A.'nın haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle yapılmıştır.

Başvuru sahipleri, yaşanan hak ihlallerinde Vali'nin ve emrindeki polislerinin kusurlarının tespit edilmesini, ihlallerin bir daha yaşanmaması için eğitim ve denetim önlemlerinin alınmasını, Vali'nin tüm kamuoyu önünde D.A. ve ailesinden özür dilemesini, polisin orantısız güç kullanmasına ilişkin mevzuatta, orantılı güç kullanımı ve biber gazının hangi koşullarda ve ne orada kullanılabileceğine dair açık, net, öngörülebilir yasal düzenleme yapılmasını talep etmişlerdir.

Konu ile ilgili olarak, İstanbul Valiliği, Anadolu Ajansı Genel Müdürlüğü, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, TRT Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı'ndan bilgi, belge, ses, görüntü kayıtları talep edilmiş ve bilirkişilerce incelenmesi sağlanmıştır.

Ayrıca, yaşı küçük D.A.'nın yasal temsilcileri ve vekilleri şikâyet konusu olaylarla ilgili olarak Kurum nezdinde herhangi bir şikâyetle bulunmamıştır. Ancak, iddia edilen olayların aydınlatılması bakımından Kurum tarafından görevlendirilen uzmanlar tarafından İstanbul'da D.A. ve yasal temsilcileri ile görüşmede bulunmuş, D.A.'nın iddia edilen olaylara ilişkin beyanları alınmıştır.

Yapılan inceleme ve görüşmeler neticesinde aşağıdaki konularda tavsiye bulunulmuştur:

- 1) İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin 5 inci, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 37 nci, Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7 nci, İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'nin 2'inci, Anayasamızın 5, 12, 13, 14, 15, 26, 34, 41, 54/2 nci maddelerine ve Çocuk Koruma Kanunu'nun 4 üncü maddesine aykırı olarak gerçekleştirilen orantısız kolluk

müdahalesinde atılan biber gazı kartuşunun isabet etmesi sonucu yaşı küçük D.A.'nın yaralanmasında hatalı davranıldığına kabul edilmesi,

- 2) Kolluk görevlilerinin Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler temelinde bireylerin hak ve özgürlüklerine saygılı, hoşgörülü olarak yetiştirilmeleri için insan hakları alanındaki uluslararası mevzuat ve uygulamalar hakkında uzun süreli ve meslek hayatları boyunca sürekli eğitime tabi tutulmaları yönündeki çalışmaların daha da geliştirilmesi,
- 3) Toplumsal olaylar esnasında kolluk görevlilerinin, bireylerin uluslararası sözleşmelerce de garanti altına alınan hak ve özgürlüklerine halel getirmeksizin ancak zaruri olduğunda kademe ve orantılı olarak güç kullanmalarını teminen, kontrol, gözetim ve denetimlerinin etkin bir şekilde yapılması, hatalı davranan kolluk görevlilerinin tespit edilmesi ve hesap verebilirliklerini sağlayacak bir izleme mekanizmasının oluşturulması ile ilgili yürütülen yasa çalışmasının ivedilikle tamamlanması,
- 4) Toplumsal olaylar esnasında güç kullanımının gerekli, makul ve orantılı olup olmadığının öngörülebilir, açık ve şeffaf bir şekilde tespit edilerek, hatalı davranan kolluk görevlileri hakkında süratli, etkin bir inceleme ve soruşturma için süreci uzatan veya tıkayan işlemlerin kısıtlanması veya kaldırılması yönünde gerekli tedbirlerin alınması,
- 5) İstanbul Valisi'nin 02/05/2013 günü D.A. hakkında yaptığı basın açıklamasında AİHS'nin 6'ncı, Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 14 üncü, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 16'nci, Anayasamızın 38/4 üncü, Basın Kanunu'nun 21 inci maddeleri ile düzenlenen masumiyet karinesi, kimliğin açıklanmaması ve hiçbir çocuğun onur ve itibarına haksız olarak saldırıda bulunulamayacağı ilkelerine aykırı hareket ederek hatalı davrandığını kabul etmesi, hususlarında İçişleri Bakanlığına ve İstanbul Valiliğine tavsiyede bulunulmasına,
- 6) Başvuru sahipleri İstanbul Valisinin kamuoyu önünde D.A. ve ailesinden özür dilemesi yönünde tavsiyede bulunulmasını talep etmişlerse de; "özür dileme"nin olayın tarafları olan kişiler arasında manevi tatmin sağlamaya yönelik olduğu, ancak D.A. ve yasal temsilcilerinin Kurum nezdinde bir şikâyet ve taleplerinin bulunmadığı, aynı zamanda İstanbul Valisinin 01/05/2013 günü yaptığı basın açıklamasında yaşanan olaylar nedeniyle tüm İstanbul halkından özür dilediği, D.A. ve vekilinin uzlaşma istemedikleri hususları dikkate alınarak "özür dilenmesi" yönündeki talep yerinde görülmediğinden; Bu yönde karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Kalabalık insan gruplarının, haklarını savunmak ya da görüşlerini duyurmak için gerçekleştirdikleri toplumsal olaylar, yani, toplantı, eylem, yürüyüşler sırasında polis, bu eylemleri durdurmak için "gaz bombası" kullanabilmektedir. Gaz bombası, basınçlı bir silah ile fırlatıldığında insanlara isabet edebilir ve bu durum ciddi zararlara neden olabilir. Bu nedenle polisin gaz bombasını, son çare olarak kullanırken dikkatli olması gerekmektedir.

Bu KDK başvurusunun konusu, Emek ve Dayanışma Günü olan 1 Mayıs kutlamaları sırasında polisin attığı gaz bombası ile 17 yaşındaki D.A.'nın kafatasının kırılmasıdır.

Olay üzerine KDK'ya şikâyetle bulunanların talepleri aşağıdaki şekilde olmuştur:

- Polisin hatalı davranışlarının neler olduğunun tespit edilmesi, benzer zararın bir daha meydana gelmemesi ve D.A. gibi çocukların haklarının bir daha ihlal edilmemesi için polise nasıl hareket edeceği ile ilgili eğitim verilmesi,

- Gerekli diğer önlemlerin alınmasını ve polisin hangi durumlarda, ne kadar güç kullanabileceğinin kanunlar ile belirlenmesi istenmiştir.

KDK konu ile ilgili olarak uluslararası insan hakları sözleşmelerini ve Türkiye’de çocukların şiddetten korunması ile ilgili olan kanunları incelemiştir. Bu inceleme sonucunda polisin biber gazı kullanımının hatalı olduğuna karar vererek aşağıdaki tavsiye kararlarını vermiştir:

- Türkiye’deki polislerin, insan haklarına saygılı hareket etmeleri için eğitim almaları gerekmektedir.
- Polislerin, gelecekte buna benzeyeni hatalı davranışlarda bulunma ihtimalleri vardır. Bu hatalı davranışların, gelecekte hemen tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması için denetleme sistemi gerekmektedir. Bu denetleme sistemleri de kanunlarla oluşturulmalıdır.
- Polislerin, toplumsal olaylara müdahale ederken buna benzer hatalı davranışlar yapmaması ve bu tür hatalı davranışların ileride tekrar etmemesi için bir denetleme sistemi gerektiği ve bu sistemin de kanunla kurulması gerektiği belirtilmiştir.



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Karar Numarası ve Türü

2013/116 sayılı Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Başvuru sahibi başvurusunda, 03/08/2007 tarihinden itibaren hükümlü olduğunu, maddi durumu iyi olmadığından 2010 yılında Başbakanlık SHÇEK Genel Müdürlüğü tarafından oğluna bir yıl süreli nakdi yardım yapıldığını, sonrasında ise yardımın kesildiğini, bu sebeple oğluna tekrar yardım yapılabilmesi için Denizli Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne ve Baklan Kaymakamlığına başvuruda bulunduğunu, ancak başvuruları neticesinde başvurularına cevap verilmediğini ve kendisine herhangi bir yardım yapılmadığını da belirtmiştir.

Kurum tarafından yapılan inceleme neticesinde, Baklan Kaymakamlığından herhangi bir yardım talep edilmediği, diğer taraftan Denizli Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından şikâyetçinin oğluna yapılan nakdi yardımın 01/01/2011 tarihinden itibaren hiç ara verilmeden devam ettiği, Aralık 2013 tarihine kadar devam edecek olan bu yardımın 5 ay daha ödeneceği anlaşılmıştır. KDK tarafından yapılan girişim neticesinde adı geçen İl Müdürlüğü tarafından yardımın süresinin sona ereceği tarih olan Aralık 2013'te ailenin başvurusu beklenmeksizin şikâyetçinin durumunun yeniden değerlendirileceği belirtilmiş, şikâyet böylece çözüme kavuşturulmuştur.



Karar Özeti

Cezaevinde olan ve maddi durumu iyi olmayan bir yetişkinin KDK'ya yaptığı bu başvurunun amacı, oğluna devlet tarafından yapılan para yardımının, kesilmeden devam etmesidir.

Bu yardımın kesilmemesi için, yetişkin KDK'ya başvurmadan önce Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın ildeki müdürlüğüne ve Kaymakamlığa başvurmuştur ancak cevap alamamıştır.

KDK, hem Bakanlık hem kaymakamlık ile görüşmüş ve aslında başvurucunun oğluna yıllardır yardım yapılmakta olduğunu öğrenmiştir. Yardımın süresinin sona ereceği Aralık 2013'te, ailenin başvurusu beklenmeksizin başvuranın durumunun yeniden değerlendirileceği idarece belirtilmiştir. Şikâyet böylece çözüme kavuşturulmuştur.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2013/1039 sayılı Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, başvurusunda, 17 yaşındaki oğlunun okul başarı durumunun yeterli olmasına rağmen, düşük ortalamaya sahip sınıf arkadaşlarının stajyerlik başvurusunu kabul eden **Türk Standartları Enstitüsünün (TSE)**, oğlunun başvurusunu reddettiğini belirtmiştir. KDK tarafından TSE İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı ile görüşülerek, stajyerlik başvurusunun yeniden değerlendirilmesi sağlanmıştır. Yedek kontenjandan ve stajdan vazgeçenlerden doğan boşluktan istifade ile başvuranın oğlunun staja başlatılabileceği KDK'ya bildirilmiştir.

Türk Standartları Enstitüsü

Her türlü mal ve hizmetin aynı derecede kaliteli olması için standartlarını hazırlamak, hazırlamak ve bu standartlara uyulmasını sağlamakla görevli kuruluştur.



Karar Özeti

Bu başvuru 17 yaşında bir çocuğun staj başvurusunun kabul edilmemesi ile ilgilidir. Çocuk bir devlet kurumuna staj yapmak için başvurmuş; ancak sınıfında daha düşük notu olan arkadaşları kabul edilmesine rağmen kendisi kabul edilmemiştir. Başvuruyu çocuğun ailesi yapmıştır. Bunun üzerine KDK, çocuğun kabul edilmediği kamu kurumu ile görüşmüş ve ek kontenjan veya stajdan vazgeçme nedeniyle oluşan kontenjan boşluklarının kullanılmasını önermiştir. KDK'nın önerisi ile çocuk boş kontenjanlardan birine yerleştirilmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2013/101 sayılı Ret Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, 2012 yılı Seviye Belirleme Sınavı (SBS) sınavında başarılı olan velisi olduğu yaşı küçük kızının 2012-2013 Eğitim Öğretim yılında %75 indirimle 3.900 TL'ye özel bir lisede 9'uncu sınıfa kaydettirdiğini, ancak 2013-2014 Eğitim-Öğretim dönemi kaydını yenilerken sözleşmenin okul tarafından %75 indirimle yenilenmediğini, %20 indirim uygulanarak 12.000 TL talep edilmesi nedeniyle mağdur olduğunu beyan etmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde,

- Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği gereği başarılı öğrencilere özel eğitim kurumlarınca 'bir yıllık öğrenim ücretinin bir kısmının veya tamamının karşılanması ya da öğrenimi süresince öğrenim ücretinin karşılanması şeklinde burs verilebileceği, burs verilmişse öğrenimi süresince burslu olarak okutulan öğrenci veya kursiyerlerin başarıları ve olumlu davranışları devam ettiği sürece bu haktan yararlandırılacaklarının düzenlendiği,
- Okul fiyatları ve uygulanacak indirimler konulu 06/04/2012 tarihli Özel ... Anadolu Lisesi idareciler kurulu toplantısında, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında ilk defa kayıt yaptıracak 9'uncu sınıf öğrencilerinin SBS sınav sonucuna göre, ara sınıf öğrencilerinin ise okulun yapacağı seviye belirleme sınavlarına göre değerlendirilerek komisyonun belirleyeceği oranlarda eğitim bursundan faydalandırılmasına, bu tür bursların bir yıl geçerli olmasına, takip eden yılda öğrencinin yeni başarı durumuna göre değerlendirme yapılmasına karar verildiği,
- İki tarafın serbest iradeleriyle yapılmış sözleşmenin Borçlar Kanunu'yla düzenlenen hata, hile, ikrah altında imzalandığı iddia ve ispatının bulunmadığı,
- Özel bir ticari kuruluşun ilk yıl verdiği bursun okul bitene kadar devam etmesinin beklenmesinin hayatın akışına ters olduğu gibi hakkaniyete de uygun düşmeyeceği,
- Başvuran ve özel eğitim kurumu arasında yapılan sözleşmenin 2012- 2013 eğitim-öğretim yılı için düzenlendiği ve Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nde belirtilen "bir yıllık ücretin bir kısmının karşılanması şeklinde" burs verildiği, tespit edilmiştir.

2012-2013 yılı için sağlanan burs imkânının, sonraki eğitim ve öğretim dönemi için özel eğitim kurumu için bir bağlayıcılığı bulunmadığı kanaatine varılmış ve şikâyetçinin talebi reddedilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran kişinin kızı, 2012 yılında %75 indirim ile 9'uncu sınıfı okumuştur. Bir sonraki yıl, 10'uncu sınıfa başlarken, okul %75 indirim yapmak yerine sadece %20 indirim yapmıştır. Bunun üzerine çocuğun velisi KDK'ya başvurarak, bir önceki yılda olduğu gibi %75 indirimin yapılmadığını söylemiştir.

KDK, bu konu ile ilgili tüm kanunları, kuralları incelemiştir. İncelemenin amacı, 9'uncu sınıfa başlarken sağlanan okul taksiti indiriminin bir sonraki yıl da ya da okul bitene kadar devam etmesinin gerekli olup olmadığıdır. Yani 1 yıl için yapılan bir indirimin aslında ileriki yıllarda da yapılıp yapılmaması gerektiği incelenmiştir.

KDK yaptığı incelemede, okul ile velinin sadece 9'uncu sınıfın okul taksitinde indirim yapılması için anlaştığını görmüştür. Bu anlaşmada diğer yıllarda indirim yapılacağı ile ilgili bir bilgi bulunmamıştır.

Bu yüzden, KDK, okulun ileriki yıllarda da aynı indirimi yapma zorunluluğunun olmadığına karar vermiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2014/1941 şikâyet numaralı başvuru için verilen 12/09/2014 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Konya'da bir ilköğretim okulundaki üçüncü sınıf öğrencisinin 7 öğretmen değiştirmesi nedeniyle yaşadığı mağduriyet ve bu mağduriyetin giderilmesi için kadrolu öğretmen talebine ilişkin olarak yapılan bir başvuruda inceleme ve araştırmaya geçilmiştir. Söz konusu okulda kadrolu öğretmenin geçici görevlendirmeye başka bir yerde görevlendirilmesinin ardından birçok vekil öğretmenin derse girdiği tespit edilmiştir. Dosya kapsamında geçici görevlendirme ve vekil öğretmen tayinlerinin mevzuata uygun yapıldığı görülmekle beraber, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme çerçevesinde çocuğun yüksek yararı ve eğitim hakkı göz önünde bulundurulduğunda hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilerek Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne kadrolu öğretmen atanması hususunda Tavsiye Kararı verilmiştir. İdare ivedilikle karara uyarak mevcut kadrolu öğretmenin yaptığı geçici görevlendirme talebini reddederek kadrolu öğretmenle eğitimin devamını sağlamıştır. Konya Milli Eğitim Müdürlüğüne kadrolu bir öğretmen görevlendirmesi için tavsiyede bulunmuştur. Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü de bu tavsiyeyi yerine getirmiş ve sık sık öğretmen değiştirilmesiyle ilgili sorunu çözmüştür.



Karar Özeti

Konya'da üçüncü sınıfta okuyan bir öğrencinin sınıftaki öğretmeni bir yılda 7 kere değişmiştir; çünkü kalıcı bir öğretmen bulunamamıştır. Bu durum öğrencinin, derslerini takip etmesini zorlaştırmıştır, bu nedenle KDK'ya başvurulmuştur.

KDK başvuruyu inceledikten sonra, bir yılda 7 kere öğretmen değişikliği olmasının öğrencilerin eğitimlerini olumsuz etkileyeceğine karar vermiş ve Konya Milli Eğitim Müdürlüğü'ne kalıcı bir öğretmen görevlendirmesi için tavsiyede bulunmuştur. Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü de bu tavsiyeyi yerine getirmiş ve kalıcı öğretmenle ilgili sorunu çözmüştür.



Madde 20

Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar



Karar Numarası ve Türü

2014/3444 şikâyet numaralı başvuru için verilen 23/09/2014 tarihli KVYO Kararı, 2014/3405 şikâyet numaralı başvuru için verilen 23/09/2014 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Koruma ve bakım altında bulunan çocuklardan **bakım ve sosyal rehabilitasyon merkezlerinde** çeşitli sorunlarla karşılaşması neticesinde kendileri için daha uygun olan sevgi evleri ya da kız yetiştirme yurtlarına nakledilmek suretiyle yerleştirilme talepleri gelmiştir. Bu taleplere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yetkilileri ile yapılan görüşmede; Bakanlığın taşra teşkilatının, kuruluşların ihtisas kuruluşları olarak ayrıştırıldığı, hizmet dönüşümü kapsamında çocukların mağdur edilmemesi için durumlarına uygun kuruluşlara alınmasına dikkat edilmesi yönünde talimatlandırıldığı ifade edilmiştir. Ancak taşra teşkilatı kuruluş sayısının yetersiz olması nedeniyle istismar, şiddet mağduru, fuhuşa bulaşmış, madde kullanan çocukların aynı ortamda kaldıklarını, kapasite üstü hizmet veren sevgi evlerine, rehabilitasyon süreci tamamlanan kız çocuklarını yerleştiremediklerini belirtmiştir. Bir aylık vaka takibi ve karşılıklı görüşmeler sonucu iki kız çocuğunun nakli, Sevgi Evleri, Çocuk Yuvası ve Kız Yetiştirme Yurdu Müdürlüğüne gerçekleştirilmiştir.

Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri Nedir?

Yetişkinler tarafından şiddet gören veya kanunda suç sayılan bir eylemi yapmış olan çocuklar, psikolojik ve sosyal olarak desteklenmeleri için için Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri (artık ismi Çocuk Destek Merkezleri olan yerler) adı verilen kuruluşlarda bir süre kalırlar ve kendilerine ihtiyaçları olan destek sağlanır. Ancak bu kuruluşlarda kalış süresi sınırlıdır. Daha sonrasında, eğer aileleri ile birlikte kalmaları mümkün değilse sevgi evleri ya da yetiştirme yurtları gibi çocuklar için özel oluşturulmuş yerlerde kalırlar. Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri, Sevgi Evleri ve Yetiştirme Yurtları'ndan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (şimdiki adı ile Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı) sorumludur.



Karar Özeti

Başvuruda Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezinde bulunan kız çocukları, sevgi evine ya da kız yetiştirme yurduna nakledilmek istediklerini belirtmişlerdir. Ancak bu kurumlardan sorumlu olan Bakanlık yetkilileri, sevgi evlerinde ve yurtlarda yer olmadığı için çocukları buraya yerleştiremediklerini söylemiştir. KDK bir ay boyunca ilgili tüm taraflar ile görüşerek iki kız çocuğunun nakledilmesini sağlamıştır.



Madde 31

Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2014/2718, 2014/2738 şikâyet numaralı başvurular için verilen 13/08/2014 tarihli Gönderme Kararları



Karar İçeriği

Çocukların oyun hakkı kapsamında yaşadıkları sosyal çevrede sosyal ve sportif alanların oluşturulması, çocuğun güvenliğinin sağlanması kapsamında okul çevresinin ışıklandırılması ve okul yakınına üst geçit yapılması, çocuğun yaşadığı şehirdeki çevre kirliliğinin giderilmesi ve doğanın korunması, sağlık ocağı ve ulaşım imkânlarının yetersizliğinden bahisle, sağlık ocağı imkânlarının ve otobüs sefer sayılarının arttırılması ile ilgili şikâyet ve talepler iletilmiştir. Park, üst geçit yapılması ile sokakların temizlenmesi talepleri, ilgili belediye başkanlıklarına iletilmiştir.



Karar Özeti

Başvuranlar hem çocukların güvenliği hem de çevrenin korunması amacıyla aşağıdaki talepleri iletmışlerdir:

- Yaşadıkları çevrede sosyal ve sportif alanların oluşturulması,
- Güvenlik için okul çevresinin ışıklandırılması
- Okul yakınına üst geçit yapılması,
- Çevredeki kirliliğinin giderilmesi ve doğanın korunması,
- Sağlık ocağı imkânlarının artırılması
- Otobüs sefer sayılarının arttırılması

KDK başvuruyu incelemiş ve yukarıdaki talepleri, sorumlu olan belediyeye iletmıştır.



Madde 6

Yaşama ve Gelişme



Madde 12

Çocuğun Görüşlerine Saygı



Karar Numarası ve Türü

2014/2064 şikâyet numaralı başvuru için verilen 07/07/2014 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Okulun yanındaki sokağın akşam çok karanlık olması nedeniyle okul çıkışlarında korktuğunu ifade eden çocuğun başvurusu, Malatya Büyükşehir Belediye Başkanlığına iletildiğinde konu ivedilikle Aydınlatma Komisyonunun gündemine taşınmış ve yapılan ilk toplantıda söz konusu sokağa 6 direk dikilmesi ve 6 armatür takılması kararı alınmıştır.



Karar Özeti

KDK'ya başvuruda bulunan çocuk, okulun yakınındaki sokağın çok karanlık olduğunu ve bu nedenle okul çıkışlarında yürürken korktuğunu ifade etmiştir.

KDK, hemen Malatya Büyükşehir Belediyesi'ne durumu bildirmiş ve önlemlerin alınmasını söylemiştir. Bunun üzerine Malatya Büyükşehir Belediyesi, o sokağa, 6 tane direk dikilmesine ve 6 lamba takılmasına karar vermiştir.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2013/864 şikâyet numaralı başvuru için verilen 03/02/2014 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Otizmli çocukların kaynaştırma metodu ile eğitimine ilişkin bir başvuruda, Sağlık Kurulu Raporunda % 40 "atipik otizm" teşhisi konulan oğluna 2013 Mayıs ayında Diyarbakır'da bir Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) tarafından okul öncesi kaynaştırma raporu verildiği, RAM tarafından yönlendirildiği İlköğretim Okulunca çocuğun kaydının yapılmadığı, daha sonra yönlendirildiği Diclekent Anaokuluna çocuğun akranlarının bulunmadığı gerekçesiyle kaydının yapılmadığı, ayrıca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne yönlendirilen Anaokulunun ise çocuğun tuvalet eğitimi olmadığı gerekçesiyle okul kaydının yapılmadığı belirtilerek, oluşan mağduriyetin giderilmesi talebi iletilmiş; Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler sonucunda sorun uzlaşmayla çözüme kavuşturulmuştur. 29/11/2013 tarihinde toplanan İlçe

Otizm Nedir?

Erken çocukluk döneminde başlayan ve hayat boyu devam eden, çocukların sosyal etkileşim, iletişim, dil ve davranış gelişimini engelleyen tıbbi bir durumdur. Otizmli bireyler göz teması kurmakta, diğer insanlarla birlikte ortak aktivite yapmakta ve oyun oynamakta zorluk çekebilirler.

Atipik Otizm Nedir?

Otizm belirtilerine sahip olan fakat otizm tanısı konması için yeterli kriterleri taşımayan çocuklar atipik otizm grubunda değerlendirilir. Bu tanıya sahip çocuklar, gerekli eğitimi alamadıklarında, öğrenme ve davranış sorunu yaşarlar. Bu nedenle bu çocukların hem yaşlarıyla normal okula devam etmesi hem de özel eğitim almaları gerekir. Gerekli eğitimi alırlarsa sosyalleşme ve normal yaşamlarını sürdürmede sorun yaşamazlar.

Kaynaştırma Eğitimi Nedir?

Bireyselleştirilmiş eğitim programlarıyla engelli çocukların diğer çocuklarla eğitsel ve sosyal yönden bütünleşmelerini sağlama işlemidir.

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) nedir?

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı rehberlik, psikolojik danışmanlık ve özel eğitim konularında ailelere ücretsiz hizmet veren merkezlerdir. Çocukla ilgili özel eğitim (zihinsel yetersizlik, otizm, görme kaybı, işitme kaybı, bedensel yetersizlik vb.) ya da rehberlik ve psikolojik danışmanlık konularında yardıma ihtiyaç duyulduğunda RAM'a başvurulabilir.

Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından Diclekent Anaokuluna çocuk yerleştirilmiştir.

Özel Eğitim Nedir?

Bazı çocukların eğitimde farklı ihtiyaçları olabilir. Bu çocuklar çoğunlukla farklı gelişim gösteren, öğrenme güçlüğü yaşayan, otizm tanısı olan, konuşma ve dil problemleri yaşayan veya zihinsel gelişiminde sorun yaşayan çocuklar olabilirler. Bu çocukların eğitimi için uzmanlar farklı programlar hazırlarlar ve öğretmenler bu programlara göre çocuklara ders verir. Bu dersler özel eğitim sınıflarında veya diğer sınıflarda olabilir.



Karar Özeti

Bu başvuruda, %40 atipik otizm tanısı bulunan, okul öncesi dönemdeki bir çocuk, kaynaştırma eğitimine katılma hakkı olmasına rağmen üç farklı okul tarafından da kabul edilmemiştir. Kabul edilmemesinin nedeni, otizm tanısı almış olması ve bazı ihtiyaçları için yetişkinlerin desteğine ihtiyaç duymasıdır. KDK, bu başvuru ile ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşmüş ve çocuğun, başvurmuş olduğu üç okuldan birine kabul edilmesini sağlamıştır.

**Madde 2***Ayrımcılık Yapmama***Madde 23***Engelli Çocuklar***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

02.2013/1064 şikâyet numaralı başvuru için verilen 06/06/2014 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Otizmli olan ve ilköğretimini kaynaştırma sistemiyle devlet okullarında tamamlayan bir çocuk ile ilgili olarak gelen bir diğer başvuruda, çocuğun müziğe olan ilgisi ve piyano çalabilme yeteneği doğrultusunda ortaokul eğitimine güzel sanatlar lisesinde devam etmek istediği, bu amacı doğrultusunda N.K. Güzel Sanatlar Lisesi tarafından yapılan yetenek sınavına iki kez katıldığı ancak sınav komisyonunun şikâyetçinin engellilik durumunun gerektirdiği özel şartları dikkate almaması nedeniyle başarısız olduğu, sınav komisyonunun bu tutumunun ayrımcılık teşkil ettiği ve eğitim hakkının engellenmesi niteliği taşıdığı iddia edilerek mağduriyetin giderilmesi talep edilmiştir.

Ayrımcılık Nedir?

Ayrımcılık, aynı veya benzer durumdaki kişilere karşı farklı muamelede bulunmak ya da kişilerin farklı ihtiyaçları dikkate alınmadan aynı muamelede bulunmaktır.

Başvuran velisinin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurusu sonucu görevlendirilen İl Eğitim Denetmeninin hazırladığı raporda, sınav şartlarının MEB Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliğine göre belirlendiği, yapılan sınavın usulüne uygun olduğu, idari ve yasal herhangi bir işleme gerek olmadığı ve ilgili mevzuatta engelli öğrencilere kontenjan ayrılmasına ilişkin bir hüküm bulunmadığı belirtilmiştir.

KDK tarafından yapılan inceleme ve araştırma sonucunda;

- Anayasamızda yer alan herkesin Anayasa'daki temel hak ve özgürlüklerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanacağı; kişinin temel hak ve özgürlüklerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmanın devletin temel amaç ve görevleri arasında olduğu; kimsenin eğitim hakkından yoksun bırakılamayacağı ve engelliler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olmayacağı, BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 1, 2, 3, 5, 24 ve 26 ncı maddelerinde düzenlenen engelli kişilerin bütün hak ve temel özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmalarının teşvik edilmesi, korunması ve sağlanması gerektiği, taraf devletlerin eşitliğin sağlanması ve ayrımcılığın önüne geçilmesi için gerekli tüm tedbirleri alması ve sağlaması

ve engellilere kişilikleri, becerileri, yaratıcılıkları, zihinsel ve fiziksel kabiliyetlerinin gelişmesi açısından eğitim hakkı tanınması gerektiği,

- BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 23 üncü ve Avrupa Sosyal Şartının 15 inci maddesinde düzenlenen engelli çocukların bağımsızlıklarını geliştirmek, toplum yaşamına uyum sağlamalarını sağlamak ve kabiliyetlerini geliştirmek için eğitime ihtiyaçları olduğu, 5378 Sayılı Özürsüzlük ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Eğitim ve Öğretim başlıklı 15 inci maddesinde düzenlenen hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim almasının engellenemeyeceği,
- Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 8 inci maddesinde düzenlenen özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınacağı, hususları göz önüne alınmak suretiyle, Milli Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği'nde, engelli bireylerin özel durumlarına uygun sınav ve eğitim imkanı sağlayacak şekilde suretiyle, Milli Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği'nde, engelli bireylerin özel durumlarına uygun sınav ve eğitim imkanı sağlayacak şekilde değişiklik yapılması için Milli Eğitim Bakanlığı'na tavsiyede bulunulmuştur.



Karar Özeti

Başvurunun konusu, müziğe ilgili olan ve piyano çalma yeteneği olan otizmli bir çocuğun güzel sanatlar lisesine girmek istemesidir.

Ancak ilgili liseye giriş sınavının koşulları ve değerlendirilmesi, başvuran çocuğun özel ihtiyaçlarına ve durumuna uygun olarak gerçekleşmemiştir. Başvurucu, bu durumun engelli çocuklara karşı yapılan bir ayrımcılık olduğunu belirterek KDK'ya başvurmuştur.

KDK ilgili uluslararası sözleşmeleri ve kanunları inceleyerek güzel sanatlar ve spor liselerine giriş kurallarının ne olduğunu belirleyen yönetmelikte, engelli çocukların özel durumlarına uygun sınav ve eğitim imkanını sağlayacak şekilde değiştirilmesi tavsiyesinde bulunmuştur.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 26 Sosyal Güvenlik



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2014/4635 şikâyet numaralı başvuru için verilen 28/10/2014 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Tıbbi malzeme talepli bir başvuruda ise otizmli ve aynı zamanda işitme engelli olan bir başvuran, işitme engeli nedeniyle **koklear implant** kullandığını, söz konusu implantın 7 yılda bir Sosyal Güvenlik Kurumu (**SGK**) tarafından % 70 ödemesi yapılarak yenilendiğini, bahsi geçen cihazın fiyatının 20.000 TL olduğunu, 7 yıllık sürenin sadece işitme engeli esas alınarak öngörüldüğünü, oysaki aynı zamanda otizm sendromlu olmasından dolayı söz konusu cihazı 7 yıl değil yalnızca 7 ay kullanabildiğini belirterek, multi-engelli çocuklar ve yetişkinler için pozitif ayrımcılık yapılmak sureti ile söz konusu mağduriyetin giderilmesi amacıyla Sağlık Uygulama Tebliğinde konuya ilişkin düzenleme yapılmasını talep etmiştir. Mevzuat değişikliği gerektiren söz konusu başvuru, SGK'ya gönderilmiştir. Başvuranın söz konusu talebinin yerine getirilebilmesi için mevzuat düzenlemesi yapılması gerektiği anlaşılmakta olup, koklear implant kullanımı süresinin multi-engelli çocukların engel durumlarının bir bütün olarak değerlendirilmesi sureti ile belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Koklear İmplantı Nedir?

Biyonik Kulak olarak da adlandırılan Koklear İmplant, iletişim engeli olan kişilerin kullanabildiği ve ortamdaki sesleri elektriksel uyarılara çevirerek işitmeyi sağlayan bir araçtır.

SGK Nedir?

Sosyal Güvenlik Kurumu, tüm vatandaşların sosyal güvenliğini sağlama görevi olan bir kamu kurumudur. Bu kurumun en önemli görevlerinden biri de vatandaşların sağlık hizmetlerine erişmelerini ve sağlıkları için gerekli tıbbi malzemeleri edinmelerini sağlamaktır.



Karar Özeti

SGK, işitme engellilerin kullandığı bir cihaz olan Koklear İmplant'ın ücretinin %70'ini, 7 yılda bir ödemektedir. Başvurunun konusu işitme engeli olan ve otizimli bir kişidir. Başvuran kişi hem işitme engelli hem de otizimli olan kişilerin Koklear İmplantını 7 ayda bir değiştirdiğini söylemiştir. Ancak SGK implantı 7 yılda bir ödemektedir ve bu durum 7 ayda bir değiştirmek zorunda olan işitme engelli ve otizimli kişilere çok fazla masraf çıkarmaktadır. Başvuran kişi, işitme engelli ve otizimli bu kişilerin durumlarının düzeltilmesi talebini KDK'ya iletmıştır. KDK da konuyu SGK'ya iletmıştır.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2014/3629 şikâyet numaralı başvuru için verilen 24/09/2014 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Bir diğer başvuruda; doğuştan az gören ve % 90 görme engelli olan İlköğretim Okulu 2. sınıf öğrencisi bir çocuk, kaynaştırma eğitimi aldığını ancak rahatsızlığı nedeniyle tahtayı rahat göremediğini, ders kitaplarını rahat okuyamadığını belirterek 5378 sayılı Engelliler hakkında Kanunun Eğitim ve Öğretim Başlıklı 15 inci maddesinde yer alan "... Özürlülerin her türlü eğitim ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma, sesli, elektronik kitap, alt yazılı film ve benzeri materyal üretilmesini teminen gerekli işlemler, Milli Eğitim Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca müştereken yürütülür." hükmüne istinaden Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kendisine renkli doküman büyütücüsü tedarik edilmesini talep etmiştir.



Karar Özeti

Başvurunun konusu %90 görme engeli olan ve kaynaştırma eğitimi alan bir öğrencinin tahtayı rahat görememesi ve kitapları rahat okuyamamasıdır.

KDK, bu başvuruyu Millî Eğitim Bakanlığına yönlendirerek, öğrenciye renkli doküman büyütücüsünün verilmesini talep etmiştir.



Madde 22 Mülteci Çocuklar



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2014/2640 şikâyet numaralı başvuru için verilen 28/10/2014 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Başvuran adına Uluslararası bir **Mülteci** hakları derneği tarafından yapılan bir başvuruda, Suriye uyruklu savaş mağduru çocuğun Anadolu Lisesini burslu olarak kazandığı, ancak kayıt olabilmesi için en az 6 aylık ikamet izni ve yabancılar için kimlik numarası gerektiği, işlemlerin gecikmesi nedeniyle çocuğun eğitim yılını ve bursunu kaybedebileceği iddiası yer almakta olup, evraklardaki eksikliklerin tamamlanması neticesinde, ikamet tezkeresi giriş kaydı yapılması suretiyle talep idarece yerine getirilmiştir.

Mülteci kimdir?

Mülteci şiddet, zulüm, savaş gibi nedenlerle ülkesinden ayrılmak zorunda kaldıktan sonra güvenli yaşayabileceği başka bir yer arayan kişidir.



Karar Özeti

Başvuru, Suriye'deki savaştan kaçarak Türkiye'ye gelen bir öğrenci adına bir dernek tarafından yapılmıştır.

Söz konusu öğrenci bir Anadolu Lisesi'ni burslu olarak kazanmıştır ancak kaydını yaptıramamıştır. Bunun nedeni, öğrencinin Türkiye'de yaşamasına izin verilmesi için gerekli belgelerin, Türkiye'deki kurumlar tarafından geciktirilmesi olmuştur.

KDK, ilgili birimler ile görüşerek evrakların tamamlanmasını sağlamıştır.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 26 Sosyal Güvenlik



Karar Numarası ve Türü

2013/1063 şikâyet numaralı başvuru için verilen 11/04/2014 tarihli Tavsiye Kararı.



Karar İçeriği

Anayasa'nın 65 inci maddesinde yer alan "Mali Kaynakların Yeterliliği" ölçüsü dikkate alınarak değişikliklerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda; engelli kızı için almakta olduğu **evde bakım ücretinin**, 21/10/2010 tarihli ve 27739 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakıma Muhtaç Engellilerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle, "Bakmakla Yükümlü Olunan Bireyler" tanımında yapılan değişikliğe istinaden yeniden değerlendirme sonucunda, çocukları üzerinde velayeti olmayan öz babanın bakmakla yükümlü olunan bireyler kapsamına dâhil edilmesi ve dolayısıyla kişi başına düşen gelir hesaplamasının asgari ücretin 2/3'ünden fazla olduğunun tespit edilmesi nedeni ile kesilmesine itirazın yapılmış olan başvuruya ilişkin tavsiye kararımız ile 07/05/2013 - 19/11/2013 tarihleri arasında ödenmeyen evde bakım ücretinin hak sahibine ödenmesi ve çocukları üzerinde velayeti olmayan babanın bakmakla yükümlü olunan bireyler tanımındaki kişiler kapsamından çıkartılması hususlarında Muğla Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına, bilgileri açısından kararın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına gönderilmesine karar verilmiştir. Tavsiye Kararı üzerine; Muğla Valiliğince ilgili birime Kararımız doğrultusunda işlem yapılması yönünde talimat verildiğine ilişkin bilgilendirme yazısı KDK'ya gönderilmiştir.

Evde Bakım Ücreti Nedir?

Devlet, hasta, engelli ya da yaşlı yakınlarının bakımını yapanlara maddi destek sağlamaktadır. Bu maddi desteğin adı Evde Bakım Ücretidir.



Karar Özeti

Başvuru yapan ailenin engelli bir çocuğu vardır ve evde bakım ücreti almaktadır. Ancak aldıkları evde bakım ücreti, bazı yanlış hesaplamalar sonucu kesilmiştir. Aile bakım ücretinin tekrar verilmesi için KDK'ya başvurmuştur. KDK bu başvuruyu Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ileterek konunun tekrar değerlendirilmesini sağlamıştır. Böylece Bakanlık evde bakım ücretinin yeniden verilmesine karar vermiştir.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2014/765 şikâyet numaralı başvuru için verilen 16/07/2014 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Annesinin velayetine verilen öz evladı ile görüşmeyi teminen Türkiye'ye girişine izin verilme-
yen Hollanda uyruklu kişi, annesinin velayetine verilen öz evladı ile görüşmek ve Türk mahke-
meleri nezdinde Ankara'da devam eden duruşmalara katılmak için "adil yargılanma hakkının"
ve "aile hakkına saygı hakkının" ihlal edildiği gerekçesi ile KDK'ya başvurmuştur. KDK tara-
fından yürütülen inceleme sonucunda, başvuranın, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair
Sözleşmesi'nin 9 uncu ve 10 uncu maddeleriyle, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8 inci
ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 41 inci maddeleri uyarınca adil yargılanma
hakkı ve aile hayatına saygı haklarının ihlal edildiği sonucuna varılmış olup, başvuranın söz
konusu haklarını kullanabilmesine imkân verecek ve mağduriyetini makul süre içerisinde gide-
recek şekilde işlem (vize, ikamet izni vb.) tesis etmesi yönünde İçişleri Bakanlığına tavsiyede
bulunulmuştur.

**Karar Özeti**

Başvuruda, Hollandalı bir baba ve Türkiyeli bir anne boşanmaktadır ve çocuklarının velayeti
anneye verilmiştir. Ancak, Hollandalı babanın Türkiye'ye girişine izin verilmediği için kendisi ne
duruşmalara katılabilmiş ne de çocuğu ile görüşebilmiştir.

Bunun üzerine KDK, İçişleri Bakanlığına konuyu iletmış ve babanın vizesi ve Türkiye'de otu-
rum izni için gerekli belgelerin uygun sürede tamamlanması için tavsiyede bulunmuştur.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2014/3164 şikâyet numaralı başvuru için verilen 02/10/2014 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavlarına (TEOG) ilişkin Kuruma yapılan başvurulardan bazıları ile ilgili olarak inceleme ve araştırmaya geçilmiş olup, 2014-2015 eğitim-öğretim yılındaki TEOG sınavlarına ilişkin ağırlıklandırılmış ortak sınav puanlarının hesaplanmasında kullanılan ağırlık katsayısının Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinden muaf olan ve olmayan tüm öğrenciler için eşitlenmesi ve mağduriyetlerin giderilmesi yönünde Tavsiye Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

TEOG giriş sınavlarında öğrencilerin ortak sınav puanlarının hesaplanması ile ilgili benzer birkaç başvuru birleştirilerek KDK tarafından tek bir tavsiye kararı verilmiştir.

Buna göre 2014-2015 eğitim-öğretim yılında (ve devamındaki yıllarda) gerçekleştirilecek olan TEOG sınavlarına ilişkin ağırlıklandırılmış ortak sınav puanlarının hesaplanmasında kullanılan ağırlık katsayısının Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinden muaf olan ve olmayan tüm öğrenciler için eşitlenmesi için tavsiye kararı verilmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2014/3870 şikâyet numaralı başvuru için verilen 04/11/2014 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, 02/06/2001 doğumlu çocuğunun I. Kademe Okuma Yazma Seviye Tespit Sınavına yaşının küçük olması gerekçe gösterilerek alınmamasından kaynaklanan mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile yapılan telefon görüşmeleri ve yazışmalar sonucu başvuru çözüme kavuşturulmuş ve talep Bursa Nilüfer **Halk Eğitim Merkezi** Müdürlüğüne yerine getirilmiştir.

Halk Eğitim Merkezi Nedir?

Türkiye'de okul dışında öğrenme fırsatı sunan ve tüm ülkede teşkilat yapısı bulunan, gençlere ve yetişkin bireylere okuma yazma ve yabancı dil eğitimi, mesleki, sosyal ve kültürel kurslar gibi farklı konularda bireysel gelişim imkanları sunan yaygın eğitim kurumlarıdır. Çok farklı konularda gerek okulu bırakmış gerekse okula devam eden ve okuldan mezun olmuş kişilerin gelişimlerine yönelik eğitim imkanları olan merkezlerde teknik eğitimlerin yanı sıra sosyal ve kültürel konularda eğitimler gençlerin katılımına sunulmuştur.



Karar Özeti

I. Kademe Okuma Yazma Seviye Tespit Sınavına girmek isteyen bir çocuğun talebi, yaşı çok küçük olduğu gerekçesi ile reddedilmiştir ve velisi aracılığı ile KDK'ya başvurmuştur. KDK, Milli Eğitim Bakanlığının ilgili birimleri ile görüşerek sorunu çözüme kavuşturmuştur.



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Karar Numarası ve Türü

02.2013/378 şikâyet numaralı başvuru için verilen 27/01/2014 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Üçüz çocuk sahibi olması nedeniyle ciddi ekonomik sıkıntı içerisinde olduğunu ve yardım taleplerinin idare tarafından yanıtsız bırakıldığını iddia eden başvuranın devletin çoğul gebelikler sonucu çoğul bebek sahibi olan insanlara farklı olanaklar sunması gerektiği kanaati ile mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin başvurusunun incelenmesi neticesinde;

Üçüz çocuk sahibi olan başvuru sahibinin ekonomik sıkıntıda olması sebebiyle maddi yardım talebinin mevzuatta öngörülen şartları haiz olmadığı gerekçesiyle reddedilmesinde hukuka aykırılık bulunmamakla birlikte, konunun Anayasamızda Türkiye Cumhuriyetinin nitelikleri arasında sayılan **“sosyal devlet”** ilkesi ve BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde, şikâyet konusu işlemin hakkaniyet ölçütlerine aykırı bulunduğu gerekçesiyle,

Anayasa'da Türkiye Cumhuriyetinin nitelikleri arasında sayılan **“sosyal devlet”** ilkesi ve ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde, çoğul gebelikler gibi öngörülemeyen, kişilerin kontrolü dışında oluşarak maddi, manevi ve sosyal yoksunluklara sebep olan durumları da kapsar şekilde sosyal yardım hizmetlerinden yararlanma olanaklarının ve muhtaçlık tanımının genişletilmesi yönünde gerekli mevzuat değişikliği yapılması ve şikâyetçinin mağduriyetinin giderilmesi hususunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tavsiyede bulunulmuştur.

Sosyal Devlet Nedir?

Sosyal devlet vatandaşların ekonomik ve sosyal açıdan rahat bir şekilde (refah içinde) yaşamasının sağlanmasıdır. Sosyal Devlet içinde örneğin eğitim ücretsiz olabilir ve hasta insanlara yardım etmek devletin görevi olabilir. Devlet, yeteri kadar paraya sahip olmayan insanlara destek verebilir. Devlet bu olanakları aldığı vergiler sayesinde karşılar.



Karar Özeti

Başvuru yapan kişinin üçüz çocuğu vardır. Üçüz çocuklara ekonomik olarak bakmakta zorlandıkları için ekonomik destek talebinde bulunmuşlar ancak devlet kurumları bu talebi yanıtlamamış. Başvuran kişi başvurusunda, devletin çoğul bebek sahibi olanlara daha farklı destek olması gerektiğini de belirtmiştir.

KDK bu başvuruyu değerlendirirken hem Anayasa'da yer alan sosyal devlet ilkesini hem de uluslararası çocuk hakları kurallarını yakından incelemiştir.

Bunun sonucunda, bu aile gibi, önceden tahmin edilmeyen nedenlerle ekonomik açıdan zor durumda kalan kişilerin sosyal yardımlardan faydalanabilmesi için kanun değişikliği yapılmasını tavsiye etmiştir.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Karar Numarası ve Türü

2014/4281 şikâyet numaralı başvuru için verilen 13/03/2015 tarihli Ret Kararı



Karar İçeriği

Engelli çocuğunun İstanbul Büyükşehir Belediyesince havuz eğitimine kabul edilmesi talebiyle Kuruma yapılmış olan bir başvuruda ilgili idare, anılan öğrencinin su sporlarına katılımı konusunda risk taşıdığı açıklamasında bulunmuştur.

Başvuru konusu, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Engelliler Müdürlüğü tarafından yayımlanan Engelliler İçin Spor ve Rehabilitasyon Hizmetleri Çalışma Usul ve Esasları uyarınca incelenmiştir.

Başvuranın çocuğunun su sporları rehabilitasyon hizmetlerinden yararlandırılması yönündeki talebinin ilgili Değerlendirme Komisyonunca reddedilmesinde, diğer kriterlerin yanında, çocuğun havuzda kullanılan yardımcı aparatlardan kurtularak boğulma riski taşıması ve havuz tehlikesinin farkında olmaması gibi hususların ret gerekçesinde temel alındığı, çocuğun su sporları yönünden taşıdığı hayati riskin ilgili Kaymakamlık tarafından da teyit edildiği görülmüştür.

Çocuğun yaşam hakkının gözetilerek gerek Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de gerekse Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nde yerini bulan "her karar ve eylemde çocuğun yüksek menfaatinin gözetileceği" temel ilkesinin yerine getirildiği, bu sebeple idarenin başvuranın çocuğunu havuz sporuna kabul etmeyerek salon sporuna yönlendirmesi işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Diğer taraftan idare, boğulma riskini gözeterek havuz sporlarından yararlanma talebini geri çevirmekle birlikte çocuğun salon sporuna kabul edileceğini ve spor yapma olanağının sağlanacağını, bu sayede spor öğretmenleri tarafından yakından gözlemlenerek gelişme göstermesi halinde havuz sporuna yönlendirilebileceğini belirtmek suretiyle pozitif ayrımcılığı gözeterek yerinde bir yaklaşım sergilemiştir. Bu nedenlerle KDK başvurunun reddine karar vermiştir.



Karar Özeti

Başvurunun konusu, engelli bir çocuğun belediyenin havuz eğitiminden faydalanmasına izin verilmemesidir. Ancak KDK yaptığı incelemede görmüştür ki, belediyenin çocuğun havuza girmesine izin vermemesinin nedeni, çocuğun ciddi anlamda boğulma riski taşıması ve bu riskin farkında olmamasıdır. Bu nedenle çocuğu salon sporlarına yönlendirmek istemişlerdir. KDK belediyenin bu değerlendirmesini haklı bularak başvuru için ret kararı vermiştir.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 26 Sosyal Güvenlik



Karar Numarası ve Türü

2014/4634 şikâyet numaralı başvuru için verilen 02/04/2015 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

3 yaşındaki **atipik otizm** hastası oğlunun okul öncesi destek eğitimi alması halinde gelişimsel yetersizliğinde azalma olacağı,

Devletin bu eğitimin bireysel eğitimde ayda 8 saatlik kısmını, grup eğitiminde ise aylık 4 saatlik kısmının karşılandığı, ancak karşılanan saat miktarlarının çocuğunun gelişimi için yeterli olmadığı belirtilerek,

Devlet tarafından karşılanan aylık saat miktarının artırılması talebinde bulunulmuştur.

Söz konusu talebe ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü tarafından; şikâyetçinin otizm hastası çocuğunun 3 yaşında olması nedeniyle haftada 30 saat okul öncesi eğitimine ilave olarak özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 8 saat destek eğitimi almasının yeterli olduğu ifade edilmiştir. Şikâyet konusu

olay, Kurum tarafından, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme, 573 sayılı Özel Eğitim Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname, 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği hükümleri uyarınca ve uluslararası uygulama örnekleri ışığında incelenmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığından alınan verilere göre ülke genelinde söz konusu eğitimi alan birey sayısının 12.597, kurum sayısının ise 1.195 olduğu, 2014 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliğine göre, Devlet tarafından her birey için; 2014 yılında (KDV hariç) aylık 8 saat bireysel eğitim için 409,00 TL, 4 saatlik grup eğitimi için 115,00 TL olmak üzere, toplam 524,00 TL, 2015 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliğine göre de 2015 yılı için (KDV hariç) aylık 8 saat bireysel eğitim için 434,00 TL, 4 saatlik grup eğitimi için 122,00 TL olmak üzere, toplam 556,00 TL ödeme yapıldığı dikkate alındığında,

Devlet tarafından karşılanan ödeme tutarının toplamda çok yüksek olmadığı, Devlet bütçesine ağır bir yük getirmede dolayısıyla da karşılanabilir bir tutar olduğu, ayrıca diğer ekono-

Atipik Otizm Nedir?

Otizm belirtilerine sahip olan fakat otizm tanısı konması için yeterli kriterleri taşımayan çocuklar atipik otizm grubunda değerlendirilir. Bu tanıya sahip çocuklar, gerekli eğitimi alamadıklarında, öğrenme ve davranış sorunu yaşarlar. Bu nedenle bu çocukların hem yaşlılarıyla normal okula devam etmesi hem de özel eğitim almaları gerekir. Gerekli eğitimi alırlarsa sosyalleşmede ve normal yaşamlarını sürdürmede sorun yaşamazlar.

mik ve sosyal ödevlerinin aksaması sonucunu doğurmadığı, kaldı ki Devletin pozitif ayrımcılık yapma yükümlülüğünün hiçbir zaman göz ardı edilemeyeceği, mevcut haliyle özel eğitim kurumlarından hizmet alan diğer engelli çocukları da olumsuz etkilemediği değerlendirildiğinden erken çocukluk (okul öncesi) döneminde engelli çocuklara yönelik olarak uygulanan destek eğitim programlarının *ileriki yıllarda bu çocukların özel eğitim desteğine olan gereksinimlerini azaltacağı gibi, çocuğun tüm yaşamı düşünüldüğünde ve fayda maliyet analizi de dikkate alındığında; destek eğitim programlarında* Devletin karşıladığı aylık 8 saatlik bireysel ve aylık 4 saatlik grup eğitimindeki saat sayısının artırılmasının söz konusu engelli çocukların engellilik hâlinin etkilerinin en az seviyeye indirilmesi ve topluma katılımlarının sağlanması yönüyle son derece önemli olduğu değerlendirilmiştir.

Uluslararası mevzuatta yer alan “çocuğun yüksek yararı ilkesi” ile “çocuğun en yüksek çıkarının gözetilmesine öncelik verileceği” ifadesi dikkate alındığında, okulöncesi eğitim (erken çocukluk eğitimi) döneminde destek eğitim hizmeti almakta olan engelli çocuklar için Devlet tarafından karşılanan aylık saat miktarının bireysel eğitimde ayda 8 saat, grup eğitiminde ise ayda 4 saat ile sınırlandırılmasının hakkaniyet yönünden uygun olmadığı değerlendirilmiş olup okulöncesi eğitim (erken çocukluk eğitimi) döneminde destek eğitim hizmeti almakta olan engelli çocuklar için Devlet tarafından karşılanan aylık saat miktarlarının uluslararası standartlara uygun olarak makul oranda halen ödenen miktardan fazla artırılması için ilgili mevzuatta değişiklik yapılması hususunda Milli Eğitim Bakanlığına ve Maliye Bakanlığına, “mevzuat değişikliği teklifi” ne ilişkin tasarıyı gündeme alması hususunda takdir ve gereği içinde Başbakanlığa tavsiyede bulunulmuştur.



Karar Özeti

Başvuran velinin 3 yaşında atipik otizmlı bir oğlu bulunmaktadır. Oğlunun sosyalleşme gibi konularda daha az sorun yaşaması için, Devlet ayda 12 saatlik özel eğitiminin ücretini karşılamaktadır. Ancak bu saat miktarı yeterli olmadığı için veli, daha fazla destek için başvurmuştur.

KDK başvuruyu değerlendirirken aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurarak karar vermiştir:

- 1 Devlet, daha fazla eğitim saatinin ücretini karşıladığında çok yüksek bir harcama yapmış olmayacaktır.
- 2 Karşılanan ders saati ücreti düşünülürken çocuk için en iyi olan seçeneğinin tercih edilmesi gerekmektedir.
- 3 Çocuğa şimdi sağlanan destek ileride sağlanması gereken desteklerin miktarını azaltacaktır ve uzun vadede daha az harcama yapılmasını sağlayacaktır.

Böylelikle KDK, Millî Eğitim Bakanlığına verdiği tavsiyede, daha fazla ders saati ücretinin Devlet tarafından karşılanması için ilgili kanun ve yönetmeliklerde değişiklik yapılmasını önermiştir.



Madde 26

Sosyal Güvenlik



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Karar Numarası ve Türü

2014/4405 şikâyet numaralı başvuru için verilen 10/04/2015 tarihli Kısmî Tavsiye Kısmî Ret Kararı



Karar İçeriği

Başvuran Devlet Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavında öğretmen çocuklarına kontenjan tanınması uygulamasına son verilmesini, öğretmen çocuğu olmayanlar için 'diğer çocuk' tabirinin kullanılmamasını, haksız uygulamadan dolayı oluşan kamu zararının telafi edilmesini, taban puanlar ile bursluluğu kazananların açıklanmasını talep etmiştir. KDK tarafından yapılan inceleme neticesinde, öğretmen çocuklarına kontenjan uygulamasının, korunmaya muhtaç çocuklar bakımından olduğu gibi sosyal devlet ilkesi çerçevesinde makul ve kabul edilebilir bir gerekçeye dayandırılmaması sebebiyle, öğretmen çocuğu olmayan ve korunmaya muhtaç çocuk kapsamında da bulunmayan öğrenciler bakımından eğitimde fırsat ve imkân eşitliğine aykırı bir durum teşkil ettiği, belli bir meslek grubuna ayrıcalık tanınmasının kontenjan grubu dışında kalan çocukları ayrımcılık hissi oluşturarak etkileyebileceği, öğrencilerin eşit şartlarda ve eşit ortamlarda sınava girip başarı oranlarının hesaplanmasında dengesizlikler oluşturacağı, sınavda çok daha düşük puan almış öğrencilerin öğretmen çocuğu olması nedeniyle burs veya parasız yatılı okuma imkânlarına hak kazanırken, diğer çocuk kontenjanında daha yüksek puan almış öğrencilerin söz konusu imkânlara hak kazanamaması dolayısıyla çocuklar arasında eşit yarışmayı engellediği sonucuna ulaşılmıştır.

Uygulamanın, Anayasa'da yer alan 'Kanun önünde eşitlik' ilkesine ve Devletin maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilere yardım edeceği şeklindeki düzenlemeye, Milli Eğitim Temel Kanununda yer verilen 'Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği' ilkesine aykırılık içerdiği anlaşılmış olup; Devlet Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavında öğretmen çocuklarına kontenjan tanınmasına son verilmesi, bu kapsamda 2684 sayılı İlköğretim ve Ortaöğretimde Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanunda makul sürede değişiklik yapılarak 4 üncü maddesindeki "öğretmen çocukları" ibaresinin çıkarılması, anılan Kanun'a dayanılarak yürürlüğe konulan İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Parasız Yatılılık, Burs ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği'nde de bu yönde gerekli değişikliklerin yapılması, sınav sonucunda kontenjan bazında oluşan taban ve tavan puanlarının öğrenci ismi belirtilmeksizin ilan edilmesi hususlarında Milli Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunulmuştur.



Karar Özeti

Başvuru, öğrencilerin burs ya da yatılı eğitim almak için girdikleri "Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı"nda öğretmen çocuklarına kontenjan ayrılmasına son verilmesi için yapılmıştır.

Ayrıca KDK, belli bir meslek grubuna böyle bir ayrıcalık tanınmasının kontenjan grubu dışında kalan çocuklar açısından eşitsizlik oluşturacağını belirtmiştir.

Bu nedenle KDK, ilgili kontenjan ve diğer kuralları belirleyen yönetmelikte değişiklik yapılması için Millî Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunmuştur.



Madde 26

Sosyal Güvenlik



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2015/693 şikâyet numaralı başvuru için verilen 14/08/2015 tarihli Ret Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Parasız Yatılılık, Burs ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliğinin “Başvuru yeri ve şartları” başlıklı 5 inci maddesinde, “Ailenin bir önceki mali yıla ait yıllık gelir toplamından fert başına düşen net miktarın, içinde bulunulan mali yılın Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu M cetvelinde belirtilen Milli Eğitim Bakanlığı okul pansiyon ücretinin en azının üç katını geçmemek kaydıyla maddi imkânlardan yoksun bulunmak” hükmünde yer alan üç katı ibaresinin beş katı şeklinde değiştirilerek, kendi çocuklarının ve başarılı olan öğretmen çocuklarının parasız yatılılık ve bursluluk imkânından yararlanmasını talep etmiştir.

KDK tarafından yapılan inceleme neticesinde, parasız yatılılık ve bursluluk yardımı, eğitim ve öğrenim hakkı alanında sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak Devlete verilen görevlerden biri olup, bu olanaktan faydalanabilmek için, başarılı olmak ve maddi imkânlardan yoksun bulunmak kriterlerini taşımak gerektiği, parasız yatılılık ve bursluluk imkânından yararlanabilecek öğrencilerin tespitinde ise idareye takdir yetkisi verildiği, ilgili idarenin bu yetkiyi sosyal yardımdan faydalanan ailelerin gelir grubu itibarıyla toplumun daha alt seviyesinde bulunan ve maddi durumları eğitim hizmetinin maliyetini karşılamaya elvermeyen kesimlere ağırlık verilmesinin gerekliliği adına gelir düzeyi daha az olan ailelerin çocuklarının sosyal yardımdan faydalanmasını sağlayacak şekilde bir düzenlemeye giderek “üç katı” olarak belirlediğini ve bu anlamda kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun davrandığı anlaşıldığından başvuranın talebi reddedilmiştir.



Karar Özeti

Başvurunun konusu İlköğretim ve Ortaöğretim öğrencileri için ihtiyaç sahibi ailelere parasal desteğin nasıl ve hangi durumlarda sağlanacağını belirleyen kuralları içeren yönetmeliktir. Bu yönetmeliğe göre ailenin geliri belli bir seviyenin atında ise parasal desteğe hak kazanmaktadır. Başvuran kişi, bu seviyenin daha yukarı çekilerek, geliri daha yüksek olsa da yine ihtiyaç sahibi olan daha fazla ailenin parasal destekten faydalanmasını istemiştir. KDK yaptığı değerlendirmede Devletin amacının en çok ihtiyacı olan aileleri desteklemek olduğunu ve bu konudaki kararı ilgili kurumların verebileceğini belirterek başvuruyu reddetmiştir.



Madde 24

Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Madde 26

Sosyal Güvenlik



Karar Numarası ve Türü

2015/1177 şikâyet numaralı başvuru için verilen 30/07/2015 tarihli KVYO Kararı; 2015/1110 şikâyet numaralı başvuru için verilen 30/07/2015 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

MPS tip IV A hastası çocukların ebeveynleri tarafından KDK'ya yapılan başvuruda; hastalığın semptomlarını geciktirici etkisi olduğu FDA (ABD Sağlık Ajansı) ve EMA (AB Sağlık Ajansı) tarafından kabul gören VİMİZİM isimli ilacın geri ödeme listesine alınmasının, T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu onayına rağmen **SGK** tarafından kabul edilmediğine ve bu nedenle çocuklarının tedavisine başlanılamadığı belirtilmiştir. Konu ile ilgili yapılan araştırmada, MPS'nin yetim hastalıklar olarak bilinen ve dünya üzerinde nüfusun çok küçük bir yüzdesinde görülen nadir hastalık türlerinden birisi olduğu, ayrıca bu hastalıktan mustarip çocukların çok ağır kas ve iskelet bozuklukları, orantısız cücelik ve yürüme fonksiyonu kaybı yaşadıkları, ortalama ömürlerinin ve yaşam kalitelerinin diğer kişilere nazaran önemli ölçüde düşüklük arz ettiği anlaşılmıştır. SGK nezdinde, ilgili üst düzey yöneticilerin katıldığı toplantılarda konu dile getirilmiş ve Anayasanın eşitlik ve sağlık hakkına ilişkin maddelerine istinaden kurumun idari işlemini düzeltmesi talep edilmiş olup, akabinde SGK Başkanlığı tarafından

MPS tip IV A hastalığı nedir?

MPS tip IV A hastalığı, dünya üzerinde nüfusun çok küçük bir yüzdesinde görülen nadir hastalıklardandır. Çocuklarda çok ağır kas ve iskelet bozukluklarına, orantısız cüceliğe ve yürüme fonksiyonu kaybına yol açabilmektedir.

SGK Nedir?

Sosyal Güvenlik Kurumu, tüm vatandaşların sosyal güvenliğini sağlama görevi olan bir kamu kurumudur. Bu kurumun en önemli görevlerinden biri de vatandaşların sağlık hizmetlerine erişmelerini ve sağlıkları için gerekli malzemeleri edinmelerini sağlamaktır.

30/04/2015 tarihinde mezkur ilaç geri ödeme listesine eklenmiş ve şikâyet konusu husus çözüme kavuşturulmuştur.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran ailenin çocuğu MPS tip IV A hastalığına sahiptir ve VİMİZİM isimli ilaç da bu hastalığın belirtilerini geciktirmeye yaramaktadır. Bu ilacın ücreti SGK tarafından karşılanmadığı için aile KDK'ya şikâyetinde bulunmuştur.

KDK'nın yaptığı çalışmalar sonucunda, VİMİZİM isimli ilaç, SGK'nın ücretini ödediği ilaçlar listesine alınmıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2015/4815 şikâyet numaralı başvuru için verilen 06/11/2015 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Servis hizmetlerine yönelik bir başvuruda başvuranın kardeşi ve diğer öğrencilerin 11/09/2014 tarihli ve 29116 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği kapsamında, okulların açılması ile birlikte servis hizmetinden yararlanmaları gerekirken, servis ihalesine geç çıkılması nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi talep edilmiştir. Sorunun çözümü amacıyla Dursunbey İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde söz konusu şikâyet çözüme kavuşturulmuştur.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran öğrenciler, okula giderken servis kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun nedeni, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün servislerin zamanında çalışmaya başlaması için gerekli işlemleri geciktirmesidir. KDK Millî Eğitim Bakanlığının ilgili birimleri ile görüşerek sorunu çözmüştür.



Madde 2 Ayrımcılık Yapmama



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2015/2786 şikâyet numaralı başvuru için verilen 13/11/2015 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, oğlunun **özel eğitime** devam edebilmesi için gerekli testi yapmakla görevli Giresun Rehberlik ve Araştırma Merkezindeki **(RAM)** rehber öğretmenin çocuğuna ve ailesine karşı olumsuz, aşağılayıcı tavırlarını şikâyet ederek bahse konu kişi hakkında gereğinin yapılmasını ve düzenlenen olumsuz raporun geri alınarak çocuğunun eğitim hakkının yeniden verilmesini talep etmiştir. Söz konusu başvuru neticesinde Kurum girişimleriyle MEB nezdinde RAM'daki öğretmen hakkında soruşturma açılması sağlanmış, bu süreçte Tirebolu RAM tarafından çocuk hakkında "olumlu rapor" verilerek eğitime devam etmesi sağlanmıştır.

Özel Eğitim Nedir?

Bazı çocukların eğitimde farklı ihtiyaçları olabilir. Bu çocuklar çoğunlukla farklı gelişim gösteren, öğrenme güçlüğü yaşayan, otizm tanısı olan, konuşma ve dil problemleri yaşayan veya zihinsel gelişiminde sorun yaşayan çocuklar olabilirler. Bu çocukların eğitimi için uzmanlar farklı programlar hazırlarlar ve öğretmenler bu programlara göre çocuklara ders verir. Bu dersler özel eğitim sınıflarında veya diğer sınıflarda olabilir.

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) nedir?

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı rehberlik, psikolojik danışmanlık ve özel eğitim konularında ailelere ücretsiz hizmet veren merkezlerdir. Çocukla ilgili özel eğitim (zihinsel yetersizlik, otizm, görme kaybı, işitme kaybı, bedensel yetersizlik vb.) ya da rehberlik ve psikolojik danışmanlık konularında yardıma ihtiyaç duyulduğunda RAM'a başvurulabilir.



Karar Özeti

Şikâyetin konusu, özel eğitim ihtiyacı belirlenecek bir çocuğa test uygulayacak olan, RAM’da çalışan bir rehber öğretmenin çocuğa ve ailesine karşı olumsuz, aşağılayıcı tavırlarıdır.

Başvuran aile, öğretmen ile ilgili gerekli işlemlerin yapılmasını ve test sonucu verilen kararın yeniden gözden geçirilmesini talep etmiştir.

KDK yaptığı çalışmalar ile öğretmen hakkında soruşturma açılmasını ve çocuğun durumunun yeniden değerlendirilerek eğitimine devam etmesini sağlamıştır.



Madde 6
Yaşama ve Gelişme



Madde 24
Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Madde 26
Sosyal Güvenlik



Madde 28
Eğitim Hakkı



Madde 37
Özgürlüğünden Yoksun Bırakma



Madde 38
Savaş ve Silahlı Çatışmalar (İhtiyari Protokoller)



Madde 39
Çocuk Mağdurların Rehabilitasyonu



Karar Numarası ve Türü

2015/5629 şikâyet numaralı başvuru için verilen 23/08/2016 tarihli Ret Kararı



Karar İçeriği

Toplam 68 başvuru alanan bir şikâyet başvurusunda başvuranlar tarafından, “Şırnak ilinin Cizre ve Silopi ilçeleri başta olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edilen il ve ilçelerde eğitim-öğretim dönemi devam ederken öğretmenlerin toplu bir şekilde hizmet içi eğitime çağırıldığı, bu nedenle eğitim-öğretim yapılamadığı ve eğitim hakkının ihlal edildiği, Temmuz 2015’ten beri devam eden çatışmalarda Diyarbakır, Şırnak, Ağrı, İstanbul, Mardin, Van, Ankara, Hakkâri ve Adana illerinde en küçüğü bir kaç aylık bebek, en büyüğü 18 yaşında olan en az 56 çocuğun yaralandığı ve bu çocuklardan bazılarının uzuvlarını kaybettiği, çatışmalarda yaralanan ve hastalanan çocukların sağlık hizmeti almakta güçlük çektiği ve anılan çocukların uzun süre temel ihtiyaçlarını karşılayamadıkları, çatışma ortamındaki çocukların çoğunluğunun zorunlu göçe maruz kaldığı, çocukların gözaltına alındığı, tutuklandığı ve hapis cezasıyla karşı karşıya kaldığı” iddia edilmiştir.

Aynı konu, sebep ve tarafı esas alan söz konusu başvurular birleştirilerek inceleme ve araştırma aşamasına geçilmiştir. Yapılan inceleme ve araştırma sonucunda Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ilgili kararları somut olaya uygulandığında, bölgede devam eden “terör olayları” gibi “elde olmayan, zorlayıcı sebepler” dolayısıyla öğrencilerin okuldan “geçici olarak” uzak kalmasının “meşru” kabul edilmesi gerektiği; nitekim gerek 222

sayılı Kanun ve bu Kanun'a uygun olarak kabul edilen İlköğretim ve Ortaöğretim Yönetmelikleri gerekse de sokağa çıkma yasaklarının hukuki dayanağı olan 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun ilgili hükümleri sebebiyle bölgede kamu düzeni ve güvenliği sağlanıncaya kadar öğrencilerin okuldan uzak kalabileceklerinin "öngörülebilir" olduğu, kaldı ki sokağa çıkma yasakları devam ederken ve okullar terör örgütü mensuplarınca hedef alınırken öğrencilerin ve velilerinin okula yeniden dönmeleri yönündeki beklentilerinin "gerçekçi, makul ve kabul edilebilir" olmaya-

cağı sonucuna ulaşılmıştır. İlgili mevzuatı incelendiğinde, öğrencilerin okula "yeniden entegrasyonunu" sağlamak için "telafi eğitimlerinin" öngörülerek "usuli güvencenin" de sağlandığı; idarenin sunduğu bilgi ve belgelerden telafi eğitimlerinin kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar dâhilinde uygulandığının anlaşıldığı, üstelik bu eğitimlerin "sosyal, kültürel, sportif vb. faaliyetlerle zenginleştirildiği"; öğrencilere ve ailelerine bölgede yaşanan çatışma ortamının getirdiği olumsuzluklardan sıyrılmaları, yeniden toplumla bütünleşebilmelerinin sağlanması için "psikososyal desteğin" yanı sıra "ekonomik açıdan da destek" sağlandığı, dolayısıyla kamu otoritesince gereken/ mümkün olan tüm çabanın gösterildiği ve tedbirlerin alındığı tespit edildiğinden, öğrencilerin mülki amirlerce alınan sokağa çıkma yasağı kararları ve güvenlik kuvvetleri tarafından yürütülen operasyonlar sebebiyle eğitim ve öğretimlerine ara verilerek okuldan uzak kalmalarının "eğitim hakkından mahrum bırakma sonucunu doğurmadığı ve izlenen meşru amaçla ölçülü bir önlem olduğu" sonucuna varılmıştır.

Öte yandan başvurular, eğitim ve öğretime ara verilmesi uygulaması dolayısıyla öğrencilerin müfredatı tamamlayamamaları sebebiyle karşı karşıya kalabilecekleri sorunlara dair somut, makul ve kabul edilebilir bir iddia ileri sürmedikleri gibi, AİHM'in de alternatif eğitimin tüm müfredatı içerecek şekilde kapsamlı olmasının beklenemeyeceği yönündeki kabulü karşısında, eğitim ve öğretim faaliyetinin telafi eğitimleri ile devamının sağlandığı, hatta öğrencilerin bu süreçte psikososyal ve ekonomik açıdan desteklenmesi için kapsamlı tedbirlere de başvurulduğu gözetildiğinde, verilen eğitimin içeriği ve kapsamının da eğitim hakkına ölçülü bir müdahale oluşturduğu kanaati ve sonucuna varılmıştır. Açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre; eğitim-öğretim dönemi devam ederken öğretmenlerin toplu bir şekilde hizmet içi eğitime çağırılması nedeniyle eğitim hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetlerin incelenmemesine; Temmuz 2015'ten itibaren devam eden çatışmalarda çok sayıda çocuğun yaralandığı, hayatını kaybettiği, gözaltına alındığı, tutuklandığı ve hapis cezasıyla karşı karşıya kaldıkları yönündeki iddialara ilişkin şikâyetlerin incelenmemesine; sokağa çıkma yasakları ve devam eden operasyonlar nedeniyle eğitim hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetlerin reddine karar verilmiştir.

Cizre'de 14 Aralık 2015- 2 Mart 2016 tarihlerinde uygulanan Sokağa Çıkma Yasağı nedir?

İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin sağlanması amacıyla valilerin alabileceği bazı kararlar ve önlemler vardır. Bu kapsamda valiler, vatandaşların can ve mal güvenliğini korumak için belirli sürelerle evlerinde kalmalarına ve sokağa çıkmalarına karar verebilir.



Karar Özeti

Bu başvuruda, başvuranların şikayet ettikleri ortak konular aşağıdaki şekildedir:

- Sokağa çıkma yasağı ilan edilen il ve ilçelerdeki öğretmenler toplu bir şekilde hizmet içi eğitime çağrıldığı için eğitim-öğretime devam edilemediğinden çocukların eğitim hakkı ihlal edilmektedir.
- Temmuz 2015'te başlayan ve devam eden çatışmalardan dolayı çok sayıda çocuk yaralanmıştır ve bazıları sağlık hizmeti alamamıştır.
- Bazı çocuklar çatışmalardan dolayı göç etmek zorunda kalmıştır.
- Bazı çocuklar göz altına alınmış veya tutuklanmıştır.

KDK bu konularda farklı kişilerden başvuru geldiği için başvuruları birleştirmiş ve değerlendirmeye almıştır.

KDK, yaptığı incelemede;

- Okullara gidilemeyen günler için telafi eğitimi uygulandığı,
- Çocuklara ve ailelere hem psikososyal destek hem de ekonomik destek sağlandığı, bilgilerine ulaşmıştır.

Sonuç olarak KDK;

- Okullar terör örgütü tarafından hedef alındığı için çocukların okula gitmelerinin güvenli olmadığına, bu nedenle çocukların eğitimlerinden geri kalmalarına ilişkin başvuruların reddine,
- Çocukların çatışmalar nedeniyle zarar görmeleri ve tutuklanmalarına ilişkin şikayetlerin ise görev alanına girmemesi nedeniyle incelenmemesine,

karar vermiştir.



Madde 19

Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması



Madde 20

Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar



Madde 39

Çocuk Mağdurların Rehabilitasyonu



Karar Numarası ve Türü

2015/3809 şikâyet numaralı başvuru için verilen 03/04/2016 tarihli Kısmi Tavsiye Kısmi Ret Kararı



Karar İçeriği

Çocuk İnternet sayfası (www.kdkcocuk.gov.tr) üzerinden iletilen başvuruda, başvuran, kalmakta olduğu Çocuk Destek Merkezinde “hayati tehlikesinin bulunduğu” belirterek başka bir **Çocuk Destek Merkezine** nakil olmak isteğini idareye ilettiğini; ancak idare tarafından talebinin karşılanmadığını ifade etmiş ve yardım talep etmiştir.

Başvuruda “hayati tehlike” ifadesi bulunduğu için zaman kaybetmeden ilgili idare ile iletişime geçilerek gerekli önlemlerin alınması istenmiş; çocuk hakkında önemli bilgileri alabilmek için idare ile çok sayıda yazışma ve görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte, başvuranın kendisini rahat ifade etmesi, içinde bulunduğu koşulları doğru algılaması ve gelecek yaşamını planlamasına yönelik olarak sürekli kendisiyle iletişim kurularak ona destek olmaya çalışılmıştır.

Yapılan yazışma ve görüşmeler çerçevesinde, başvuranın kaldığı Çocuk Destek Merkezinin yerinde incelemesine karar verilmiş olup; bu inceleme sonucunda Merkezdeki tüm çalışanların başvuran ile iyi bir iletişim içinde oldukları, olumsuz bir tutum ve davranış sergilemedikleri, başvuranın sosyal hayata uyum sağlaması için gayret gösterdikleri, Merkezde kalan diğer çocukların da başvurana karşı olumsuz bir tavır içinde olmadıkları tespit edilmiştir.

Bu tespitler doğrultusunda, reşit olmasına az bir zaman kalan başvuranın, Merkezden nakil talebinin uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Öte yandan, başvuran ile birebir yapılan görüşmeler sonucunda yoğun psikolojik destek ve rehberliğe ihtiyaç duyduğu tespit edilerek, Ha-

Çocuk Destek Merkezi Nedir?

Kendisine karşı suç işlendiği için zarar gören veya suç olarak tanımlanan bir davranışı yapan veya sokakta yaşayan çocukların korunması ve desteklenmesi için Çocuk Destek Merkezleri kurulmuştur. Bu merkezler çocukların fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal anlamda iyileşmeleri için çalışmaktadır.

Bu merkezlerde kalış süresi sınırlıdır. İyileşme süreci tamamlanan çocuklar aileleri veya yakınlarının yanına geri gönderilirler. Ailesinin veya yakınlarının yanında yaşayamayacak durumda olan çocuklar ise sevgi evleri, çocuk siteleri gibi kurumlarda kalırlar.

cettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde psikiyatrik tedavi sürecinin başlatılması sağlanmıştır. Başvuru üzerine verilen kararda ise başvuranın yüksek yararını gözetilerek; rızası olması halinde, hakkındaki korunma kararının Merkezden ayrılmasından önce bir iş veya meslek edinemiş olması halinde 20 yaşına kadar devam ettirilmesi ve Hacettepe Üniversitesinde başlanan terapi ve tedavi sürecine devam etmesinin sağlanması hususunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tavsiyede bulunulmuştur.

Başvuruda “hayati tehlike” ifadesi bulunduğu için zaman kaybetmeden ilgili idare ile iletişime geçilerek gerekli önlemlerin alınması istenmiş; çocuk hakkında önemli bilgileri alabilmek için idare ile çok sayıda yazışma ve görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte, başvuranın kendisini rahat ifade etmesi, içinde bulunduğu koşulları doğru algılaması ve gelecek yaşamını planlamasına yönelik olarak sürekli kendisiyle iletişim kurularak ona destek olmaya çalışılmıştır.

Yapılan yazışma ve görüşmeler çerçevesinde, başvuranın kaldığı Çocuk Destek Merkezinin yerinde incelemesine karar verilmiş olup; bu inceleme sonucunda Merkezdeki tüm çalışanların başvuran ile iyi bir iletişim içinde oldukları, olumsuz bir tutum ve davranış sergilemedikleri, başvuranın sosyal hayata uyum sağlaması için gayret gösterdikleri, Merkezde kalan diğer çocukların da başvurana karşı olumsuz bir tavır içinde olmadıkları tespit edilmiştir.

Bu tespitler doğrultusunda, reşit olmasına az bir zaman kalan başvuranın, Merkezden nakil talebinin uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Öte yandan, başvuran ile birebir yapılan görüşmeler sonucunda yoğun psikolojik destek ve rehberliğe ihtiyaç duyduğu tespit edilerek, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde psikiyatrik tedavi sürecinin başlatılması sağlanmıştır. Başvuru üzerine verilen kararda ise başvuranın yüksek yararını gözetilerek; rızası olması halinde, hakkındaki korunma kararının Merkezden ayrılmasından önce bir iş veya meslek edinemiş olması halinde 20 yaşına kadar devam ettirilmesi ve Hacettepe Üniversitesinde başlanan terapi ve tedavi sürecine devam etmesinin sağlanması hususunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tavsiyede bulunulmuştur.



Karar Özeti

Çocuk Destek Merkezinde kalan bir çocuk, hayati tehlikesinin olduğunu söyleyerek başka bir Çocuk Destek Merkezine geçmek istediğini söylemiştir.

KDK bunun üzerine hemen, çocuğun kendisiyle, Çocuk Destek Merkezindeki çalışanlarla ve orada kalan diğer çocuklarla görüşmüştür.

Görüşmeler sonucunda Merkezde, başvuran çocuğa karşı olumsuz bir tavır olmadığı görüşüne varan KDK, başka bir Merkeze nakil talebini reddetmiştir.

Ancak KDK, başvuru yapan çocukla yaptığı bire bir görüşmelerde çocuğun psikolojik desteğe ihtiyacı olduğunu görmüştür. Bunun üzerine çocuğun iyi bir psikolojik destek alması için Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde hizmet almasını sağlamıştır.

Buna ek olarak, çocuğun da kabul etmesi durumunda, çocuğa sağlanan bu koruma desteğinin, çocuğun iş bulamaması durumunda 18 değil 20 yaşına kadar devam etmesini tavsiye etmiştir.



Madde 19

Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması



Madde 38

Savaş ve Silahlı Çatışmalar (İhtiyari Protokoller)



Karar Numarası ve Türü

2015/5596 şikâyet numaralı başvuru için verilen 13/01/2016 tarihli KVYO Kararı.



Karar İçeriği

Çocuk İnternet sayfasındaki başvuru formu doldurularak yapılan ve 2015/5596 esas numarası ile kayda alınan başka bir başvuruda 5 başvuru tarafından; okulda daha önceden şiddetine maruz kaldığı bir öğretmenin okuldan uzaklaştırılması nedeniyle idare ve diğer öğretmenlerin kendisini rahatsız ettikleri, Müdür Yardımcısının kendisini odaya çağırarak uyarılarda bulunduğu belirtilerek, Müdür Yardımcısının bahse konu konuşmalarından dolayı uyarılması talep edilmiştir.

10/01/2016 tarihinde Müdür Yardımcısı ile yapılan görüşmede, başvuruya konu olan tutum ve davranışları hakkında KDK tarafından gerekli uyarılar yapılmıştır. Daha sonrasında öğrenci velileri ile gerekli görüşmeler yapılarak Müdür Yardımcısının konuya ilişkin dikkatinin çekildiği ve gerekli uyarıların yapıldığı iletilmiştir. Bu ileti üzerine başvuran KDK'ya gönderdiği 11/01/2016 tarihli elektronik posta ile "Başvuru için adı geçen Müdür Yardımcısı ile gerekli görüşmelerin yapıldığını, Müdür Yardımcısının kendisine karşı tam olarak tepkisinin ne olacağını bilmediği için KDK'ya başvurmuş olduğunu ve artık Kurum sayesinde okulda kendisini güvende hissettiğini" belirtmiştir. Bu noktada, KDK tarafından şikâyet başvurusuna ilişkin gerekli uyarının yapıldığı ve şikâyet konu talebin ilgili idare tarafından yerine getirildiği anlaşıldığından başvuru hakkında Karar Verilmesine Yer Olmadığına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Bir okulda çocuklara şiddet uygulayan bir öğretmen okuldan uzaklaştırılmıştır. KDK'ya başvuran öğrenciler, okuldan uzaklaştırılan öğretmen nedeni ile diğer öğretmenler ve Müdür Yardımcısı'nın kendilerini rahatsız ettiğini söyleyerek şikâyetinde bulunmuştur. Bunun üzerine KDK, başvuranların isteğine uygun olarak Müdür Yardımcısına gerekli uyarılarda bulunmuştur.

Çocuklar bu sürecin sonunda kendilerini okulda güvende hissettiklerini belirtmişlerdir.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 20***Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar***Madde 25***Bakım Hizmetlerinin Takibi***Karar Numarası ve Türü**

2016/203 şikâyet numaralı başvuru için verilen 25/07/2016 tarihli Kısmi Tavsiye Kısmi Ret Kararı

**Karar İçeriği**

2016/203 esas numarası ile kayda alınan başvuruda ise başvuran tarafından, 2015 yılının Nisan ayında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğüne korunmaya muhtaç bir çocuğa **koruyucu aile** olarak veya evlat edinmek talebiyle başvuru yapıldığı, söz konusu talep üzerine yapılan değerlendirme neticesinde, 23/10/2015 tarihinde korunmaya muhtaç bir çocuğun kendilerine koruyucu aile olarak verildiği, konuyla ilgili koruyucu aile sözleşmesini imzaladıkları, yaklaşık 3 ay sonra Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün, çocuğun hizmet modelinin değiştiği, koruyucu aile hizmet modelinden, evlat edinme hizmet modeline geçtiği gerekçesiyle, çocuğun idareye teslim edilmesi gerektiği hususuyla karşı karşıya kaldıkları, "Küçüklerin Evlat Edinilmesinde Aracılık Faaliyetlerinin Yürütülmesine İlişkin Tüzüğü'nün" ilgili maddesi gereğince koruyucu aile yanında bulunan çocuğun evlat edinilmeye uygun duruma gelmesi ve koruyucu ailenin de talep etmesi durumunda, koruyucu aileye evlatlık verilmesi gerektiği ifade edilerek, bu bağlamda çocuğun kendileri tarafından evlat edinilmesinin sağlanması, bunun mümkün olmaması durumunda nedenlerinin kendilerine yazı ile bildirilmesi talep edilmiştir.

Koruyucu ailelerin ve koruyucu aile adaylarının, koruyucu aile hizmeti konusunda bilgi sahibi olmalarını teminen ve devlet koruması altında olan bir çocuğun bakımını idare ile birlikte üstlendiklerini anlatmak amacıyla, bir başka deyişle, yetki ve sorumluluklarının sınırları konusunda bilgi sahibi olmalarını sağlamak için, çeşitli eğitimler düzenlenmekte ve söz konusu ailelere katılım belgesi verilmektedir. Bu eğitimlerde ailelere, Koruyucu Aile Hizmet Modelinin geçici

Koruyucu Aile Nedir?

Koruyucu aile, herhangi bir nedenle biyolojik ailesinin yanında kalması mümkün olmayan çocuklara bakan yetişkinlerdir. Bir çocuğun koruyucu aile yanında kalması uzun veya kısa süreli olabilir. Koruyucu aile çocuğun bakımı için devletten maddi yardım alabilir. Aile, çocuk yanlarında kaldığı sürece devlet tarafından denetlenir.

bir hizmet modeli olduğu, çocuğa verilecek hizmet modelinin değiştirilmesinin her zaman kurum yetkisinde bulunduğu anlatılmaktadır.

Eğitim sürecinin ardından Koruyucu Aile ile idare arasında, aileyi bazı yükümlülükler altına sokan Koruyucu Aile Sözleşmesi imzalanır ve anılan sözleşmenin 17 nci maddesinde, "Koruyucu Aile hizmetinden yararlandırılan çocuğun koşullarının değişmesi sonucu Kurum tarafından hizmet modelinde bir değişikliğe gidilmesinin planlanması halinde, koruyucu aile çocuğun yararının gerektirdiği işlemlerin yapılabilmesi için her türlü destekte bulunur ve çocuğun ayrılık sürecine hazırlanmasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğü ile iş birliği yapmayı kabul eder" ifadesi yer almaktadır.

Aile 21/12/2015 tarihinde idareye evlat edinme başvurusunda bulunarak ilgili mevzuat gereğince çocuğun kendilerine evlatlık verilmesi gerektiğini savunmuştur. Koruyucu ailenin baktığı çocuğu evlat edinmek istemesi durumunda takdir yetkisi idareye bırakılmıştır. İdare bu noktada belirli kriterlere bakmaktadır.

İlk başta kendini ifade edebilecek yeterlikte olan, kendi fikri ve kanaatini söyleyen çocukların görüşü uygulamaya yön verebilmektedir. Somut olayda söz konusu çocuğun yaşının küçük olması nedeniyle bu yola başvurulamamıştır.

Diğer taraftan, evlat edinme hizmetinde çocuğun ihtiyaçlarının idare tarafından karşılanması söz konusu olmadığından ailenin gelir düzeyi incelenmektedir.

İdare, ailenin Koruyucu Aile Başvuru Formunun gelir kısmı incelendiğinde, gelirin çocuğun ihtiyaçlarını karşılamayacak düzeyde olduğunu bildirmiş olup, başvuran da ekonomik durumu yönünden evlat edinmeye yönelik imkânının olduğunu öne sürmediği gibi, idarenin de gelir düzeyinin değerlendirilmesi noktasında keyfi davrandığı, kayırma yaptığı konusunda herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşamamıştır.

Ayrıca koruyucu aile hizmet modelinin evlat edinme hizmetine basamak olarak kullanılmasının, kapsamlı bir inceleme süreci sonunda evlat edinme sırasına alınmaya hak kazanan ve sırada bekleyen ailelerin mağduriyetleri ile evlat edinilecek çocukların yararının çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer yönden idarenin, koruyucu aile statüsü devam eden ailenin koruyucu aile hizmetini sonlandırırken yönetmelikteki koşulların oluştuğuna dair mevzuatta belirtilen hususları belgelenmediği, koruyucu aile statüsü devam eden ailenin evlat edinme talebinin reddedilmesinin koruyucu aile hizmeti vermesine engel bir durum oluşturmadığı, bu nedenle şikâyetçinin koruyucu aile hizmeti vermek istemesine yönelik talebi halinde her ne kadar idareye mevzuatta bu hususta takdir yetkisi verilmişse de idarenin bu yetkisinin sınırsız olmadığı, bu yetkiyi kullanırken idarenin yargı kararlarında da belirttiği gibi kamu yararı ile bireysel yarar arasındaki denge ve orantılılığa uygun hareket ederek, yeniden değerlendirmesi gerekmektedir.

Diğer bir anlatımla idare çocuğu, iki ay gibi kısa bir süre sonra makul ve mantıklı gerekçe ortaya koymadan koruyucu ailenin yanından alıp, evlat edinmek isteyen ailenin yanına statü değişikliği ile vermemesi gerekirdi.

Bu değerlendirmeler neticesinde başvuranın Koruyucu Aile Hizmeti verdiği çocuğu evlat edinmeye yönelik talebinin reddine, bununla birlikte, evlat edinme talebi reddedilen ancak koruyucu aile statüsü devam eden şikâyet başvurusunun, isteği halinde koruyucu aile statüsünde koşulları varsa ve engel bir durumun oluşturmadığı anlaşıldığında çocuk verilmesi yönünde işlem tesisi hususunda yeniden değerlendirme yapması için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına, karar verilmiştir. Bunun

üzerine, KDK kararına ilişkin olarak; idareden gelen cevapta, koruyucu aile statüsü devam eden başvuranın talepte bulunması halinde yanına çocuk yerleştirilebileceği bildirilmiştir.



Karar Özeti

Başvurunun konusu, bakmakta oldukları çocuğu evlat edinmek isteyen bir koruyucu ailedir. Koruyucu ailenin bu talebi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından reddedilmiştir. Bunun üzerine koruyucu aile KDK'ya başvurmuştur.

KDK yaptığı değerlendirmede şunları tespit etmiştir:

Evlat edinme kararı konusunda yetkili olan kurum Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıdır. Bakanlık, ailenin evlat edinme talebini reddetme kararı vermeden önce ayrıntılı bir inceleme yapmıştır ve söz konusu koruyucu ailenin gerekli tüm özelliklere sahip olmadığını görmüştür. Bunlardan birisi ailenin maddi gelirinin yeterli olmamasıdır.

Bu nedenle KDK başvurunun bu bölümünü reddetmiştir, yani Bakanlığın evlat edinmeye izin vermemesini haklı bulmuştur.

Ancak KDK şu konuya dikkat çekmiştir: Bakanlık, söz konusu ailenin, evlat edinmek için uygun olmadığını söylemiş ancak koruyucu aile olmak için yeterli olduğunu kabul etmiştir. KDK bu yüzden ailenin koruyucu aile olmaya devam etmesine izin verilmesini tavsiye etmiştir.



Madde 2 Ayrımcılık Yapmama



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2015/5581 şikâyet numaralı başvuru için verilen 18/01/2016 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

2015/5581 esas numarası ile kayda alınan diğer bir başvuruda, başvuru tarafından ilköğretim okulunda eğitim görmekte olan kızına, sınıf öğretmenin kızı tarafından ayrımcı davranışlarda bulunduğu; söz hakkı verilmediği, kız arkadaşlarının yanında küçük düşürülme yollarıyla kızının okuldan soğutulduğu; 1 inci sınıftan itibaren okul müdürü, rehber öğretmeni, İlçe Mili Eğitim Müdürlüğü ve Bakanlık 147 danışma hattına yaptığı başvurulara olumlu cevap alamadığı, Kurumdan kızının sınıfının değiştirilmesi amacıyla uzlaşma talebinde bulunduğu, öğretmen hakkında herhangi bir cezai işlem uygulanmasını istemediği belirtilmiştir.

KDK Sosyal Hizmet Uzmanı tarafından 30/12/2015 tarihinde Okul Müdürü ile yapılan görüşmede başvuran tarafından bugüne kadar okula söz konusu başvurunun iletilmediği öğrenilmiştir. Söz konusu görüşmede Müdür, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Yürütme Kurulunun toplantı halinde olduğunu, toplantıda velinin şube değişikliği talebinin değerlendirileceğini belirtmiştir. Gün içinde Sosyal Hizmet Uzmanı tarafından Müdür Yardımcısı ile görüşülerek Rehberlik ve Psikolojik Danışma Yürütme Kurulunun toplantısında "çocuğun yüksek yararına olacak şekilde sınıf şubesinin değiştirilmesine yönelik karar alındığı" öğrenilmiştir. Başvuran tarafından KDK'ya iletilen 12/01/2016 tarihli ve 413 evrak numaralı yazısında, başvuruya ilişkin sorunun çözülmesine yönelik okul müdürlüğünce karar alındığı belirtildiğinden; başvuran ile idare arasında uzlaşma sağlanarak, başvuruya ilişkin talebin yerine getirildiği anlaşıldığından, şikâyet başvurusu hakkında Karar Verilmesine Yer Olmadığına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuru ilköğretimde okuyan bir kız çocuğunun velisi tarafından yapılmıştır. Çocuğun velisi, kızına, sınıf öğretmenin kızı tarafından ayrımcı davranışlarda bulunduğunu, kızına sınıfta söz hakkı verilmediğini ve kızının okuldan soğuduğunu söyleyerek sınıfının değiştirilmesini talep etmiştir. Veli aynı zamanda bu talebini daha önce öğretmenlere ve okul müdürüne de ilettiğini eklemiştir.

KDK ilgili taraflar ile görüşerek kızın sınıfının değiştirilmesini sağlamıştır.

**Madde 19***Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması***Madde 39***Çocuk Mağdurların Rehabilitasyonu***Karar Numarası ve Türü**

2016/2036 şikâyet numaralı başvuru için verilen 21/06/2016 tarihli KVYO Kararı

**Karar İçeriği**

2016/2036 esas numarası ile kayda alınan başvuruda ise başvuru çocuğu tarafından, babasının kendisini dövdüğü ifade edilmiştir. Her ne kadar özel kişiler arasındaki anlaşmazlıklar Kurumun görev alanına girmiyor olsa da şikâyet başvurusunun çocuk olması ve Kurumumuzun her zaman çocuğun üstün yararına öncelik vermesi nedeniyle, ön inceleme sürecinde ilgili uzmanın yönlendirmesi üzerine Sosyal Çalışmacısı başvuru sahibi çocuk ile görüşmüştür. Kurum Sosyal Çalışmacısı başvuru sahibi çocuk ile telefon görüşmesi yapmış ve yaşanan sorunları kendisinden dinleyerek şu andaki durumu hakkında bilgi almıştır.

Yapılan telefon görüşmesinde başvuru çocuğun 11 yaşında ve İlköğretim Okulu 5 inci sınıf öğrencisi olduğu anlaşılmıştır. Bu görüşmede başvuru çocuk, sınıf öğretmenin babası ile davranışları nedeniyle konuşmasını istediğini ifade etmiştir. Bu talep üzerine inceleme ve araştırma genişletilerek çocuğun tedavi gördüğü Psikiyatri Kliniği ile görüşülmüş, görüşmede ailenin bilinçli bir aile olduğu ve aile terapisi almalarına gerek bulunmadığı kanaatinde oldukları öğrenilmiştir. Aynı zamanda şikâyet başvurusu çocuğun okuluna gidilerek yerinde inceleme yapılmış, Rehber Öğretmen ve Sınıf Öğretmeniyle yüz yüze görüşülerek hem aile ve çocuk hakkında bilgi alınmış, hem de çocuğun talep ettiği üzere özellikle sınıf öğretmenin babası ile konuşması istenmiştir.

Yapmış olduğumuz yerinde incelemenin bitirilmesinden kısa bir süre sonra okul Rehber Öğretmenince talebin yerine getirilerek Sınıf Öğretmeni ile babanın görüştüğü bilgisi Kuruma iletilmiştir. Bu şekilde şikâyet başvurusunun talebi yerine getirildiğinden, şikâyet başvurusu hakkında Karar Verilmesine Yer Olmadığına karar verilmiştir.

**Karar Özeti**

Bu başvuruda 11 yaşındaki bir çocuk, babasının kendisini dövdüğünü söyleyerek KDK'ya başvurmuştur. KDK uzmanlarının çocuk ile yaptığı görüşmede çocuk, sınıf öğretmenin babası ile davranışları nedeniyle konuşmasını istediğini söylemiştir. KDK daha sonrasında çocuğun tedavi gördüğü psikiyatri kliniği, okuldaki rehber öğretmen ve sınıf öğretmeni ile görüşerek değerlendirme yapmıştır ve sınıf öğretmenin babası ile görüşmesini sağlamıştır.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Karar Numarası ve Türü

2016/1777 şikâyet numaralı başvuru için verilen 06/09/2016 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

2016/177710 esas numaralı başvuruda başvuran tarafından, oğluna Bartın Devlet Hastanesince “Hafif Düzeyde **Motor-Mental Gerilik**” tanısı konulduğu, buna karşın Bartın Şehit Ahmet Seçen Rehberlik Araştırma Merkezinde yapılan inceleme sonucunda “Gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık göstermediğinden destek eğitimine ihtiyaç duyulmadığı” kanaatiyle “destek eğitimi tedbiri gerekmediği” belirtilerek **özel eğitim** desteğinin önerilmediği, ayrıca oğlunun yaşları gibi 1. sınıfa gitmesi gerekirken ana sınıfına gittiği belirtilerek, çocuğunun Bartın Devlet Hastanesi tarafından verilen Özürlü Sağlık Kurulu Raporunun da dikkate alınarak özel eğitim desteği alabilmesi için Destek Eğitim Hizmet Raporu düzenlenmesi talep edilmiştir.

Konuya ilişkin inceleme ve araştırma sürecinde yapılan görüşmeler ve yazışmalar neticesinde, konuşma bozukluğu bulunan çocuğun yeni raporunda konuşma bozukluğu yer almadığı gibi engelinin mental retardasyon olarak değiştirildiği görülmüştür.

Bunun üzerine Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatı yetkilileri ve raporun düzenlendiği hastane-nin Başhekimisi ile yapılan görüşmeler neticesinde, çocuğun tetkiklerinin yeniden yapılması ve çocuğun güncel durumunu doğru bir şekilde yansıtan yeni bir engelli sağlık kurulu raporunun düzenlenmesi sağlanmıştır.

Yeni rapor ile ilgili Rehberlik Araştırma Merkezine başvuru yapan velinin çocuğuna Merkezde görevli bir özel eğitim öğretmeni tarafından konuşma bozukluğu eğitimi verilmeye başlanmıştır. Şikâyet konusunda karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Motor-Mental Gerilik Nedir?

Çocukluk döneminde tanısı konan Motor-Mental Gerilik, bir tür gelişim problemi-dır ve gelişimin tüm alanlarını (dil, sosyal, motor, el becerisi vs..) veya belirli alanlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Özel Eğitim Nedir?

Bazı çocukların eğitimde farklı ihtiyaçları olabilir. Bu çocuklar çoğunlukla farklı gelişim gösteren, öğrenme güçlüğü yaşayan, otizm tanısı olan, konuşma ve dil problemleri yaşayan veya zihinsel gelişiminde sorun yaşayan çocuklar olabilirler. Bu çocukların eğitimi için uzmanlar farklı programlar hazırlarlar ve öğretmenler bu programlara göre çocuklara ders verir. Bu dersler özel eğitim sınıflarında veya diğer sınıflarda olabilir.



Karar Özeti

Oğluna Hafif Düzeyde Motor Mental Gerilik tanısı konan ebeveyn, oğlunun özel eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi için yaşadığı ildeki **RAM**'a başvurmuştur.

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) Nedir?

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı rehberlik, psikolojik danışmanlık ve özel eğitim konularında ailelere ücretsiz hizmet veren merkezlerdir. Çocukla ilgili özel eğitim (zihinsel yetersizlik, otizm, görme kaybı, işitme kaybı, bedensel yetersizlik vb.) ya da rehberlik ve psikolojik danışmanlık konularında yardıma ihtiyaç duyulduğunda RAM'a başvurulabilir.

RAM görevlileri, çocuğun gelişiminin ve ihtiyaçlarının, engelli olmayan akranları ile çok farklılık göstermediğini bu nedenle çocuğun özel eğitime ihtiyacı olmadığını söylemiştir. Bunun üzerine başvuru oğlunun özel eğitim alması gerektiğine inanarak KDK'ya başvurmuştur.

KDK hem çocuğa tanı koyan hastane hem de RAM ile görüşerek, çocuğun durumunun doğru bir şekilde tanımlanacağı yeni bir sağlık raporu çıkarılmasını sağlamış ve bu raporda belirlenen ihtiyaca göre çocuğa RAM tarafından konuşma bozukluğu eğitimi verilmesini sağlamıştır.



Madde 26

Sosyal Güvenlik



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2015/5174 şikâyet numaralı başvuru için verilen 09/06/2016 tarihli Kısmi Tavsiye Kısmi Ret Kararı.



Karar İçeriği

2015/517456 esas numarası ile kayda alınan başvuruda şikâyet sahibi tarafından, velisi olduğu 8. sınıf öğrencisinin Ankara Özel (...) Ortaokulunda okuduğu, kızının söz konusu okula kaydı için 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim ve öğretim dönemlerinde, eğitim ve öğretim desteği talebinde bulunduğu, ancak iki yıldır bu destekten faydalanamadığı, eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda kızının toplam puanının 456,4871 olduğu, Milli Eğitim Bakanlığına eğitim ve öğretim desteği talebinin yeniden değerlendirilmesiyle ilgili olarak başvurduğu fakat sorularına cevap bulamadığı, eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda yer alan kriterlere verilen puanlama sisteminde aykırılıklar ve bazı eksikler olduğu, Milli Eğitim Bakanlığınca hakkaniyete uygun olmayan şekilde öğrencilere destek verildiği iddia edilerek şikâyet konusu hususların incelenip bir karar verilmesi talep edilmiştir.

Tespit ve değerlendirmeler konusunda Bilirkişi Raporunda "il için ayrılan destek kontenjanının dolması nedeniyle bir öğrencinin tercihinin yerleştirilmemesi durumunun açıklığa kavuşturulması gerektiği, il için ayrılan destek kontenjanı içinde kaynaştırma eğitimi öğrencileri için ayrılan kontenjan önceliği, dışardan tercihte bulunan öğrenciler için kontenjanlar, ara sınıf kontenjanları, ilköğretim, ortaokul ve lise başlangıç sınıfı kontenjanlarının tamamı bulunduğundan bazı durumlarda yüksek bir puana sahip olan ara sınıf öğrencileri için il kontenjanı, diğer yerleştirmelerle doldurulduğu için destek alma hakkını kaybedebildiği, (...) (2014-2015 ve 2015-2016 yerleştirme dönemi Ankara ili kontenjanının okul ve sınıf düzeylerine göre dağılım sayılarına ilişkin yüzdeler üzerinden yapılan) hesaplamalar açıkça göstermektedir ki alt sınıflardan başlanarak yapılan yerleştirme ve il kontenjanı sınırlaması eğitim kademelerinin ara ve üst sınıflarına ayrıldığı ifade edilen kontenjanların kullanılmasını olanaksız kılmaktadır. Böylece eğitim kademelerindeki ara sınıflar ve üst sınıflar için önemli bir dezavantaj oluşmaktadır ve bu durum hakkaniyet ilkesi ile bağdaşmamaktadır. (...) Aynı zamanda alt sınıflarda iken destek al(ı)mayan ve e-kılavuzdaki ölçütler bakımından koşullarında değişiklik oluşan öğrencilerin destekten yararlanma olasılığı kalmamaktadır. Bu dezavantajı gidermek için ara ve üst sınıflardaki öğrencilerin de belirli bir oranda destekten faydalanmasını sağlayacak düzenleme yapılması gerekli görünmektedir. Sınıf seviyelerinden 1., 5. ve 9. sınıflara özel okulun eğitim ve öğretim destek kontenjanının % 40'ı kadar, diğer sınıf seviyelerinin her birine okulun des-

tek kontenjanının % 20'si kadar öğrenci yerleştirilmesi uygulamasının bir önceki (2014-2015) uygulamaya göre ara ve üst sınıflara verilecek destek sayısının daha da azalmasına neden olmaktadır.(...) Alt sınıflardan yerleştirmeye başlanması ve ara sınıflara daha az bir yüzdenin uygulaması ilkeleri "il kontenjanının dolması" söz konusu olduğunda ara ve üst sınıflarda destek verilecek öğrenci sayısını sıfıra indirebilmektedir." görüşünde bulunmuşlardır.

İlgiliye yönelik tesis edilen idari işlemin hukuka uygun olduğu değerlendirilmekle birlikte, şikâyetçinin diğer iddiaları hakkaniyet açısından incelendiğinde, idarenin, 2015-2016 döneminde ikinci kez gerçekleştirdiği eğitim ve öğretim desteği uygulamasının sonuçlarını velilerin uygulamaya ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı birimlerine yaptıkları şikâyet ve önerileri de dikkate almak suretiyle değerlendirerek, uygulama usul ve esaslarını, tüm sınıf seviyelerinin destekten eşit bir şekilde istifade edebilmesine imkân verecek şekilde yeniden düzenlemesinin eşitlik ve hakkaniyet açısından daha uygun olacağı mütalaa edilmiştir.

Ayrıca şikâyetçinin iddiaları bakımından Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu'nda (Ek- 12) yer alan kriterlerin ve bunlara ilişkin puanlandırmanın daha detaylı bir şekilde düzenlenmesinin eşitlik ve hakkaniyet açısından gerekli olduğu düşünülmüştür. Her ne kadar formda sunulan bilgi ve belgelerin doğruluğundan hukuken veli ve okul yöneticileri sorumlu tutulmakta ise de ailelerin gelir durumuna ilişkin puanlandırmanın nihai aşamada yerleştirme puanını büyük ölçüde etkilediği anlaşıldığından, idarenin velilerin beyanlarını teyit eden nitelikte ilave bir belgelendirme talep etmesinin, başvuranlar açısından eşitlik ve hakkaniyetin sağlanması için gerekli olduğu değerlendirilmiştir. Bilgi belgeler, idarenin cevapları, bilirkişilerin mütalaaları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; nihai aşamada idarenin şikâyete konu eğitim ve öğretim desteğine ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirleme konusunda ilgili mevzuat çerçevesinde takdir yetkisi bulunmakla birlikte, uygulamanın sonuçlarını ve geri bildirimleri değerlendirmek suretiyle, Anayasasının Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevine ilişkin 42 nci maddesinin devlete yüklediği sorumluluklar da gözetilerek, eşitlik ve adalet çerçevesinde uygulamayı iyileştirmesi, kişiler lehinde daha adil ve dengeli bir dağılım gözetmesi gerekmektedir. Nitekim Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11/05/1980 tarihinde kabul edilen İdari Takdir Yetkisinin Kullanılmasına İlişkin R(80)2 sayılı Tavsiye Kararına Ek Takdir Yetkisinin Kullanılmasında Uygulanacak Temel İlkeler bölümünde, "Takdir yetkisini kullanan bir idari makam; (1) Yetkinin verilmiş amacından başka amaç güdemez. (2) Yalnızca olaya ilişkin öğeleri hesaba katarak nesnelliğe ve tarafsızlığa uyar. (3) Hakkaniyete uymayan ayırmacılığı önleyerek yasa önünde eşitlik ilkesini gözetir. (4) İşlemin amacıyla, kişilerin hakları, özgürlükleri veya menfaatleri üzerindeki olumsuz etkileri arasında uygun bir denge sağlar." ifadelerine yer verilmiştir. Bu bakımdan kanun yapıcının 5580 sayılı Kanunu'nun madde gerekçesinde belirttiği hususlar da dikkate alınmak suretiyle, hakkaniyet açısından ilgili tebliğ, kılavuz ile usul ve esasların gözden geçirilmesi, eğitim ve öğretim desteğine ilişkin yerleştirme sürecinin ara sınıflar açısından daha dengeli ve adil dağılım yapılabilmesi ve ailelerin gelir durumunun tespitinin puanlama kriterleri ve beyan usulü açısından yeniden değerlendirilerek gerekli tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu, yapılacak düzenlemelerin 2016-2017 eğitim ve öğretim dönemine ait eğitim ve öğretim desteği başvuru ve yerleştirme takvimi açıklanmadan önce uygulamaya geçirilmesinin gerekli olduğu, dolayısıyla idarenin eşitlik ilkesini gözetmesi, idari bir işlem olarak eğitim ve öğretim desteğinin amacıyla, bu destekten istifade etmeye hak kazananların menfaatleri üzerindeki olumsuz etkileri arasında uygun bir denge sağlanması gerektiği kanaat ve sonucuna varılmıştır.

Yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; şikâyetin kısmen kabulü ile kısmen reddine; şikâyetçinin kızına ait 2015-2016 eğitim öğretim dönemi eğitim ve öğretim desteği yerleştirme sonucuna ilişkin işlemde yürürlükteki mevzuat uyarınca hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşıldı.

ğından şikâyetin, yerleştirme işlemi sonucuna itirazı bakımından şikâyetin reddine; şikâyetin, “eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda yer alan kriterlere verilen puanlama sisteminde aykırılıklar ve bazı eksikler olduğu, Milli Eğitim Bakanlığınca hakkaniyete uygun olmayan şekilde öğrencilere destek verildiği” iddialarına ilişkin kısmının kabulüne, eğitim ve öğretim desteğine ilişkin yerleştirme sürecinde ara sınıflar açısından daha dengeli ve adil dağılım yapılabilmesi, başvuruya hak kazanan tüm adaylara eşit ve hakkaniyete dayalı bir şekilde destekten istifade imkânının tanınması için ilgili tebliğ, kılavuz ile usul ve esasların gözden geçirilmesi ve ailelerin gelir durumunun tespitinde kullanılan kriterlerin ve puanlamanın yukarıda yapılan tespitler gözetilerek yeniden yapılması, gerekli tüm düzenlemelerin 2016-2017 eğitim ve öğretim dönemine ait eğitim ve öğretim desteği başvuru ve yerleştirme takvimi açıklanmadan önce uygulamaya geçirilmesi yönünde mağduriyetin makul sürede giderilmesi hususunda yeni bir işlem tesisi için Milli Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına, karar verilmiştir. Adı geçen Bakanlık tarafından gönderilen cevabi yazıda ise, kararın hazırlanacak kılavuz ve mevzuat değişikliği çalışmalarında değerlendirileceği bildirilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran kişi, iki yıldır, ortaokulda okuyan kızının eğitim masraflarına maddi destek sağlanması için Milli Eğitim Bakanlığına başvurmaktadır. Velinin başvuruları reddedilmektedir.

Başvuran ebeveynin bu destekten yararlanması için durumunu açıklayan bir form doldurması gerekmektedir. Ancak ebeveyn bu formda eksiklikler ve yanlışlıklar olduğunu belirtmiştir. Ebeveyn, formdaki yanlışlıklar nedeniyle Milli Eğitim Bakanlığının vereceği kararların hakkaniyete aykırı olacağını yani maddi desteği alma hakkı olanların doğru bir şekilde belirlenmesinin mümkün olmadığını söyleyerek şikâyetçi olmuştur.

Ayrıca ebeveyn, kızının destek başvuru talebinin yeniden gözden geçirilmesini istemiştir.

KDK, Milli Eğitim Bakanlığının eğitim-öğretim maddi desteğinin nasıl ve hangi kriterlere göre verildiğini inceleyen bir çalışma yapmıştır. Söz konusu kriterler; öğrencinin notu, ailenin gelir düzeyi, belirli sınıflar için ayrılan kontenjanlar vb. kriterlerdir. Bu incelemede KDK’nın tespitleri şu şekildedir:

- Maddi desteğin verilmesi kararı için göz önünde bulundurulmuş öncelikler ve değerlendirme kriterleri, ara ve üst sınıflarda okuyan öğrencilerin bu destekten yararlanmasını neredeyse imkânsız hale getirmektedir. Bu nedenle yukarıda bahsedilen değerlendirme kriterlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir.
- Yukarıda bahsedilen formu doldururken gelir durumunu açıklayan ailelerin, açıklamalarını teyit eden belgeleri de başvuruda sunmaları gerekmektedir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, KDK, eğitim-öğretim maddi desteğinin sağlanması ile ilgili kriter ve kuralları düzenleyen sistemdeki eksikliklerin giderilmesi için Milli Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunmuştur.

Ancak KDK, velinin, kızının destek başvuru talebinin yeniden gözden geçirilmesi talebini reddetmiştir. Bunu nedeni, söz konusu öğrencinin maddi destek talebinin reddedilmesinin, o sırada geçerli olan kurallara uygun olmasıdır.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2015/5571 şikâyet numaralı başvuru için verilen 07/06/2016 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuranlar, boşanma kararı sonrası velayeti anneye verilen çocuklar ile kişisel ilişki tesisinde yaşanan sorunların çözümü hususunda gerekli yasal düzenlemelerin uluslararası sözleşmeler dikkate alınacak şekilde ivedilikle yapılmasını talep etmektedirler.

Ülkemizin yaşadığı ekonomik ve toplumsal düzeyde gelişmeler sonucu; aile yapısı, aile algısı ile birlikte aile içindeki rol paylaşımını da etkilediği hususu dikkate alındığında, günümüzde babanın sadece çocuğun maddi gereksinimlerini karşılamakla yetinmediği, çocuğun bakımı ile doğrudan ilgilendiği, çocuklarıyla daha fazla vakit geçirmek suretiyle duygusal bir bağ kurduğu olgusu karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte 2015 yılı içinde kesinleşen boşanma davaları sonucu velayete verilen çocuk sayısının 109 bin 978 olduğu ve bu çocukların %75'inin velayetinin anneye verildiğine ilişkin istatistiki bilgiden hareketle, şikâyetçilerin KDK'ya yapmış oldukları başvurularında belirttikleri sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uygun yasal değişiklikler yapılması yönündeki taleplerinin yerinde olduğu değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, şikâyet konusunun çocuk ve aile kurumu ile birlikte toplumun genelini ve geleceğini ilgilendiren çok yönlü ve hassas bir konu olduğu gerçekliğinin yanı sıra, ebeveyni ile görüşemeyen/ görüştürülmeyen çocuklar ve ebeveyn açısından geçen zamanın, telafisi güç ve imkânsız olumsuzluklara neden olacağı olgusu dikkate alınarak uyuşmazlık konuları hakkında Adalet Bakanlığı nezdinde 2013 yılında başlatılan ve takdirle karşılanan çalışmaların hızlandırılmasında yarar olduğu düşünülmektedir.

Başvuru konusu hakkında sürdürülen çalışmaların mümkün olan en kısa zamanda tamamlanması ve mevcut sistemde yaşanan sorunların giderildiği, ihtiyaçlara cevap veren, Anayasa'nın 90 ıncı maddesini beşinci fıkrası kapsamında ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uygun yasal değişikliklerin hayata geçirilmesinin elzem olduğu kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır.

Çocuk teslimi, çocukla kişisel ilişki tesisi, nafaka ve velayet konularında mevzuat değişiklikleri kapsamında, çocuk teslimine ilişkin ilamların icrasında;

- 1 Çocuk ve ebeveynin kişisel münasebet tesisini sağlıklı bir şekilde kurabilmeleri amacıyla "Kamu gücüne sahip idari bir birimin" (Örn; aile arabuluculuk merkezleri ya da aile uzlaştırma merkezleri) teşkil edilmesi,
- 2 Çocuk ile aralarında kişisel ilişki kurulacak olan tarafın aşamalı olarak belli bir plan ve program dâhilinde bir araya getirilerek bu hususta sosyal uzmanlardan destek almaları, bu

amaçla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde kurulacak olan idari birimler vasıtasıyla kreşler açılması veya bu hususta hizmet alımının sağlanarak çocuk ile ebeveynlerin bu merkez vasıtasıyla sağlıklı iletişim kurmalarına imkân verecek sosyal ve fiziki alt yapının tesis edilmesi,

- 3 Çocuk teslimi ve çocukla kişisel münasebet tesisine dair ilamların icrasına ilişkin masrafların devlet tarafından karşılanması,
- 4 Nihayetinde bu yöntemlere rağmen çocukla kişisel münasebetin sağlanamaması halinde öncelikle görüşmeyi engelleyen ebeveyne yönelik icra masraflarını da içeren yüksek bir para cezası, tekrarında ise hapsen tazyik cezası öngörülmesi, diğer taraftan bu hususun velayetin değiştirilmesine neden olacak bir gerekçe olarak Türk Medeni Kanunu'nda düzenlenmesi,

Yasal değişikliklerin gerçekleşmemesi halinde; çocuk teslimine ilişkin ilamın infazında çocuğun polis gözetiminde teslim edilip, teslim alınması durumunda; polis memurunun sivil kıyafet ve sivil araçla ve mutlaka ilgili uzmanların refakatinde velayet sahibi ebeveynin yanına gidilmek suretiyle ilamın gereğinin yerine getirilmesi için, Öncelikle çocuğun üstün yararı ilkesi olmak üzere tarafların yüksek menfaatlerinin gözetildiği, ihtiyaçlara cevap veren ve Anayasanın 90 ıncı maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde Uluslararası Sözleşmelere uygun olarak çocuk teslimi ve kişisel münasebetin tesisini ilgilendiren; Türk Medeni Kanunu, İcra ve İflas Kanunu, 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile birlikte konuyla ilgili diğer Kanunlara ilişkin kanun değişikliği taslağı hazırlayarak Başbakanlığa sunmaları konusunda Adalet Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Birkaç başvurunun birleştirilerek değerlendirildiği konu, boşanma sonrasında, farklı nedenlerden dolayı ebeveynlerinden biri ile görüşemeyen ya da görüştürülmeyen çocuklar ile ilgilidir.

KDK konu ile ilgili yaptığı incelemede Türkiye'deki kanunlarda şu değişikliklerin yapılmasını tavsiye etmiştir:

- Çocuk ve ebeveynin görüşmesi için aile arabuluculuk merkezleri ya da aile uzlaştırma merkezlerinin kurulması.
- Ebeveynin, çocuğuyla, belli aralıklarla bir araya gelmesinin sağlanması ve bu görüşmelerde sosyal hizmet uzmanlarından destek alınması.
- Çocuğu ebeveyn ile görüşmesi için teslim alma işlemlerinin (yani icra işlemlerinin) masraflarının devlet tarafından karşılanması.
- Eğer yukarıda sayılan yollar ile görüşme sağlanamaz ise, görüşmenin gerçekleşmesine engel olan ebeveyne para cezası verilmesi veya görüşmeyi engellemenin, velayeti değiştirme sebebi olarak yasada düzenlenmesi yönünde bir yaptırım uygulanması.

KDK, yukarıdaki tavsiyelerin yerine getirilmemesi durumunda

- Çocuğu, ebeveyni ile görüşmesi için teslim alacak memurun polis memuru olması durumunda, polis memuru üniformasını değil gündelik kıyafetler giymesini ve yanında ilgili uzmanların bulunmasını tavsiye etmiştir.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2015/5813 şikâyet numaralı başvuru için verilen 18/05/2016 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Başvuran; kızının hafif düzeyde **zihinsel engelli** olduğunu, **Özel Eğitim** Mesleki Eğitim Merkezinde eğitim alırken aynı zamanda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde destek eğitimi aldığını; ancak destek eğitimine devam edebilmesi için ilgili Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) tarafından 23/10/2015 tarihinde yapılan değerlendirme sonucunda düzenlenen Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporunda ' destek eğitimi önerilmediğini, itiraz dilekçesine cevaben Bartın İl Müdürlüğü tarafından İl Özel Eğitim Hizmetleri Kurulunun Toplantı Kararı gereği, öğrencinin son inceleme tarihinden 6 ay sonra istenirse yeniden incelemesinin yapılmasına karar verildiğinin bildirildiğini belirterek, çocuğunun özel destek eğitimi hizmetinden faydalanma hakkının geri verilmesini Kurum'dan talep etmektedir.

Başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünden temin edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi ve anılan Genel Müdürlük yetkilileriyle yapılan görüşmeler sonucunda başvurunun çözümüne ilişkin adımlar atılmış ve başvuranın talep ettiği doğrultuda kızının özel destek eğitimi hizmetinden faydalanmasını sağlayacak raporun 26/04/2016 tarihinde düzenlenerek mağduriyetinin giderildiği öğrenilmiş, bu durum Milli Eğitim Bakanlığının resmi kayıt sisteminden de teyit edilmiştir.

Zihinsel Engel Nedir?

Zihinsel engel bir kişinin zihinsel becerilerinin, yaş ortalamasının altında olması; buna bağlı olarak standart eğitim sisteminde zorluklar yaşamasıdır. Dikkat, algı, hafıza, akıl yürütme, muhakeme ve problem çözme becerilerinde zorluk yaşanır.

Özel Eğitim Nedir?

Bazı çocukların eğitimde farklı ihtiyaçları olabilir. Bu çocuklar çoğunlukla farklı gelişim gösteren, öğrenme güçlüğü yaşayan, otizm tanısı olan, konuşma ve dil problemleri yaşayan veya zihinsel gelişiminde sorun yaşayan çocuklar olabilirler. Bu çocukların eğitimi için uzmanlar farklı programlar hazırlarlar ve öğretmenler bu programlara göre çocuklara ders verir. Bu dersler özel eğitim sınıflarında veya diğer sınıflarda olabilir.

Neticede KDK'nın girişimleri neticesinde, şikâyetçinin talebinin yerine getirilmesi suretiyle, başvuran ile söz konusu idare arasında uzlaşma sağlanmış olup, şikâyet başvurusu hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran kişinin kızının hafif düzeyde zihinsel engeli vardır. Bu nedenle çocuk, Özel Eğitimin yanı sıra bunu destekleyen Destek Eğitimi almaktadır. Ancak RAM yetkilileri, bir değerlendirme yaparak öğrencinin daha fazla Destek Eğitime ihtiyacı olmadığına karar vermiştir.

Veli bunun üzerine KDK'ya başvurarak, kızının destek eğitimine devam etmesini talep etmiştir. KDK yaptığı çalışmalar ile çocuğun durumunun tekrar değerlendirilmesini sağlamış ve destek eğitimine devam etmesini mümkün kılmıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2016/743 şikâyet numaralı başvuru için verilen 22/03/2016 tarihli KVYO Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, İstanbul'da bir Meslek Teknik ve Anadolu Lisesi'nden 28/01/2015 tarihinde Van'da bir Anadolu Lisesine nakil olduğunu, eski okulunda tablet dağıtılmadığını ve şu an Van'da devam ettiği okulda kendisi gelmeden önce tablet dağıtılmış olduğunu, okul idaresinden tablet istediğini fakat idare tarafından ellerinde tablet kalmadığını belirten olumsuz bir cevap aldığını, matematik derslerinin tableten anlatıldığını ve bu yüzden dersten geri kaldığını belirterek kendisine tablet temin edilmesini Kurumdan talep etmektedir. Konu ile ilgili olarak Okul Müdürü ile iletişime geçilmiş; akabinde şikâyetçinin KDK'ya 15/03/2016 tarihli elektronik postada, yapmış olduğu başvuru neticesinde, tabletle ilgili yaşadığı sorununun okul idaresi tarafından olumlu olarak sonuçlandığını ifade etmiş ve KDK'nın ilgisinden dolayı teşekkürlerini sunmuştur. Bu nedenle, şikâyet başvurusu hakkında, KDK'nın girişimleri neticesinde, şikâyetçinin talebinin yerine getirilmesi suretiyle, başvuran ile söz konusu okul idaresi arasında uzlaşma sağlandığından şikâyet başvurusu hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran öğrenci meslek lisesinden anadolu lisesine nakil olmuştur. Yeni okulunda kendisi okula başlamadan kısa süre önce öğrencilere tablet dağıtıldığını öğrenmiştir. Öğrenci, okuldan tablet istemiştir ancak okul, ellerinde tablet kalmadığını söylemiştir.

Öğrenci tablet olmadığı için matematik derslerinden de geri kaldığını başvurusuna eklemiştir.

KDK konu ile ilgili okul müdürü ile iletişime geçtikten sonra öğrenciye tablet verildiğinin bilgisini almıştır.



Madde 6
Yaşama ve Gelişme



Madde 22
Mülteci Çocuklar



Madde 28
Eğitim Hakkı



Madde 31
Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Madde 37
Özgürlüğünden Yoksun Bırakma



Karar Numarası ve Türü

-



Karar İçeriği

Erzurum'da bir Geri Gönderme Merkezinde (GGM) idari gözetim altında tutulan yabancılara yönelik keyfî uygulamalardan kötü muameleye kadar hukuka aykırı birçok durum yaşandığına ilişkin iddialar ve anılan GGM'de 28-30 Aralık 2015 tarihlerinde meydana gelen olayların Kurum tarafından araştırılması talebi hakkındadır.

KDK tarafından yapılan inceleme ve araştırma sonucunda, Başvuruda iddia edilen hak ihlallerinin "temel hak ve özgürlüklere", "insan haklarına" ve "kamuyu ilgilendiren genel konulara" yönelik olduğu; konunun aciliyetine ve önemine binaen idari başvuru yolları tüketilmesi koşulu aranması durumunda telafisi güç veya imkânsız zararların meydana gelebileceği hususları gözetilerek, Kurumun görev alanına giren başvuru hakkında menfaat ihlali ve idari başvuru yolları tüketilmesi koşulları aranmaksızın inceleme ve araştırma aşamasına geçilmesine karar verilmiştir.

Ayrıca KDK heyetince 20-21 Ocak 2016 tarihlerinde yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Başvuruya konu hak ihlali iddiaları hakkında ulaşılan sonuç ve kanaate aşağıda yer verilmiştir. [...]

Gebe kadınların, emziren annelerin ve sağlık sorunu olabilecek yaşlıların beslenmesi konusunda imkânlar ölçüsünde ilave tedbirler alınabileceği, üç öğün sağlanan ücretsiz yemek hizmetinin bu kişilere uygun olarak diğer barınanlarınkinden farklı olarak düzenlenebileceği, be-

Geri Gönderme Merkezi Nedir?

Geri Gönderme Merkezleri, Türkiye'de yaşamasına izin verilmeyen ve vatandaşı olduğu ülkesine geri gönderilecek yabancılara tutulduğu yerlerdir.

beklerin ve çocukların günlük zorunlu ihtiyaçları olan süt/ mama desteğinde ise hiçbir suretle aksama olmaması gerektiği, keza gerekli yasal süreç takip edilmek kaydıyla GGM’de bir kantin işletilmesi vasıtasıyla yabancıların ilave ihtiyaçlarının karşılanması yoluna gidilebileceği değerlendirilerek, bu çerçevede imkânlar ölçüsünde gerekli iyileştirmeleri yapması için Erzurum İl Göç İdaresi Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Kadrolu/sürekli bir ana sınıfı/kreş öğretmeni tarafından, henüz okul çağına olmayan küçük çocuklar için, GGM binası içerisindeki oyun odasının ve bina dışındaki çocuk park alanının kullanılması suretiyle, çocukların GGM’deki zamanlarının kaliteli olarak değerlendirilebileceği; resim, müzik, diğer sanatsal faaliyetler vb. derslerle okul öncesi çocuklara temel beceriler kazandırılabilir; keza bu suretle çocukların idari gözetim ortamından en azından belli bir süre uzaklaşmalarının sağlanabileceği; okul çağındaki çocuklar için ise, ne kadar süre boyunca GGM’de kalacaklarına bakılmaksızın, tercihen ilçedeki bir devlet okulunda temel eğitim ve öğretim sağlanabileceği; bunun için söz konusu yabancı öğrencilere yönelik bir ya da ihtiyaç halinde birkaç toplu özel sınıfın oluşturulabileceği ve bu sınıflarda, mümkün olduğu takdirde GGM’de tutulan yabancıların ağırlıklı olarak konuştukları dillere de vakıf öğretmen(ler) tarafından mevzuata uygun biçimde temel derslerin verilebileceği ya da söz konusu okul çağındaki yabancı çocuklara Milli Eğitim Bakanlığının görevlendireceği öğretmen(ler) vasıtasıyla GGM bünyesindeki dersliklerde eğitim verilmesi yoluna gidilebileceği değerlendirilmiş olup bu seçeneklerin uygulanabilir bulunmaması halinde ise, Milli Eğitim Bakanlığı ve İl Göç Müdürlüğü arasında yapılacak bir protokol ile idari gözetim altındaki yabancı çocukların eğitimi önündeki engellerin analiz edilmesi ve mevzuat gereğince söz konusu çocukların eğitim ve öğretim hakkından yararlanabilmeleri için gerekli çözümlerin geliştirilmesi hususunda Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

GGM’de hareket alanı gayet kısıtlı olduğu anlaşılan yabancılara, hem insan odaklı yaklaşım, hem de GGM’de huzuru sağlamak adına, sosyal aktivitelere katılma imkânı verilmesi; en önemlisi mevzuata uygun olarak, barınanların günde bir saatten az olmamak kaydıyla azami ölçüde açık havadan yararlandırılmaları; söz konusu imkânın ancak mevzuatta belirtildiği şekliyle kısıtlanabilmesi; spor alanlarının ve çocuk parkının kullanımının, diğer ifadeyle açık havada egzersiz yapma/oyun oynama, keza sigara kullananlar için sigara içme imkânının gerekli güvenlik önlemleri alınarak sağlanması; ayrıca TV odasının içerisine imkânlar dâhilinde, yabancıların dillerindeki zararsız yayınların konulması; güvenlik riski oluşturan yabancılar için ise tüm bu hususlara ilişkin olarak sınırları mevzuat çerçevesinde belirlenmiş özel düzenlemelere gidilmesi konusunda Erzurum İl Göç İdaresi Müdürlüğü ile GGM Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvurunun konusu Erzurum’da bulunan bir Geri Gönderme Merkezinde tutulan yabancılara yönelik kötü muamele yapılması ve haklarının ihlal edilmesidir.

Bu başvuru ile KDK söz konusu Geri Gönderme Merkezini ziyaret ederek durumu yerinde incelemiştir.

KDK çocuklarla ilgili olarak şu tavsiyelerde bulunmuştur:

- Merkezde bulunan hamile kadınların ve emziren annelerin yemeklerinin iyileştirilmesi,
- Çocuklar için süt, mama gibi besinlerin kesinlikle aksatılmaması için önlem alınması,
- Merkezde bulunan küçük çocuklar için oyun odasının ve bahçedeki çocuk parkının kullanılarak çocuklar için resim, müzik gibi derslerin verilmesi,
- Okul çağındaki çocukların okula gönderilmesi ya da merkezde eğitim sağlanması.

Ayrıca KDK, Merkezde bulunan herkesin günde en az 1 saat açık havaya çıkarılmasını tavsiye etmiştir.

**Madde 6***Yaşama ve Gelişme***Madde 24***Sağlık ve Sağlık Hizmetleri***Madde 38***Savaş ve Silahlı Çatışmalar (İhtiyari Protokoller)***Madde 39***Çocuk Mağdurların Rehabilitasyonu***Karar Numarası ve Türü**

2016/737 şikâyet numaralı başvuru için verilen 14/07/2016 tarihli Ret Kararı.

**Karar İçeriği**

Bu konuda KDK'ya iletilen bir diğer başvuruda; Şırnak ili **Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinden itibaren aralıksız olarak sokağa çıkma yasağının** devam ettiği, bu süre zarfında güvenlik kuvvetlerinin açmış olduğu ateş nedeni ile 66 sivil kişinin hayatını kaybettiği, bölgede yaşayanların temel hizmetlere erişimlerine engel olduğu; 23 Ocak 2016 tarihinde gerçekleşen çatışmadan kaçan ve aralarında yaralı ve çocukların da bulunduğu 31 sivil vatandaşın, Cudi Mahallesi Bostancı Sokakta bulunan 23 numaralı apartmanın bodrum katına sığındıkları ve bu kişilerden 24'ünün akıbetinin belli olmadığı; sağlık hizmetlerine erişimlerinin engellenmesi suretiyle bu kişilerin ölüme terk edildiği; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından haklarında verilen tedbir kararının yerine getirilmediği" iddia ve şikâyet edilmiştir. Başvuruda bahse konu 24 kişinin akıbetinin ne olduğunun araştırılması, ayrıca hak ihlallerinin önüne geçilmesini teminen gerekli tedbirlerin alınması talep edilmiştir. KDK tarafından gerçekleştirilen inceleme ve araştırma sonucunda konu hakkında verilen kararda, 2 ilde getirilen iddiaların gerçeği temsil etmediği tespit edilerek, başvurunun reddine karar verilmiştir.

Cizre'de 14 Aralık 2015-2 Mart 2016 tarihlerinde uygulanan Sokağa Çıkma Yasağı nedir?

İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin sağlanması amacıyla valilerin alabileceği bazı kararlar ve önlemler vardır. Bu kapsamda valiler, vatandaşların can ve mal güvenliğini korumak için belirli sürelerle evlerinde kalmalarına ve sokağa çıkmamalarına karar verebilir.



Karar Özeti

Bu dönemde KDK'ya yapılan bir başvuruda

- 66 sivil kişinin hayatını kaybettiği,
- Bölgede yaşayanların temel hizmetlere erişimlerine engel olduğu,
- 23 Ocak 2016 tarihinde gerçekleşen çatışmadan kaçan ve aralarında yaralı ve çocukların da bulunduğu 31 sivil vatandaşın, Cudi Mahallesi Bostancı Sokakta bulunan 23 numaralı apartmanın bodrum katına sığındıkları ve bu kişilerden 24'ünün başına ne geldiğinin belli olmadığı; sağlık hizmetlerine erişimlerinin engellenmesi ile bu kişilerin ölüme terk edildiği söylenmiştir.

Başvuranlar söz konusu 24 kişinin başına ne geldiğinin araştırılmasını talep etmiş, benzer durumların bir daha meydana gelmemesi için tedbirlerin alınmasını istemiştir.

KDK yaptığı incelemede, yukarıda yazılan iddiaların gerçek olmadığını tespit etmiş ve başvuruyu reddetmiştir.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 26 Sosyal Güvenlik



Karar Numarası ve Türü

2017/1367 şikâyet numaralı başvuru için verilen 09/06/2017 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, dört yaşındaki kızının 21/06/2016 tarihinde İzmir'de bir Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesinden alınan 1 yıl süreli %100 ağır engelli raporuna istinaden, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İzmir İl Müdürlüğüne **evde bakım ücreti** için müracaatta bulunduğunu, tamamlaması gereken belgelere ilişkin bir form verilerek İzmir İli Balçova Kaymakamlığında bulunan Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne müracaat etmesi gerektiğinin belirtildiğini, Balçova Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne müracaat ederek istenilen belgeleri 2016 Haziran ayı bitmeden teslim ettiğini, evinde yapılan kontrol sonrasında belgelerinin il müdürlüğüne gönderileceği bilgisinin verildiğini ve yaklaşık 6 ay sonra evde bakım ücretinin bağlandığını, dolayısıyla rapor süresinin yarısının geçmiş olduğunu geriye dönük, rapor süresini veya müracaat tarihini kapsayacak bir ödeme yapılmadığını belirtmekte olup, evde bakım ücretinin müracaat tarihi esas alınarak bağlanmasını ve tarafına geriye dönük ödeme yapılmasını talep etmiştir.

Evde Bakım Ücreti Nedir?

Devlet, hasta, engelli ya da yaşlı yakınlarına bakanlara maddi destek sağlamaktadır. Bu maddi desteğin adı Evde Bakım Ücretidir.

KDK tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, ilk kez evde bakım ücreti başvurusunda bulunan kişilerin bu taleplerinin kabul edilmesi neticesinde ücret ödemesinin Bakıma Muhtaç Engellilerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik'in 14'üncü maddesinin (a) bendi gereğince bu hizmetin verilmesinin kararlaştırıldığı ayı takip eden ay içerisinde ödendiği, ancak evde bakım ücretini hak etmiş ve fakat rapor süresi biten vatandaşların raporlarını yenileyene kadar geçen sürede alamadıkları ücretin 16/10/2012 tarih ve 2012/24 sayılı genelge çerçevesinde ödendiği tespit edilmiş, ancak her iki durumda da söz konusu ücret engelli vatandaşların mezkur Yönetmelik'in 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında tadadî olarak sayılan "banyo yaptırılması, tuvalet ihtiyacını gidermede yardım edilmesi ve gerektiğinde temizliğinin yapılması, tırnaklarının kesilmesi, saçlarının taranması, dişlerinin temizlenmesi, yemek ve içecek ihtiyacının giderilmesi, el, yüz ve ayak temizliği, sakal tıraşının yapılması, istenmeyen tüylerin temizlenmesi, elbiselerinin giydirilmesi ve çıkarılması, burun ve kulak temizliğinin yapılması, yatağının temizlenmesi ve düzeltilmesi, odasının temizlenmesi, çamaşırlarının yıkanması, tehlikelere karşı korunması ve gözetilmesi" gibi kişisel bakım hizmetleri ile "Bakıma muhtaç özürlü ailesinin, özürünü ve özür durumunu kabullenmesine, bilgilendirilmesine yönelik kişisel veya grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetleri, bakı-

ma muhtaç özürünün özrünü, mevcut durumunu ve yerleştirildiği ortamı kabullenmesine, bilgilенmesine ve gelişim alanlarında desteklenmesine yönelik kişisel ve grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetleri, özürlü ve ailesinin sosyal hakları ve mevcut kaynakların kullanılmasına yönelik kişisel ve grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetleri, özürünün bağımsız yaşama, sosyal hayata uyumuna ve katılımına yönelik sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ile düzenlenecek bu tür etkinliklere katılabilmesi için refakat hizmetleri, özürünün terk edilme, reddedilme, özür durumunu kabullenememe, ümitsizlik, intihar etme, yalnızlık, sevgisizlik ve benzeri olumsuz duygulardan kurtarılmasına ve depresyon, stres ve benzeri durumların yaşanmasının engellenmesine yönelik kişisel veya grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetleri,” gibi psiko-sosyal destek hizmetlerinin engelli kişiye bakmakla yükümlü kişilerce görülmesi sonucu ödenen ücret olduğu, evde bakım ücreti ödemesinin başvuru tarihinden itibaren yapılmasına engel olacak bir hükmün anılan Yönetmelikte yer almadığı, ilk kez evde bakım ücreti başvurusunda bulunan kişilerin bu taleplerinin kabul edilmesi halinde ücret ödemesinin mezkur Yönetmelik’in 14 üncü maddesinin (a) bendi gereğince bu hizmetin verilmesinin kararlaştırıldığı ayı takip eden ay içerisinde ödenmesi, ancak evde bakım ücretini hak etmiş ve fakat rapor süresi biten vatandaşların raporlarını yenileyene kadar geçen sürede alamadıkları ücretin 16/10/2012 tarih ve 2012/24 sayılı Genelge çerçevesinde ödenmesinin başvuran kişiler açısından eşitsizlik yaratacağı sebebiyle evde bakım ücretini hak etmiş ancak rapor süresi biten ve raporlarını yenileyerek başvuru yapanlara başvuru tarihi ve onay tarihi arasında geçen sürenin hesaplanarak geriye dönük ödeme yapılması gerektiği sonucuna varılarak, başvuranın ilgili idareye başvuru tarihinden onay tarihine kadar geçen sürenin ücret hesaplamasında dikkate alınarak ortaya çıkan farkın başvurana ödenmesi hususunda İzmir Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Tavsiyede Bulunulmasına, Evde bakım ücretinin engellilerin toplumsal hayattaki dezavantajlarının giderilmesi amacıyla verildiği dikkate alındığında, idarece yapılan inceleme neticesinde ücreti almaya mevzuat kapsamında bir engel bulunmadığı anlaşılan kişilere bu ücretin idareye başvuru tarihi ile incelemenin tamamlanması arasındaki süreyi kapsayacak şekilde verilmesi yönünde Bakıma Muhtaç Engellilerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapılması gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak uygulama ve yorum farklılıklarının giderilmesi için “Bakıma Muhtaç Engellilerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte” evde bakım ücreti almaya hak kazanan kişilerin ücretlerini başvuru tarihinden itibaren almaları hususunda gerekli değişikliklerin yapılması hususlarında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin çocuğu ağır engellidir. Bu nedenle ebeveyn 1 yıl süreli olarak Evde Bakım Ücreti almak için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına başvurmuştur. Ancak Bakanlık, Evde Bakım Ücretini ödemeye başlayana kadar 6 ay geçmiştir. Başvuran ebeveyn de geçen 6 ay için de ücret ödenmesini talep ederek KDK’ya başvurmuştur.

KDK bu konudaki kuralları içeren tüm yasal düzenlemeleri inceledikten sonra başvuran kişiye geçen 6 aylık dönem için de ücret verilmesini tavsiye etmiştir.

KDK aynı zamanda, benzer sorunların tekrarlanmaması nedeni ile ilgili yönetmelikte “evde bakım ücreti almaya hak kazanan kişilerin ücretlerini başvuru tarihinden itibaren almalarını” açıkça belirten değişiklik yapılmasını tavsiye etmiştir.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2016/5673 şikâyet numaralı başvuru için verilen 27/11/2017 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Konuyla ilgili yapılan başvurulardan birinde, başvuran boşanma kararı sonrası velayeti anneye verilen çocuğu ile kişisel ilişki kurmakta sorunlar yaşadığını, çocuğun “bir eşya gibi” icra işlemine konu olmasının kabul edilebilir olmadığını, ayrıca haciz işlemi yapmak zorunda kalan ebeveyn üzerinde de bunun “ekonomik ve psikolojik şiddet” oluşturduğunu, icra masraflarının kendilerine ciddi maliyetlere yol açtığını, masrafları ödeme gücü bulunmayan tarafların çocuklarıyla doğrudan kişisel ilişki kurma imkânlarının kalmadığını, icra yoluyla çocukla kişisel ilişki tesis edildiğinde masrafların mahkeme emrine rağmen çocuğu göstermeyen velayet sahibi anneden alınması gerektiğini, velayet sahibi olmayan ebeveynin çocuğuna karşı olan hak ve ödevlerini yerine getirmesi, karşılıklı kişisel ilişki kurulması imkânları ellerinden alınırken “aile hayatına saygı” ilkesinin de ihlal edildiğini, mevcut uygulamanın başta Anayasamız olmak üzere ulusal mevzuatımızla ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme gibi ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle uyumlu olmadığını, belirtilen konularda daha önce Kurum tarafından verilen 07/06/2016 tarihli ve 2015/5571 sayılı Tavsiye Kararının da mağduriyetlerinin giderilmesini sağlamadığını belirterek, gerekli yasal düzenlemelerin hızla yapılmasını talep etmiştir.

Başvuruya konu velayetin tespitine ilişkin yetkinin ilgili kanunla yargı makamlarına verilmiş olması, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca “yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararların” Kurumun görev alanına girmediği gerekçesiyle, bu kapsamda yapılan taleplerin incelenmesine imkan bulunmadığı sonucuna varılmış ancak, başvuruda ifade edilen problemlerin var olan bir sorun alanına ilişkin olduğu ve boşanma sürecinde veya sonrasında yaygın bir şekilde görüldüğü anlaşıldığından, konu bu yönüyle incelenmiştir. Kurum tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde verilen Tavsiye kararında;

- Sağlıklı aile yapısının güçlendirilmesi amacına yönelik olarak aile, çocuk yetiştirme konusunda eğitim ve danışmanlık programlarının verilmesi ve mevcut programların etkinliğinin artırılarak yaygınlaştırılması için Milli Eğitim Bakanlığı ile gerekli çalışmaların başlatılması,

- **Sosyal Hizmet Merkezlerinde** verilen Aile ve Boşanma Süreci Danışmanlık Hizmetlerinin “aile alanında ihtisaslaşmış birimler” tarafından verilerek kalitesinin, etkinliğinin ve yaygınlığının artırılması,
- Boşanma sonrası çocuğun birlikte yaşayamayacağı ebeveyni ile sürekli ve düzenli bir ilişki sürdürebileceği, velayet dosyalarının takibinin yapılabilmesi, aile üyelerinin psikolojik sağlıklarını destekleyecek, üstlendikleri rollerle ilgili güçlendirecek, çocuk yetiştirme becerilerini ve bilgilerini geliştirecek, aile içindeki ilişki yapısını pekiştirerek hukuki anlamda da destek alabilecekleri “aile buluşma noktaları” benzeri birimler ihdas edilmesi,
- Bu alanda sunulan hizmetlerin kamuoyu, hakimler ve avukatlar tarafından bilinirliğinin artırılması ve ilgili tüm Kurum ve kuruluşlarla gerekli eşgüdüm sağlanması amacıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına;
- Boşanmaların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla “Aile Arabuluculuğu” sisteminin yasal altyapısının hazırlanması;
- Boşanma davalarında ebeveynlerin çocuklarıyla düzenli kişisel ilişki kurmalarının ve bu ilişkinin sürdürülmesinin önemi hakkında bilgilendirme yapılmasının zorunlu hale getirilmesi,
- Boşanma avukatlarının “boşanmanın çocuk ve birey üzerindeki psikolojik etkileri” üzerine eğitim almaları, Çocuk tesliminin icra sisteminden çıkarılması,
- Velayet hakkının kötüye kullanılması halinde bunun velayetin değiştirilme sebebi olduğunun Kanun’da açıkça düzenlenmesi,
- Bu durumlarda velayet sahibine “zorunlu eğitim ve danışmanlık tedbiri” verilebilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması,
- Aile mahkemelerinde sunulan adli sosyal hizmet alt yapısının güçlendirilmesi hususlarında gerekli düzenlemelerin yapılması için Adalet Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına, karar verilmiştir.

Sosyal Hizmet Merkezleri Nedir?

Sosyal hizmet merkezleri toplumda çocuk, genç, kadın, erkek, engelli, yaşlı, şehit yakını ve gaziler ile ailelerinin özel ihtiyaçlarının kamu kaynakları kullanılarak sosyal yardımlarla desteklenmesi için çalışmaların yürütüldüğü birimlerdir. Bu merkezlerde ihtiyaç sahibi ve desteklenmesi gereken kişilerin tespiti için işlemler yapılır ve gerekli yardım ve destekler bu merkezler üzerinden koordine edilir. Ayrıca bu merkezler, kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere şiddete mağduru bireylerin desteklenmesi için de çalışır.



Karar Özeti

Başvuran baba, boşanma sonrasında velayeti annesine verilen çocuğu ile ilişki kurmakta zorluk yaşadığını, çocuğunu bir eşya gibi icra işlemleri ile görmek zorunda olmasının kendisi üzerindeki olumsuz etkilerinden şikayetçi olmuştur.

KDK, uluslararası sözleşmeleri de kapsayan değerlendirmesinde şu tavsiyelerde bulunmuştur:

- Ailelere çocuk yetiştirme konusunda verilen eğitim ve danışmanlık programlarının, bu alanda uzman kişiler tarafından verilmesi,

- Boşanma sonrası çocuğun birlikte yaşamayacağı ebeveyni ile düzenli görüşmesine olanak sağlayacak “aile buluşma noktaları” benzeri birimler kurulması,
- Bu alanda sunulan hizmetlerin kamuoyu, hakimler ve avukatlara tanıtılması,
- Boşanmaların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla “Aile Arabuluculuğu” sisteminin oluşturulması;
- Boşanma davalarında ebeveynlerin çocuklarıyla düzenli kişisel ilişki kurmalarının ve bu ilişkinin sürdürülmesinin önemi hakkında bilgilendirme yapılmasının zorunlu hale getirilmesi,
- Boşanma avukatlarının “boşanmanın çocuk ve birey üzerindeki psikolojik etkileri” üzerine eğitim alması,
- Çocuk tesliminin icra sisteminden çıkarılması,
- Bu durumlarda velayet sahibine “zorunlu eğitim ve danışmanlık tedbiri” verilebilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2017/1531 şikâyet numaralı başvuru için verilen 24/03/2017 tarihli İncelenemezlik Kararı

**Karar İçeriği**

Konuya ilişkin bir diğer başvuruda, başvuran, kendisinin çocuğuyla kişisel ilişki tesisi talebinin Sandıklı Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından reddedilmesini şikâyet etmiş; çocuğuyla görüşme hakkının verilmesini ve ortak velayete hükmedilmesini talep etmiştir. Şikâyet başvurusunun yapılan ön incelemesi neticesinde, başvuranın konuyla ilgili olarak Sandıklı Asliye Hukuk Mahkemesinde 2016/304 numaralı dosya çerçevesinde karar verildiği anlaşılmış olup “yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlığa ilişkin” şikâyet başvurusunun Kurum tarafından incelenmesine imkan bulunmadığından incelenemezlik kararı verilmiştir.

**Karar Özeti**

Eşinden boşanan başvuran, çocuğu ile görüşmesine izin vermeyen mahkeme kararını KDK’ya şikâyet etmiştir. Mahkeme, başvuranın çocuğu ile görüşmesi talebini incelemiş ve görüşmesine izin vermemiştir.

Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklar hakkında KDK’ya yapılan şikâyetler, KDK’nın görev alanında bulunmadığından incelenmez.

Bu başvuruda mahkeme kararı KDK’ya şikâyet edildiğinden ve yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar KDK’nın görev alanında bulunmadığından KDK başvurusunun incelenmemesine karar vermiştir.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2017/4843 şikâyet numaralı başvuru için verilen 28/04/2017 tarihli İncelenemezlik Kararı

**Karar İçeriği**

Kırgızistan Ombudsmanı, Kırgız uyruklu bir annenin babası ile Türkiye’de yaşayan çocuğun kendisine teslim edilmesi talebini içeren başvurusunun konu edildiği bir mektubu Ombudsmanlık kurumlarının yürüttüğü karşılıklı işbirliği çerçevesinde KDK’ya iletmıştır. Başvuruda, Kırgız uyruklu anne, Türkiye’de öz babası ile yaşayan oğlunun iadesi konusunda bilgi ve yardım talep etmiştir. Başvurunun ön incelemesi neticesinde Adalet Bakanlığı, Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeler yapılmıştır. Kanunlara göre Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığı tarafından çocuğa ilişkin gerekli tüm işlemlerin yürütülmekte olduğu, ülkemizdeki çocuk koruma sistemi gereğince çocuğun işlemlerinin yargı organlarınca takip edildiği, çocuğun ülkemizde mağduriyetine yol açan herhangi bir durumun söz konusu olmadığı, halihazırda babasının yanında iyi koşullarda bakımının sağlandığının ve herhangi bir sosyal hizmet kuruluşunda kalmadığının tespit edildiği, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ve Kırgızistan Büyükelçiliğinin konudan haberdar olduğu yönünde bilgiler edinilmiştir. Çocuk koruma sistemi gereğince ilgili işlemlerinin yargı organlarınca takip edilmesi nedeniyle başvuru hakkında incelenemezlik kararı verilmiş; başvuru sonucu Kırgızistan Ombudsmanı’na iletilmiştir.

**Karar Özeti**

Bu başvuru KDK’ya Kırgızistan Kamu Denetçisi aracılığı ile iletilmiştir. Kırgız uyruklu bir anne, Türkiye’de babası ile yaşayan çocuğun kendisine teslim edilmesini talep etmiştir. Çocuğun hangi ebeveyni ile yaşayacağına ilişkin karar mahkemeler tarafından verilmektedir.

Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar KDK’nın görev alanında bulunmadığından KDK başvurusunun incelenmemesine karar vermiştir.



Madde 19

Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/4094 şikâyet numaralı başvuru için verilen 06/06/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Çocuk hakları alanında yapılan başvurulardan birinde başvuran, 8 yaşındaki kızının eğitim aldığı okulda aynı sınıftaki başka bir öğrencinin sürekli fiziksel ve sözlü tacizine (**akran zorbalığı**) maruz kaldığını, bu nedenle okula devam edemediğini, okul ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü nezdindeki girişimlerden sonuç alınamadığını belirterek bu sorunun çözülmesini talep etmiştir. Kurum Psikoloğu tarafından veli, okul ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü görevlileri ile yapılan görüşmeler ve konunun ısrarlı takibi neticesinde akran zorbalığı nedeniyle mağdur olan çocuğun sınıf değişikliğinin yapılması sağlanmıştır. Veli tarafından Ekim 2016'dan bu yana devam eden süreçte artık çocuğun okula gitmemeye başladığı, sınıf değişikliği yapılanca iki ay sonra tekrar okula başladığı, çocuğun değişiklikten çok memnun ve mutlu olduğu ifade edilerek başvuru dostane çözümle sonuçlandırılmıştır. Ayrıca konunun araştırılması için İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından muhakkik atandığı öğrenilmiştir.

Akran Zorbalığı Nedir?

Akran zorbalığı; çocuk ve ergenle aynı yaş grubunda olan kişi veya kişilerin birbirlerine veya tek bir kişiye karşı fiziksel, sözel ve davranışsal olarak örneleyici, zarar verici davranışlarda bulunmasıdır. Akran zorbalığı kasıtlı yapılan bir davranış ve bilinçli uygulanan bir şiddet türüdür. Akran zorbalığında uygulanan şiddet fiziksel veya sözel olabilir veya kişiyi zor durumda bırakmak şeklinde de olabilir.



Karar Özeti

Başvuran, 8 yaşındaki kızının okulda akranlarının sürekli olarak fiziksel ve sözlü tacizine, başka bir ifadeyle akranlarının zorbalığına maruz kaldığı için okula devam edemediğini belirtmiş ve sorunun çözümü için yardım talep etmiştir. KDK, okul ve Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşmüş ve çocuğun sınıfının değiştirilmesini sağlamıştır. Böylelikle çocuk yeniden okula dönmüştür.



Madde 26

Sosyal Güvenlik



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/8743 şikâyet numaralı başvuru için verilen 24/07/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Bir diğer başvuruda ise, başvuran çocuk, TEOG sınavından yüksek puan aldığını, İstanbul'da tercih etmek istediği lisenin **pansiyon** bölümünün kapatılması sebebiyle olumsuz etkilendiğini ve bu mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir. KDK tarafından Milli Eğitim Bakanlığı ve İl Milli Eğitim Müdürlüğüyle yapılan görüşmeler neticesinde, valiliğin talimatına binaen yaz döneminde okul bahçesinde prefabrik bir pansiyon inşaatı başlatıldığı öğrenilmiştir. Söz konusu pansiyon inşaatının, okul açılışına yetişmemesi üzerine başvuran çocuk, valilik talimatıyla pansiyonu olan başka bir okula geçici olarak yerleştirilmiştir. Baba KDK'ya teşekkürlerini iletmiştir.

Pansiyon Nedir?

Pansiyon ortaokulda ve lisede parasız veya paralı yatılı okuyan öğrencilerin barınma, yatma ve beslenme ihtiyaçlarının karşılandığı yerdir. Okula çok uzaktan gelenler ya da ailesinin yanında kalmayan öğrenciler, okulların pansiyonlarında kalabilirler.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk TEOG sınavından yüksek puan almıştır. Ancak İstanbul'da tercih etmek istediği lisenin pansiyon bölümü kapatıldığı için mağdur olduğunu belirtmiştir.

KDK görüşmeleri sonucunda ilgili lisenin bahçesinde pansiyon inşa edildiğini öğrenmiştir. Bunun üzerine KDK, çocuğun, pansiyon inşa edilene kadar, pansiyonu olan başka bir okula yerleştirilmesini sağlamıştır.

**Madde 19***Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2016/4695 şikâyet numaralı başvuru için verilen 24/01/2017 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Bir başka başvuruda, başvuran öğrenci, öğretmenin kendisine kötü davrandığını ve Devlet Memurları Kanunu'nda disiplin cezası gerektiren filleri işlediğini şikâyet etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığına gönderilen başvuru neticesinde öğretmen hakkında soruşturma açılarak gerekli idari cezaların uygulanmasına karar verilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuran öğrenci, öğretmenin kendisine kötü davrandığını iddia etmiştir. KDK çocuğun iddialarını Milli Eğitim Bakanlığına iletmıştır. Bakanlık yaptığı inceleme sonucunda öğretmen hakkında soruşturma başlatmış ve öğretmene disiplin cezası vermiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/91 şikâyet numaralı başvuru için verilen 26/04/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Çocuk internet sayfasından yapılan diğer bir başvuruda çocuk öğretmenle yaşadığı sorunları şikâyet etmiştir. Kurum tarafından okul yönetimi ile gerçekleştirilen görüşme ve uzlaşma girişimleri neticesinde, öğrencinin sınıfı ve dolayısıyla öğretmeni değiştirilmiştir. Talebi karşılanan başvuran KDK'nın ilgisine teşekkür ederek şikâyetinden vazgeçtiğini Kuruma bildirmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran öğrenci, öğretmeni ile yaşadığı sorunlardan şikâyetçi olmuştur.

KDK'nın okul ile yaptığı görüşmeler sonucunda öğrencinin sınıfının değiştirilmesi sağlanmıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/857 şikâyet numaralı başvuru için verilen 24/04/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Çocuk internet sayfasından yapılan bir başka şikâyet başvurusunda, 11 yaşındaki çocuk başvuran eğitim öğretim dönemi başından beri sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi, matematik ders kitaplarının verilmediğini, İngilizce ders kitabı dahil eksik olan kitaplarını arkadaşlarından ödünç aldığını ancak arkadaşlarının da bıktığını ifade ederek eksik kitaplarının teminini talep etmiştir. İlgili okulun müdür yardımcısı ile yapılan görüşmede öğrencinin başka bir okuldaki nakil geldiği için bu sorunun yaşandığını belirtmiş ve ivedilikle gerekli girişimlerde bulunacağını belirtmiştir. Müteakiben kitapları temin ettiklerini bildirmiştir. Başvuran çocuk 24/03/2017 tarihli yazısında kitaplarının eline ulaştığını belirterek KDK'ya teşekkürlerini sunmuştur.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, okul başladığından beri kendisine okul kitaplarının verilmediğinden şikâyetçi olmuştur.

KDK konu ile ilgili okul müdür yardımcısı ile görüşmüş ve ardından çocuğa okul kitapları okul tarafından verilmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/8314 şikâyet numaralı başvuru için verilen 09/08/2017 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Konuya ilişkin diğer bir başvuruda, çocuk başvuran; öğrenim gördüğü lisenin bina olarak eski olduğunu, temizlik konusunda yetersiz olduğunu, öğretmenleri ile sorun yaşamadığını belirtmekte olup; söz konusu okul binasının iyileştirilmesini, eski olmasından kaynaklanan sorunların giderilmesini talep etmiştir. KDK, konu ile olarak ilgili Milli Eğitim Bakanlığı ile irtibata geçerek okulun bakım ve onarımının yapılmasını sağlamıştır.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, okul binasının eski olduğundan ve temiz olmadığından şikayetçi olmuştur. KDK, konu ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşmüş ve okula bakım ve onarım yapılmasını sağlamıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/7935 şikâyet numaralı başvuru için verilen 28/09/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Çocuk internet sayfasından yapılmış başvurulardan birinde başvuran çocuk, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Otomasyon Teknolojileri alanı öğrencisi olduğunu, on ikinci sınıf öğrencileri için zorunlu olan kış dönemi işletme görevi için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan yanlılık nedeniyle kontenjan çıkarılmadığını belirtmekte olup; yanlılığın düzeltilmesi suretiyle kendisiyle beraber otomasyon teknolojileri alanı öğrencilerinin mağduriyetlerinin giderilmesini talep etmiştir.

Okul idaresine ve ilçe milli eğitim müdürlüğüne söz konusu talep iletilmiş olup, yapılan görüşmelerde başvuran çocuğun özel sektörde staja başladığı ifade edilmiştir. Ayrıca ilgili Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğünden gelen yazıda da başvuran çocuğun bir mühendislik firmasına yerleştirildiği, 22/09/2017 tarihinde başvuran çocuk tarafından gönderilen e-postada ise işletme görevi için kontenjan problemi hakkında Kuruma yapılan başvuru sonucunda sorunun çözüldüğü belirtilmiş olup söz konusu talebin idare tarafından yerine getirildiği anlaşılmaktadır.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, on ikinci sınıf öğrencileri için zorunlu olan kış dönemi işletme görevi için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan yanlılık nedeniyle kontenjan çıkarılmadığından şikayetçi olmuştur. KDK'ya yapılan başvuru sonucunda sorun çözülmüş, söz konusu talep idare tarafından yerine getirilmiştir.



Madde 6 Yaşama ve Gelişme



Madde 12 Çocuğun Görüşlerine Saygı



Karar Numarası ve Türü

2017/6574 şikâyet numaralı başvuru için verilen 22/09/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Çocuk internet sayfasından yapılan bir başka başvuruda başvuran çocuk, yaşadıkları sokakta her hafta elektrik kesintisi yaşandığını, **Başkent EDAŞ**'a bir kaç kez başvurmalarına rağmen sonuç alınmadığını, kesintinin sadece kendi sokaklarında olduğunu, herhangi bir bakım çalışması yapılmadığını ifade etmekte olup; bu sorunun giderilmesini talep etmiştir. Başkent EDAŞ yetkilisi ile yapılan telefon görüşmesinde; bölgede yapımı devam eden tesis projesi olduğu, bu sebeple sıklıkla planlı kesintilerin yapıldığı ancak 07/06/2017 tarihinde çalışmaların son bulduğu ve artık kesinti yapılmadığı ifade edilmiştir. Yetkili ile yapılan görüşme içeriği başvuran çocukla da paylaşılmış olup 07/06/2017 tarihinden itibaren elektrik kesintisinin olmadığı çocuk başvuran tarafından 21/09/2017 tarihinde Kuruma gönderilen e-postada belirtilmiştir.

Başkent EDAŞ Nedir?

Başkent EDAŞ, Ankara'da elektriğin evlere ve işyerlerine dağıtılmasını sağlayan şirkettir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, yaşadığı sokakta her hafta elektrik kesintisi olduğunu söylemiştir. Çocuk ve ailesi Başkent EDAŞ'a başvurmuşlar ancak sorun çözülmemiştir. Bu nedenle konuyu KDK'ya iletmışlerdir.

KDK, Başkent EDAŞ ile yaptığı görüşmede, elektrik kesintisinin bakım çalışmaları yüzünden olduğunu öğrenmiş ve bu çalışmanın tamamlanması ile bir daha elektrik kesintisinin olmayacağını belirtmiştir.

**Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 17***Kitle İletişim Araçları Vasıtasıyla Bilgiye Erişme***Madde 24***Sağlık ve Sağlık Hizmetleri***Karar Numarası ve Türü**

2017/2787 şikâyet numaralı başvuru için verilen 21/08/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı

**Karar İçeriği**

Çocuk internet sayfası üzerinden yapılmış olan diğer bir başvuruda çocuk, hastaneden randevu aldığını, randevuya gittiğinde doktor tarafından tam olarak muayene edilmeden hiçbir şeyinin olmadığını söylendiğini belirterek, söz konusu soruna çözüm bulunmasını talep etmiştir. Başhekim yardımcısı ile sorunun çözümüne ilişkin görüşme yapılmış olup çocuğa detaylı tetkik ve muayene yaptırılacağı ifade edilmiştir. Bu husus başvuran çocuğa da iletilmiş olup; çocuğun ilgili hastaneye giderek gerekli muayeneyi yaptığı bilgisi Kuruma 18/08/2017 tarihinde gönderilen e-postada iletilmiştir. Bu kapsamda söz konusu talebin idare tarafından yerine getirildiği anlaşılmaktadır.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk hastaneden randevu aldığını, randevuya gittiğinde doktor tarafından tam olarak muayene edilmeden, hiçbir şeyinin olmadığını söylendiğini belirterek sorunun çözülmesini istemiştir.

KDK, başhekim yardımcısı ile görüşmüş ve çocuğa detaylı muayene yapılacağını söylemiştir.

KDK bunun üzerine çocuğa bilgi vermiş ve çocuk tekrar hastaneye giderek gerekli muayeneyi yaptırmıştır.

**Madde 17***Kitle iletişim Araçları Vasıtasıyla Bilgiye Erişme***Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2017/7617 şikâyet numaralı başvuru için verilen 16/10/2017 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Bir başka şikâyet başvurusunda ise çocuk başvuran, dört ay önce Fatih İlçesi Yedikule Semtinde olan sosyal tesislerin yıkıldığını, yerine kapalı havuz projesinin geleceği hakkında duyuru yapıldığını, yıkılan betonların bile toplanmadığını belirterek havuz projesine başlanmasını talep etmiştir.

Fatih Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü ile irtibata geçilerek İstanbul İli Fatih ilçesi Yedikule Mahallesi 1074 ada 9-10 parselde Yedikule Yüzme Havuz Yapım İşİ ihalesi yapılmış olup ihaleyi kazanan firmaya 08/08/2017 tarihinde işyeri teslimi yapıldığı, 19/10/2017 tarih itibari ile temel çalışmalarına devam edildiği bildirilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuran çocuk, yaşadığı ilçede 4 ay önce sosyal tesisin yıkıldığını ancak hem yıkıntının temizlenmediğini hem de yerine yapılacak olan havuz projesinin başlamadığını söylemiştir.

KDK, ilgili belediye ile görüşerek ilgili inşaatın başladığı bilgisini çocuğa iletmıştır.

**Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 20***Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar***Karar Numarası ve Türü**

2017/11721 numaralı başvuruda

**Karar İçeriği**

2017/11721 numaralı başvuruda başvuran, halen **Çocuk Destek Merkezinde** korunma ve bakım altında bulunan çocuğu hakkında idareden sağlıklı bilgi alamadığını, iletişim kuramadığını belirterek, çocuğunun kendisine teslim edilmesi konusunda yardım talebinde bulunmuştur. Konuyla ilgili olarak ebeveynler ve idare ile yapılan görüşmeler neticesinde; korunma ve devlet bakımı altındaki çocuğun, kendi durumuna uygun kuruluştaki kalmadığı anlaşılmıştır. Çocuğun durumuna uygun bir çocuk evine acilen yerleştirilmesi gerektiği yönünde idareye yapılan danışmanlık ve rehberlik ile çocuk, çocuk evine alınmış; aile bağının sürdürülerek iletişiminin aksamaması amacıyla çocuğun ailenin yaşadığı il merkezine nakil sürecinin başlatılması sağlanmıştır.

Çocuk Destek Merkezi Nedir?

Kendisine karşı suç işlendiği için zarar gören veya suç olarak tanımlanan bir davranışı yapan veya sokakta yaşayan çocukların korunması ve desteklenmesi için Çocuk Destek Merkezleri kurulmuştur. Bu merkezler çocukların fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal anlamda iyileşmeleri için çalışmaktadır.

Bu merkezlerde kalış süresi sınırlıdır. İyileşme süreci tamamlanan çocuklar aileleri veya yakınlarının yanına geri gönderilirler. Ailesinin veya yakınlarının yanında yaşayamayacak durumda olan çocuklar ise sevgi evleri, çocuk siteleri gibi kurumlarda kalırlar.

Çocuk Evi Nedir?

Bazı çocuklar farklı nedenlerden dolayı aileleri ile birlikte yaşayamayabilir veya bazı çocukların birlikte yaşayabileceği ailesi olmayabilir. Bu çocuklar devletin koruması altında olurlar ve çocuk evi, sevgi evi, çocuk siteleri gibi yerlerde başka çocuklarla birlikte kalırlar. Bu evler ve siteler, apartman dairesi veya müstakil evlerdir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran ebeveynin çocuğu, Çocuk Destek Merkezinde kalmaktadır. Ebeveyn, kendi çocuğu ile iletişim kuramadığını ve çocuğunun durumu ile ilgili sağlıklı bilgi alamadığını söyleyerek KDK'ya başvurmuş ve çocuğunun kendi yanında yaşamasını istediğini söylemiştir.

KDK ilgili kurumlar ile yaptığı görüşme sonucunda çocuğun aslında Çocuk Destek Merkezinde kalmasına gerek olmadığını görmüş ve çocuğun, ailesinin yaşadığı yere yakın çocuk evine nakil edilmesini sağlamıştır.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Karar Numarası ve Türü**

2017/7796 şikâyet numaralı başvuru için verilen 12/07/2017 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

2017/7796 numaralı başvuruda çocuk, cezaevinde olan annesi ile görüşme koşullarında ihlal bulunduğu iddiasında bulunmuştur. Başvuru hakkında gönderme kararı verilerek Adalet Bakanlığına inceleme ve araştırma için iletilmiş olup cevabi yazıda "Adı geçenin PKK silah örgütüne üye olma suçundan tutuklu olduğu, Mardin E Tipi Ceza İnfaz Kurumu'na nakledildikten sonra yakınları ve avukatları tarafından belirli tarihlerde ziyaret edildiği, tutuklunun kendisi ile aynı suç grubunda bulunan diğer tutuklu ve hükümlülerin yararlandığı haklardan eşit şekilde faydalandırıldığı" bildirilmiştir.

**Karar Özeti**

Bu başvuruyu yapan çocuğun annesi cezaevinde kalmaktadır. Başvuru yapan çocuk, annesi ile görüşmede sorun yaşadığını söyleyerek KDK'ya başvurmuştur.

KDK ilgili cezaevi ile görüşmüş ve çocuğun annesinin, sahip olduğu haklardan faydalandığını öğrenmiştir.



Madde 26 *Sosyal Güvenlik*



Madde 28 *Eğitim Hakkı*



Karar Numarası ve Türü

2017/10258 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 08/09/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Çocuk internet sayfasından yapılan başvuruda çocuk, gazi çocuğu olması nedeniyle özel okulda ücretsiz okuma hakkı bulunduğunu ancak kardeşi ile birlikte kayıt yenileme işleminin, özel okul yönetimi tarafından ailenin yemek ücretini ödemediği gerekçesiyle yapılmadığını belirterek, okuluna devam etmeyi talep etmiştir. Kurum tarafından okul yönetimi ve Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri ile gerçekleştirilen görüşmeler ve uzlaşma girişimleri neticesinde, başvuran ve kardeşinin okul kaydının, yemek bedeli ödenmeksizin yapılması sağlanmış olup başvuru hakkında dostane çözüm kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, okulda ücretsiz okuma hakkı olduğunu ancak kaydının okul tarafından yenilenmediğini söylemiştir. Bunun nedeni olarak da ailenin yemek ücretini ödememesi gösterilmiştir. Başvuran çocuk okula devam etmek istediğini belirterek KDK'ya başvurmuştur.

KDK, yaptığı görüşmeler ve inceleme sonucunda çocuğun ve kardeşinin okul kaydının, yemek ücretinin ödenmesine gerek olmadan, yenilenmesini sağlamıştır.



Madde 22

Mülteci Çocuklar



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/5639 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 18/04/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Mülteci başvuran, engelli kız çocuğunun destek eğitimi almasını talep etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlüğü ile görüşülerek, engelli çocuğun evine yakın bir özel eğitim anaokuluna yerleştirilmesi için veli, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bizzat başvurması için yönlendirilmiştir. Velisinin isteği doğrultusunda ve buna ilişkin Kurumun girişimi doğrultusunda engelli çocuğun evine yakın bir anaokuluna nakledildiği Kuruma bildirilmiş ve dostane çözüm kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuru yapan kişi, Türkiye’de mülteci olarak yaşayan bir kişidir ve çocuğu engellidir. Başvuran kişi çocuğunun destek eğitimi almasını talep etmiştir.

KDK, Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşerek çocuğun özel eğitim almasını sağlamıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/11657 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 14/11/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran, üniversite sınavına gireceğini ancak kitaplarının olmadığını ifade etmekte olup kitap konusunda yardım edilmesini talep etmiştir.

Başvurunun ön incelemesi neticesinde başvuran çocuk ile yapılan telefon görüşmesine istinaden Kurum psikoloğu tarafından hazırlanan görüşme tutanağında; "... İmam Hatip Lisesi son sınıf öğrencisi olduğunu, üniversiteye hazırlandığı için kitaba ihtiyacı olduğunu, yaşadıkları maddi sorunlar nedeniyle kitap temin edemediklerini" ifade eden hususlar belirtilmiştir.

Kurum psikoloğu tarafından Tekirdağ Çerkezköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilisi aranmış olup; başvuranın kendilerine ulaşması durumunda gereken yardımı memnuniyetle yapacakları ifade edilmiştir. Bunun üzerine idareden alınan bilgiler başvuran çocuğa iletilmiş ve çocuk tarafından ihtiyacı olan kitapların temin edildiği bilgisi Kuruma iletilmiştir. Ayrıca 13/11/2017 tarihinde başvuran çocuk ile yapılan telefon görüşmesinde Kurumdan başkaca bir talebinin olmadığı teyit edilmiş olup çocuğun kitap ihtiyacının karşılandığı anlaşılmıştır.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, üniversite sınavına gireceğini ancak kitaplarının olmadığını söyleyerek yardım talebinde bulunmuştur.

KDK, Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşerek çocuğa kitaplarının temin edilmesini sağlamıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/12531 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 14/11/2017 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran, 3 ay önce Ankara'dan İzmir'e taşındıklarını, 18 Eylül tarihinde okulun açıldığını, hala nakil işlemi yapılmadığı için okula gidemediğini, devamsızlıktan sınıfta kalacağını ifade etmekte olup bu soruna çözüm bulunmasını talep etmiştir.

Bu kapsamda, yukarıda kısaca özetlenen başvurunun ön incelemesi neticesinde başvuran çocuğun babası ile yapılan telefon görüşmesine istinaden Kurum Sosyal Çalışmacısı tarafından hazırlanan Mesleki Görüşme ve Değerlendirme Raporunda; "...Ramazan Bayramı haftasında üç çocuğuyla birlikte Ankara'dan İzmir'e iş nedeni ile taşındığını, ilkokula ve ortaokula devam etmekte olan iki çocuğunun okula naklini hemen yaptırmasına rağmen lise ikinci sınıfa başlayacak olan B. nin naklini sistem üzerinde yaptıramadığını, birçok kuruma başvurmasına rağmen kendisine geri dönüşün yapılmadığını, okul dönemine naklin yetişmemesi durumunda çocuğunun 10 gün raporlu gösterilebileceğini, 10 günden sonra ise devamsızlığının işleme-ye başlayacağını bildirildiğini, aradaki ders farkını kapatması için yoğun çalışması gereken çocuğuna eğitim öğretim hakkı tanınmadığını, merkezi yerleştirme sistemi yüzünden bu hak kaybının yaşandığını" ifade eden hususlar belirtilmiştir.

Kurum sosyal çalışmacısı tarafından Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü yetkilisi aranmış olup; çocuğun halen kayıtlı olduğu okula ailenin dilekçe vermesiyle çocuğun okul yerleştirme bekleme aşamasında olduğunun belgeleneyeceği, belgelenmesi halinde çocuğun özürsüz devamsızlığa düşmeyeceği, özürlü devamsızlık halindeki çocuğun devamsızlıktan kalmayacağı ifade edilmiştir. Bunun üzerine idareden alınan bilgiler babaya iletilmiş ve baba bu bilgileri okula aktararak çocuğunun halen sistem içinde özürlü nakil bekleme aşamasında kaldığını teyit etmiştir.

İdare ve başvuranın babası ile yapılan görüşmeler neticesinde çocuğun halen özürlü nakil bekleme sürecinde olması nedeniyle devamsızlıktan kalmadığı, çocuğun okula nakil işleminin gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır⁴³. Ayrıca, 08/11/2017 tarihinde çocuğun babası tarafından gönderilen e-postada "Kızımın nakli gerçekleşmiştir. Şikâyetimi sonlandırabilirsiniz, teşekkür ederim." hususları ifade edilerek başvuru çözüme kavuşturulmuştur.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk 3 ay önce Ankara'dan İzmir'e taşınmıştır. Ancak yeni başlayacağı okula nakil işlemi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmemiştir. Bu nedenle okula gidemediğini belirten ve devamsızlıktan kalacağı konusunda endişe duyan çocuk, sorununun çözümü için KDK'ya başvurmuştur.

KDK, Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşerek, çocuğun okula gidemediği günlerin devamsızlıktan sayılmayacağını öğrenmiştir.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 31

Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2017/5635 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 06/09/2017 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, site olarak otizmli bir çocuk için özel bir salıncak talep ettiklerini, bu konuda Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER)'e başvuruda bulunduklarını, ancak bir dönüş alamadıklarını ifade ederek destek talep etmiştir. İdari başvuru yolu tüketilmeden yapıldığı anlaşılan şikâyet başvurusu Gönderme Kararı ekinde Esenyurt Belediye Başkanlığı'na gönderilmiştir. Gönderme Kararımız üzerine Belediye tarafından 29/09/2017 tarihinde Kuruma gönderilen yazıda, başvuruya konu otizmli çocuk için özel olarak salıncak imalatının yapıldığı bilgisi verilmiş ve çocuğun salıncaktaki görüntüleri de Kurumla paylaşılmıştır.



Karar Özeti

Bu başvuruda, otizmli bir çocuk için özel bir salıncak talep edilmektedir. KDK bu talebi ilgili Belediyeye göndermiştir ve Belediye bu salıncağı yapmıştır.



Madde 24

Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Karar Numarası ve Türü

2018/9719 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 05/09/2018 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Başvuran; kızının Kırıkkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi tarafından ortodonti tedavisi için 09/04/2018 tarihinde özel bir kliniğe sevk edildiğini, özel klinikteki tedaviye başladığına dair bazı evrakları hazırlayarak onaylatmak için 20/07/2018 tarihinde adı geçen Merkeze gittiklerinde sevki yapan ortodonti uzmanının 30/07/2018 tarihine kadar izinli olduğunu öğrendiklerini, 30/07/2018 tarihinde hastaneye tekrar gittiklerinde ise ortodonti doktorunun tayininin çıktığını, 20 gün rapor aldığını ve ortodonti uzmanı olmadan evrakların imzalanamayacağını söylendiğini, hastanede bu doktorun tayiniyle birlikte ortodonti uzmanı kalmadığını belirterek, sorunun çözülmesi için ortodonti uzmanı ataması yapılmasını ya da evrakların Başhekim veya diğer diş hekimleri tarafından imzalanmasını talep etmiştir.

Konuyla ilgili olarak, başvuran ve Kırıkkale Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Başhekimisi ile yapılan görüşmeler neticesinde; ilgili ortodonti uzmanının görevine devam ettiği, 16/08/2018 tarihinde sıhhi izinden döndüğü, başvuranın kızının tedavisi ile gerekli evrakları imzaladığı, görevinden ayrılmasından sonraki süreç için Başhekimlikçe gerekli planlamanın yapıldığı bilgisi ile imza sorununun halledildiğine dair bilgiyi içeren elektronik posta, başvuran tarafından Kuruma iletilindiğinden Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin kızının özel bir klinikte diş doktoruna gidebilmesi için o ildeki Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinden bazı evrakların alınması gerekmektedir. Ancak ebeveyn, farklı nedenlerden dolayı gerekli evrakları Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinden alamamıştır. Sorunun çözülmesi için KDK'ya başvurmuştur.

KDK konu ile ilgili Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Başhekimisi ile görüşmüş ve sorunun çözüldüğü bilgisini almıştır.

**Madde 6***Yaşama ve Gelişme***Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2018/10831 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 11/09/2018 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Ankara Keçiören'de bir semtteki parkla ilgili olarak başvuran park yolun ortasında olduğundan ve etrafında demir korkuluk olmadığından can güvenliğinin olmadığını, tadilat yapılmadığından iyi durumda olmadığını ve merdiven bulunmadığını iddia ederek söz konusu parka yeni çardak, oyun alanı, demir korkuluk ve merdiven yapılmasını talep etmiştir.

Yapılan ön inceleme neticesinde; başvurunun Keçiören Belediye Başkanlığına gönderilmesine karar verilmiştir. Gönderme Kararımız sonucunda Keçiören Belediye Başkanlığı Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından Kuruma gönderilen yazıda; söz konusu parka şikâyetçinin isteği doğrultusunda çevre korkuluğu, kamelya ilavesi ve giriş merdivenlerinin yapıldığı, oyun seti altına beton atıldığı, parkın kauçuk döşemesinin ise en kısa sürede yapılacağı bilgisini verildiğinden başvuruya konu talebin yerine getirildiği değerlendirilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuruda, bir mahallede bulunan parkın yolun ortasında olması, etrafında demir korkuluk olmaması gibi nedenlerden dolayı güvenli olmadığı belirtilmiştir.

KDK, bu sorunu ilgili Belediyeye iletmıştır. Bunun ardından Belediye, yaptığı çalışmalar ile parkın daha güvenli hale getirmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/13658 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 16/11/2018 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Kuruma yapılan başvurularda; Artvin ili Ardanuç ilçesinde bulunan Cumhuriyet Ortaokulunda matematik derslerine branş öğretmeni girmediği, derslere **ücretli öğretmen** girse de gerekli formasyonu olmadığından derslerin verimli geçmediği, bu durumun öğrenciler üzerinde olumsuz etki yarattığı ve öğrencileri mağdur ettiği açıklanarak; söz konusu okula matematik branş öğretmeni atanmasının sağlanması talep edilmiştir.

Ücretli Öğretmen Nedir?

Ücretli öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, öğretmen kadrosunda açık bulunması halinde, ders ücreti karşılığı sözleşme imzalayarak işe alınır.

Kurumuzca yapılan incelemede; başvuru konusunun çocuğun eğitim hakkına ilişkin olduğu ve böylelikle çocuğun üstün yararının temel alınması gerektiği değerlendirilerek sorunun çözümü adına Artvin Valiliği ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve "konuyla ilgilendikleri, söz konusu okulda 3 ücretli öğretmenin görevlendirildiği, bu öğretmenlerden sadece birinin Matematik formasyonuna sahip olduğu ve sınava gireceklerinden dolayı bu öğretmenin 8. sınıf derslerine verildiği, ancak kadrolu branş öğretmen ataması için Şubat 2019 tarihinde planlanan atamaların beklenildiği" öğrenilmiş olup; her ne kadar ücretli öğretmen görevlendirilmesi ile sorunun bir nebze olsa da çözüldüğü görülmekle birlikte başvuruların "derslerin verimli geçmediği" şeklindeki şikâyetleri de göz önünde bulundurularak konunun başta Bakanlık olmak üzere ilgili idarelerce değerlendirilerek ivedilikle çözülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Bu kapsamda; başvurunun gereğinin ivedilikle yapılması için Millî Eğitim Bakanlığına ve Artvin Valiliğine Gönderilmesine, karar verilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı cevabi yazısında söz konusu okula, bir adet matematik branşı, bir adet de ilköğretim matematik branşı öğretmeni görevlendirildiğini, ayrıca öğretmen ihtiyacının 2019 Şubat ayında ataması planlanan 20.000 sözleşmeli öğretmen alımlarında da değerlendirileceği bildirilmiştir.



Karar Özeti

Bir okulda matematik derslerine, matematik öğretmeni olmayan ücretli öğretmen girmektedir. Bu nedenle başvuran, derslerin verimsiz geçtiğini, öğrencilerin ihtiyacı olan bilgileri alamadığını söylemiştir. Bunu üzerine inceleme yapan KDK Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşmüştür.

Kasım 2018 döneminde yapılan görüşmeler sonucunda matematik öğretmeni ihtiyacının Şubat 2019 tarihinde yeni alınacak matematik öğretmeni ile karşılanmasının beklendiği anlaşılmıştır.



Madde 24

Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Karar Numarası ve Türü

2018/11920 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Kuruma yapılan başvuruda; ülkemizde son yıllarda çocuklarda hızla artan **obezite**nin en önemli nedenleri arasında çocukların küçük yaşta fast food olarak adlandırılan yemek kültürüne alışması olup, bu konuda özellikle zincir halinde faaliyet gösteren firmalarca çocuk menülerinin yanında oyuncak verilmesiyle, çocukların yaşları sebebiyle bu oyuncaklara olan zafiyeti kullanılarak, çocuklara fast food yeme kültürü aşılandığını ve böylelikle küçük yaşta sağlıksız beslenmelerine neden olduğunu açıklanmış ve çocukların fast food tüketimine ilişkin yapılan tüm bu kampanyaların gerek Çocuk Koruma, gerekse Tüketici Koruma mevzuatına aykırı olduğunu ve fast food ürünlerinin yanında oyuncak verilmesinin, çocukların yiyecek içecek tercihlerinin bu zararlı ürünlere kaymasına sebep olduğu iddia edilerek fast food ürünlerinin yanında oyuncak vb. promosyon verilmesinin engellenmesine ilişkin tedbir alınması talep edilmiştir.

Obezite Nedir?

Obezite, insan vücudunda yağ kütlesi miktarının kemik, kas ve su gibi diğer bileşenleri içeren yağsız kütleye göre aşırı miktarda artmış olması durumudur. Bu aşırı kilo durumu, ileride ciddi hastalıklara neden olabilir.

“Fast food” olarak da anılan hızlı hazırlanmış yemeklerin çokça tüketilmesi obeziteye neden olabilir.

Başvurunun inceleme ve araştırma sürecinde; konunun doğrudan muhatabı olan Ticaret Bakanlığından ve konuyla ilgileri nedeniyle Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığından bilgi-belge talep edilmiştir.

Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü'nün cevabi yazısında; konuyla ilgili olarak, çocukları koruyucu tedbirlerin alınması yönündeki Bakanlık çalışmalarının sürdürüldüğü, bu bağlamda Bakanlıkça hazırlanan Yönetmelik değişikliği taslağının ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne açıldığı, söz konusu değişiklik ile mezkûr Yönetmelik'e “Aşırı Tüketimi Tavsiye Edilmeyen Gıdalara İlişkin Reklamlar” başlıklı 24/A maddesinin eklenmesinin öngörüldüğü, bu maddeyle, çocuklara yönelik her türlü mecrada ve çocuk programlarında aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdaların reklamlarının kesinlikle yapılamayacağı, bu tür gıdalarla birlikte oyuncak gibi çocukların beğenilerine ve ilgi alanlarına hitap eden hediyelerin verilmesi şeklinde hiçbir pazarlama yöntemi uygulanamayacağının öngörüldüğü ve bahsi geçen değişikliğin Aralık 2018’de yürürlüğe girmesinin beklendiği belirtilmiştir.

Gelinen noktada, 28/12/2018 tarihli ve 30639 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’in 4üncü maddesine göre; “Aynı Yönetmelik’e 24 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir. “Aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdalara ilişkin reklamlar Madde 24 Sağlık ve sağlık hizmetleri/A – (1) Çocuklara yönelik radyo ve televizyon programlarının

başında, sonunda veya program esnasında ve münhasıran çocuklara yönelik tasarlanan diğer her türlü mecrada, Sağlık Bakanlığınca hazırlanan gıda ve içecekler listesinin kırmızı kategorisinde yer alan aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıda ve içeceklerin reklamı yapılamaz. (2) Birinci fıkra kapsamı dışında bu ürünlerin reklamının yapılması halinde; televizyonda ekranın alt kısmında izleyiciler tarafından rahatça okunabilir akar bant şeklinde, diğer mecralarda ise mecranın yapısına uygun bir şekilde ve içerisinde düzenli ve dengeli beslenmeyi teşvik eden ifadelerle yer veren yazılı veya sözlü uyarılarla birlikte yapılır. Hangi ürün gruplarında hangi ifadelerin kullanılacağı Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenir. (3) Aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdaların satışını artırmaya yönelik uygulamalar kapsamında, çocuklar hedef alınarak, ürünle birlikte çocukların ilgi alanlarına ve beğenilerine yönelik hediyeler verilemez ve benzeri hiçbir pazarlama tekniği uygulanamaz.” şeklindeki yeni düzenlemenin Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde yer aldığı tespit edilmiş ve bu yeni düzenlemenin, başvuranın “fast food” ürünlerinin yanında oyuncak ve benzeri promosyonlar verilmesinin engellenmesi talebini karşıladığı ve konunun dostane yollarla çözüldüğü değerlendirilmiştir.



Karar Özeti

Çocuklar tarafından sıkça “fast food” tüketilmesinin çocuklarda obeziteye yol açabileceği düşünüülerek, özellikle de birçok satış noktası bulunan, yani zincir halinde faaliyet gösteren “fast food” yerlerinde çocuk menülerinin yanında oyuncak verilmesinden şikayetçi olunarak KDK’ya başvurulmuştur. Bunun nedeni, oyuncakların, çocukları “fast food” yemeye özendirerek olduğunun düşünülmektedir.

KDK yaptığı incelemede şu bakanlıklar ile görüşmüştür

- Ticaret Bakanlığı
- Sağlık Bakanlığı
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- Tarım ve Orman Bakanlığı
- Millî Eğitim Bakanlığından

Görüşmede, Ticaret Bakanlığı, ürünlerin reklam ve pazarlamasının nasıl yapılacağı ile ilgili kuralları içeren yönetmelikte yapılacak değişiklik ile çocuklara zararlı olabilecek gıdaların yanında hediye verilmesinin yasaklanacağını söylemiştir.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü****Karar İçeriği**

Boşanma kararı sonrası velayet sahibi olmayan tarafların çocuklarıyla kişisel ilişki kurmakta sorunlar yaşadığı, velayet hakkının kötüye kullanılmasının ve çocuk tesliminin icra yoluyla yapılmasının hak ihlallerine sebebiyet verdiği belirtilerek yapılan çok sayıdaki başvuruda özetle; “çocuğun “bir eşya gibi” icra işlemine konu olmasının kabul edilebilir olmadığı, Devletin “aile hayatına saygı gösterme” yükümlülüğünün çocukla kişisel ilişki kurulmasını sağlamaya yönelik etkin bir mekanizma kurulmasını zorunlu kıldığı, gerektiğinde ceza hukuku araçlarına da başvurmak suretiyle kişisel ilişki kurulmasını engellemeye yönelik davranışların önlenmesi gerektiği, velayet sahibi olmayan ebeveynin çocuğuna karşı olan hak ve ödevlerini yerine getirmesi imkânı elinden alınırken “aile hayatına saygı” ilkesinin de ihlal edildiği ifadeyle “çocuğun üstün yararını” koruyacak, başta Anayasamız olmak üzere ulusal mevzuatımızla ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme gibi ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle uyumlu bir şekilde gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması” talep edilmiştir.

Söz konusu başvuruların incelenip araştırılmasını teminen ilgili idarelerden yazılı olarak gerekli bilgi ve belgelerin temin edilmesinin yanı sıra; başvuranlar ve alanda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve konunun tarafı olan idarelerle toplantılar düzenlenerek sorun analizi yapılmış, 13/02/2018 tarihinde de ilgili idare temsilcileri, yargı ve baro mensupları, akademisyenler, uluslararası kuruluş ve sivil toplum temsilcilerinin katılımıyla “Çocuk Tesliminde Hak İhlallerinin Önlenmesi Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir.

Yapılan çalışmalar neticesinde, boşanmanın hukuki sonuçlarından “velâyet”, “kişisel ilişki” ve “yoksulluk nafakası” alanlarında kamunun genelini ilgilendiren sorunların yaşandığı, bunların bir kısmının mevzuattan bir kısmının da idari işleyişten kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Yapılan tüm inceleme ve araştırmalar sonucunda özetle;

Sayısı son yirmi yılda yaklaşık iki katına çıkan tek ebeveynli ailelerin günümüzde hızla çoğalan bir aile modeli olarak karşımıza çıktığı,

Aileyi her anlamda destekleyecek, özellikle kriz durumlarında ve sorun yaşanan dönemlerde başvurup gerekli hukuki ve psikolojik desteği alacağı kurumsal mekanizmaların arzu edilen düzeyde işlemediği ve var olanların toplum tarafından yeterince bilinmediği,

Ebeveynlerin çocuk yetiştirme konusundaki hakları ve yükümlülükleri hakkında bilgilendirilmeleri ve bu alandaki becerilerinin geliştirilmesi amacıyla sunulan programların yeterli olmadığı,

Boşanma konusunda politika ve stratejiler geliştirilirken, boşanan çiftlerin yalnızca bir aile birliğini sona erdirmeyeceği, bunun ötesinde kendileri ve varsa çocukları için yeni ve farklı bir aile dinamiği oluşturdıkları hususunu merkeze alan destek mekanizmalarının oluşturulmadığı,

Boşanma aşamasına gelen çiftlerin bu süreci sağlıklı bir şekilde geçirmelerini sağlayacak hukuki ve psiko-sosyal destek servislerinin yeterli olmadığı,

Belirtilen sebeplerle boşanmaya sebep veren ve boşanma aşamasında giderek artan husumetlerin boşanma sonrasına da yansıdığı,

Aile içinde yaşanan ve ailenin parçalanmasıyla son bulan sıkıntılı süreçlerin yıpratıcı etkilerinin en çok çocuklar üzerinde görüldüğü;

Boşanma sonrası kişisel ilişki tesisi ve çocuk teslim sürecine ilişkin mevzuatın ve uygulamasının çocuğun üstün yararını korumaya uygun olmadığı gibi çocuğun ve tarafların haklarının yerine getirilmesi için de yeterli olmadığı,

Bu çerçevede, "aile yapısının güçlendirilmesine" yönelik hedeflerin gerçekleştirilmesi için mevcut hukuki alt yapının yetersiz kaldığı, adli ve idari mekanizmaların tesis edilemediği ve kurumlar arası eşgüdümün sağlanamadığı,

Tüm bunların sonucunda, çocuğun "taşınır bir mal gibi" hazine izin veren "icra yoluyla çocuk tesliminin" insanlık onuruna yakışmayan bir uygulama olarak halen sürdürülmekte olduğu,

Bunun insan haklarına saygılı, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin Anayasasıyla ve tarafı olduğu uluslararası sözleşmelerle güvence altına aldığı hakların gerçekleştirilmesine yönelik yükümlülüklerinin yerine getirilmesi amacıyla da örtüşmediği tespit edilerek; Anne babalara yönelik aile, çocuk yetiştirme konusunda eğitim ve danışmanlık programlarının yaygınlaştırılması; özellikle dezavantajlı kesimlere ulaşmasının sağlanması, bunların kapsamlı, standart ve etkin şekilde sunulması, özellikle evlilik birliği kurulurken ve bozulurken çiftlerin bu alanlardaki hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirilmesinin zorunlu hale getirilmesi,

Boşanma sürecinde olan çiftlere idare tarafından sağlanan ancak henüz arzu edilen seviyede olmayan "aile ve boşanma danışmanlığı" hizmetlerinin daha etkin hale getirilmesi, bu alanda görev alacak uzmanların aile alanında ihtisaslaşması, kadro sayılarının artırılması; mevcut alt yapının güçlendirilerek merkez sayılarının, hizmet kalitesinin ve etkinliğinin artırılması; bu hizmetler hakkında gerekli tanıtım faaliyetleri yapılarak kamuoyu tarafından bilinirliğinin artırılması ile bu hizmetler hakkında hâkim ve avukatların gerekirse özel eğitimlerle bilgilendirilmelerinin sağlanması,

Çocuğun icra sisteminden çıkarıldığı yeni bir sistem kurgusuna yönelik mevzuat düzenlemelerinin tamamlanması,

"aile buluşma noktaları / çocuk teslim merkezleri" gibi hizmet birimleri oluşturulması,

Kişisel ilişkinin engellenmesi halinde "tazyik hapsi" gibi "çocuğun yararına" uygun olmayan, uygulamada yer bulmadığı için işlevsel de olmayan bir yaptırım yerine caydırıcı niteliği olacak, terditli olarak artan yaptırımlar içeren hukuki alt yapının hazırlanması,

"Aile Arabuluculuğu" sistemi dâhil, olabilecek diğer tedbirlerin kamuoyu nezdinde daha geniş bir katılımı tartışılmasının sağlanması,

kişisel ilişki tesisini engelleyen tarafa "eğitim ve danışmanlık tedbiri" verilmesi gibi Kanunlarda ya da içtihatlarda yer bulan; bununla birlikte uygulamada hissedilmeyen ve sahada fiilen sorunların yaşandığı tespit edilen hususlarda mevcut yasal tedbirlerin etkin olarak kullanıl-

ması amacıyla hâkim ve hâkim adaylarına meslek öncesi ve meslek içi vaka bazlı eğitimlerin yeterli düzeyde verilmesi,

adli hizmet alt yapısının güçlendirilmesi ve bunların hâkimlerin iş yüküne olan etkisinin doğru bir şekilde izlenmesinin sağlanması,

Sağlıklı aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi amacıyla yönelik olarak bu alanda hizmet veren uzmanların/merkezlerin kapasitelerinin güçlendirilerek sayılarının artırılması;

"Aile ve Boşanma Süreci Danışmanlık Hizmetlerinin" kalitesinin, etkinliğinin ve yaygınlığının artırılması; sunulan hizmetlerin kamuoyu, hâkimler ve avukatlar tarafından bilinirliğinin artırılarak adli sistemde daha etkin kullanımının sağlanması için Adalet Bakanlığı ile birlikte yürütülen çalışmaların sürdürülmesi,

Boşanma aşamasındaki çiftlerin birbirlerine ve varsa çocuklarına karşı hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirilmelerinin zorunlu hale getirilmesi,

Avukatların "boşanmanın taraflar, çocuk ve aile ilişkileri üzerindeki etkileri" üzerine eğitim alması hususlarında tavsiyelerde bulunulmuştur.



Karar Özeti

2018 yılında KDK'ya yapılan birçok başvurunun konuları şunlar olmuştur:

- Anne ve baba boşandıktan sonra, ebeveynlerden birinin çocuklarla görüşmemesi ve
- Boşanma sonrasında çocukla birlikte yaşamayan ebeveynin, çocuğu ile görüşebilmesi için icra sistemi kullanmak zorunda kalmasıdır.

KDK bu konu ile ilgili birçok tavsiyede bulunmuştur. Bu tavsiyelerin amacı,

- Boşanma sürecinin ve sonrasında çocuklara zarar vermeyecek, çocuklar üzerinde olumsuz etki yaratmayacak şekilde gerçekleşmesi ve
- Çocuklar ile ailenin bu amaca uygun olarak ihtiyaçları doğrultusunda desteklenmesidir.

Başka bir deyişle, KDK şuna benzer tavsiyelerde bulunmuştur:

- Ailelere çocuk yetiştirme konusunda verilen eğitim ve danışmanlık programlarının, bu alanda uzman kişiler tarafından verilmesi,
- Boşanma sonrası çocuğun birlikte yaşamayacağı ebeveyni ile düzenli görüşmesine olanak sağlayacak "aile buluşma noktaları" benzeri birimler kurulması,
- Bu alanda sunulan hizmetlerin, hakimler ve avukatlara tanıtılması,
- Boşanmaların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla "Aile Arabuluculuğu" sisteminin oluşturulması;
- Boşanma davalarında ebeveynlerin çocuklarıyla düzenli kişisel ilişki kurmalarının ve bu ilişkinin sürdürülmesinin önemi hakkında bilgilendirme yapılmasının zorunlu hale getirilmesi,
- Boşanma avukatlarının "boşanmanın çocuk ve birey üzerindeki psikolojik etkileri" üzerine eğitim almaları,
- Çocuk tesliminin icra sisteminden çıkarılması.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/884 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 26/03/2018 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran, 17 yaşında olduğunu, 5 yaşında kardeşi olduğunu, 13 yaşından bu zamana kadar babası hasta olduğu için kardeşine kendisi baktığını, bu durumun eğitim ve öğretim hayatını olumsuz etkilediğini, dört aydır **açık öğretime** mecburi olarak devam ettiğini, bunun nedeninin kanunlara göre iki kere sınıf tekrarı yapan öğrencinin **örgün öğretime** son verilmesi olduğunu, 9 uncu sınıfa ilk kez 2015 yılında başladığını ve olağan devamsızlığı yüzünden sınıf tekrarına bırakıldığını, 9 uncu sınıfın ikinci yılını okumak için ise başka bir okula geçiş yapmak zorunda kaldığını, yaşadığı şehirde kardeşini bırakacak hiçbir yerleri olmadığını, Milli Eğitim Müdürlüğüne durumu anlattığında yapılacak bir şey olmadığını, açık öğretim lise kaydı için Eylül'e kadar beklemeleri gerektiğinin söylendiğini, yaşlıları okula giderken kendisinin evde kalmak zorunda bırakıldığını ifade ederek örgün eğitime devam etmeyi talep etmiştir.

Söz konusu hususlarla ilgili olarak başvuran çocuk ile yapılan mesleki görüşmenin akabinde; başvuran çocuğun özel durumundan dolayı geçmişte yaşadığı okul devamsızlığı sürecinin tekrar ele alınarak açık öğretim lisesindeki kaydının örgün eğitime çekilmesi ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereğince başvuran ve 5 yaşındaki kardeşi için herhangi bir koruyucu destekleyici tedbire gerek olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla sırasıyla Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne Gönderme Kararı verilmiştir. İlgili idareler tarafından özetle başvuran çocuğun üstün yararı gözetilerek açık öğretim lisesinden uygun bir örgün eğitim kurumuna kaydının yapılacağı belirtilmiş ve başvuru çözüme kavuşturulmuştur.

Lisede Açık Öğretim Nedir?

Herhangi bir sebepten dolayı örgün öğretime devam edemeyen ya da ettirilmeyen öğrenciler liseyi açık öğretim olarak okuyabilirler. Açık öğretimde dersler kitap ve benzer basılı yayın, TV ve radyo yayınları aracılığı ile alınır.

Örgün Öğretim Nedir?

Açık öğretimin tersine, örgün öğretimde öğrenciler düzenli olarak okula giderler. Devam zorunludur.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran 17 yaşındaki çocuk, babası hasta olduğu için yaklaşık 4 yıldır 5 yaşındaki kardeşine bakmaktadır. Bu yüzden okulunun aksadığını, iki kere sınıf tekrarı yapmak zorunda kaldığını ve bu nedenle örgün öğretimden atılarak, açık öğretime geçmek zorunda kaldığını söylemiştir.

KDK Millî Eğitim Bakanlığı ile de görüşerek çocuğun örgün eğitime geri kabul edilmesini sağlamıştır.



Madde 16

Mahremiyet hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/1233 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 27/02/2018 tarihli İncelenemezlik Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk, facebook hesabından paylaştığı kişisel fotoğraflarının bir başkası tarafından kopyalanarak kendi adına açılan sahte instagram hesabında yayınlandığını belirterek yardım talep etmiş ve sahte hesap oluşturarak bilişim suçu işleyen kişinin tespit edilerek cezalandırılmasını istemiştir. Başvuran çocuk ve **BTK** ile görüşmeler yapılarak başvuruya konu siber zorbalık ve bilişim suçları hakkında çocuk adına ebeveynlerinin yapması gereken yasal işlemler hakkında bilgi verilerek başvuran çocuğa ve ailesine danışmanlık sağlanmıştır.

BTK Nedir?

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, telgraf, telefon, televizyon, radyo, bilgisayar ve internet gibi tüm geleneksel ve yeni nesil medya araçların kullanımı ile ilgili kuralları belirleye ve bu kurallara uyulup uyulmadığını denetleyen devlet kurumudur.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, facebook hesabından paylaştığı kişisel fotoğraflarının bir başkası tarafından kopyalanarak kendi adına açılan sahte instagram hesabında yayınlandığını söylemiştir.

Çocuk, bu durum nedeniyle yardım talep etmiş ve sahte hesap oluşturan kişiye ceza verilmesini istemiştir.

KDK, başvuran çocuk ve BTK ile görüşerek, çocuğun, ebeveynleri ile birlikte bu konu özelinde başvurabileceği özel kurumlar ve yollar hakkında bilgilendirmede bulunmuştur.



Madde 19

Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması



Karar Numarası ve Türü

2018/1613 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 02/03/2018 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk "... " isimli uygulamayı küçük yaşta kız ve erkeklerin kullandıklarını, uygulamanın içeriğinde tanımadığınız kişilerle görüntülü konuşmanın bulunduğunu, bu uygulamayı 30-60 yaş aralığında yetişkinler kullandığından kız çocukları için tehlike oluşturduğunu, çocuklar üzerinde psikolojik baskı ve bozukluğa yol açtığını belirterek uygulamanın incelenmesini talep etmiştir.

Çocukların, ailelerin ve kamuoyunun gerek internet kullanımı gerek video oyunlarının seçimi hususlarında bilgilendirilmesi, "... " isimli uygulamayla ilgili olarak kapsamlı inceleme ve araştırma başlatılması, inceleme ve araştırma sürecinde ortaya çıkan suç teşkil eden unsurların ilgili Cumhuriyet Savcılığına ivedilikle bildirilmesi ve söz konusu uygulamaya erişimin engellenmesi amacıyla başvurunun değerlendirilmesi ve gereği için

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna ve Erişim Sağlayıcıları Birliğine Gönderme Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvurunun konusu, insanların, tanımadığı kişiler ile görüntülü konuşmasına olanak sağlayan bir uygulamadır.

Başvuran çocuk, bu uygulamayı küçük yaşta birçok çocuğun kullandığını ancak uygulamayı 30-60 yaşları arasındaki yetişkinlerin de kullandığını söylemiştir. Çocuk başvurusunda, bu durumun çocuklar üzerinde psikolojik baskı ve bozukluğa neden olduğunu söylemiş ve KDK'nın uygulamayı incelemesini talep etmiştir.

KDK aşağıdaki hususları içeren gönderme kararı vermiştir:

- Söz konusu uygulamanın incelenmesi,
- Eğer çocuklara karşı suç işleniyorsa savcılığa haber verilmesi ve
- Gerekirse uygulamaya erişimin kaldırılması.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 37***Özgürlüğünden Yoksun Bırakma***Karar Numarası ve Türü**

2018/8825 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 17/08/2018 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Gizlilik kaydı ile yapılan bir başvuruda başvuran özetle; kapalı kurumlarda tutulan hükümlü ve tutuklu çocukların aile ve sosyal çevreleri tarafından yapılan tüm ziyaretlerinin **açık görüş** yöntemiyle gerçekleştirilmesi için Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmesi Hakkındaki Yönetmelik'te mevzuat değişikliği yapılmasını talep ettiğini, tüm uzmanların, kapalı infaz kurumlarında tutulan çocukların aile ve sosyal çevreleri tarafından ziyaret edilmelerinin çocukta iyilik hali oluşturduğu hususunda hem fikir olduğunu, görüşmenin çocukta iyilik hali oluşturabilmesinin görüşmenin niteliğine bağlı olduğunu, annesi, babası, kardeşleri, arkadaşlarının çocuğu ziyarete geldiğinde onlara dokunamamasının çocuğun benliğini zedeleyen, ona değersizlik duygusu yaşatan bir durum olduğunu, çocuğa kendini kötü hissettiren kapalı görüş yönteminin sebebinin Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmesi Hakkındaki Yönetmelik'in, çocuk adalet sistemimizin ilke ve hükümleri göz ardı edilerek, erişkin hükümlü ve tutuklular için düzenlenen görüş yönetmeliğinin olduğu gibi çocuk hükümlü ve tutuklulara da uygulanmakta olmasından kaynaklandığını, oysa çocuk adalet sistemimizin ilke ve hükümleri dikkate alındığında çocuk tutuklu ve hükümlülerin ziyaretçileriyle tüm görüşlerinin açık görüş yöntemiyle yaptırılması gerektiğini, Çocuk Koruma Kanunu kapsamında bu konuda çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altına alınması ve çocuğun yararı ve esenliğinin gözetilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Cezaevlerinde Açık Görüş Nedir?

Cezaevlerinde kalan kişilerin yakınları ile görüşebilmeleri için iki çeşit görüşme imkânı bulunmaktadır. Birisi kapalı görüş, diğeri açık görüşmedir. Kapalı görüş normalde haftada bir gün yapılmakta, açık görüş ise ayda bir ve bayram tatillerinde yapılmaktadır. Açık görüş aynı ortamda yapılan görüşme olup, yan yana oturma ve konuşma imkânı olan bir görüştür. Kapalı görüş ise pencere arkasında telefonla yapılmaktadır.

Kurum tarafından yapılan inceleme neticesinde; Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmesi Hakkındaki Yönetmeliğin 18 inci maddesinde değişiklik yapılması talebi doğrultusunda başvurunun değerlendirilmesi ve gereği için Gönderme Kararı verilerek Adalet Bakanlığına iletilmiştir.



Karar Özeti

Yapılan başvuruda, cezaevinde olan çocukların, dışarıdaki yakınları ve sosyal çevreleri ile görüşmelerinin çocuklar için çok önemli olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle, cezaevindeki görüşme kurallarının değiştirilerek, cezaevlerinde kalan çocukların, kendi ziyaretçileri ile hep açık görüş yapabilmesi talep edilmiştir.

KDK bu talebi olumlu karşılayarak hayata geçirilmesi için başvuruyu Adalet Bakanlığına göndermiştir.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 24***Sağlık ve Sağlık Hizmetleri***Madde 37***Özgürlüğünden Yoksun Bırakma***Karar Numarası ve Türü**

2018/3532 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 03/09/2018 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Başvurucu tarafından özetle; ... L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, kapasitenin üzerinde çocuğun usulsüz olarak barındırıldığı, bu durumun hem çocuklar hem de kurum görevlileri açısından büyük bir tehlike oluşturduğu; zira bu koşulların etkili ve yeterli bir şekilde 24 saat izlenmesi ve denetlenmesinin mümkün olamayacağı, koşullarda haddinden fazla çocuk barındırılması nedeni ile başta çocuk tutuklu ve hükümlülerin zarar görmemesi ve yaşanabilecek bir insan hakkı ihlali durumunda da Kurum personelinin zarar görmemesi adına konunun araştırılıp, söz konusu insan hakkı ihlalinin önlenmesi ve bu kaçınılmaz tehlikenin önüne geçilmesi şikâyet ve talep edilmektedir.

Somut olaya baktığımızda, şikâyete konu ... L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun, 5275 sayılı Kanun'un "Ceza İnfaz Kurumlarının Türleri" başlıklı İkinci Bölümü maddeleri uyarınca, "bir yetişkin kapalı ceza infaz kurumu" olduğu, bu Kurumda çocukların barındırılması noktasında aynı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen tedbirlerin alındığı; zira hükümlü, hükümlü ve tutuklu olarak bulunan çocukların, Kurumun yetişkin ve genç hükümlü ve tutuklularıyla irtibat sağlamayacağı bir bölüm olan E Blokte 9 ayrı koşutta barındırılmakta oldukları anlaşılmaktadır. Bu durumda somut olaya konu çocukların, yetişkinlere ait bir kapalı ceza infaz kurumunun, usulü dairesinde kendilerine ayrılmış müstakil bir bölümünde barındırılmasının 5275 sayılı Kanun'a aykırılık oluşturmadığı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, koşullarda kapasitesinin üzerinde çocuk barındırıldığı ve sağlıklı yaşam standartlarının olmadığı iddiaları bağlamında; çocukların barındırıldığı Kurumun E Blok E1 koşusunda 31, E2 koşusunda 39, E3 koşusunda 41, E4 koşusunda 31, E5 koşusunda 41, E6 koşusunda 39, E7 koşusunda 41, E8 koşusunda 40, E9 koşusunda ise 41 çocuk hükümlü ve tutuklu olmak üzere toplam 344 çocuk hükümlü ve tutuklu barındırıldığı, bunların 81 tanesinin hükümlü, 16 tanesinin hükümlü olarak bulunduğu, E Blokte yer alan 9 adet koşunun toplam kapasitesinin 252 kişi olduğu, ancak şu anda 344 çocuk hükümlü ve tutuklunun barındırıldığı göz önünde bulundurulduğunda, Kurumda doluluk oranının yaklaşık %136 oranında

olduğu görülmektedir. Bahse konu E Bloкта bulunan her bir koğuşta 2 adet banyo ve 2 adet tuvalet bulunduğu bilgisi dikkate alındığında; ortalama 40 çocuk için ancak 2 adet tuvalet ve 2 adet banyonun hizmet verdiği görülmektedir. Koğuşların güncel fotoğraf bilgisi incelendiğinde, Kurumda ranza birleştirme uygulamasının olmamakla birlikte, kapasiteyi aşan çocuk hükümlü ve tutukluların 9 adet koğuşa dağıtılmış bir şekilde yer yatağında yatmakta oldukları açıkça görülmektedir. Bunun yanı sıra aynı fotoğraflardan, düzenli olarak kullanılan banyo, tuvalet, mescit ve diğer yaşam alanlarının gerektiği seviyede temiz tutulmadığı anlaşılmaktadır.

Netice olarak; özellikle yargılaması devam eden ve hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet olmayan çocuklar başta olmak üzere, ülkemizde mevcut çocuk adalet sisteminin çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasını öngörmesi hususu bir tarafa bırakılarak; somut olayda uygulanan ceza infaz, güvenlik ve iyileştirme sisteminin işleyişinin, çocuğun en yüksek yararının gözetilmesini öngören Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 40 ıncı maddesi hükmü ile çeliştiği; 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, "Ailenin korunması ve çocuk hakları" kenar başlıklı 41 inci maddesi ikinci fıkrası hükmü ile 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un amaç ve ilkeleri ile de uyuşmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan gerekçelerle, çocuğun korunması ve en yüksek yararının gözetilmesi ilkesi, suça sürüklenen çocuklar hakkında ıslah edici tedbirlerin öne çıkarılması ilkesi ve muhtemel çocuk suçluluğu ve hak ihlalinin önlemesi adına, toplam kapasitesi 252 kişi olan Maltepe 2 No'lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna ait E Blok'ta yer alan 9 adet koğuşta barındırılan 344 çocuktan, kapasitenin üzerinde olanların bir başka kuruma ivedilikle naklinin sağlanması, bu mümkün değilse aynı Kurumda ilave bir bloğun bu kişilere tahsisi, kanunla ihtilafa düşmüş çocuklar için bütünü ile özel yasa, usul ve kurumların oluşturulmasını öngören modern çocuk adalet sisteminin güçlendirilmesine yönelik yasal ve idari adımların çabuklaştırılması hususlarında Adalet Bakanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvurunun konusu, bir cezaevinin çocuklara ayrılan bölümünde, kapasitesinin üzerinde çocuğun tutulmasıdır. Başvurucu bu durumun çocuklar için olumsuz ve tehlikeli olduğunu belirtmiştir.

KDK yaptığı incelemede şunları tespit etmiştir:

- Cezaevinde çocuklar için ayrılan bölüm %136 oranında doludur.
- Her 40 çocuğa 2 banyo ve tuvalet düşmektedir.
- Bazı çocuklar yer yatağında yatmak zorunda kalmıştır.
- Bu durum, başka sorunların yanında, yaşam alanlarının gerektiği kadar temiz olmamasına neden olmaktadır.

Tüm bu nedenlerden dolayı KDK, çocukların bir bölümünün başka bir kuruma gönderilmesini veya kaldıkları yerde bu çocuklara daha fazla alan ayrılmasını belirterek Adalet Bakanlığı'na tavsiyede bulunmuştur.

**Madde 19***Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2018/7525 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 07/12/2018 tarihli Dostane Çözüm Kararı

**Karar İçeriği**

Kuruma başvuran çocuk dilekçesinde özetle; sınıftaki bazı arkadaşlarının kendisine şiddet uyguladığını, annesinin hem öğretmenine hem de müdüre bunu anlattığını, arkadaşlarının aileleriyle görüşüldüğünü, fakat onların kendisine şiddet uygulamaya devam ettiklerini, annesinin bu nedenlerden dolayı sınıfını değiştirmek istediğini ama müdürün kabul etmediğini belirtmiştir.

Başvuran çocuk, veli ve idare ile yapılan görüşmeler çerçevesinde okul ortamında karşılaşılan bu akran zorbalığı vaka yönetiminde tespit edilen eksiklikler idareye aktarılmış; veli-okul idaresi arasında çocuğun üstün yararı ve eğitim hakkına etkin erişimi gereği sürdürülmesi gereken yapıcı diyalog hususlarına taraflar nezdinde dikkat çekilerek idarenin sınıf değişikliği talebini yerine getirmesi sağlanmış ve başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvurunun konusu, arkadaşları tarafından sürekli olarak şiddet gören bir çocuğun sınıfını değiştirmek istemesidir. Çocuğun annesi konuyu hem öğretmenlerine hem de müdüre anlatmıştır ama sorun çözülmemiştir. Bunun üzerine anne KDK'ya başvurmuştur. KDK, okul ile görüşerek çocuğun sınıfının değiştirilmesini sağlamıştır.

**Madde 19***Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması***Madde 22***Mülteci Çocuklar***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2018/12168 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 19/10/2018 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk Suriye'den Türkiye'ye geldiğini, yaşına uygun bir sınıfta eğitim görmediğini ve üst sınıftaki çocukların kendisine çelme taktıklarını, kendisini yere düşürdüklerini, başının döndüğünü; bu durumu öğretmenlerine ilettiğini; ancak sonuç alamadığını; hatta bir öğretmenin kendisine vurduğunu belirtmiştir. Başvuran çocuk okuldaki diğer akranlarının kendisini şiddet uygulamamasını istemiştir.

Mülteci çocuğun iddia ve taleplerine ilişkin inceleme; eğitim hizmetlerinin sunumunda mülteci çocukların her türlü kötü muameleye karşı korunarak eğitim haklarının sağlanması için alınması gerekli tüm önlemlerde çocuğun üstün yararının gözetilmesi ilkesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Mülteci kimdir?

Mülteci şiddet, zulüm, savaş gibi nedenlerle ülkesinden ayrılmak zorunda kaldıktan sonra güvenle yaşayabileceği başka bir yer arayan kişidir.

Türkiye'deki Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimlerine yönelik belirlenen hedefler ve bu amaçla yapılan düzenlemeler dikkate alınarak incelemede başvuran çocuğun Türkçe konuşabilme ve yazabilme yeteneğinin henüz gelişmediği; çocuğa Türkçe dil kursu olanağı sunulabileceği, mülteci çocuklarla çalışma konusunda okulun donanımlı öğretmenlere ihtiyaç duyulabileceği, bu amaçla okul yönetimine ve öğretmenlere yasal çerçeve ve entegrasyon hakkında eğitim verilebileceği, şiddet eğilimi içeren davranış biçimlerinin önüne geçilmesi amacıyla rehberlik

servisine yönlendirmede bulunulabileceği, okul içerisinde Türkiyeli ve Suriyeli çocuklar arasındaki iletişimin iyileştirilmesi, okulda çoğulcu bir ortam yaratılarak çocuklar arasında uyumun desteklenmesi amacıyla sınıf temsilciliklerinde, öğrenci meclislerinde, öğrenci kulüplerinde başvuran çocuk ve/veya diğer Suriyeli çocukların da yer alabileceği; okulda farklı kültür ve coğrafyalardan gelen çocukların bir arada katılacağı kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin düzenlenebileceği değerlendirilmiş ve öğrencilerin uyum sürecinin sağlıklı işlemesi amacıyla atılacak adımlar tespit edilmiştir.

Türkiye'deki Suriyeli sığınmacı çocukların eğitim sistemine uyumunu sağlama hedef ve politikası doğrultusunda okuldaki ayrımcı tutumlara, dışlanmaya ve akran zorbalığına yönelik iddialar açısından okul idaresi ve öğretmenlerin tutum ve davranışları hakkında; ayrıca okuldaki çocukları etkileyecek bütün idari kararların alınmasında Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin ilgili hükümleri kapsamında okulun ve personelinin kapasitesinin güçlendirilmesi doğrultusunda tespit ve ihtiyaçların belirlenmesi için gerekli araştırma ve incelemenin yapılması amacıyla Gönderme Kararı verilerek konu Milli Eğitim Bakanlığına iletilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran mülteci çocuk, okulda diğer çocuklardan sürekli şiddet gördüğünü ve okuduğu sınıfın kendisine uygun olmadığını söylemiştir. Konu ile ilgili öğretmeni ile konuştuğunu ancak sonuç alamadığını, hatta öğretmenin kendisine vurduğunu söylemiştir.

KDK, yaptığı incelemede, Türkiye'de benzer durumda olan Suriyeli mülteci çocukların ihtiyaçlarının neler olabileceğini ve yapılması gerekenleri belirterek Gönderme Kararı vermiş, Millî Eğitim Bakanlığından benzer bir şekilde gerekli araştırmayı yapmasını istemiştir.

**Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2018/3194 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 30/04/2018 tarihli Dostane Çözüm Kararı

**Karar İçeriği**

Ankara'daki bir okulda eğitim görmekte olan çok sayıda çocuk tarafından KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvurularda çocuklar, okul bahçelerine ek bina yapılacağını ve yaklaşık 50 adet ağacın kesileceğini belirtmişlerdir.

Yeni bina yapımı ile kendilerine düşen oyun alanı ile yeşil alanın daralacağını; ağaçların kesilmesini istemediklerini, bu sebeple ek bina yapım proje alanının değiştirilmesini istemişlerdir.

Başvurunun çözüme kavuşturulması için Ankara Valiliği Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığından konu hakkında bilgi edinilmiş ve Ankara Valiliğine yazı yazılarak çocukların sağlıklı bir çevrede yaşama hakları ile oyun hakları da göz önünde bulundurulmak suretiyle ek bina yapımı için alternatif başka bir alan belirlenip belirlenemeyeceği; belirlenemeyecekse, ağaçlar hakkında planda nasıl bir karar verildiği konularında bilgi istenilmiştir.

İlgili idare tarafından çocukların talebi konusunda yapıcı bir yaklaşım sergilenerek, çocukların katılım hakları gözetilmiştir. Bu şekilde Ankara Valiliği, çocukların sağlıklı bir çevrede yaşama hakları ile oyun haklarını korumak için ek binanın yapılacağı alanda değişiklik yaparak ağaçlara zarar vermeden soruna dostane çözüm bulmuş, bu kapsamda başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran bir grup çocuk okullarının bahçesine ek bina yapılacağını ve yaklaşık 50 adet ağacın kesileceğini söylemiştir.

- Yeni bina yapımı ile kendilerine düşen oyun alanı ile yeşil alanın daralacağını,
- Ağaçların kesilmesini istemediklerini,
- Bu sebeple ek bina yapım proje alanının değiştirilmesini istemişlerdir.

KDK bunun üzerine Valilik ile görüşmüştür. Çocukların yaşadıkları çevrenin sağlıklı olmasına verilen önem nedeni ile ek binanın yapılacağı yer değiştirilmiş böylelikle ağaçlar kesilmemiştir.

**Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2017/14389 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 26/12/2017 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran, ... İlkokulunda okuduğunu, okulunun oldukça geniş bir bahçesi olduğunu, teneffüslerde oyun oynayabilecekleri bir oyun parkının olmasını istediklerini ifade etmiş, okul bahçesine oyun parkı yapılmasını talep etmiştir.

Başvuruyla ilgili olarak sınıf öğretmeni ve başvuran çocuk ile yapılan mesleki görüşmeler dikkate alınarak; Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin çocuğun bedensel gelişimi, dinlenme, boş zamanı değerlendirme, oynama ve yaşlarına uygun eğlence etkinliklerinde bulunma haklarının sağlanması için gerekli koşulların oluşturulması hükmü uyarınca çocukların zamanlarının büyük bir bölümünü geçirdikleri okula oyun parkı yapılması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığına ve ilgili Belediyeye Gönderme Kararı verilmiştir. Buna istinaden ilgili Belediye Başkanlığı tarafından 29/01/2018 tarihinde verilen cevabi yazıda; kapatılan çocuk oyun parkının yenilendiği, okul parkının yanında yer alan boş alana kum havuzu yapılmasının planlandığı belirtilerek başvuru çözüme kavuşturulmuştur.

**Karar Özeti**

Başvuran çocuk, okulunun oldukça geniş bir bahçesi olduğunu ve buraya, teneffüslerde kullanabilecekleri oyun parkı yapılmasını istemiştir.

KDK'nın Milli Eğitim Bakanlığı ve Belediye ile yaptığı görüşmeler sonucunda Belediye, kapatılan çocuk oyun parkını yenilemiş ve okul parkının yanında yer alan boş alana kum havuzu yapmayı planladığını söylemiştir.

**Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 24***Sağlık ve Sağlık Hizmetleri***Karar Numarası ve Türü**

2018/8883 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 19/07/2018 tarihli Dostane Çözüm Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk, boyu kısa olduğu için doktora gitmek istediğini, ... Eğitim ve Araştırma Hastanesinde bulunan Çocuk Endokrinoloji Polikliniğine merkezi hekim randevu sistemi üzerinden Eylül 2017'den beri randevu almaya çalıştığını ancak randevuyu alamadığını ifade etmiş ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir. Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği ile yapılan görüşmelerde hastane randevu sisteminden kaynaklı sorunlar yaşandığını, pek çok hastanın randevu sisteminin işleyişiyle ilgili olarak sıkıntılarını dile getirdiğini kaydeden yetkili, başvuran çocuk için yeni randevunun oluşturulmasını sağlamıştır. Başvuruya konu talebin ilgili idarece yerine getirildiği görüldüğünden Dostane Çözüm Kararı verilmiştir. Ayrıca başvuran çocuk aranarak randevu saati ve tarihi kendisine iletilmiştir. Sorunun hemen çözüme kavuşturulmasından dolayı çok mutlu olduğunu ifade eden başvuran çocuk Kuruma teşekkür etmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuran çocuk, boyu kısa olduğu için doktora gitmek istediğini, bunun için, ilgili hastanenin randevu sistemi üzerinden bir süredir randevu almaya çalıştığını ancak randevuyu alamadığını söylemiştir.

KDK, ilgili hastane ile görüşmüştür ve hastane randevu sisteminde sorunlar olduğunu öğrenmiştir. KDK görüşmesi sonucunda çocuk için randevu oluşturulmasını sağlamıştır.

**Madde 24***Sağlık ve Sağlık Hizmetleri***Karar Numarası ve Türü**

2018/11377 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 09/10/2018 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran, ... Devlet Hastanesinde acil servis dâhil poliklinik bölümlerinde personelin çocukları yönlendirmediğini, acilde doktor sayısının az olduğunu, çok uzun kuyruklar oluştuğunu ifade ederek sorunun çözülmesini talep etmiştir.

Şikâyet başvurusunda ifade edilen hususlar hakkında başvuran çocuk ve annesi ile mesleki görüşme yapılmıştır. İlgili Devlet Hastanesinde verilen sağlık hizmetinde yaşanan sorunların incelenmesi, doktor eksikliğinin giderilmesi gibi çözüme yönelik gerekli önlemlerin alınması amacıyla Sağlık Bakanlığına Gönderme Kararı verilmiştir. Buna istinaden Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen cevabi yazıda; hastanenin yeni hizmet binasına taşınacağı, son yapılan personel atamaları ile acil servise on iki hekimin başladığı, bu doğrultuda hasta bekleme süresinin düştüğü belirtilerek başvuru çözüme kavuşturulmuştur.

**Karar Özeti**

Başvuru yapan yetişkin, çocuğu ile gittiği hastanede şu sorunlarla karşılaşmıştır:

- Doktor sayısı çok azdır.
- Hastanede uzun kuyruklar oluşmaktadır.

KDK, bu sorunların çözülmesi için konuyu Sağlık Bakanlığı'na iletmıştır. Sağlık Bakanlığı cevap olarak, hastanedeki doktor sayısının artırıldığını, bu nedenle uzun kuyrukların azaltıldığını belirtmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/13035 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 05/11/2018 tarihli Gönderme Kararı. Benzer konuda 2018/13151 sayılı başvuruda bulunmaktadır.



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvurularda başvuran çocuklar, ... İmam Hatip Ortaokulunda bilgisayar eksiliği olduğunu belirterek bilgisayar temin edilmesini talep etmiştir. Başvuru üzerine eğitimin aksamaması için ... İmam Hatip Ortaokulunda gerekli incelemeler yapılarak imkânlar dâhilinde okulun bilgisayar ihtiyacının giderilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığına Gönderme Kararı verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen cevabi yazıda; beş adet bilgisayarın okula teslim edildiği belirtilerek başvuru dostane çözüme kavuşturulmuştur.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran ortaokul öğrencileri okullarında yeterince bilgisayar olmadığını söylemişlerdir.

KDK, Millî Eğitim Bakanlığı ile konuşarak, okula 5 adet bilgisayar gönderilmesini sağlamıştır.

**Madde 20***Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar***Madde 39***Çocuk Mağdurların Rehabilitasyonu***Karar Numarası ve Türü**

2017/12981 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 04/12/2017 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK tarafından “Ombudsman Halkla Buluşuyor” teması ile Trabzon’da düzenlenen ve idarelerin sivil toplumla buluşturulduğu toplantıya katılan Karadeniz İlleri Kadın Platformu Derneği’nce yapılan başvuruda, Trabzon ilinde cinsel istismara uğramış kız çocuklarının kaldığı Çocuk Destek Merkezine acilen psikolog ve yeterli sayıda uzman personelin görevlendirilmesine ihtiyaç bulunduğu belirtilerek meslek elemanlarının ivedilikle görevlendirilmesi talep edilmiştir.

Başvuranın talebi hakkında gereğinin yapılması için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Gönderme Kararı verilmiş olup Bakanlık talebi içeren dilekçenin ilgili Genel Müdürlük tarafından incelendiğini, bahse konu kuruluşa ihtiyaca göre meslek elemanı olarak bir psikolog, bir çocuk gelişimci ve iki çocuk eğitici görevlendirildiğini ve konu hakkında bilginin İl Müdürlüğüne 19/02/2018 tarihli yazıyla başvurana iletilildiğini bildirilmiştir.

**Karar Özeti**

Karadeniz İlleri Kadın Platformu isimli bir dernek tarafından yapılan başvuruda, ildeki Çocuk Destek Merkezine psikolog ve diğer uzmanların atanmasının gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu talep, KDK tarafından ilgili personel atamalarından sorumlu olan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına iletilmiştir.

Bakanlık böylelikle kuruma bir psikolog, bir çocuk gelişimci ve iki çocuk eğitici atamıştır.



Madde 27 Yeterli Yaşam Standardı



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/12861 numaralı şikâyet başvuru hakkında verilen 07/11/2018 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda, başvuran özetle; babasının işten çıktığını, bu nedenle kalem, defter gibi okul ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını ifade ederek mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

Kurum sosyal çalışmacısı, başvuran çocuk ile görüşme gerçekleştirerek mesleki görüşme ve değerlendirme raporu hazırlamış, akabinde sorunun dostane şekilde çözülmesi için idare ile iletişime geçilmiş ve okul idaresi tarafından çocuğa kırtasiye paketi sunulduğu tespit edildiğinden başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, başvurusunda, babasının işten çıkarıldığını, bu nedenle okul ihtiyaçlarını alamadığını söylemiştir.

KDK, çocuğun devam ettiği okul ile yaptığı görüşmede çocuğa kırtasiye paketi alınmasını sağlamıştır.



Madde 12

Çocuğun Görüşlerine Saygı



Karar Numarası ve Türü

2017/15113 numaralı şikâyet başvuru hakkında verilen 24/01/2018 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda, başvuran sokaklarında çok fazla kedi yaşadığını, kış mevsiminde aç kaldıklarını, barınacak yerleri olmadığını ifade etmekte olup kediler için barınak yapılmasını talep etmektedir.

Başvurunun ön incelemesi neticesinde; Fatih Belediyesi yetkilisi ile yapılan telefon görüşmesinde, Belediye olarak hali hazırda devam eden "kedi evi" projeleri olduğu, belediye sınırları içinde farklı noktalara yerleştirdikleri otuza yakın kendi evleriyle sokak kedilerini koruma altına aldıkları, özel ahşaptan yapılan evlere yerleştirilen kedilerin hem soğuk havalardan korundukları hem de sağlıklı bir ortamda yaşama fırsatı buldukları, projenin hayata geçmesiyle beraber 300 civarında sokak kedisinin aşılanarak barınma ve gıda ihtiyaçlarının karşılandığı, halen belediye sınırları içinde bulunan farklı bölgelerden talep aldıkları, her birine dönüş yaparak ihtiyaç olan bölgelere bu hizmeti sağladıkları ifade edilmiştir. Ayrıca yetkili, başvuran çocuğun iletişim bilgilerini alarak en kısa sürede ulaşacaklarını ve istenilen kedi evini temin ederek mahalleye kuracaklarını, bunun için herhangi bir yazışmaya gerek olmadığını belirtmiş olup başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, sokaklarında çok fazla kedi yaşadığını ve bu kedilerin kışın aç kaldıklarını ve barınacak yerleri olmadığını söyleyerek kediler için barınak yapılmasını talep etmiştir.

KDK, ilgili belediye ile yaptığı görüşmede, belediyenin "kedi evi"nin olduğunu ve sokak kedilerine böylelikle destek olunduğunu öğrenmiştir. Belediye yetkilisi, tüm bu bilgileri başvuran çocuğa iletmek için KDK'dan çocuğun iletişim bilgilerini almıştır.



Madde 6 *Yaşama ve Gelişme*



Madde 28 *Eğitim Hakkı*



Madde 38 *Savaş ve Silahlı Çatışmalar (İhtiyari Protokoller)*



Madde 39 *Çocuk Mağdurların Rehabilitasyonu*



Karar Numarası ve Türü

2017/3545 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 14/05/2018 tarihli Ret Kararı



Karar İçeriği

870 başvuran adına yapılan başvuruda, Şırnak İlinin Silopi İlçesinde, Silopi Kaymakamlığı tarafından 5 Nisan 2016-24 Nisan 2016 tarihleri arasında alınan sokağa çıkma yasağı kararının “yetki unsuru” bakımından hukuka aykırı olduğu ve ilan edilen sokağa çıkma yasakları sebebiyle kamu hizmetlerinin devamı hususunda idarenin gerekli ve yeterli önlemleri almadığı, güvenlik hizmetini gereği gibi ifa etmediği, yasak boyunca insani ihtiyaçları karşılamadığı, başvuranların bu sebeplerle 27-28 Nisan 2016 tarihlerinde yapılan TEOG sınavında başarısız oldukları belirtilerek idarenin hizmet kusuru, kusur kabul edilmezse kusursuz sorumluluk ilkelere uyarınca her bir başvuran adına doğan 10 bin TL manevi zararın tazmini talep edilmiştir.

Başvuruya konu somut olayda temel sorunun, Şırnak ili Silopi ilçesinde Silopi Kaymakamlığı tarafından 5 Nisan 2016-24 Nisan 2016 tarihleri arasında alınan sokağa çıkma yasağı kararının yetki unsuru bakımından hukukiliği ve silahlı çatışmaların yaşandığı bir bölgede terör örgütü mensuplarının etkisiz hale getirilmesi için güvenlik kuvvetleri tarafından yürütülen operasyonlar süresince alınan tedbirler sebebiyle eğitim ve öğretime ara verilmesi dolayısıyla eğitim hakkının ihlal edilip edilmediği; sokağa çıkma yasağı kapsamında vatandaşların hak ve hürriyetlerinin korunabilmesi ve kamu hizmetlerinin devamı adına idarece gerekli ve yeterli tedbirlerin alınıp alınmadığı, başvuranların TEOG sınavında başarısız olmalarının idarenin hizmet kusurundan kaynaklanıp kaynaklanmadığı, hizmet kusuru tespit edilememesi durumunda ise sosyal risk ilkesi gereğince kusursuz sorumluluğunun doğduğu iddialarının değerlendirilmesinde düğümlendiği anlaşılmış ve bu hususlar çerçevesinde başvuru 4 ana başlığa ayrılarak incelenmiştir.

- Silopi Kaymakamlığı tarafından alınan Sokağa Çıkma Yasağı Kararının “yetki unsuru” bakımından hukuka uygun olup olmadığı hususunda yapılan incelemede; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/c ve 32/ç maddelerinde, il/ilçe sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması için Vali/Kaymakamın gereken karar ve tedbirleri alacağını; bu hususta alınan ve ilan edilen

karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı maddede gösterilen adli ve idari yaptırımların uygulanacağını hüküm altına alındığının, madde metninden anlaşılacağı üzere kanun koyucunun bu karar ve tedbirlerin ne olabileceğini tek tek sayma/belirleme yoluna gitmediğinden idareye somut olayların koşullarına uygun olarak hareket etme konusunda bir takdir yetkisi tanıdığı görülmüştür. Bununla birlikte, temel kamu hizmetlerine erişim hususunda yapılan tedbir talepli başvurular bakımından da hem Anayasa Mahkemesi hem de AİHM’ce tedbir taleplerinin reddedildiği hususları ele alınıp değerlendirildiğinde Şırnak ili Silopi ilçesinde Silopi Kaymakamlığı tarafından 5 Nisan 2016-24 Nisan 2016 tarihleri arasında alınan sokağa çıkma yasağının yetki unsuru bakımından hukuka uygun ve Kaymakamlığın yetkisi dâhilinde alınmış bir karar olduğu tespiti yapılmıştır.

- İdarenin güvenlik hizmetini gereği gibi ifa etmediği, yasak boyunca insani ihtiyaçları karşılamadığı ve gerekli ve yeterli önlemleri alıp almadığı hususunda yapılan incelemede; sokağa çıkma yasağının kendisinin başlı başına vatandaşların can ve mal güvenliğini sağlamaya yönelik son derece etkili bir önlem olduğu, bu önlemle vatandaşların olaylardan asgari şekilde etkilenmesinin sağlandığı, terörle mücadele noktasında uzmanlaşmış güvenlik kuvvetleri ve diğer tüm bu önlemlerle öncelikle vatandaşların yaşam hakkının korunmaya çalışıldığı çünkü ancak yaşam hakkının varlığı ile diğer tüm hak ve hürriyetlerin var olabileceği değerlendirilmiştir.
- Mülki amirlerce alınan sokağa çıkma yasağı kararının uygulanması sebebiyle eğitim ve öğretime ara verildiği, yapılması planlanan telafi eğitimlerinin yapılmadığı, gerekli rehberlik ve psikolojik danışmanlık desteğinin sağlanmadığı, idarenin eğitim kamu hizmetini gereği gibi sunamadığı, eğitim hakkının ihlal edilip edilmediği hususunda yapılan incelemede; bölgede yaşayan öğrenciler eğitim hakkından sokağa çıkma yasakları süresince mahrum bırakılmış iseler de; eğitim ve öğretime ara verilmesi uygulamasının yasal dayanağı olan 222 sayılı Kanun'a uygun olarak kabul edilen Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği ile Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde, öğretime ara verilmesi dolayısıyla öğrencilerin derslerinde eksik kalan konularda yetiştirilmesi için telafi programlarının nasıl uygulanacağına ilişkin tedbirlerin ayrıntılı bir şekilde belirlendiği, bu minvalde idarenin somut bilgi ve verilere dayanarak telafi eğitimlerini gerçekleştirdiğini hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde belgelendirdiği, telafi programları kapsamında ayrıca psiko-sosyal destek amaçlı rehberlik faaliyetleri, misafir öğrenci uygulamaları, araç gereç temini, öğrenci taşıma hizmeti, nakdi yardımlar, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler, akrandan akrana sosyal uyum eğitimleri, bilinçlendirme eğitimleri, boş zaman değerlendirme, dinlenme, eğlence etkinlikleri düzenlendiği ve ailelerin de bu sürece dâhil edildiği gözetildiğinde, idarenin eğitim hakkının kısıtlanması sonucunu doğuran müdahalesinin makul, kabul edilebilir ve orantılı bir tedbir olduğu, yine eğitime ara verilen sürecin telafisi için gerekli tedbirleri aldığı sonucuna varılmıştır.

Silahlı çatışmaların yaşandığı, terör örgütü mensubu özel eğitim almış keskin nişancıların, bombalı tuzakların, barikatların, hendeklerin bulunduğu bir bölgede, bölgeyi bu unsurlardan temizlemek ve halkın can ve mal güvenliği başta olmak üzere temel hak ve özgürlüklerini korumak için mülki amirlerce alınan sokağa çıkma yasağı kararları ve güvenlik kuvvetleri tarafından yürütülen operasyonlar sebebiyle eğitim ve öğretime ara verilmesi uygulamasının, özgürlük ve güvenlik dengesinde gerekli olduğu, demokratik bir toplumda başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olarak kendini gösterdiği, ancak bu şekilde bireylerin yaşam hakkının korunabileceği, dolayısıyla kamu yararı, kamu güvenliği ve düzeni lehine, bireysel hak ve özgürlüklerden yararlanma noktasında dengenin orantısız bir şekilde birey aleyhine bozulmadığı değerlendirilmeleri yapılmıştır.

- Başvuranların TEOG sınavında başarısız olmalarının idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığı, hizmet kusuru tespit edilememesi durumunda sosyal risk ilkesi gereğince kusursuz sorumluluğunun doğduğu iddiaları ile talep edilen manevi tazminat isteminin kabul edilip edilemeyeceği hususlarında yapılan incelemede; öncelikle idarenin mali sorumluluğunun doğabilmesinin en önemli koşulu olan zarar unsurunun somut olayda bulunmadığı, başvuruların eğitim öğretim sürecinin yalnızca sokağa çıkma yasağının uygulandığı dönemden ibaret olmadığı, ilkokuldan itibaren 8 yıllık eğitim-öğretim dönemini kapsadığı, TEOG Sınav sonucuna yansiyacak olan başarının her bir başvuran nezdinde ayrı ayrı değerlendirilmesi gereken birçok farklı ve bir kısım öznel faktörlerden kaynaklandığı, sokağa çıkma yasağı uygulamaları olmasaydı TEOG sınavında başarılı olunacağı varsayımından hareketle başarısız olanların manevi zarara uğradığını kabul etmenin yerinde ve hakkaniyete uygun bir değerlendirme olamayacağı, ortaya çıktığı varsayılan zararın kesin, miktar olarak belirgin ve gerçekleşmiş bir zarar olmadığı, zararın varsayıma dayalı olduğu, alınan tedbirlerin vatandaşın mal ve can emniyetini tehdit eden bölücü terör örgütü mensuplarını etkisiz hale getirme amacını taşıdığı, dolayısıyla bölücü terör örgütü mensuplarının faaliyetlerinin idari faaliyet ile var olduğu iddia edilen zarar arasındaki uygun illiyet bağıını kestiği, başvuran öğrencilerin eğitimlerinin belli bir süre aksamasının alınan idari tedbirlerin bir doğal sonucu olduğu, can ve mal emniyetini koruma adına alınan tedbirlerin kamu yararı amacıyla adil, dengeli ve ölçülü olduğu, somut olayda gerçekleşmiş ve kesin bir zarar olmadığı ve ilave olarak zarar dışında aranması gerekli diğer unsurların da somut olayda bulunmadığı, dolayısıyla idareye atfedilebilecek bir manevi tazminat yükümlülüğünün doğmadığı gerekçeleri göz önünde bulundurulduğunda eğitim ve öğretim hakkına getirilen sınırlamanın hukuka aykırı olmadığı ve idarelerin sivillerin güvenliği, kamu hizmetlerinin devamı için gerekeni yapmış olduğu, talep edilen manevi tazminat için ortada gerçekleşmiş, kesin bir zararın olmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda başvuruya konu iddialarla ilgili idarenin eylem ve işlemlerinde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığından Ret Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

5 Nisan 2016-24 Nisan 2016 tarihlerinde bölgede yaşanan silahlı çatışmalar sırasında sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır. 870 kişi adına yapılan başvuruda, sokağa çıkma yasağı kararının doğru olmadığı, bu dönemde devlet hizmetlerinin kesintiye uğraması, birçok ihtiyacın karşılanmadığı, bu nedenle başvuran kişilerin TEOG sınavında başarısız olduğu konusunda şikâyetle bulunulmuştur. Başvuranlar, uğradıkları zararın karşılanması için kişi başına 10 bin TL talep etmiştir.

KDK, söz konusu başvuruyu şu başlıklar altında incelemiştir:

- Söz konusu sokağa çıkma yasağının, Kaymakamlık tarafından alınabilecek bir karar olup olmadığı konusunda:

Bu konu ile ilgili KDK, ilgili kanun ve yönetmelikleri inceledikten sonra Kaymakamlık tarafından alınan kararın, Kaymakamlığın yetkisi bakımından uygun olduğunu söylemiştir.

- Sokağa çıkma yasağı süresi boyunca insanların temel ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmadığı konusunda:

KDK yaptığı incelemede, sokağa çıkma yasağının, insanların can ve mal güvenliğini sağlamak için çok önemli bir uygulama olduğunu belirtmiştir.

Bu nedenle bu yasakları, bu açıdan olumlu bulmuştur.

- Sokağa çıkma yasağı kararının uygulanması sebebiyle (1) eğitim ve öğretime ara verildiği dönemde yapılması planlanan telafi eğitimlerinin yapılmadığı, (2) gerekli rehberlik ve psikolojik danışmanlık desteğinin sağlanmaması, idarenin eğitim kamu hizmetini gereği gibi sunmaması konusunda:

KDK bu konuda yaptığı incelemede telafi eğitimlerinin aslında- gerçekleştirdiğini söylemiştir. Ayrıca telafi programları kapsamında ayrıca psiko-sosyal destek amaçlı rehberlik faaliyetleri düzenlendiği ve ailelerin de bu sürece dâhil edildiğini eklemiştir. Bu açıdan bakıldığında eğitimin telafisi için gerekli tedbirlerin aslında alınmış olduğunu söylemiştir.

- Başvuranların TEOG sınavında başarısız olmalarının devletin hizmet kusurundan kaynaklanıp kaynaklamadığı ve tazminat yani kişi başı 10.000 para talebi. konusunda:

KDK, TEOG sınav sonucuna yansıyacak olan başarının ya da başarısızlığın birçok farklı nedenden kaynaklanabileceğini söylemiştir. Bu nedenle sokağa çıkma yasağı olan bir bölgede yaşayan herkesin, yasak olmasaydı TEOG sınavında başarılı olunurdu varsayımının yapılamayacağını belirtmiştir.

Bu nedenle de KDK, başvuran kişilerin ilgili taleplerini reddetmiştir.



Madde 26

Sosyal Güvenlik



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2017/14855 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 29/05/2018 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı



Karar İçeriği

Başvuran; velisi olduğu iki çocuğu için 2017 yılında özel okul teşviki için başvurduğunu, ancak özel okul teşviki çıkmadığı için çocuklarının %90 ve %50 indirim kazandığı özel bir okula kaydettirdiğini, çocuklarının daha önceden Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavını (PYBS) kazanarak burs almakta iken özel okula gittikleri için burslarının da kesildiğini, böylece emek sarf ederek kazanmış oldukları hakkın da ellerinden alındığını ve neticede çocuklarının ne özel okul teşvikinden ne de burstan faydalanamadıklarını tek memur maaşıyla ve İstanbul gibi büyük bir kentte öğrenci okutan bir veli olduğunu ifade ederek, çocuklarının burs ve özel okul teşvikinden birlikte faydalandırılmaları talebiyle Kuruma başvuruda bulunmuştur.

Kurum tarafından yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın çocukları için hesaplanan puanların kılavuzda belirtilen kriterlere uygun olduğu, yine başvuranın çocuklarını özel okula kaydettirmesi sonucu Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı (PYBS) bursunun kesilmesinin ilgili yönetmeliğe uygun olduğu tespit edildiğinden, idarenin başvuruya konu işleminde hukuka aykırılık tespit edilememiştir. Diğer taraftan, söz konusu başvuruya benzer bir başvuruya yönelik Kurum tarafından verilen bir başka kararda ifade edildiği üzere; ailelerin gelir durumunun tespitinin puanlama kriterleri ve beyan usulü açısından yeniden değerlendirilerek söz konusu kriterlerin net geliri tespit etmeye yönelik (oturulmuş evin kira olup olmaması; ek ödemeler konusunda puanlama dışı bırakılan ödemelerin kapsamının daraltılması gibi düzenlemeler yapılarak) gerekli tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu anlaşılmış, ayrıca maddi yetersizliğinin olduğu idarece kabul edilmesine ve özel okulda çok yüksek oranda burslu olarak eğitim almalarına rağmen özel okula kayıt yaptırdığı için PYBS bursunun kesilmesinin hakkaniyete uygun olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Bu kapsamda, yukarıda yer verilen açıklamalar neticesinde, başvuranın çocuklarının eğitim ve öğretim desteğinden faydalandırılması talebinin reddine, ancak, eğitim ve öğretim desteğine ilişkin yerleştirme sürecinde ailelerin gelir durumunun tespitinde kullanılan kriterlerin, beyan usulünden ziyade belli Kurumlarla (Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Tapu ve Kadastro Müdürlüğü gibi) işbirliği içinde çalışarak, eğitim ve öğretim desteğinden yararlanmak isteyenlerin bilgilerine ilgili Kurumların veri tabanlarından yararlanılması suretiyle ulaşılp puanlamanın yukarıda yapılan tespitler gözetilerek yeniden yapılması, ilgili tebliğ, kılavuz ile usul ve esasların bu bağlamda gözden geçirilmesi ve gerekli tüm düzenlemelerin yeni eğitim ve öğretim dönemine ait eğitim ve öğretim desteği başvuru ve yerleştirme takvimi açıklanmadan önce uygulamaya geçirilmesi yönünde mağduriyetin makul sürede giderilmesi husu-

sunda yeni bir işlem tesis edilmesi ve başvuranın velisi olduğu öğrencilerin özel okula kayıt yaptırmaları sebebiyle kesilen PYBS burslarının yeniden bağlanabilmesi için 'Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinin ilgili maddesinde başvuranın ve benzer durumdaki öğrencilerin mağduriyetlerine giderecek şekilde değişiklik yapılması, hususlarında Millî Eğitim Bakanlığına ve Başbakanlığa Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin çocukları, ekonomik durumları nedeni ile devletten burs almaktadır. Bu dönemde, başvuran kişinin çocukları %90 ve %50 indirim kazandığı özel bir okula geçmişlerdir ve bu nedenle devletten aldıkları burs kesilmiştir. Aile bursun kesilmesi ile ilgili KDK'ya başvurmuştur.

KDK tarafından yapılan incelemede, devlet bursunun, özel okula gidilmesi nedeni ile kesilmesi haksız bulunmuştur.

Ancak bursun bu nedenle kesilmesi, var olan ve geçerli olan kanun ve kurallara uygundur. Bu nedenle KDK,

- Başvuran ebeveynin çocuklarının eğitim ve öğretim desteğinden faydalandırılması talebinin reddine (çünkü yukarıda bahsedildiği üzere eğitim öğretim desteğinin yani bursun kesilmesi var olan ve geçerli olan kanun ve kurallara uygundur),
- Ancak, benzer durumların yaşanmaması ve durumun düzeltilmesi amacıyla, özel okula kayıt yaptırmaları sebebiyle kesilen devlet burslarının yeniden bağlanabilmesi için Millî Eğitim Bakanlığına ilgili kuralları içeren yönetmeliği değiştirmesi için tavsiyede bulunmuştur.

**Madde 19***Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2018/10697 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 17/12/2018 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, oğlunun lise yerel yerleştirmede, ikametlerine yakın bir liseye yerleşemediğini, ikametlerine 5 km mesafede ve iki vesaitle gidilebilen Bayraklı Anadolu Lisesine yerleştirildiğini, oğlunun yerleştiği söz konusu lisenin bulunduğu bölgede fanatik Karşıyaka futbol taraftarlarının yoğun olması ve oğlunun Göztepe Spor Kulübünde lisanslı futbolcu olması nedeni ile dışlanma, tehdit ve şiddete maruz kalma olasılığından dolayı 3 kere nakil talebinde bulunduklarını ama sonuç alamadıklarını, ayrıca 30/07/2018 tarihinde açıklanan yerleştirme bilgilerine göre oğlunun ilk üç kriterde yerleşenlerle aynı durumda olduğunu ve yerleşememe nedeninin devamsızlığının yarım gün fazla olmasından kaynaklandığını, oğlunun tüm devamsızlıklarının maçlarından kaynaklandığını ve bunlar dışında okulunu hiç aksatmadığını, devamsızlık durumunun bu kadar önemli olacağını bilselerdi bu konuda daha hassas ve tedbirli davranacaklarını belirterek; oğlunun spor hayatının devamı, ulaşım güçlüğü yaşamadan ve güvenli bir şekilde başarılı bir eğitim hayatını sürdürebilmesi için lise naklinin ikametlerine yakın Mustafa Kemal Anadolu Lisesine yapılmasını talep etmiştir.

2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren ortaöğretime geçiş sisteminde yapılan değişikliklerle, adrese dayalı sınavsız yerleştirmenin esas olduğu yeni bir sisteme geçilmiştir. Söz konusu sistem uyarınca belirlenen yerleştirme kriterleri kapsamında, adreslerine yakın okullara yerleşemeyen öğrenciler tarafından Kuruma çok sayıda başvurular olmuştur.

Başvurular kapsamında yapılan araştırmalarda, başvuranların liseye yerleştirilmesinde yaşadıkları mağduriyetlerin, ekseriyetle kılavuz uygulamalarından kaynaklı olduğu anlaşılmıştır. Yeni yerleştirme sistemine ilişkin standartların ve yerleştirme kriterlerinin belirlendiği kılavuzların yayınlanma tarihlerine bakıldığında, öğrencilerin ve velilerin eğitimleriyle ilgili gerekli tedbirleri alabilmesi ve planlamalarını yapabilmesi için yeterli bir zaman bulunmadığı görülmüştür. İdarenin, bu kadar büyük bir sistem değişikliğine ilişkin ölçütleri bu kadar geç yayınlamasının, hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir. Bu anlamda, kapsamlı ve titiz bir çalışma neticesinde, objektif ve bilimsel ilkeler kapsamında oluşturulan yerleştirme ölçütlerinin de süreç içerisinde değişmeyecek şekilde öngörülmesi gerekir.

Liseye geçiş sistemi uygulamasında, bazı anadolu liselerine sınavla merkezi yerleştirme, bazılarına ise sınavsız yerel yerleştirme yapılması öngörülmüştür. İsim olarak ve verilen eğitim açısından aynı olan anadolu liselerinin bir kısmına sınavlı bir kısmına sınavsız yerleştirme yapılması suretiyle, aynı kategorideki liselerin kamuoyundaki ifadeyle nitelikli ve niteliksiz şeklinde farklılaştırılması, yeni liseye geçiş sisteminin amacına ve objektif ilkelere uygun düşmemekte-

dir. Adrese dayalı sınavsız yerleştirme sistemine geçildiği hususu göz önünde bulundurulduğunda, halâ öğrencilerin %10'luk bir kısmının sınavla yerleştirilmesinin sisteme zarar verecek bir oran olduğu değerlendirilmektedir.

Yeni sistemin amacına uygun bir şekilde, çocukların ikametine en yakın okula yerleşebilmesi için, bir bölgede mezun olan ortaokul öğrenci sayısı ile o bölgedeki lise kontenjanı arasında dengeyi sağlayacak gerekli altyapı ve diğer çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu anlamda, merkezi sınava dayalı olarak yapılan merkezi yerleştirme oranının düşürülmesi de sorunun çözümü ve sistemin amacı açısından daha yerinde olacaktır.

Kurum tarafından yapılan değerlendirmeler neticesinde;

Yeni liseye geçiş sisteminde öğrencilerin, sistemin amacına uygun bir şekilde ikametlerine yakın bir liseye yerleşemediği, uygulama sürecinde birtakım mağduriyetler olduğu, yeni sistemin birçok öğrenci açısından amacını gerçekleştirmede yetersiz kaldığı, idarenin yerleştirmede belirlemiş olduğu kriterlerin, objektif ve bilimsel ilkeler ile sistemin amacına uygun olmadığı, hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ilkelerine, hakkaniyete ve eğitimde fırsat eşitliğine aykırılık oluşturduğu tespit edilerek;

- 1 Başvuran ve benzer durumda olan öğrencilerin mağduriyetlerini gidermek ve gelecek eğitim öğretim yıllarında benzer mağduriyetlerin yaşanmaması için, çocuğun yüksek yararı temel alınarak, her çocuğun evine en yakın okula yürüyerek, yorulmadan, mutlu bir şekilde gidebileceği okula yerleşebilmesini sağlayacak, yeni liseye yerleştirme sisteminin amacı ile objektif ve bilimsel ilkelere uygun standartlar oluşturacak düzenlemeler yapılması,
- 2 Yapılan değerlendirmeler kapsamında, sistemi iyileştirmeye ve geliştirmeye yönelik gerekli çalışmaların ve düzenlemelerin yapılması, hususlarında Milli Eğitim Bakanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran kişinin oğlu, devlet tarafından yaşadıkları eve yakın bir liseye yerleştirilmemiş, çok daha uzaktaki bir liseye yerleştirilmiştir. Çocuğun yerleştirildiği yerde olan Anadolu Lisesi'nin bulunduğu yerde fanatik Karşıyaka futbol taraftarları yoğun olarak bulunmaktadır ve başvuran kişinin oğlu da Göztepe Spor Kulübünde lisanslı futbolcudur. Bu nedenle dışlanma, tehdit ve şiddete maruz kalma olasılığı olduğu için 3 kez başka bir okula nakil edilmek için talepte bulunmuştur ancak sonuç alamamıştır. Bunun üzerine aile KDK'ya başvurmuştur.

KDK, lise yerleştirmeleri konusunda aldıkları şikayetlerin fazlalığını göz önünde bulundurarak bu durumdaki tüm öğrencilerinin durumunun iyileştirilmesi amacı ile Millî Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunmuştur.

Tavsiyede, öğrenci yerleştirme kurallarının, öğrencilerin yaşadıkları eve en yakın olan, yorulmadan ve yürüyerek gidebilecekleri bir okula yerleşebilmelerini sağlayacak şekilde değiştirilmesi belirtilmiştir.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/8886 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 13/08/2018 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, oğlunun **atipik otizm** tanılı olup tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olarak 2011 yılından beri ... Ortaokulunda eğitimini sürdürdüğünü, ... Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM) tarafından her yıl oğlu hakkında rapor düzenlendiğini, bu raporlarda otizm engeli olmayan akranlarından farklı davranış ve tutum göstermediğinin sabit olduğunu, RAM'ın düzenlediği son raporda sosyal beceri modülünün kaldırıldığını, oğlunun okulunda sosyal becerisinin zayıf olduğunun ifade edildiğini, Özel Eğitim Kurul Kararı ile oğlunun okulunun değiştirilmesi kararı alındığını ifade etmiştir. Başvuranın itirazı üzerine Ankara Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yapılan değerlendirme neticesinde başvuranın ...'dan ...'a kaydının alınması hakkında kurul tarafından verilen kararın uygun olduğunun ifade edildiği görülmüş olup, başvuran Kurumdan oğlunun ilköğretim hayatını aynı okulda tamamlamasının sağlanmasını talep etmiştir.

Kurum tarafından Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi ve belge talebinde bulunularak başvuranın oğlunun okulunun değiştirilmesi kararının hukukî dayanağı, okul değiştirilmesinin zorunlu olup olmadığı ayrıca dostane çözüm kararı kapsamında, başvuru konusunun ve somut durumun yeniden incelenerek, başvuru talebi doğrultusunda işlem yapıp yapılamayacağının değerlendirilmesi, varılacak sonuç uyarınca işlem yapılarak sonucundan bilgi verilmesi talep edilmiştir.

Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğünün cevabi yazısında; başvuranın oğlunun durumunun tekrar incelendiği ve kendisiyle yüz yüze görüşme gerçekleştirildiği,

Atipik Otizm nedir?

Otizm belirtilerine sahip olan fakat otizm tanısı konması için yeterli kriterleri taşımayan çocuklar atipik otizm grubunda değerlendirilir. Bu tanıya sahip çocuklar, gerekli eğitimi alamadıklarında, öğrenme ve davranış sorunu yaşarlar. Bu nedenle bu çocukların hem yaşlarıyla normal okula devam etmesi hem de özel eğitim almaları gerekir. Gerekli eğitimi alırlarsa sosyalleşmede ve normal yaşamlarını sürdürmede sorun yaşamazlar.

RAM nedir?

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı rehberlik, psikolojik danışmanlık ve özel eğitim konularında ailelere ücretsiz hizmet veren merkezlerdir. Çocukla ilgili özel eğitim (zihinsel yetersizlik, otizm, görme kaybı, işitme kaybı, bedensel yetersizlik vb.) ya da rehberlik ve psikolojik danışmanlık konularında yardıma ihtiyaç duyulduğunda RAM'a başvurulabilir.

başvuranın oğlunun tam zamanlı **kaynaştırma eğitimi**ne ... Ortaokulunda devam etmesi hususunun İl Özel Eğitim Kurulu Kararı ile uygun görüldüğü Kuruma bildirmiştir. Dolayısıyla, başvuranın istemi doğrultusunda okul değişikliği kararının kaldırılması suretiyle Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından mağduriyet giderilmiş ve Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.

Kaynaştırma Eğitimi Nedir?

Bireyselleştirilmiş eğitim programlarıyla engelli çocukların diğer çocuklarla eğitsel ve sosyal yönden bütünleşmelerini sağlama işlemidir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin, oğlunun atipik otizmi bulunmaktadır ve kaynaştırma öğrencisidir. Çocuğu takip eden RAM, çocuğun okulunun değiştirilmesine karar vermiştir ve aile bu karara karşı çıkarak KDK'ya başvurmuştur.

KDK incelemesi sırasında Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşerek alınan kararın değiştiğini ve çocuğun kendi okuluna devam etmesine izin verildiğini öğrenmiştir.

**Madde 19***Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması***Madde 20***Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2018/1170 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 20/02/2018 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran ... **Belediyesi Kadın Konukevinde** kaldığını, buraya yerleşirken kızının cep telefonunun emanete alındığını ve kaybedildiğini, çocuğunun okul kıyafetinin Belediye tarafından alınması gerekirken alınmadığını ve kendi parası ile bunu satın aldığını, kızının kimliğinin bir aydır çıkmadığını, hasta olduklarında refakatçi hizmetinin sağlanmadığını, çocuklarına okula giderlerken servis hizmeti sağlanmadığını, sportif ve kültürel faaliyetlerden yararlanma hususunda eksiklikler olduğunu, görevlilerin bazı davranışlarının rahatsız edici olduğunu ifade ederek bahsettiği eksikliklerin giderilmesini talep etmiştir.

Başvuranın konukevindeki eksiklikleri şikâyet ettiği başvurusunun öncelikle ilgili Belediye ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yetkilileri tarafından incelenmesi gerektiği anlaşıldığından, ilgili idarelere başvurunun araştırılması ve incelenmesi için Gönderme Kararı verilmiştir. İlgili idarece Kuruma gönderilen cevabi yazıda, Kurulda kalmakta olan tüm kadınların Belediyeye ait tüm hizmetlerden faydalanabildiği, kurulda kalan bütün kadınlar için ihtiyaç doğrultusunda yönlendirme yapıldığı, konukevindeki meslek elemanlarının her bir kadına yönelik olarak risk analizi yaptığı, başvuran kadının kuruluş tarafından sunulan bütün hizmetlere mevzuat dâhilinde erişiminin sağlandığı belirtilmiştir.

Belediye Kadın Konukevleri Nedir?

Bu Konukevleri, şiddete uğrayan kadınların, çocukları ile birlikte kalabilecekleri, yaşadıkları şiddetin olumsuz etkilerinden kurtulmak için iyileşme sürecinin başlatılarak kadınlara destek sunulan, yerleri gizli yerlerdir. Kadınlar buralarda geçici bir süre kalırlar.



Karar Özeti

Bir belediyenin kadın konukevinde çocuğu ile kalan kadın şu sorunları yaşamıştır:

- Konukevine yerleştikten sonra kızının cep telefonu emanete alınıp sonrasında kaybedilmiştir.
- Çocuğunun okul kıyafetleri Belediye tarafından alınması gerekirken bu yapılmamıştır.
- Kızının kimliği bir aydır çıkmamıştır.
- Çocukları okula giderken servis sağlanmamıştır.
- Spor ve kültürel faaliyetlerden faydalanmada eksiklikler vardır.
- Konukevindeki bazı görevlilerin davranışları rahatsız edici olmuştur.

KDK, bu şikayetler ile ilgilenmesi için konuyu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına iletmıştır.

Bakanlık cevap yazısında, bu konu özelinde değil, genelde kadınların hizmetlerden yararlandığını ve konukevinde çalışanların nasıl çalıştığını aktarmıştır.

**Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2018/2943 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 8/10/2018 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, 4 yaşındaki oğlunun kolundaki kırık nedeniyle Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma hastanesi ortopedi servisinde yattığını ve gribal enfeksiyon nedeniyle bir süre ameliyat için bekletildiğini ve daha sonra ameliyat edildiğini, bu süre zarfında oğluna tam zamanlı hastanede daha sonrada evde bakacak kimsenin bulunmadığını, 657 ye tabi bir öğretmen olduğunu ve yasal hakkı olan refakat iznini kullanabilmesi için, Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları İle Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince hazırlanacak sağlık raporunun tanzim edilmesini talep etmektedir.

Kurum tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; öğretmen olan başvuranın 4 yaşındaki oğlunun Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesinde dirsek çevresi kırığı nedeniyle ameliyat edildiği, gerek hastanedeki tedavi süresi içerisinde gerekse de hastanede oğluna tam zamanlı bakacak kimsesinin bulunmadığı, kaldı ki Devlet Personel Başkanlığının 03/09/2015 tarih ve 5725 sayılı görüş yazısında da belirtildiği üzere, hasta olan kişiye bakacak başka kardeşlerin veya eşin bulunması halinde de memurun refakat izni kullanmasının mümkün olduğu, 657 sayılı Kanun'un 105 inci maddesi ve Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları İle Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 10 uncu maddesinde belirtilen şartlar bakımından yapılan inceleme neticesinde de talepte bulunan kişinin anne ve refakat edilecek kişinin ise bakmakla yükümlü olduğu çocuğu olduğu, 4 yaşındaki bir çocuğun sağlıklı olması durumunda dahi öz bakımını gerçekleştirirken bir başkasının yardımına muhtaç olduğu, bilirkişi raporu ile de sabit olduğu üzere dirsek bölgesini içeren kırıklarda özellikle hastanın yaşı da düşünüldüğünde kişinin kendi öz bakımını yapamayacağı ve refakate ihtiyacı olduğu, hastalık her ne kadar hayati tehlike içermese de eğer refakate ihtiyaç duyan kişinin öz bakımı yapılmazsa zaman içinde hayati fonksiyonlarının da etkilenebileceği, idare tarafından hastalığın iyileşme süreci için takriben 1 aylık bir zaman diliminin öngörülmüş olması dolayısı ile hastanın yakın bakıma ihtiyacı olduğu, çocuklarda 0-6 yaş arası dönemin gelişimde en kritik dönem olduğu ve bu dönemde hasta ve yakın refakate ihtiyaç duyan bir çocuğun yaşayacağı çevresel bir yoksunluğun ileriki yaşantısında sorunlara yol açabileceği, tarafı olduğumuz Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 3 üncü maddesi gereğince çocukları ilgilendiren her durumda çocuğun yüksek yararının birincil mülâhaza olarak dikkate alınması gerektiği ve çocuğun yüksek yararı düşünüldüğünde idarenin mazeret izni verme koşullarının oluşmadığı gerekçesiyle verdiği ret işleminin hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı kanaatine varılmak sureti ile başvurunun kabulüne;

- 1 Başvuranın refakat izni talebiyle ilgili olarak, mevzuata uygun şekilde hareket edilmediği anlaşıldığından hatalı davranıldığını kabul etmesi yönünden Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesine,

- 2 Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 3 üncü maddesi uyarınca, çocukları ilgilendiren her durumda çocuğun yüksek yararının birincil mülâhaza olarak dikkate alınması gerektiğinden, bakmakla yükümlü olunan çocukların tedavisinden kaynaklı refakat izni taleplerinde, daha hassas davranılmasına yönelik sağlık çalışanlarına gerekli uyarıları yapması hususunda Sağlık Bakanlığına, Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin 4 yaşındaki oğlu, kolu kırıldığı için bir hastaneye yatmıştır. Çocuk aynı zamanda grip de olduğu için, kırık kolu nedeniyle gireceği ameliyat ertelenmiştir.

Devlet memuru olan ebeveyn, çocuğuna bakmak için, çalıştığı kurumdan izin istemiştir. Bunun nedeni oğluna, hastanede yattığı sürece ve sonrasında evde bakacak kimsenin olmasıdır. Ancak ilgili hastane ve Sağlık Bakanlığı, ebeveyne, çalıştığı kurumdan izin almasını sağlayacak belgeleri vermemiştir.

KDK yaptığı incelemede, 4 yaşında olan çocuğun kolu kırık olmasa bile yaşının küçüklüğü nedeniyle bakıma ihtiyacı olduğunu, ancak kolu kırık olduğu için de daha yoğun bir bakıma ihtiyacı olduğunu görmüştür.

Bu nedenle KDK;

- Hastanenin, ebeveyne ihtiyaç duyduğu belgeleri vermediği için hatalı olduğunu belirtmiştir.
- Çocuklarına bakabilmek için iş yerlerinden izin almak durumunda olan ve bu izin için de hastanenin vereceği belgelere ihtiyacı olan ebeveynlere yönelik daha hassas davranılması konusunda Sağlık Bakanlığına tavsiyede bulunmuştur.



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Karar Numarası ve Türü

2018/11512 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 12/11/2018 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, 2015 yılında üçüz çocuk doğurduğunu, eşinin aylık gelirinin asgari ücretin altında olduğunu, ilgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfından düzenli olarak Şartlı Sağlık Yardımı (3 çocuk için iki ayda bir toplam 210 TL) aldıklarını, ancak bu yardımların geçinmeleri için yeterli olmadığını belirterek mağduriyetlerinin giderilmesini talep etmektedir. Başvurunun ön incelemesi kapsamında anılan idare yetkilileri ile temasa geçilmiş, Vakıf tarafından başvuran ve ailesi için şartlı sağlık yardımı ve tek seferlik Kurban Bayramı yardımı gibi desteklerin sağlandığı belirtilmiş; mağduriyet halinin devam ettiği anlaşılan aileye farklı yardımların verilmesi hususunun Vakıf Mütevelli Heyetinin takdirinin olduğu, bunun için yeniden başvuru yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Başvuranla temasa geçildiğinde ise, 3 yaşını bitiren çocuklarının okul öncesi eğitime başlamadıkları, sağlık hizmetlerini “yeşil kart” ile aldıkları öğrenilmiş; aileye sağlanabilecek diğer destekler hakkında bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmıştır.

Gerekli idari başvuru yollarının tüketilmediği anlaşılan başvurunun bu aşamada Kurum tarafından incelenemeyeceği tespit edilmiş; başvuran ve ailesine sağlanabilecek ayni-nakdi yardımlar için başvurunun Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Adana İl Müdürlüğüne, Adana Seyhan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına, Adana Seyhan Belediye Başkanlığına ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığına gönderilmesine karar verilmiştir. İlgili Büyükşehir Belediyesinin Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından başvuranla irtibata geçilerek yardım için şahsen başvuru yapması sağlanmış; ilgili İlçe Belediyesi tarafından ise gıda ve giyecek yardımı yapıldığı Kuruma bildirilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran kişinin 2015 yılında üçüz çocuğu olmuştur ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfından düzenli olarak yardım almaktadır. Ancak başvuran kişi bu yardımın yeterli olmadığını belirtmiştir.

KDK yaptığı inceleme sonucunda, başvuran kişiye daha fazla yardım yapılabilmesi için aşağıdaki kurumlara başvuru yapması gerektiği sonucuna vararak bu konuda başvurucuya yardımcı olmuştur:

- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Adana İl Müdürlüğü,
- Adana Seyhan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı,
- Adana Seyhan Belediye Başkanlığı,
- Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı.



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Karar Numarası ve Türü

2018/959 numaralı şikâyet başvurusu hakkında verilen 26/02/2018 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran kadın, çocukken geçirdiği kaza sonucu sağ gözünde hasar oluştuğunu, sonraki yıllarda gözünde kalıcı görme kaybının oluştuğunu, karın bölgesinden de üç ameliyat geçirdiğini, engellilik durumu için aldığı sağlık kurulu raporunda engel oranının %20 olarak belirlendiğini, eşinin inşaat işçisi olduğunu ancak dönem itibarıyla onun da çalışmadığını nitekim eşinin de rahatsızlıkları olduğunu ve sürekli çalışmadığını, dört tane çocuğu olduğunu ve gelirin çocuklarının masraflarını karşılayacak düzeyde olmadığını, sağlık sorunlarından dolayı da çalışmadığını ifade ederek çocuklarını okutabilmek için yardım talep etmiştir.

Kurum tarafından yapılan ön inceleme neticesinde; idari başvuru yolunun tüketilmemesi nedeniyle başvuru hakkında Gönderme Kararı verilmiş olup ilgili idare cevaben, ilgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından 02/03/2018 tarihli yazıyla başvurana nakdi yardım yapıldığı Kuruma bildirilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveyn, farklı engellilik ve sağlık sorunları nedeni ile kendisinin ve eşinin, 4 çocuğunun ihtiyaçlarını maddi olarak karşılayamadıklarını belirterek KDK'ya başvurmuştur.

KDK, başvuruyu ilgili kurum olan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına ileterek başvurana nakit yardımı yapılmasını sağlamıştır.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2019/12623 numaralı başvuru hakkında verilen 05/09/2019 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Başvuran özetle; çocuğuna otizm teşhisi konulduğunu, tedavisi için rehabilitasyon merkezinde özel eğitim alması gerektiğini, bunun da 20 Şubat 2019 tarihli 30692 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik (ÇÖZGER) gereği sağlık kurulu raporu ile olacağını, bu nedenle İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinin Sağlık Kuruluna başvurduklarını fakat hala sonuç alamadıklarını belirterek mağduriyetinin giderilmesini Kurumdan talep etmiştir.

Konuyla ilgili olarak, Kurumun 30/07/2019 tarihli bilgi belge talebi yazısına cevaben Dokuz Eylül Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi Başhekimliğince gönderilen 02/09/2019 tarihli yazıyla Sağlık Kurulunun toplandığı, Kurul gün sayısının arttırıldığı ve ÇÖZGER Raporu için başvuran kişiye 02/09/2019 tarihine randevu verilerek talebinin yerine getirildiği öğrenilmiştir. Bu açıklamalar çerçevesinde; başvuranın talebine karşılık ÇÖZGER Raporu için randevu verildiği anlaşıldığından Kurum Yönetmeliğinin 33/A maddesi gereğince Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran kişinin çocuğuna otizm teşhisi konulmuştur ve özel eğitim alması gerekmektedir.

Ancak aile, özel eğitimin başlayabilmesi için gerekli olan sağlık raporunu ilgili hastaneden alamadıklarını belirterek KDK'ya başvurmuştur.

KDK, ilgili hastane ile görüştüğünde, raporun oluşturulma sürecine başlandığı bilgisini almıştır.

**Madde 17***Kitle İletişim Araçları Vasıtasıyla Bilgiye Erişme***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2019/6227 numaralı başvuru hakkında verilen 13/06/2019 tarihli Dostane Çözüm Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Birlik Vakfı iş birliğinde düzenlenen “15 Temmuz Mehmet Akif ve Vatan” konulu bir yarışmaya katıldığını, okul günleri içerisinde derslerinden fedakârlık göstererek yarışma için çok büyük emek sarf ederek kompozisyon hazırladığını; yarışmanın son başvuru tarihi 31/03/2018 olmasına rağmen aradan geçen sürede yarışma ve sonuçları hakkında hiçbir bilgi verilmediğini, iletişim bilgileri üzerinden yetkililere ulaşamadığını; hâlbuki kazanabilirse ödülünü eğitim masraflarında kullanmayı planladığını, çabasının değersiz görünmesinden dolayı duyduğu üzüntüyü belirterek gerekenin yapılması talebinde bulunmuştur.

Kurum tarafından öncelikle başvuruya konu yarışma ve süreci hakkında detay bilgi almak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ile iletişime geçilmiş; yapılan görüşmede çocuğun aslında yarışma hakkında bilgi edinme talebinde bulunduğu belirtilmiş; bunun üzerine, yetkili kişinin başvuran çocuk ile iletişim kurması ve çocuğa gerekli açıklamalarda bulunması sağlanmıştır. Nihai olarak, başvuran çocuk ile iletişime geçilmiş; yapılan görüşmede, başvuran çocuğun bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olan talebinin, hem Bakanlık yetkilileri hem de Birlik Vakfı yetkilileri tarafından karşılandığı belirtilmiş olduğundan, başvuruya konu sorunun çözümü kavuştuğu anlaşılmıştır.

Yapılan çalışmalar ve elde edilen sonuçlar çerçevesinde; Kurum Yönetmelik'in 33/A maddesinde yer alan, “Şikâyet konusu talebin ilgili idare tarafından yerine getirilmesi veya şikâyetin çözüme kavuşturulduğunun taraflarca Kuruma bildirilmesi hâlinde dostane çözüm kararı verilir” hükmü gereğince Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk, bir kompozisyon yarışmasına katıldığını ancak aradan geçen süre boyunca yarışmanın sonuçları ile ilgili kendisine bilgi verilmediğini belirtmiştir.

Bunun üzerine KDK Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşerek, çocuğun söz konusu bilgi edinme talebinin karşılanmasını sağlamıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/12089 numaralı başvuru hakkında verilen 05/03/2019 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk, Gaziantep’de yaşadığını ve Ortaokul öğrencisi olduğunu, okullarında erkek öğrenci soyunma odası bulunmaması sebebiyle sorun yaşadıklarını belirtmiş, okullarına erkek soyunma odası yapılması talebinde bulunmuştur.

Kurum yetkililerince, öncelikle başvuran çocuk ile iletişime geçilerek sorun hakkında detay bilgiler alınmış; akabinde çocuğun eğitim-öğrenim gördüğü okulun müdürüne çocuğun kimlik bilgileri gizli tutularak sorun iletilmiştir. Müdür, okuldaki öğrenci sayısı ve fiziki yetersizlikler nedeniyle öğrencilere yönelik özel bir soyunma odası açamayacağını belirtmiş; ancak öğrencilerin giyinmeleri sırasında kapıların açılmasından rahatsızlık duymuş olabileceklerini; alternatif çözüm olarak beden eğitimi öğretmenlerinin giyinme sırasında kapıda bekleyebileceklerini, bu hususu öğretmenlerle iş birliği halinde çözeceğini belirtmiştir.

Okul müdürünün yapıcı yaklaşım sergileyerek ürettiği alternatif çözüm başvuran çocuğa iletilmiş ve çocuğun söz konusu çözümden memnun kalıp kalmayacağı hususunu gözlemlemesi istenmiştir. İlerleyen tarihlerde, çocuk ile anne aracılığıyla iletişim kurulmuş ve çocuğun artık beden eğitimi derslerinde giyinme odasına ilişkin bir sorununun kalmadığını ebeveyni ile paylaştığı anlaşılmıştır.

Kurum tarafından gerçekleştirilen dostane çözüm girişimleri neticesinde, ilgili okul müdürlüğü ve öğretmenleri tarafından başvuru konusunun çözümüne yönelik yapıcı yaklaşım sergilenerek ve kamu hizmetlerinin sunumunda çocukların katılım haklarının sağlanmasının önemi gözetilerek, sorunun çözüme kavuşturulması yönünde gerekli girişimlerde bulunulduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle, çocuklarımızın en iyi biçimde yaşamalarını, fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal bakımdan özgür, saygın, onurlu ve sağlıklı gelişebilmelerini teminen başvuran çocuğun görüşlerini dikkate alan idarenin Ombudsmanlık ile yaptığı iş birliği memnuniyetle karşılanmaktadır.

Bu itibarla Kurum Yönetmeliğinin 33/A maddesinde yer alan, “Şikâyet konusu talebin ilgili idare tarafından yerine getirilmesi veya şikâyetin çözüme kavuşturulduğunun taraflarca Kuruma bildirilmesi hâlinde dostane çözüm kararı verilir” hükmü gereğince Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

KDK' ya başvuran çocuk, öğrenim gördüğü okulda erkek öğrenci soyunma odası bulunmadığını, bu nedenle sorun yaşadıklarını belirtmiştir.

KDK, okul ile görüştüğünde, okulda yeni bir soyunma odası için yer olmadığını öğrenmiştir. Okul idaresi sorunun, öğrencilerin giyinmesi sırasında beden eğitimi öğretmenin kapıda beklemesi yoluyla çözmeyi önermiştir.

KDK çocukla konuşarak, bu önerinin uygun olduğu bilgisini alarak sorunu çözmüştür.



Madde 12

Çocuğun Görüşlerine Saygı



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/11979 numaralı başvuru hakkında verilen 17/01/2019 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda başvuran, eğitim-öğretim gördüğü okuldaki sıraların tek kişilik olması talebinde bulunmuştur.

Öncelikle, başvuruya konu talebe hızlı bir şekilde çözüm üretilebilmek amacıyla, Kurum Sosyal Hizmet Uzmanı tarafından çocukla iletişime geçilmiş; bu bağlamda hazırlanan mesleki görüşme ve değerlendirme raporu incelendiğinde; çocuğun, sosyal bilgiler dersinde öğretmenin haklarını anlatması üzerine Kuruma başvurduğu, esasen tek kişilik sıra talebinin yanında oturan diğer öğrencinin dikkatini dağıtması sebebiyle olduğu anlaşılmıştır. Bunun üzerine okul yönetimi ve idare ile yapılan görüşmelerde; okulda bulunan 16 derslikten ancak 10'nda ders yapacak sayıda öğrenci bulunduğu, başvuranın sınıfının 17 kişilik olduğu, okulda mevcut sıraların ikiye kişilik olduğu, bütün okula yetecek sayıda çift kişilik sıra mevcutken tek kişilik sıra talebinin söz konusu olamayacağı, çocuğun öğretmeni ile konuşularak kısa sürede çözüm üretilebileceği, bu hususlar çocukla paylaşıldığında ise; çocuğun, öğretmeni ile konuşarak sorununa çözüm üreteceğini, başvurusunun herhangi bir yere iletilmesine gerek kalmadığını ifade ettiği anlaşılmaktadır.

Bu hususlar çerçevesinde meslek uzmanının, asıl sorunun çocuğun sıra arkadaşından kaynaklandığı, dolayısıyla çocuğa gerekli çözüm önerilerinin sunulduğu ve çocuğun da sınıf öğretmeni ile sorunu çözebileceği hususunda kararlı olduğu tespit ve gözlemlerine raporunda yer verdiği; dolayısıyla çocuk ve idare arasında köprü vazifesi görülerek, diyalog ortamı oluşturulması neticesinde asıl sorunun tespitiyle sorunun çözümü yolunda gerekli girişimlerde bulunulduğu anlaşılarak Kurum Yönetmeliğinin 33/A maddesi gereğince Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk öğrenim gördüğü okuldaki sıraların tek kişilik olmasını talep etmiştir. KDK yaptığı incelemede, okuldaki tüm sıraların iki kişilik olduğunu, tek kişilik sıra olmasının mümkün olmadığını ayrıca asıl sıkıntının başvuran çocuğun yanında oturan diğer öğrencinin dikkatini dağıtması olduğunu görmüştür. Bunun üzerine, KDK, sorunun, çocuğun öğretmeni ile konuşarak çözülebileceğine karar vermiştir.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 31 Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2018/15949 numaralı başvuru hakkında verilen 14/01/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda, Giresun ... Köyünde ikamet etmekte olan başvuran, doğuştan engelli olduğunu belirterek yıkılan köy okulunun arazisine çocuk parkı yapılması ve köye rehabilitasyon merkezi yapılmasını talep etmiştir.

Kurum Psikoloğu çocuk adına başvuru yaptığı anlaşılan amca E.T. ile ve ebeveyn ile iletişime geçmiş ve köyde **özel eğitim** kurumu açılmasına ilişkin talep hakkında çözüm üretebilmek amacıyla öncelikle, ilgili İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim ve Rehberlik Şube Müdürü ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Yapılan görüşmeler neticesinde; ağır engelli olduğu anlaşılan çocuk adına yapılan başvuruda, yalnızca köydeki boş arsaya engelli çocukların da faydalanabileceği çocuk parkı inşa edilmesi talebinde bulundukları, sistemde kaydı görünmeyen çocuk ve yaşadığı çevre hakkında sosyal inceleme yapılması amacıyla uzmanların görevlendirileceği, Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bahse konu boş arsaya köy anaokulu inşa edilmesi amacıyla gerekli başvurularda bulunulduğu; arsaya anaokulu yapılması durumunda, aynı zamanda köydeki çocukların oyun haklarının da güvence altına alınacağı bilgisinin verildiği, anlaşılmıştır.

Başvuru; Anayasamız, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ve çocuk hakları bağlamında incelendiğinde; çocuğun kendisini ve köyde yaşayan çocukları yakından ilgilendirdiği anlaşılan taleplerinin, çocuğun/çocukların üstün yararının gözetilmesi gerektiği ilkesiyle örtüştüğü de anlaşılmaktadır.

İdari başvuru yolu tüketilmeden yapıldığı anlaşılan başvurunun bu aşamada Kurum tarafından incelenme imkânı bulunmadığından;

- Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bahse konu boş arsaya köy anaokulu inşa edilmesi amacıyla gerekli başvurularda bulunulduğu; arsaya anaokulu yapılması durumunda, aynı zamanda köydeki çocukların oyun haklarının da güvence altına alınabileceği,

Özel Eğitim Nedir?

Bazı çocukların eğitimde farklı ihtiyaçları olabilir. Bu çocuklar çoğunlukla farklı gelişim gösteren, öğrenme güçlüğü yaşayan, otizm tanısı olan, konuşma ve dil problemleri yaşayan veya zihinsel gelişiminde sorun yaşayan çocuklar olabilirler. Bu çocukların eğitimi için uzmanlar farklı programlar hazırlarlar ve öğretmenler bu programlara göre çocuklara ders verir. Bu dersler özel eğitim sınıflarında veya diğer sınıflarda olabilir.

- Söz konusu arsanın başka bir kamu hizmetine tahsis edilmesi durumunda, çocukların oyun haklarının ihlaline ilişkin bir tespitte bulunulması halinde, oyun parklarının esas kullanıcısı olan çocukların görüş ve değerlendirmelerinin alınarak katılımcı tasarım yaklaşımının benimsenmesi ve işlevsel çocuk parkının; farklı yaş grubundaki çocuklar ile engelli çocukların bir arada oynamasına uygunluğu, güvenliği, özgünlüğü, doğa ile bütünlüğü, esnekliği ve oyun çeşitliliğinin gözetildiği bir oyun parkı tasarlanması amacıyla ve gereği için Bulancak Belediye Başkanlığı ile Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilmesine,
- Devletin engelli çocuklara ücretsiz bakım ve yardım sunmak için gereken azami çabayı gösterme taahhüdü doğrultusunda hazırlanan yasal düzenlemeler uyarınca, ağır engeli bulunduğu iddia edilen çocuğun eğitim hakkının güvence altına alınabilmesi, sosyal hizmetlerden faydalanabilmesi amacıyla gerekli sosyal inceleme ve araştırmanın yapılması ve gereği için, Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile Giresun Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne gönderilmesine, idareler tarafından, 2018/13 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile iyi yönetim ilkelerine uygun olarak, makul bir süre içinde tesis edilecek gerekli işlemin bir nüshasının başvurana ve Kuruma iletilmesine,

İdareler tarafından başvurana verilecek cevabın tebliği tarihinden veya 60 gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren 6 ay içinde diğer başvuru koşullarını taşımak kaydıyla Kuruma yeniden başvuru yapılabileceğinin başvurana hatırlatılmasına karar verilmiştir.

Adına başvuru yapılan engelli çocuk ...'nin 21/01/2019 tarihinde vefat ettiği, köylerinde bulunan boş arsaya ise anaokulu yapılmasının planlandığı, Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yazıları ile bildirilmiştir.



Karar Özeti

Engelli bir çocuk adına yapılan başvuruda, yıkılan köy okulunun arazisine çocuk parkı yapılması ve köye özel eğitim kurumu açılması talep edilmiştir.

KDK yaptığı inceleme ve araştırma sonunda:

- İlgili araziye anaokulu yapılması planlandığını öğrenmiştir. KDK, ilgili yere anaokulu yapılması durumunda, köydeki çocuklar için de oyun oynayabilecekleri bir alan ortaya çıkacağını görmüştür. Bu nedenle başvurunun birinci bölümünün gereği karşılanmış olacaktır.
- Başvurunun ikinci bölümü ile ilgili olarak KDK, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile iletişime geçerek engelli çocuğun ihtiyaçlarının tespit edilmesi için çalışmaların yapılmasını istemiştir.

**Madde 23**
Engelli Çocuklar**Madde 24**
Sağlık ve Sağlık Hizmetleri**Madde 28**
Eğitim Hakkı**Karar Numarası ve Türü**

2019/2616 numaralı başvuru hakkında verilen 26/03/2019 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, 4,5 yaşında otizm tanısı alan oğlunun, özel durumunu fark ettiklerinde vakit kaybetmeden özel eğitime başladığını, anaokulu döneminde oturdukları bölgede bulunan bir anaokulunda çok verimli bir şekilde kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim aldığını, 2018-2019 öğretim yılında ilkököl 1. sınıfa kaydı çıkınca ilgili İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bir ilköğretim okuluna yerleştirildiğini, ancak okulun özel çocuklar için tahsis ettiği sınıfın, bodrum katından bozma, çok küçük, sıra ve tahta dışında hiçbir materyali olmayan, hijyen standartlarının çok altında, çocukların sadece okulda anlamsızca vakit geçirmek zorunda oldukları bir yer olduğunu, öğretmenlerin kişisel çabalarının maalesef yetersiz kaldığını, yaklaşık 2.000 kişi mevcudu olan yarı zamanlı kalabalık bir okul olmasının çok büyük bir dezavantaj oluşturduğunu, bu okulu dışında ikametgah adresine yakın diğer okulların özel eğitim sınıflarının da aynı fiziki yetersizliklere sahip olması sebebiyle maalesef oğlunu bu eğitim yılında hiçbir okula yollayamadığını, sadece Devletin verdiği haftada 2 saat bireysel, 1 saat grup eğitiminden yararlanabildiklerini, özel çocukların eğitim hayatlarında kaybedecekleri 1 saatleri bile yokken çocuğunun günde yaklaşık 5 saatlik eğitim hakkından mahrum kaldığını ifade ederek oğlunun, ikametgah adresine yakın ve imkanları daha iyi olan bir okula yerleştirilmesi için yardım talep etmiştir.

- İdari başvuru yolu tüketilmeden yapıldığı anlaşılan başvurunun bu aşamada Kurum tarafından incelenme imkânı bulunmadığından, başvuranın talebinin değerlendirilmesi amacıyla bölge okullarında detaylı bir araştırma yapılarak özel eğitim öğrencisi oğlunun; çocuğun üstün yararı ilkesi, devletin özel gereksinimli çocukların eğitim hakkına erişimine, etkili ve verimli eğitim almalarının sağlanmasına yönelik Anayasa, ulusal ve uluslararası mevzuat kapsamındaki yükümlülükleri gözetilerek uygun bir okula ivedilikle yerleştirilmesinin sağlanması, özel gereksinimli çocukların eğitim hakkından mahrum kalmaması için özel eğitim sınıfı bulunan fakat yetersiz fiziki koşullara sahip yukarıda belirtilen okulların kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla gerekli tedbirlerin alınması amacıyla başvurunun gereği için Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmesine,
- İdare tarafından, iyi yönetim ilkelerine uygun olarak, makul bir süre içinde tesis edilecek gerekçeli işlemin başvurana ve Kuruma iletilmesine,

- İdare tarafından başvurana verilecek cevabın tebliği tarihinden veya 60 gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren 6 ay içinde diğer başvuru koşullarını taşımak kaydıyla Kuruma yeniden başvuru yapılabileceğinin başvurana hatırlatılmasına karar verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığında alınan cevabi yazıda, başvuranın oğlunun özel eğitim sınıfına kaydının yapıldığı bildirilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin 4.5 yaşında otizmli bir oğlu vardır. Ancak evinin çevresindeki okullarda, engelli çocuklar için ayrılan sınıfların yetersizliği nedeni ile oğlunu okula gönderemediğini belirterek şikâyetle bulunmuştur. Söz konusu yetersizlikler aşağıdaki gibi konulardır:

- Sınıfın, bodrum katından bozma, çok küçük olması,
- Sıra ve tahta dışında hiçbir materyalin olmaması,
- Sınıfın hijyen standartlarının çok altında olması.

Bu başvuru hakkında KDK, Gönderme Kararı vererek aşağıdaki hususlara değinmiştir:

- Bölge okullarında detaylı bir araştırma yapılarak çocuğun, hemen uygun bir okula yerleştirilmesinin sağlanması,
- Özel gereksinimli, engelli çocukların eğitim hakkından mahrum kalmaması için özel eğitim sınıfı bulunan fakat yetersiz fiziki koşullara sahip yukarıda belirtilen okulların kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla gerekli tedbirlerin alınması.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayır Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2019/8572 numaralı başvuru hakkında verilen 22/10/2019 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında Gaziantep Namık Kemal Ortaokuluna çocuğunun eğitim durumu hakkında bilgi edinmek amacıyla başvurduğunu, başvurusunun çocuğunun velayetinin kendisinde olmadığı gerekçe gösterilerek reddedildiğini belirterek söz konusu bilgilerin tarafına verilmesini talep etmektedir.

Kurum tarafından yapılan inceleme neticesinde; Türk Medeni Kanunu'nun eşlerin, çocukların bakımına, eğitim ve gözetimine beraberce özen göstermekle yükümlü olduğunu ve velâyetin kullanılması kendisine verilmeyen eşin çocuk ile kişisel ilişkisinin düzenlenmesinde, çocuğun özellikle sağlık, eğitim ve ahlâk bakımından yararlarının esas tutulacağını, bu eşin, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine gücü oranında katılmak zorunda olduğunu düzenleme altına aldığı, bu kapsamda çocuğun velayetinin kendisine bırakılmadığı ebeveynin de çocuğunun eğitim ve öğretim hayatından bilgi sahibi olması gerektiği değerlendirilmiştir.

Bu itibarla başvuranın, çocuğunun eğitim ve devamsızlık durumuna ilişkin bilgi edinme talebinin karşılanması için talep edilen bilgi ve belgelerin başvuru sahibinin erişimine sunulmasına yönelik makul sürede işlem tesisi için Namık Kemal Ortaokulu Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuran ebeveyn, eşinden boşanmıştır ve çocuğunun velayeti kendisinde değildir. Başvurucu ortaokulda okuyan çocuğunun eğitim durumunu öğrenmek için okula başvurmuştur ancak çocuğunun velayeti kendisinde olmadığı için talebi geri çevrilmiştir.

KDK, ilgili kanunları inceleyerek yaptığı değerlendirmede başvuran ebeveynin de çocuğun eğitim ve öğretim hayatında bilgi sahibi olması gerektiğini söylemiştir. Bu nedenle ilgili okula, bilgilerin başvuran ebeveyn ile paylaşılması tavsiyesinde bulunmuştur.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/14428 numaralı başvuru hakkında verilen 06/09/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk, hiçbir okula yerleşemediğini belirtmiş ve eğitim hakkının güvence altına alınması talebinde bulunmuş olup çocuğun yaşadığı sorunu daha net anlayabilmek ve soruna hızlı bir şekilde çözüm üretebilmek amacıyla çocuk ve ebeveyni ile iletişime geçilmiştir.

Yapılan görüşmeler neticesinde; çocuğun bir kardeşi ve annesi ile birlikte yaşadığı, annenin düzenli geliri ve sosyal güvencesi bulunmadığı, çocuğun liseye yerleştirme sınavında almış olduğu puan nedeniyle ikametine yakın okula yerleşemediği, ancak geline aşamada evine uzak bir bölgedeki okulda eğitim hayatına başladığı, fakat ailenin ulaşım masraflarını karşılamaya gücünün yetmediği tespit edilmiştir.

Çocuğun ve ailenin yaşam koşullarının araştırılması, çocuğun bedensel, zihinsel ve toplumsal gelişim ihtiyacını karşılayan yeterli bir hayat seviyesine sahip olması ve eğitim hakkının güvence altına alınması amaçlarıyla diğer kurumlarla koordinasyon içerisinde gereğinin yapılması için başvuru Milli Eğitim Bakanlığına iletilmiş ve idare ile sürekli irtibat halinde olunmuştur. Nihai olarak, rehber öğretmene çocuğun ve ailesinin içinde bulunduğu durum hakkında bilgi verilerek takibinin yapılması ve idarenin girişimleriyle çocuğun servis hizmetlerinden ücretsiz faydalanması sağlanmış ve eğitim hakkı güvence altına alınmıştır.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk lise yerleştirme sınavında almış olduğu puan nedeniyle ikametine yakın okula yerleşememiştir. Kazandığı okul ise evine uzak bir bölgededir, ancak ailenin ulaşım masraflarını karşılamaya gücü yetmediği için okula gidememektedir.

Bunun üzerine KDK, Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşerek çocuğun servis hizmetlerinden ücretsiz faydalanması sağlanmıştır.



Madde 6

Yaşama ve Gelişme



Madde 24

Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/13990 numaralı başvuru hakkında verilen 08/04/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Kuruma bu konuda yapılan bir başvuruda başvuran çocuğun; soğuk kış günlerinde kantin önünde uzun sıra oluşmaması için kantinin fiziki şartlarının iyileştirilmesi ve sağlık haklarının güvence altına alınması talebinin çözüme kavuşturulması amacıyla, okul kantini hakkında fiziki ihtiyaç tespitinin yapılarak yol gösterici, önleyici iyileştirici bir inceleme yapılması hususu ilgili idareye iletilmiş ve gelen cevabi yazıdan;

- Öğrencinin talebine konu olan kış günlerinde uzun sıra beklemenin önüne geçilmesi amacıyla düzenleme yapılarak öğlen ve sabah gruplarında 2. ders teneffüsünün uzatıldığı ve beslenme saati olarak düzenlendiği,
- Beslenme saatlerinde öğrencilerin sağlıklı beslenebilmeleri amacıyla sınıf öğretmenleri tarafından 'Haftalık Beslenme Çizelgesi' hazırlandığı ve veliler ile iletişime geçilerek çizelgeye göre evde hazırlık yapılarak beslenme çantasına sağlıklı gıdaların konulması konusunun teşvik edildiği,
- Her ne kadar beslenme saatiyle öğrencilerin kantine olan bağımlılıkları azaltılmış olsa da kantinden istenen siparişlerin olması durumunda kantin görevlisi tarafından sınıflara servis yapıldığı hususları bildirilmiştir.

Başvuru hakkında yapılan inceleme-araştırma sonucunda, ilgili idare tarafından oldukça pratik ve farkındalık yaratan adımların atıldığı ve çocukların sağlıklı beslenme haklarının güvence altına alınması için gerekli girişimlerde bulunulduğu anlaşılmıştır.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, soğuk kış günlerinde kantin önünde uzun sıra oluşmaması için kantinin fiziki şartlarının iyileştirilmesini talep etmiştir.

KDK'nın yaptığı görüşmeler ve inceleme sonucunda:

- Uzun süreler sırada beklemenin önlenmesi için ilgili teneffüs uzatılmış ve beslenme saati olarak düzenlenmiştir.
- Beslenme saatlerinde öğrencilerin sağlıklı beslenebilmeleri amacıyla sınıf öğretmenleri tarafından 'Haftalık Beslenme Çizelgesi' hazırlanmıştır.
- Kantinin sınıflara servis yapması sağlanmıştır.



Madde 24

Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Karar Numarası ve Türü

2019/10005 numaralı başvuru hakkında verilen 14/06/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk, yaşadığı bölgede aşırı derecede hava kirliliği bulunduğunu, bu durumun en önemli sebebinin ise bölgede bulunan kireç fabrikasından çıkan duman ve tozlardan kaynaklandığını, fabrikada filtre vb. hiçbir koruyucu önlemin alınmadığını ifade ve iddia etmiş; çevre ve insan sağlığının korunması amacıyla bahse konu fabrikanın kapanmasını veyahut fabrikada gerekli önlemlerin alınmasını talep etmiştir.

Yapılan incelemede, başvuran çocuğun kendisini, yaşadığı bölgedeki çocukları ve halkı yakından ilgilendirdiği anlaşılan söz konusu iddia ve talebinin, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de güvence altına alınan sağlık hakkı; bu bağlamda, Devletin, çocukların sağlıklı kalmasını sağlamak amacıyla temiz bir çevre sunması taahhüdü ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla; bahse konu kireç fabrikasının insana ve çevreye duyarlı bir anlayışla faaliyet gösterip göstermediği; fabrikadan çevreye yayılan partiküllerin insan sağlığı ve tarım alanları açısından tehlikeye yaratıp yaratmadığı hususlarında gerekli denetimlerin yapılması amacıyla başvuru konusu ilgili idareye çocuğun kimlik bilgileri paylaşılmadan iletilmiştir.

İdareden gelen cevabi yazıda; bahse konu fabrikaya başvuru üzerine çeşitli tarihlerde ani baskınlarla denetimler yapıldığı, yapılan denetimlerde fabrikanın filtre sistemi ve toz indirgeme sisteminin kurulu ve çalışır vaziyette olduğu; ancak bakım çalışmaları sırasında tam yanmanın sağlanmaması nedeniyle anlık çıkışların gerçekleştiğinin tespit edildiği, bu sebeple fabrikaya faaliyet sahasında ve gün içerisinde alan sulamasının yapılması, toz indirgeme sistemlerinin faal olarak çalıştırılması konularında gerekli uyarılarda bulunulduğu ve bahse konu fabrika ile ilgili olarak denetimlerin sıklaştırılacağı bilgileri verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, yaşadığı bölgede aşırı derecede hava kirliliği bulunduğunu, bu durumun en önemli sebebinin ise bölgede bulunan fabrikadan çıkan duman ve tozlar olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, fabrikada filtre vb. hiçbir koruyucu önlemin alınmadığını eklemiştir. Bu nedenlerden dolayı çevrenin ve insan sağlığının korunması için bu fabrikanın kapanmasını veya fabrikada gerekli önlemlerin alınmasını talep etmiştir.

KDK'nın çalışmaları sonucunda, ilgili kurumlar fabrika üzerinde çeşitli denetimler yapmış ve fabrikanın filtre sistemi ve toz indirgeme sisteminin kurulu ve çalışır olduğunu görmüşlerdir. Ancak ilgili fabrikanın bazı nedenlerden dolayı, çevreyi kirletebildiği görülmüş, bunun önüne geçilmesi için alınabilecek önlemler fabrikaya iletilmiştir. Ayrıca, fabrika ile ilgili denetimlerin sıklaştırılacağı da eklenmiştir.

**Madde 28***Eğitim Hakkı***Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2019/6859 numaralı başvuru hakkında verilen 30/05/2019 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran çocuk, okula yeni ek bina yapılması sebebiyle ikili eğitimin blok ders uygulaması ile verildiğini, ancak Valilik kararı gereği blok ders uygulamasının kaldırıldığını, bu sebeple eve daha geç bir saatte ulaşabildiğini, dolayısıyla ders çalışmaya zamanının kalmadığını, ödevlerini yetiştirmede ve sosyal aktivitelere katılamadığını belirtmiş ve blok ders uygulamasının ikili eğitim veren okullarda yeniden getirilmesini talep etmiştir.

Başvuran çocuğun kendisini ve eğitim-öğretim gördüğü okuldaki arkadaşlarını yakından ilgilendirdiği anlaşılan talebinin, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de güvence altına alınan insan kişiliğinin eksiksiz gelişimi için kaliteli eğitim hakkı; bununla bağlantılı olarak, çocukların oynama ve yaşına uygun eğlence etkinliklerinde bulunma, kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkı ile ilgili olduğu değerlendirilmiştir.

Başvuru hakkında yapılan incelemede; çocukların kendilerini ilgilendiren karar alım süreçlerinde söz hakkına sahip bireyler olmaları, ayrıca ilde ikili eğitim-öğretim veren okullardaki çocukların kişiliklerinin eksiksiz gelişimi; bu bağlamda, kaliteli eğitim alma, oynama, yaşına uygun eğlence etkinliklerinde bulunma, kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma haklarının güvence altına alınması için başvuran çocuğun talebinin değerlendirilmesi ve çocuğa gerekli açıklamaların yapılması amacıyla konu ilgili idareye iletilmiştir.

İdare tarafından yapılan açıklamada, çocuğun bahse konu haklarının güvence altına alınması amacıyla rehberlik servisine yönlendirildiği ve rehberlik servisi ile birlikte başvurusunda belirttiği problem ve çözüm yöntemleri üzerine bireysel çalışma yürütüldüğü, çocukla zamanı etkili kullanabilme, verimli çalışma yöntemleri ve değişiklikler karşısında uyum becerileri alanında çalışmaların planlandığı ve blok ders uygulamasının kaldırılmasının gerekçeleri ve çocuklar üzerindeki avantajlı ve dezavantajlı durumları üzerine kendisine açıklamalarda bulunulduğu, dolayısıyla çocuğun kişiliğinin eksiksiz gelişimi esas alınarak çocuğun üstün yararı gözetilerek mağduriyetinin giderildiği belirtilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, okuluna ek bina yapılması nedeni ile ders programının değiştirildiğini, bu nedenle eve daha geç gittiğini söylemiştir. Yeni program nedeniyle çocuğun ders çalışmaya ve sosyal aktivitelere katılmaya zamanı kalmamaktadır. Buna dayanarak çocuk, ders programının eski haline döndürülmesini istemiştir.

KDK, Gönderme Kararı'nda ilgili kurum ile iletişime geçerek çocuğun talebinin değerlendirilmesi ve gerekli açıklamaların çocuğa yapılmasına yer vermiştir.

İlgili kurum, çocuğun rehber öğretmen ile görüşmesini sağlayarak çocuğun zamanını etkili kullanabilme, verimli çalışma yöntemleri ve değişiklikler karşısında uyum sağlama becerileri kazanması için çalışıldığını söylemiştir.



Madde 6

Yaşama ve Gelişme



Madde 12

Çocuğun Görüşlerine Saygı



Karar Numarası ve Türü

2019/5166 numaralı başvuru hakkında verilen 02/07/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk, mahallesinde hurda toplayıcılarının bulunduğunu, okula giderken tedirgin olduğunu, bu tarz işyerlerinin yaşam alanları içerisinde olmaması gerektiğini belirtmiş ve gerekli önlemlerin alınması talebinde bulunmuştur.

Yapılan incelemede, çocuğun kendisini, yaşadığı bölgedeki çocukları ve halkı yakından ilgilendirdiği anlaşılan söz konusu iddia ve talebinin; Devletin, çocukların sağlıklı kalmasını sağlamak amacıyla temiz ve güvenli bir çevre sunması taahhüdü ile ilgili olduğu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, gerekli yasal önlemlerin alınması ve bu işlemler esnasında çevrenin kirlenmesine neden olan ve/veya olabilecek faaliyetlerin denetimlerinin yapılması ve mahallede yaşayan çocukların ve mahalle sakinlerinin temiz ve güvenli bir çevrede yaşama haklarının güvence altına alınması amacıyla başvuru ilgili idareye iletilmiştir.

İdare tarafından yapılan açıklamada, çocuğun başvurusu üzerine daha önce ruhsatı bulunmaması gerekçesiyle mühürlenmiş bahse konu işyerine ani denetimlerin yapıldığı, yapılan denetimler sonucunda işyerinin tekrar mühürlenerek işyeri ilgilisi hakkında gerekli cezai işlemlerin başlatıldığı bilgisi verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, mahallesinde hurda toplayıcıları bulunduğu için, okula giderken tedirgin olduğunu belirterek gerekli önlemlerin alınması talebinde bulunmuştur. KDK, gerekli değerlendirmenin yapılması ve önlemlerin alınması için çocuğun bu talebini ilgili kuruma iletmıştır. İlgili kurum gerekli denetimleri gerçekleştirmek de dahil olmak üzere gerekli önlemleri aldığını KDK'ya bildirmiştir.



Madde 6

Yaşama ve Gelişme



Madde 12

Çocuğun Görüşlerine Saygı



Karar Numarası ve Türü

2019/3389 numaralı başvuru hakkında verilen 20/05/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk, okula erişim sürecinde sabahları çok karanlık olduğunu, bahçeli yerde oturmalarından dolayı korku yaşadığını belirtmiş ve sabah erken saatlerde bekçi görevlendirilmesi talebinde bulunmuştur.

Başvurunun, çocukların eğitim haklarına erişim süreçlerinin güvenli ve mutlu bir şekilde sağlanması, bu bağlamda, kamu hizmetlerinin verilmesine ilişkin alınan kararlarda öncelikle çocuğun/çocukların üstün yararının gözetilmesi ilkesi ile ilgili olduğu değerlendirilmiş ve başvuru ile idareye iletilmiştir.

İdare tarafından yapılan açıklamada, çocuğun yaşadığı bölgede devriye olarak görev yapan personele konunun hassasiyetinin hatırlatıldığı, çocukların kendilerini güvende hissetmeleri amacıyla okul önü ve çevresinde, bağlı ara sokaklarda görevlendirilen personel sayısının artırıldığı, bölgenin sürekli kontrol edilmesinin sağlandığı bilgisi verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, okula giderken sabahları çok karanlık olduğunu, bahçeli yerde oturmalarından dolayı korku yaşadığını belirtmiş ve sabah erken saatlerde bekçi görevlendirilmesini istemiştir.

KDK ilgili kurum ile görüşmüş ve okul çevresi ve burası ile bağlantılı sokaklarda görev yapan personel sayısının artırılmasını sağlamıştır.

**Madde 6***Yaşama ve Gelişme***Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Karar Numarası ve Türü**

2019/10792 numaralı başvuru hakkında verilen 08/10/2019 tarihli Dostane Çözüm Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran çocuk, eğitim-öğretim gördüğü okulun önünde kaza olduğunu, dolmuşun hızlıca yolcu almak için ters yöne girdiğini ve karşıya geçen çocuğa çarptığını, daha önce de benzer kazalar yaşandığını, bu sebeple önlem olarak polis memurunun görevlendirildiğini, fakat daha sonraki süreçte bölgede polisin bulunmadığını belirtmiş ve gereğinin yapılması talebinde bulunmuştur. Yapılan incelemede, başvurunun, çocukların eğitim haklarına erişim süreçlerinde can güvenliklerinin sağlanması gerektiği ile ilgili olduğu değerlendirilmiştir.

Başvurunun hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulması amacıyla, ilgili idarenin yetkili ve sorumluları ile konu hakkında fikir teatisinde bulunulmuş; akabinde sorunun yerinde gözlemlenebilmesi amacıyla belediye görevlileri tarafından yerinde inceleme yapılmış ve okul yönetiminden sorunun tespiti ve çözümüne yönelik görüş alınmış, nihai aşamada, yakın zamanda yolda sinyalizasyon çalışması yapıldığı, ayrıca, çocukların eğitim haklarına erişim süreçlerinde can güvenliklerinin sağlanması amacıyla mevcut yaya yolunun belirgin kılınması, okul çıkışına uygun tabela ve levhaların yerleştirilmesi de dâhil olmak üzere alınabilecek önlemlerin alındığı bilgisi Kuruma iletilmiş olup başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuran çocuk, okulunun önünde kaza olduğunu, dolmuşun hızlıca yolcu almak için ters yöne girdiğini ve karşıya geçen çocuğa çarptığını, daha önce de benzer kazalar yaşandığını, bu sebeple önlem olarak polis memurunun görevlendirildiğini, fakat daha sonraki süreçte bölgede polisin bulunmadığını belirtmiş ve gereğinin yapılması talebinde bulunmuştur. KDK ilgili belediye ile görüşerek, trafiğin güvenli bir şekilde işlemesi için önlemlerin alınmasını sağlamıştır.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Karar Numarası ve Türü

2019/14898 numaralı başvuru hakkında verilen 03/10/2019 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk, özel gereksinimli bireyler için sağlık kurulu raporu alamadığını, Alo 182 hattından randevu alınmadığını, sistemin hata verdiğini, Alo 184 hattını aradığında yardımcı olunmadığını belirterek raporun yazılmasını talep etmiştir. Başvuranın durumu hakkında bilgi almak ve talebinin karşılanması amacıyla Kocaeli İl Sağlık Müdürlüğü ile temasa geçilmiş, raporun yazıldığı bildirilmiştir. Kocaeli İl Sağlık Müdürlüğünden gönderilen 16/09/2019 tarihli e-posta ile 20/09/2019 tarihli sağlık kurulu raporunun tanzim edildiği bildirilmiştir. Alınan bilgiler 01/10/2019 tarihinde başvurana aktarılmıştır. Başvuran tarafından da raporun yazıldığı teyit edildiğinden Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, özel ihtiyaçları olan bireyler için sağlık kurulu raporu alamadığını, Alo 182 hattından randevu alınmadığını, sistemin hata verdiğini, Alo 184 hattını aradığında da yardımcı olunmadığını belirterek raporun yazılmasını talep etmiştir.

KDK yaptığı görüşmeler sonucunda raporun yazılmış olduğunu öğrenmiştir.

**Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 11***Kaçırma ve İnsan Ticareti***Karar Numarası ve Türü**

2019/16039 numaralı başvuru hakkında verilen 08/10/2019 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde hükümlü olduğunu, kızının 18/05/2019 tarihinde diğer aile bireyleri tarafından icra kanalıyla görüş için alındığını ancak geri teslim edilmeyecek kaçırıldığını, olay sonrası çocuğunun bulunmasına yönelik ilgili idarelere yaptığı başvurulara cevap alamadığını, kızının bulunması için ilgili kurumların gereken özeni göstermediğini, ilgililerden şikâyetçi olduğunu belirterek mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

Çocuğun bulunmasından sorumlu ilgili diğer Kurumların dilekçe sahibine bilgilendirici cevap vermesi annenin kaygısını gidereceğinden; ebeveyn olduğu dikkate alınarak dilekçesinin gerekli açıklamaları içerecek şekilde karşılanması amacıyla Emniyet Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının koordineli şekilde çalışarak talebe yönelik nihai cevabın verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Başvuranın iddialarının araştırılması, gerekli inceleme ve araştırma yapılarak Anayasa, ulusal ve uluslararası mevzuatta düzenlenmiş devletin çocukları koruma yükümlülüğü açısından herhangi bir ihlal veya ihmalin mevcut olup olmadığının tespiti ile gerekli tedbirlerin alınması amacıyla gereği için Adalet Bakanlığına, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğüne, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne, İstanbul Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne gönderilmesine karar verilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuran ebeveyn cezaevinde kalmaktadır ve kızının diğer aile bireyleri tarafından kaçırıldığını söylemiştir. Başvuran anne, ilgili kurumlara kızının bulunması için başvurmuştur ancak cevap alamamıştır. KDK ilgili kurumlar ile görüşerek, başvuran anneye gerekli bilginin sağlanmasını talep etmiştir.

**Madde 23**
Engelli Çocuklar**Madde 28**
Eğitim Hakkı**Karar Numarası ve Türü**

2019/13079 numaralı başvuru hakkında verilen 03/10/2019 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, ... Anadolu Lisesinde 12. sınıf kaynaştırma öğrencisi olduğunu, engelli öğrenciler için YÖK öğrenci alım sınav uygulamasına gitmesinin yanlış olduğunu belirterek iki yıllık meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş hakkı getirilmesini talep etmiştir. Çocuğun üstün yararı ilkesi gözetilerek başvuran çocuğun talebi doğrultusunda meslek yüksekokuluna kaydolurken sınavsız geçiş hakkının sağlanıp sağlanamayacağına ilişkin çalışmaların yapılması, eğer sınavsız geçiş hakkı sağlanamazsa meslek liselerinde okuyan özel gereksinimli öğrencilerin üniversite sınavında çıkan konulara yönelik olarak diğer lise öğrencileriyle eşit şartlarda eğitim düzeyinin sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla başvurunun değerlendirilmesi ve gereği için Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmesine karar verilmiştir.

**Karar Özeti**

Başvuran çocuk kaynaştırma öğrencisi olduğunu, engelli öğrenciler için YÖK öğrenci alım sınav uygulamasına gitmesinin yanlış olduğunu belirterek iki yıllık meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş hakkı getirilmesini talep etmiştir.

KDK başvurunun değerlendirilmesi ve haklı bulunması durumunda çocuğun talebinin yerine getirilmesi için başvuruyu Millî Eğitim Bakanlığına iletmiştir.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 18***Ana-Babanın Ödevleri; Devlet Yardımı***Karar Numarası ve Türü**

2019/11479 numaralı başvuru hakkında verilen 09/08/2019 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, velayeti annesinde kalan çocuğu ile görüşmesinin engellendiğini, çocuğunu ancak icra yolu ile görebildiğini, fakat maddi imkânsızlıklardan dolayı icra bedelini ödemekte zorluk çektiğini ve çocuğu ile görüşemediğini ifade ederek çocuğu ile “düzenli ve sürekli kişisel ilişki tesisinin” sağlanması için gerekli yasal ve idari düzenlemelerin yapılmasını talep etmiştir. KDK tarafından yapılan inceleme neticesinde;

Çocuk tesliminin icra sisteminden çıkarılması,

Boşanma sonrası kişisel ilişkinin engellenmesi halinde caydırıcı niteliği olacak, terditli artan yaptırımlar içeren ve çocuğun birlikte yaşamayacağı ebeveyni ile sürekli ve düzenli bir ilişki kurabileceği “aile buluşma noktaları / çocuk teslim merkezleri” benzeri birimler ihdas edilmesi için yürütülen mevzuat çalışmalarının ivedilikle tamamlanması,

Boşanmaların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla “Aile Arabuluculuğu” sistemi dâhil, olabilecek diğer tedbirlerin kamuoyu nezdinde tartışılmasının sağlanması,

Boşanma davalarında ebeveynlerin çocuklarıyla düzenli kişisel ilişki kurmalarının ve bu ilişkinin sürdürülmesinin önemi ve hukuki yaptırımları hakkında bilgilendirme yapılması, velayet hakkının kötüye kullanılmasının velayetin değiştirilme sebebi sayılması; kişisel ilişki tesisini engelleyen tarafa “eğitim ve danışmanlık tedbiri” verilmesi gibi kanunda ya da içtihatlarda yer bulan; bununla birlikte uygulamada hissedilmeyen ve sahada fiilen sorunların yaşandığı tespit edilen hususlarda mevcut yasal tedbirlerin etkin olarak kullanılması amacıyla hâkim ve hâkim adaylarına meslek öncesi ve meslek içi vaka bazlı eğitimlerin yeterli düzeyde verilmesi,

Hâkimlerin sulha teşvik, uzlaştırma görevlerini ve tedbir kararlarının takibini etkin bir şekilde yapabilmeleri amacıyla sunulan adli hizmet alt yapısının güçlendirilmesi ve bunların hâkimlerin iş yüküne olan etkisinin doğru bir şekilde izlenmesinin sağlanması,

Boşanma aşamasındaki çiftlerin birbirlerine ve varsa çocuklarına karşı hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirilmelerinin zorunlu hale getirilmesi,

Bu alanda yürütülen çalışmaların Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde daha etkin bir şekilde devamının sağlanması,

Çocuğun birlikte yaşamayacağı ebeveyni ile sürekli ve düzenli bir ilişki kurabileceği "aile buluşma noktaları / çocuk teslim merkezleri" benzeri birimlerin ihdasında, aile üyelerini üstlendikleri rollerle ilgili güçlendirecek, çocuk yetiştirme becerilerini ve bilgilerini geliştirecek, "çocuğun üstün yararının" izlenebileceği bir yapı oluşturulması amacıyla yürütülen çalışmaların ivedilikle tamamlanması,

Sağlıklı aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi amacıyla yönelik olarak bu alanda hizmet veren uzmanların kapasitelerinin güçlendirilerek sayılarının artırılması; verilen eğitim ve danışmanlık programlarının yaygınlaştırılması için ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte yürütülen çalışmaların devamının sağlanması;

"Aile ve Boşanma Süreci Danışmanlık Hizmetlerinin" kalitesinin, etkinliğinin ve yaygınlığının artırılması; sunulan hizmetlerin kamuoyu, hâkimler ve avukatlar tarafından bilinirliğinin artırılarak adli sistemde daha etkin kullanımının sağlanması için yürütülen çalışmaların sürdürülmesi,

Boşanma aşamasındaki çiftlerin birbirlerine ve varsa çocuklarına karşı hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirilmelerinin zorunlu hale getirilmesi,

İlgili tüm kurum ve kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlanarak, yürütülmekte olan çalışmaların Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde etkin bir şekilde devamının sağlanması amacıyla Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ve Adalet Bakanlığına ve avukatların "boşanmanın taraflar, çocuk ve aile ilişkileri üzerindeki etkileri" üzerine eğitim almaları amacıyla Türkiye Barolar Birliğine Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran baba, boşanma sonrasında velayeti annesine verilen çocuğu ile ilişki kurmakta zorluk yaşadığını, çocuğunu icra işlemleri ile görebildiğini, ancak maddi durumu iyi olmadığı için icra masraflarını ödeyemediğini belirtmiştir.

KDK yaptığı değerlendirmede, benzer durumdaki tüm aileleri dikkate alarak, ilgili kuralların ve uygulamaların değiştirilmesi için ilgili tüm kurumlara şu tavsiyelerde bulunmuştur:

- Çocuk ile ebeveynin görüşmesinin icra sisteminden çıkarılması
- Boşanma sonrası çocuğun birlikte yaşamayacağı ebeveyni ile düzenli görüşmesine olanak sağlayacak "aile buluşma noktaları" benzeri birimler kurulması
- Ailelere çocuk yetiştirme konusunda verilen eğitim ve danışmanlık programlarının, bu alanda uzman kişiler tarafından verilmesi,
- Bu alanda sunulan hizmetlerin kamuoyu, hakimler ve avukatlara tanıtılması,
- Boşanmaların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla "Aile Arabuluculuğu" sisteminin oluşturulması,
- Boşanma davalarında ebeveynlerin çocuklarıyla düzenli kişisel ilişki kurmalarının ve bu ilişkinin sürdürülmesinin önemi hakkında bilgilendirme yapılmasının zorunlu hale getirilmesi,
- Boşanma avukatlarının "boşanmanın çocuk ve birey üzerindeki psikolojik etkileri" üzerine eğitim almaları,
- Çocuk tesliminin icra sisteminden çıkarılması,
- Bu durumlarda velayet sahibine "zorunlu eğitim ve danışmanlık tedbiri" verilebilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 37***Özgürlüğünden Yoksun Bırakma***Karar Numarası ve Türü**

2019/5013 numaralı başvuru hakkında verilen 23/08/2019 tarihli Tavsiye Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, kapalı infaz kurumlarında tutulan çocukların yetişkin hükümlü ve tutuklular ile aynı görüş uygulamasına tabi tutularak, mevzuatın izin verdiği aile fertleri ve sosyal çevreleriyle ayda üç defa kapalı bir defa açık görüş yapabildiklerini, bu görüşlerin en az yarım saat ve en fazla bir saat ile sınırlandırıldığını, kapalı görüşte aynen yetişkinler gibi çocuk ile görüşmeci arasında bir cam bulunduğunu, camın ses geçirmez olmasından dolayı karşılıklı olarak telefonla konuşulduğunu, kapalı görüşün çocukların ailelerine ve sevdiklerine sarılma, dokunma, kucaklaşma gibi fiziksel temaslarını engellediğini, bu cezalandırma biçiminin olarak çocukların psikolojik, ruhsal dengelerini olumsuz etkilediğini, uzmanların çocukların aile ve sosyal çevreleri tarafından ziyaret edilmelerinin çocukta iyilik hali oluşturduğunda hem fikir olduğunu ancak çocukta iyilik halinin oluşturabilmesinin görüşmenin niteliğine bağlı olduğunu ifade etmiştir.

Ayrıca başvuran sadece yabancı uyruklu çocuklara öncelikle açık görüş yaptırılmasının ayrımcılığa yol açtığını, çocuk adalet sistemimizin ilke ve hükümleri ile uluslararası sözleşmelerin hükümleri dikkate alındığında çocuk tutuklu ve hükümlülerin ziyaretçileriyle tüm görüşlerinin açık görüş yöntemiyle yaptırılması gerektiğini belirterek kapalı kurumlarda tutulan hükümlü ve tutuklu çocukların aile ve sosyal çevreleri tarafından yapılan tüm ziyaretlerinin açık görüş yöntemiyle gerçekleştirilmesi için Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkındaki Yönetmelik'te değişiklik yapılmasını talep etmiştir.

KDK tarafından yapılan inceleme neticesinde; çocuklara uygulanan görüş usulünde tutarlık sağlanarak yürütmenin düzenleyici işleminin hukuki belirlilik ilkesine uygun şekilde düzeltilmesi, çocuk adaleti sisteminin onarıcı adalet yaklaşımıyla yeniden yapılandırılması, çocuk haklarının korunması ve geliştirilmesi için yasal çerçevenin güçlendirilmesine ilişkin yargı reformu stratejisinin hayata geçirilmesi, devletin ayırım gözetmeksizin tüm çocukların esenliği, iyilik hali ve üstün yararı için gerekli yasal ve idari tedbirleri alma yükümlülüğü çerçevesinde başvuranın talebi doğrultusunda mevzuat değişikliğinin yapılmasının hukuka ve hakkaniyete uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda konuyla ilgili temel hak ve hürriyetler ile çocuk haklarına ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuat dikkate alınarak başvurunun kabulü, çocukları olumsuz etkileyen ve suça sürüklenen farklı çocuk grupları arasında ayrımcılığa sebebiyet ve-

ren kapalı görüş uygulamasının kaldırılması, ceza infaz sisteminde fiziki koşullara ve personel kapasitesine ilişkin tedbirler başta olmak üzere gerekli önlemlerin alınarak tüm çocukların açık görüş yapabilmesi amacıyla Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'te uygun değişikliklerin ivedilikle yapılarak uygulamaya geçirilmesi hususunda Adalet Bakanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Yapılan başvuruda, cezaevinde olan çocukların, dışarıdaki yakınları ve sosyal çevreleri ile görüşmelerinin çocuklar için çok önemli olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle, cezaevindeki görüşme kurallarının değiştirilerek, cezaevlerinde kalan çocukların, kendi ziyaretçileri ile hep açık görüş yapabilmesini talep etmiştir.

KDK bu talebi olumlu karşılayarak, Adalet Bakanlığına ilgili kurallarda değişiklik yapması için tavsiyede bulunmuştur.

**Madde 6***Yaşama ve Gelişme***Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 23***Engelli Çocuklar***Karar Numarası ve Türü**

2019/5208 numaralı başvuru hakkında verilen 08/05/2019 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran çocuk özetle; Bitlis'te özel halk otobüslerinin ücret tarifelerinin bulunduğu il şartlarına göre yüksek olmasından, halk otobüsü şoförlerinin serbest kart kullanan engelli ve yaşlı bireylere karşı alaycı tavırlarından şikâyetçi olduğunu belirterek bu konuda Bitlis'te birçok olayın yaşandığını, bu tür şikâyetlerini iletecekleri bir kurum bulunmadığını ifade ederek öncelikli olarak ulaşım ücretlerinin düşürülmesini, otobüslerin denetlenmesini ve şoförlere bilinçlendirme eğitimlerinin ilgili kurumlar tarafından verilmesini talep etmiştir.

Şikâyetin vatandaş odaklı ve somut sonuca ulaştırılarak makul bir sürede öncelikle dostane çözüme kavuşturulmasının gözetilmesi, böylelikle yerel yönetimlerin iyi yönetim ilkeleri ile uyumlu uygulamalar geliştirmesine katkı sağlanması; ülkemizin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 30. yılı münasebetiyle çocuk dostu uygulamaların geliştirilmesine stratejik bir önem atfeden Ombudsmanın, idari işlemlere çocuk katılımının nitelikli bir örneğini teşkil eden bu şikâyet başvurusunun dostane çözümle sonuçlandırılmasında yerel yönetimlerin Ombudsman ile etkin iş birliği yapması hususlarının gözetilmesi suretiyle Bitlis'teki toplu ulaşım araçlarının öncelikle denetlenmesi, yolculara yönelik olumsuz, ayrımcı, kötü muamele ve onur kırıcı davranışların gerekirse bir anket düzenlenerek araştırılması ve ortadan kaldırılması için gerekli tedbirlerin alınması ile imkânlar dâhilinde toplu ulaşımında öğrenci ücret tarifesinin düşürülerek değiştirilmesi hususunda Bitlis Belediyesine Gönderme Kararı verilmiştir.

Bitlis Beleyesi, Kuruma ilettiği cevabi yazıda özetle; kitle taşımacılık hizmetlerinin 10 yılına ihale edilmesi nedeniyle belediye meclisi kararı dışında hareket edilmesi halinde Belediye adına yasal süreç başlatılmasının kaçınılmaz olacağını belirtmiş; özel halk otobüsü şoförlerinin eğitime tabi tutulması yönündeki görüşün dikkate alınacağını ve gerekli uyarıların derhal yapılacağını bildirmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk özel halk otobüslerinin ücretinin yüksek olmasından ve halk otobüsü şoförlerinin serbest kart kullanan engelli ve yaşlı bireylere karşı alaycı tavırlarından şikâyetçi olmuştur. Bu nedenlerle denetim yapılmasını, ulaşım ücretlerinin düşürülmesini ve şoförlerin eğitilmesini istemiştir.

KDK, başvuruyu, gerekli tedbirlerin alınması için ilgili belediyeye göndermiştir. Belediye bu talepleri göz önünde bulunduracağını belirtmiştir.



Madde 20

Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar



Karar Numarası ve Türü

2019/15616 numaralı başvuru hakkında verilen 18/10/2019 tarihli Gönderme Kararı;
2019/15616 numaralı başvuru hakkında verilen 18/10/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuklar özetle, ... ili Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğünde harçlıklarının zamanında gelmediğini, yurttan servis olanağı bulunmadığını, çarşı izinlerinde yürüyerek gitmek zorunda kaldıklarını, hafta sonları gelirken ve giderken sıkıntı çektiklerini, bazılarının köpeklerin saldırıldığını, ara öğünlerde pasta, kek, kurabiye yapılmadığını belirterek bu konularda bir çözüm üretilmesini talep etmiştir.

Anayasa, ulusal ve uluslararası mevzuat düzenlemeleri ile Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin devletin çocuğun korunması için çocuğun üstün yararını gözetme, her türlü uygun yasal, idari ve diğer önlemleri alma, gelişimi için çocuğa yeterli yaşam standardı sağlama, çocuğun en iyi sağlık düzeyinin korunması için kaliteli gıda ve güvenli çevre sağlama yükümlülükleri hatırlatılarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına iletilmek üzere Gönderme Kararı hazırlanmıştır.

Kararda; ... ili Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğünde koruma ve bakım altında tutulan çocukların harçlık ödemelerinde gecikme veya aksaklık varsa bunların giderilmesi, güvenli şekilde ulaşım-
larının sağlanması, site çevresinde gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması, çocukların düzenli beslenmesi, ana ve ara öğünlerde besin kalitesinin ve çeşitliliğinin uygun şekilde ve yeterli düzeyde sağlanması, yaşları ve fiziksel gelişimleri itibarıyla ana mutfakların yanı sıra uygulama mutfakları alternatifinin kullanılması, çocukların taleplerini karşılayacak nitelikte uygulama mutfaklarının işlevsel hale getirilerek hizmet sunumuna dâhil edilmesi hususları belirtilmiştir.



Karar Özeti

Çocuk Evleri Sitesinde kalan çocuklar, KDK'ya başvurarak, harçlıklarının zamanında gelmediğinden, yurttan servis bulunmadığından, ara öğünlerde pasta, kek, kurabiye yapılmadığından şikayetçi olmuşlardır.

KDK, bu taleplerin karşılanması için başvuruyu Çocuk Evleri Sitesinin yönetiminden sorumlu kuruma göndermiştir.



Madde 31

Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2019/3005 numaralı başvuru hakkında verilen 08/08/2019 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nda 33 yıldır güreş antrenörü olarak çalıştığını, sorumlu olduğu çocuk sporcuların 20 – 23 Haziran 2018 tarihlerinde Türkiye Güreş Federasyonu (TGF) tarafından İzmir'de düzenlenen müsabakaya katıldıklarını, ancak müsabaka dönüşünde katılım sağlayan çocuk sporcuların masraflarının karşılanmadığını ve yapılan işlemin mevzuata ve teamüle aykırı olduğunu belirterek müsabakaya katılan çocuk sporcuların harcırahlarının ödenmesini talep etmektedir.

KDK tarafından yapılan değerlendirme neticesinde, idarenin harcama talimatının gereğini yerine getirmemesinde yer alan gerekçelerin dayanaktan yoksun olduğu, anılan gerekçelerin görevlendirme oluru onaylanmadan evvel değerlendirilmesi gereken unsurları taşıdığı, harcama talimatının Kanun ve Yönetmelik gereği kesin ödemelerin gerçekleştirilmesini gerektiren bir belge niteliğini haiz olduğu, idarenin kesin ve yürütülmesi zorunlu idari işlemlerinden olduğu, usul ve esas şartlarını barındıran ve onaylanmış bir harcama talimatına ilişkin ödemenin yapılması hususunda idarenin takdir yetkisinin bulunmadığı, idarenin takdir yetkisinin harcama talimatının onaylanmasından önce bulunduğu, anılan talimatın şahıslar adına olduğu, Spor Kulübüne yapılacak bir ödemeyi içermediği, harcama talimatında adı geçen çocuklar için ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde mutemet belirlenerek veya velilerine ödemenin yapılması gerektiği, idarenin 08/02/2019 tarih ve E.110899 sayılı başvuranın talebinin reddini içeren işleminin hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır. Açıklanan gerekçelerle; Eskişehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün 18/06/2018 tarih ve E.397481 sayılı 'Güreş Kafale Onayı' konulu 'Harcama Talimatı' uyarınca anılan belgede adı geçen kişilere tahakkuk eden tutarın ödenmesi yönünde Eskişehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran güreş antrenörü, sorumlu oldukları çocuk sporcuların, Türkiye Güreş Federasyonu tarafından düzenlenen müsabakaya katıldıklarını ancak devletin, çocukların katılım masraflarını karşılamadığını belirtmiştir. Antrenör, bu durumun geçerli olan kurallara aykırı olduğunu eklemiştir.

KDK, söz konusu başvuruyu haklı bulmuş ve başvuruyu Gençlik ve Spor Bakanlığına göndererek ilgili ödemelerin yapılmasını bildirmiştir.



Madde 6 *Yaşama ve Gelişme*



Madde 24 *Sağlık ve Sağlık Hizmetleri*



Madde 28 *Eğitim Hakkı*



Karar Numarası ve Türü

2019/7297 numaralı başvuru hakkında verilen 21/10/2019 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, Bursa ili, ... İlköğretim Okulu bahçesinde yer alan elektrik trafosunun çocukların can güvenliği açısından risk teşkil edebileceğini belirterek kaldırılmasını talep etmiştir.

Kurum tarafından yapılan değerlendirmede, şikâyet konu trafonun okul bahçesi sınırları içerisinde kaldığı ve halen işletmede olduğu; öğrencilerin fiziki olarak trafoya erişebildikleri, dokunabildikleri ve oyun alanlarının trafoya yakın konumda bulunduğu; hâlbuki oyun alanlarına en az 10 metre mesafede olması gerektiği; bu nedenle trafonun konumunun can ve mal güvenliğini tehdit etmesi konusunda ilk olarak bu fiziki durumun ele alınarak iyileştirilmesi gerektiği; ilgili idareler tarafından kısa vadede mümkünse trafonun izole edilmesi, etrafının çit ve benzeri ile kapatmak gibi geçici önlemlerle daha güvenli hale getirilmesi gerektiği; uzun vadede kalıcı bir çözüm bulunması amacıyla gerekiyorsa imar planında değişiklik yapılarak trafonun okul sınırları içerisinde kalmayacak şekilde yeşil alan gibi başka bir yere aktarılması ve böylelikle insan sağlığı ve çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin azaltılabileceği; bu kapsamda alınması gereken tedbirler ve yürütülecek süreçle ilgili kurum ve kuruluşların koordineli bir şekilde tasarrufta bulunması gerektiği hususları tespit edilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle, can ve mal güvenliği açısından elektrik trafosunun etrafına koranak veya tel çit çekilerek güvenliğin sağlanması hususunda Uludağ Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne, gerekli koordinasyonun sağlanarak mevzuata uygun kalıcı çözüm üretilmesi amacıyla Valilik tarafından bir toplantı yapılması ve akabinde konuyla ilgili gerekli çalışma ve işlemlerin yapılması hususunda Bursa Valiliğine, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığına, Osmangazi Belediye Başkanlığına, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne ve Uludağ Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran yetişkin, bir okulun bahçesinde yer alan elektrik trafosunun çocukların can güvenliği açısından risk teşkil edebileceğini belirterek kaldırılmasını talep etmiştir.

KDK, başvuruyu haklı bularak ilgili önlemlerin alınması için tavsiyede bulunmuştur.



Madde 2 Ayrımcılık Yapmama



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/12500 numaralı başvuru hakkında verilen 18/04/2019 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, okul öncesi eğitim çağındaki oğlunun fiziksel engelli olduğunu, Rehberlik Araştırma Merkezinin (RAM) yönlendirmesi üzerine kaynaştırma öğrencisi olarak kaydını yaptırdıkları okuldaki anasınıfı öğretmeni tarafından oğlunun ve ailenin engellilik sebebiyle “ayrımcılığa” maruz kaldığını ve eğitim hakkının engellendiğini ifade ederek çocuğun eğitim hakkına devam etmesi için gerekli şartların oluşturulmasını talep etmiştir.

KDK tarafından yapılan inceleme ve araştırma sonucunda, “engelliliğe dayalı **ayrımcılık**” temeline hak ihlallerinin öğretmenden kaynaklandığı, eğitim ortamı içindeki çocuğa karşı, eğitimci tarafından “ayrımcı muamelede” bulunulmasının, konunun ceza boyutunun ötesinde, tüm çocukların üstün yararının korunması ve gelecek nesillerin doğru şekilde yetiştirilmesi amacıyla, bir öğretmeni bu türlü olumsuz fiillere iten esas gerekçeleri bulmayı ve ortadan kaldırmayı gerektirdiği, bu kapsamda, idarece öğretmene uygulanan idari cezaların kişiyi bu yönde olumlu tutum ve davranış geliştirmeye yönlendirmekte yetersiz kalabileceği değerlendirilmektedir.

Ayrımcılık nedir?

Ayrımcılık, aynı veya benzer durumdaki kişilere karşı farklı muamelede bulunmak ya da kişilerin farklı ihtiyaçları dikkate alınmadan aynı muamelede bulunmaktır.

Bahse konu olumsuz tutum ve davranışların değiştirilebilmesi için öğretmeni bu yöne iten sebeplerin (eğitim/kapasite eksiklikleri, uygulama eksiklikleri, destek hizmetlerinin yetersizliği, okulların fiziki altyapı eksiklikleri, personel sayısının yetersizliği vb.) teşhis edilerek, bunları gidermeye yönelik tedbir alınmasının, tüm çocukların üstün yararının ve haklarının korunması için gerekli olduğu anlaşılmıştır.

Öte yandan, hukuki dayanakları ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş ve ülkemizde uzun yıllardır uygulanmakta olan kaynaştırma eğitimine ilişkin uygulamada halen sorunlar yaşandığı görülmüş, idare ile yapılan yazışmalarda da “kaynaştırma eğitiminin halen tam olarak yerleşmediği” ifade edilmiştir. Bu kapsamda, ülkemizdeki kaynaştırma (ve bütünleştirme) eğitimine ilişkin olarak idarece konunun tüm paydaşlarının talep ve ihtiyaçlarını kapsayacak şekilde yapılacak güncel ve kapsamlı inceleme ve araştırmalarla tespit edilen eksiklikler ve uygulama

aksaklıklarının, başta “öğretmenlerin ve idarecilerin olumsuz tutum ve davranışlarını değiştirmeye ve bu alanda onları desteklemeye yönelik” olmak üzere tespit edilen tüm alanlarda gerekli tedbirlerin alınması gerektiği görülmüştür. Bu kapsamda;

- 1 Şikâyeteye konu öğretmenin özel gereksinimli öğrencilere karşı olumsuz tutum ve davranışlarının değiştirilebilmesini teminen, “engelli hakları alanındaki mevzuat ve gelişmeler ışığında bilgi eksiğinin tamamlanması, kapasitesinin ve farkındalığının artırılması ve özel gereksinimli çocukların eğitimindeki görev ve sorumluluklarının hatırlatılması” amacıyla zihniyet dönüşümü sağlayıcı nitelikte hizmet içi mesleki eğitim verilmesi,
- 2 Ülkemizdeki kaynaştırma (ve bütünleştirme) eğitimine ilişkin olarak; öğrenciler, veliler, öğretmenler ve idareciler dâhil olmak üzere, konunun tüm paydaşlarının ihtiyaç ve taleplerinin gözetileceği bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde idarece güncel ve kapsamlı inceleme ve araştırma yapılarak yaşanan sorunların ve gerekçelerinin ayrıntılı olarak tespit edilmesi,
- 3 Bu çerçevede, başta öğretmenlerin ve idarecilerin olumsuz tutum ve davranışlarını değiştirmeye, bu alanda onları desteklemeye ve zihniyet dönüşümünü sağlamaya yönelik olmak üzere, yapılacak inceleme ve araştırma sonucunda tespit edilecek sorunlar ve ihtiyaçlar doğrultusunda mevcut eksiklikleri ve uygulama aksaklıklarını giderecek çözüm önerileri oluşturularak en kısa sürede uygulanmaya başlanması ve çalışmaların belirli bir program dahilinde kamuoyu ile paylaşılacak suretiyle orta ve uzun vadede tamamlanması hususunda Milli Eğitim Bakanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveyn, fiziksel engelli çocuğuna karşı anaokulu öğretmeni tarafından ayrımcılık yapıldığını belirterek KDK’ya başvurmuştur.

KDK, benzer olayların bir daha yaşanmaması için Millî Eğitim Bakanlığına şunların yapılması için tavsiyede bulunmuştur:

- Şikâyeteye konu öğretmenin özel gereksini olan öğrencilere karşı olumsuz tutum ve davranışlarının değiştirilebilmesi için, engelli hakları ile ilgili eğitimlere katılması,
- Tüm ülkedeki kaynaştırma (ve bütünleştirme) eğitimine ilişkin olarak; öğrenciler, veliler, öğretmenler ve idarecilerin ihtiyaç ve taleplerinin neler olduğunun belirlenmesi ve bunların karşılanması ve sorunların çözümüne yönelik çalışmaların yapılması.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 26 Sosyal Güvenlik



Karar Numarası ve Türü

2019/1978 numaralı başvuru hakkında verilen 19/07/2019 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, üç çocuk babası olduğunu, 27/09/2011 doğumlu çocuğunun % 88 oranında ağır engelli olduğunu, engel durumunun İstanbul Silivri Devlet Hastanesinin 08/11/2017 tarihli raporuyla da sabit olduğunu, bu sebeple engelli çocuğu için **evde bakım ücreti** yardımından faydalanmak üzere İstanbul Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne başvurduğunu ve 2017 yılının Nisan ayından itibaren engelli oğluna evde bakım ücreti yardımı bağlandığını, 01/01/2018 tarihinde ise Şanlıurfa ili Akçakale ilçesine taşındıklarını, bu sebeple bahse konu evde bakım hizmeti yardımının devam etmesi için bu defa Harran Sosyal Hizmetler Merkezi Müdürlüğüne başvurduğunu, ancak talebinin “engellinin hayatını tek başına idame ettirebildiği” gerekçesiyle reddedildiğini, çocuğunun hayatını tek başına idame ettirmesinin söz konusu olmadığını iddia ederek % 88 oranında engelli olan otizmli oğlunun evde bakım hizmeti ücreti yardımından yeniden faydalandırılmasını talep etmiştir.

Evde Bakım Ücreti Nedir?

Devlet, hasta, engelli ya da yaşlı yakınlarına bakanlara maddi destek sağlamaktadır. Bu maddi desteğin adı Evde Bakım Ücretidir.

KDK tarafından yapılan değerlendirme neticesinde; bahse konu engelli sağlık kurulu raporlarına göre ağır engelli otizmli olduğu tespit edilen çocuğun, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı İstanbul İl Müdürlüğü nezdinde düzenlenen Engelli Evde Bakım Raporunda, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun Ek 7 nci maddesinde belirtilen “bakıma muhtaçlık” kriterini sağladığından bahisle ailesine evde bakım hizmeti ücreti ödenmesine karar verilmesine karşın, adı geçen engellilik ve bakıma muhtaçlığı konusunda tıbbi olarak düzelme gösterdiğine dair somut bir tespit olmamasına rağmen aynı engelli çocuk hakkında bu defa Şanlıurfa İl Müdürlüğü nezdinde düzenlenen Engelli Evde Bakım Raporunda, engelli çocuğun anılan Kanun'un aradığı “bakıma muhtaçlık” kriterini sağlamadığından bahisle ailesine evde bakım hizmeti ücreti ödenmemesine karar verildiği, bu haliyle aynı Bakanlığa bağlı farklı il teşkilatlarının tamamen birbirine zıt yöndeki uygulamaları arasında oluşan çelişkinin somut gerekçelerinin ortaya konulmadığından ve hangi İl Müdürlüğünün uygulamasının mevzuatın aradığı şartları taşıdığı bu aşamada belirlenemediğinden, engelli çocuğun ailesine ödenen evde bakım hizmeti ücretinin daha sonra ödenmemesi işleminde hukuk ve hakkaniyete uyarlık görülmemiştir.

Bu itibarla, başvurucunun engelli çocuğu için talep ettiği evde bakım hizmeti ücreti yardımından faydalanması gerekip gerekmediği konusunda İstanbul Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile Şanlıurfa Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü arasında oluşan uygulama farklılığının giderilmesi ve sonucunda engelli çocuğun ailesine bahse konu devlet desteği sağlanması gerekip gerekmediğinin belirlenmesi hususlarında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin engelli çocuğu bulunmaktadır ve maddi durumu iyi olmadığı için devletten evde bakım ücreti almaktadır. Ancak aile, başka bir ile taşındığında, o ildeki kurumlar evde bakım ücretine gerek olmadığını belirterek bu yardımı kesmişlerdir. Ebeveyn, yardımın yeniden sağlanması için KDK'ya başvurmuştur.

Söz konusu iki ilde farklı kararlar verildiği için KDK, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına, evde bakım ücretinin gerekli olup olmadığını araştırması ve incelemesi için tavsiyede bulunmuştur.



Madde 2

Ayrımcılık Yapmama



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/12566 numaralı başvuru hakkında verilen 03/05/2019 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, oğlunun otizmli olup özel eğitim hizmetlerinden yararlandığını; ancak öğretmenin ve okul müdürünün çocuğa karşı ayrımcı tutum sergilediğini, psikolojik baskı kurduğunu, bu konuda idareye verdiği dilekçelerinin yanıtsız bırakıldığını, şikâyet konusuyla ilgili olarak idareye yapılan dilekçeye cevaben "soruşturmanın halen devam ettiğinin" bildirildiğini, dilekçeye cevaben ise "soruşturmanın sonuçlandığının" şifahen bildirildiğini ancak yazılı olarak cevap verilmediğini ifade ederek konunun incelenerek çözümlenmesini, soruşturma sonucunun tebliğini, kasti veya ihmali harekette bulunan idarenin personelinin tespiti ile idare aleyhine tavsiye niteliğinde karar verilmesini talep etmiştir.

KDK tarafından yapılan inceleme sonucunda, hukuki dayanakları ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş ve ülkemizde uzun yıllardır uygulanmakta olan kaynaştırma eğitimine ilişkin uygulamada halen sorunlar yaşandığı görülmekte, idare ile yapılan yazışmalarda da "kaynaştırma eğitiminin halen tam olarak yerleşmediği" ifade edilmektedir. Bununla birlikte, mevcut durumda uygulamanın ne denli etkin işlediği ve hangi noktalarda aksamalar yaşandığına ilişkin güncel verilere dayalı çalışmalara ulaşmak mümkün olmamış, idareden de bu yönde gerekli açıklamaların yapılmadığı görülmüştür. Bu kapsamda, ülkemizdeki kaynaştırma (ve bütünleştirme) eğitimine ilişkin olarak idarece konunun tüm paydaşlarının talep ve ihtiyaçlarını kapsayacak şekilde yapılacak güncel ve kapsamlı inceleme ve araştırmalarla tespit edilen eksiklikler ve uygulama aksaklıklarının, başta "öğretmenlerin ve idarecilerin olumsuz tutum ve davranışlarını değiştirmeye ve bu alanda onları desteklemeye yönelik" olmak üzere tespit edilen tüm alanlarda gerekli tedbirlerin alınması gerektiği görülmüştür. Engelli haklarının gerçekleştirilmesine yönelik zihniyet dönüşümünün sağlanması ve tüm engelli bireylerin, çocukların ve "engelli çocukların" temel insan haklarından olan "eğitim hakkının" ihlal edilmesinin önüne geçilmesi için konunun bütüncül bir bakışla ele alınmasının zorunlu olduğu değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda; şikâyet konu döneminde çocuğun ve ailesinin ihtiyaç duydukları eğitim ve danışmanlık hizmetlerini alamaması sebebiyle, gerekiyorsa çocuğun eğitiminden geri kaldığı dönemin telafi edilmesi ve aileye gerekli danışmanlık hizmetinin verilmesi, soruşturma sonucunun 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile söz konusu Kanunların uygulanmasına yönelik ikincil mevzuat kapsamında yer alan hükümler çerçevesinde, anılan mev-

zuatta yer alan istisna hallere dikkat edilmek suretiyle, başvurana tebliğ edilmesi, ülkemizdeki kaynaştırma (ve bütünleştirme) eğitime ilişkin olarak, öğrenciler, veliler, öğretmenler ve idareciler dâhil olmak üzere, konunun tüm paydaşlarının ihtiyaç ve taleplerinin gözetileceği bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde idarece güncel ve kapsamlı inceleme ve araştırmalar yapılarak yaşanan sorunların ve gerekçelerinin ayrıntılı olarak tespit edilmesi, yapılacak inceleme ve araştırma sonucunda tespit edilecek sorunlar ve ihtiyaçlar doğrultusunda mevcut eksiklikler ve uygulama aksaklıklarını giderecek çözüm önerilerinin en kısa sürede uygulanmaya başlanması, çalışmaların belirli bir program dâhilinde kamuoyu ile paylaşılacak suretiyle orta ve uzun vadede tamamlanması hususunda Milli Eğitim Bakanlığına Tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran ebeveyn, otizmli oğlunun özel eğitimden yararlandığını ancak öğretmenin ve okul müdürünün çocuğa karşı ayrımcı tutum sergilediğini, psikolojik baskı kurduğunu belirtmiştir. Ebeveyn Millî Eğitim Bakanlığına şikâyetle bulunmuştur ancak yapılan soruşturmanın sonucu ile ilgili bilgi alamamıştır.

KDK başvuru ile ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığına şu tavsiyelerde bulunmuştur:

- Şikâyetle konu olan dönemde çocuğun eğitiminden geri kaldığı bölümün telafi edilmesi ve aileye gerekli danışmanlık hizmetinin sağlanması.
- Ayrımcılık yaptığı söylenen kişiler ile ilgili yapılan soruşturmanın sonuçlarının başvuran ebeveyne iletilmesi.

Benzer olayların hiçbir yerde yaşanmaması için:

- Tüm ülkedeki kaynaştırma (ve bütünleştirme) eğitime ilişkin olarak; öğrenciler, veliler, öğretmenler ve idarecilerin ihtiyaç ve taleplerinin neler olduğunun belirlenmesi ve bunların karşılanması ve sorunların çözümüne yönelik çalışmaların yapılması.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2018/13021 numaralı başvuru hakkında verilen 19/04/2019 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, 2011 doğumlu oğlunun atipik otizmlili olduğunu, oğlunun anaokulu süreciyle başlayan kaynaştırma eğitiminde sürekli sorunlarla karşılaştıklarını, sorunların “okula kayıt edilmek istenmemesiyle” başladığını ve okul değiştirmelerine rağmen öğretmenin isteksizliği ve ilgisizliği ile karşılaştıklarını, son olarak çocuğun özel eğitim sınıfına gitmesine karar verildiğini, ancak söz konusu sınıfın açılmadığını ve öğretmen atamasının yapılmadığını, bu sebeple çocuğun aylardır eğitimine ara vermek zorunda kaldığını ifade ederek çocuğunun eğitime devam edebilmesi için yardım talebinde bulunmuştur.

KDK tarafından yapılan incelemede; “çocuğun üstün yararının korunması” ve “eğitim hakkının tam ve etkin bir şekilde kullanmasını” teminin öncelikle ve ivedilikle ilgili idare ile temasa geçilmiş; çocuk için özel eğitim sınıfı açılmasına karar verildiği öğrenilmiş; eş zamanlı olarak aranan başvurudan ise söz konusu sınıfın halen açılmadığı, bu sebeple çocuğun eğitime devam edemediği öğrenilmiştir. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü nezdindeki girişimler sonucunda öncelikle özel eğitim sınıfının açılması, ardından öğretmen atamasının yapılması ve sınıfın tefrişinin tamamlanması sağlanmış olup belirtilen hususlar başvurularla yapılan görüşmelerde teyit edilmiştir. Başvurucunun, belirtilen sürece ilişkin olarak gönderdiği ek dilekçesinde; “Kurumunuza oğlum ... adına yapmış olduğum başvuru sonucunda, Özel Eğitim Sınıfı açılmıştır. Öğretmen ataması yapılmıştır, gerekli denetlemeler ve materyal sağlanmıştır. Aylarca eğitime devam edemeyen çocuğum Kurumunuz vasıtasıyla eğitime devam edebilmekte. Tarafınıza teşekkür ediyor ve saygılarımı iletiyorum.” ifadelerine yer verdiğinden söz konusu talebin Kurumun takip ve desteği neticesinde, çocuk için özel eğitim sınıfının açılması, öğretmen atamasının yapılması ve sınıf tefrişinin tamamlanması suretiyle “ilgili idare tarafından yerine getirildiği” anlaşılmış ve Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveynin oğlu atipik otizmlidir ve farklı okullardaki kaynaştırma eğitiminde şu sorunlarla karşılaşmıştır:

- Okula kaydının yapılması okul tarafından istenmemiştir.
- Öğretmen eğitim vermekte isteksiz ve ilgisizdir.
- Özel eğitim sınıfı açılmamıştır ve öğretmen atanmamıştır.

Ebeveyn çocuğunun eğitime devam edebilmesi için KDK'dan destek talebinde bulunmuştur.

KDK ilgili kurumlar ve Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşerek öncelikle özel eğitim sınıfının açılmasını, ardından öğretmen atamasının yapılmasını ve sınıfın fiziki ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamıştır.

**Madde 6***Yaşama ve Gelişme***Madde 19***Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması***Madde 37***Özgürlüğünden Yoksun Bırakma***Karar Numarası ve Türü**

2019/138 numaralı başvuru hakkında verilen 24/06/2019 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, 21/12/2018 tarihinde Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleşen olaylar ve yapılan müdahalenin incelenmesi talebinde bulunmuştur.

KDK tarafından yapılan inceleme kapsamında, Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan olayların açıklığa kavuşturulması için 30/01/2019 tarihinde Çocuk Cezaevi Ziyareti gerçekleştirilmiştir. Önce kurum müdüründen olay günü yaşananlara ilişkin genel bilgi alınmış ve (olaya karışan çocukların fiziki görünümlemlerinden kim olduklarının anlaşılabilmesi için) heyet halinde olayların vuku bulduğu ortak alanı gösteren kamera kayıtları izlenmiştir. Olayların cereyan ettiği ziyaret edilerek, olay sırasında yaşanan tahribat gözlenmiştir. Daha sonra olay tarihinde koğuştta bulunan 7 çocukla ayrı ayrı görüşülmüş, olayların neden başladığı ve gelişimi hakkında bilgi alınmıştır. 21/12/2018 tarihinde olaylara müdahale eden ekip içerisinde yer alan ve ziyaret günü görevli olan 3 ceza infaz koruma memuru ile de görüşülerek, olay günü yaşananlar hakkında kamera kayıtları, sağlık raporları ile karşılaştırılmak üzere notlar alınmıştır.

Kararda, 21/12/2018 tarihinde Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleşen olaylar ve yapılan müdahale ve sonrasında yürütülen adli ve idari soruşturmalar;

- a Akran Zorbalığı,
- b Suça Sürüklenen Çocukların Sağlık Durumlarına İlişkin Tedbirlerin Zamanında ve Gereği Gibi Alınıp Alınmadığı,
- c Kötü Muamele ve İşkence İddiaları
- d Devletin Etkili Soruşturma Yükümlülüğünü Yerine Getirip Getirmediği,
- e İstanbul Protokolü EK-1'in Adli Tıp Raporlarında Uygulanması,
- f) Suça Sürüklenen Çocukların İstek ve Şikâyetlerini İlgili Mercilere Ulaştıırabilmesi İçin Güvenli Bir Ortam Oluşturulup Oluşturulmadığı,
- g ... Ünitesine Yapılan Müdahale,

h Bağımsız Ulusal ve Uluslararası Kuruluşlarca İzleme yönlerinden incelemeye tabi tutulmuştur.

Kurum tarafından gerçekleştirilen inceleme ve araştırma neticesinde; suça sürüklenen çocuklar hakkında asgari eşiği aşan nitelikte orantısız bir kötü muamelenin bulunmadığı, devletin etkili soruşturma yükümlülüğünü yerine getirdiği görülmüştür.

Ancak suça sürüklenen çocuk mahkûmların “işkence”, “eziyet” ve “insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele” kapsamındaki başvurularının gerekli hassasiyet gösterilerek titizlikle ve ivedilikle incelenebilmesi için görevli doktorlar tarafından hazırlanan adli tıp raporlarının İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzuna (İstanbul Protokolü) uygun olarak ve okunaklı hazırlanması konusunda gerekli bilgilendirme ve eğitim çalışmalarının yapılması, görevlilerin uygun olmayan araçlar kullanarak olaylara müdahale ettiklerinin tespiti üzerine cezaevlerindeki şiddet olaylarında olayların ağırlık derecesine göre kullanılabilecek araçlar ve bu araçların hangi hallerde nasıl kullanılabileceğine ilişkin mevzuatın oluşturulması, görevlilerin olaylara müdahale etmekte görece yavaş hareket ettikleri, kararsız kaldıklarının tespiti üzerine cezaevlerinde görevli personelin şiddet olaylarına müdahale konusunda tecrübelerinin artırılması, herhangi bir kararsızlık durumunda kalmadan ne yapacağını önceden bilmesi ve hazırlıklı olması için düzenli eğitime tabi tutulması ve acil durum senaryolarının uygulanarak görevlilere tecrübe kazandırılması hususlarında Adalet Bakanlığına Tavsiyede Bulunulmasına¹⁴⁹ karar verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran kişi, /12/2018 tarihinde Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleşen olaylar ve yapılan müdahalenin incelenmesi talebinde bulunmuştur.

KDK yaptığı inceleme sonucunda, hapishanede kalan çocuklara karşı, kabul edilenden ve uygun görülenden fazla kötü muamele yapılmadığını ve devletin etkili soruşturma yapma yükümlülüğünü yerine getirdiğini söylemiştir.

Ancak KDK, bazı konular ile ilgili Adalet Bakanlığına şu tavsiyelerde bulunmuştur:

- Çocuk mahkûmların “işkence”, “eziyet” ve “insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele” kapsamında yaptıkları başvuruların gerekli hassasiyet gösterilerek ve hemen incelenebilmesi için, görevli doktorlar tarafından hazırlanan adli tıp raporlarının okunaklı hazırlanmasının sağlanması,
- Hapishane görevlilerinin uygun olmayan araçlar kullanarak olaylara müdahale ettikleri tespit edildiğinden cezaevlerindeki şiddet olaylarında olayların ağırlık derecesine göre kullanılabilecek araçlar ve bu araçların hangi hallerde nasıl kullanılabileceğine ilişkin kuralların kanun ya da yönetmelik ile oluşturulması,
- Hapishane görevlilerinin olaylara müdahale etmekte görece yavaş hareket ettikleri ve kararsız kaldıkları tespit edildiğinden cezaevlerinde görevli olan personelin şiddet olaylarına müdahale konusunda herhangi bir kararsızlık durumunda kalmadan, ne yapacağını önceden bilmesi ve hazırlıklı olması için düzenli eğitime tabi tutulması ve acil durum senaryolarının uygulanarak görevlilere tecrübe kazandırılması.



Madde 31

Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2019/295 numaralı başvuru hakkında verilen 04/07/2019 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, 21/12/2018 tarihinde CİMER yoluyla “köyüne çocuk parkı ve sosyal alan için oturma bankları ve masa” taleplerinde bulunduğunu, ancak taleplerine herhangi bir çözüm üretilmediğini belirterek Sivas ili, Yıldızeli ilçesi, Subaşı köyüne iki adet çocuk parkı yapılmasını, on adet masa ve yirmi adet oturma bankı verilmesini talep etmiştir.

KDK tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, kamu hizmetlerinin vatandaşlar için yaşamsal önemi olduğu; kamu hizmetinin halkın beklentileri doğrultusunda sunulması ve hizmet alıcılarının maddi ve manevi bakımdan tatmin edilmelerinin, kamu idarelerinin hızlı hareket edebilmelerine ve isabetli kararlar alabilmelerine bağlı olduğu; kamu hizmetlerinin sunulmasında belirli standartların yakalanması için tüm kamu görevlilerinin uyması gereken kuralların belirlendiği; ayrıca il özel idaresinin görevleri arasında, köylerdeki sosyal alanlara yönelik uygulamaların, bu alanların kurulumunun, bakımının ve onarımının sayıldığı; başvuruya konu idarenin Cumhurbaşkanlığı aracılığı ile gelen bir talebe “bürokratik otomasyon kalıbı” içeren bir cevap vermesinin hukukun üstünlüğüne uygun olmadığı; bu bakımdan, Anayasada belirtilen sosyal hukuk devleti ilkesi ile Devletin temel amaç ve görevleri kapsamında Devletin mali yeterliliği ölçüsünde, kamu hizmeti temel ilkeleri de göz önünde bulundurularak, başvuranın çocuk parkı, masa, oturma bankı taleplerinin değerlendirilmesi, gerçekleştirme tarihinin belirlenmesi ve yatırım programlarına alınması için gerekli işlemlerin tesis edilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Bu doğrultuda, başvuranın taleplerinin değerlendirilmesi, taleplerin gerçekleştirme tarihinin belirlenmesi ve yatırım programlarına alınması için gerekli işlemlerin tesis edilmesi hususunda Sivas Valiliğine Tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran kişi yaşadığı köye iki adet çocuk parkı yapılmasını, on adet masa ve yirmi adet oturma bankı verilmesini talep etmiştir. KDK bu taleplerin karşılanması için gerekli çalışmaların yapılması ile ilgili olarak Valiliğe tavsiyede bulunmuştur.



Madde 6

Yaşama ve Gelişme



Karar Numarası ve Türü

Benzer konuda verilen diğer bir karar için bkz. 2018/16294 numaralı başvuru hakkında verilen 10/05/2019 tarihli Ret Kararı



Karar İçeriği

Başvuran, Konya ili, Akşehir ilçesi, Ortaköy mahallesinde yaşadığını, mahallesinin ve evinin 5 metre ilerisinden açılan bölünmüş yolun mahallenin geneli ve kendi ailesi için her an bir ölüm tehdidi teşkil ettiğini, ancak 2 yıldır bunu bir yetkiliye gösteremediğini, 3 çocuk babası olduğunu, 2 çocuğunun her gün mahallenin giriş kavşağından bisikletle okula gitmek zorunda olduğunu ve bu esnada çocuklarının hata yapma ihtimali olduğunu, söz konusu yol açıldığında bir yıl içinde 5 can kaybı yaşandığını, maddi hasarlı kazaları saymadığını, Konya Karayolları 3. Bölge Müdürlüğüne yaptığı başvuruya “üst geçit yapıldı” denildiğini ve konunun kapandığını, üst geçidin olduğunu ancak kullanılmadığını, çocuğunun okula bisikletle gitmek istediğini, babasının 73 yaşında olduğunu ve istese de mevcut üst geçidi kullanamadığını, köy yerindeki sosyal yapıların tamamının yolun karşısında olduğunu, 2 yıldır BİMER ve CİMER kanalıyla yaptığı başvurulardan sonuç alamadığını iddia ederek şikâyet konusu hakkında en kısa zamanda gereğinin yapılmasını talep etmiştir.

Yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, başvuruya konu bölünmüş yoldan kaynaklı süregelen olumsuzlukların giderilmesine yönelik Karayolları Genel Müdürlüğü 3. Bölge Müdürlüğü tarafından “yaya üst geçit çalışması” yapıldığı; ancak bahse konu bölgedeki sorunun tam olarak giderilemediği; ilgili idarelere meri mevzuat kapsamında verilen görev ve sorumluluklar çerçevesinde bu konuda alınması gerekli tedbirler ile yapılması gerekli işlemlerin koordinasyon içinde tespit edilmesi ve şikâyet konusu bölgeye ilişkin kalıcı tedbirlerin, hem araçlar hem de yayaların güvenliği esas alınarak makul sürede alınması gerektiği tespit edilmiştir.

Bu kapsamda, bölünmüş yola ilişkin olumsuzlukların giderilmesi konusunda Karayolları Genel Müdürlüğü 3. Bölge Müdürlüğü ile Akşehir Belediye Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir. Ayrıca uyumsuzluk konusuna ilişkin tedbirlerin makul sürede alınabilmesi, ilgili idareler arasında koordinasyonun tesis edilebilmesi ve konunun Konya Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Kurulu toplantısında gündeme alınması için kararın bir örneğinin Konya Valiliğine gönderilmesine karar verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran ebeveyn, evlerinin yakınında açılan bölünmüş yolun, mahallenin geneli ve okula bisiklet ile giden çocukları için her an bir ölüm tehdidi teşkil ettiğini belirtmiştir.

KDK, yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda, bölünmüş yoldan kaynaklanan olumsuzlukların giderilmesi için Karayolları Genel Müdürlüğü 3. Bölge Müdürlüğü tarafından “yaya üst geçit çalışması” yapıldığını ancak bu bölgedeki sorunun tam olarak giderilemediğini görmüştür. Bu nedenle Karayolları Genel Müdürlüğüne ve ilgili Belediyeye olumsuzlukların giderilmesi için tavsiyede bulunulmuştur.

**Madde 3***Çocuğun Yüksek Yararı***Madde 37***Özgürlüğünden Yoksun Bırakma***Karar Numarası ve Türü**

2020/4214 numaralı başvuru hakkında verilen 25/08/2020 tarihli Ret Kararı

**Karar İçeriği**

KDK'ya yapılan başvuruda başvuran hükümlü anne özetle; (...) Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu bulunduğunu, 3 yaşından beri kendisiyle kalan ve anaokuluna devam eden kızının Şubat 2020'de 6 yaşına gireceğini ve artık kendisi yanında kalamayacağını, 5275 sayılı Kanun'un 65 inci maddesi hükmü gereği dönem ortasında okulundan, arkadaşlarından ve öğretmenlerinden ayrılacağından kızının ruhsal açıdan sarsılacağını ve eğitim hayatının sekteye uğrayacağını, kızının, ailesinin yanında okula başlayacak psikolojiye sahip olmadığını belirterek kızının tüm yıl boyunca olmasa dahi 2019- 2020 eğitim öğretim dönemi bitene kadar 6 yaş süresince yanında kalmasını ve konuyla ilgili tavsiye kararı verilmesini talep etmiştir.

KDK tarafından yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın 6 yaşına girdiğini beyan ettiği kızının yaş hesaplamasında, idarenin de belirttiği üzere ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yaşa girilen tarih değil yaşı doldurulduğu tarih esas alınmakta olduğundan ve 6 yaşını (72 ay) dolduran bir çocuğun ceza infaz kurumunda barındırılmasının gerek mevzuat gerekse çocuğun üstün yararı çerçevesinde uygun olmadığından, başvuranın talebinin 2019-2020 yılı eğitim ve öğretim yılı bahar dönemine ilişkin olmakla birlikte bahar döneminde 12/03/2020 tarihi itibarıyla pandemi nedeniyle örgün eğitime ara verildiğinden ve uzaktan eğitime başlandığından, (...) tarihinde 6 yaşını doldurduğu ve mecburi ilköğretim çağına olduğu anlaşılan çocuk velayet sahibi babasına teslim edildiğinden, babanın yasal açıdan çocuğun bakım ve eğitimi konusunda onun menfaatinin göz önünde tutularak gerekli kararları almakla ve uygulamakla yükümlü olarak velayet görevini gereği gibi yerine getirmesi gerektiğinden başvuranın talebinin idarece reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, (...) 6 yaşını dolduran bir çocuğun ceza infaz kurumu bünyesinde kalmayı sürdürmesinin çocuğun gelişimine olumsuz etkileri gözetildiğinde çocuğun yaşam koşulları, sağlıklı gelişimi ve eğitimden daha fazla mahrum kalmaması hususları bir arada düşünülerek çok yönlü bir değerlendirme yapıldığında, kapalı ceza infaz kurumunda anne yanında kalan 6 yaşını dolduran çocuğun kurumdan ayrılmasına ilişkin idari işlemin hukuka uygun ve çocuğun üstün yararı doğrultusunda olduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.



Karar Özeti

Başvurunun konusu cezaevinde küçük kızı ile kalan annenin talebidir. Çocuk bir süre sonra 6 yaşına gireceği için artık cezaevinde annesi ile birlikte kalamayacaktır ve anne çocuğunun 6 yaşını doldurana kadar kendisi ile kalmasını talep etmiştir.

KDK yaptığı değerlendirmede, çocuk için en iyi olabilecek seçeneğin hangisi olacağını araştırmıştır.

Değerlendirmesinin sonucunda, 6 yaşını dolduran bir çocuğun cezaevinde kalmasının, çocuğun gelişimini, sağlığını, eğitimini olumsuz yönde etkileyeceğine karar vermiştir ve başvuran annenin talebini reddetmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2019/19756 numaralı başvuru hakkında verilen 02/01/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda, başvuran Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğretim gördüğünü, Bilişim Öğretmenlerinden birinin ders saati içerisinde sürekli telefonla ilgilenmekten ve dersi verimli işlememesiyle beraber sene sonu notları ile şahsını tehdit ettiğini belirterek gerekenin yapılmasını talep etmiştir.

Gizlilik kaydında fayda olduğu mütalaa edilerek hazırlanan Gönderme Kararı ile başvuruya konu Öğretmenin öğrencilere yönelik olumsuz tutum ve davranışları ile ders işleyiş performanslarına ilişkin iddiaların incelenmesi ve araştırılması, derslerin verimli geçirilmesi ve öğrencilerin eğitim hakkına tam olarak erişimlerinin sağlanması için okulda gerekli tedbirlerin alınması amacıyla başvurunun değerlendirilmesi ve gereği için başvuru Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir.

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünce yapılan incelemede; öğretmenin İstanbul'da bir ilçedeki Meslek Teknik Anadolu Lisesinde Ücretli Bilişim öğretmeni olarak göreve başladığı, hakkında değişik tarihlerde velilerin CİMER'e yaptıkları başvurularda S.S'nin öğrencilere yönelik onur kırıcı söylem ve hakarete bulunduğu, akranları içerisinde aşağıladığı, sınıf içinde öğrenciler arasında torpil ve ayrıcalık gösterdiği ve ders sırasında sürekli telefon ile oynaması nedeniyle öğretmenlik görevini yerine getirmediği hususlarında şikayetçi oldukları, okul müdürlüğünün veli, öğrenci ve öğretmenle görüşerek sorunu çözmeye çalıştığı, S.S'nin şikayet konuları ile ilgili olarak uyarıldığı ancak sorunun hala devam ettiği, nihayetinde S.S'nin kendi dilekçesinde belirttiği üzere 31/12/2019 tarihi itibarıyla okul ile ilişkisinin kesildiği ancak yapılan incelemede alınan öğrenci ifadelerinden S.S'nin Web Tasarım ve Programlama ile Grafik ve Animasyon derslerini akıllı tahtada yer alan örnekleri öğrencilerden bilgisayara yazmalarını isteme şeklinde işlediği, bu sırada kendisinin sürekli telefonla oynadığı ya da bazen sınıfa gelen abisi olduğunu söylediği kişi ile 20-35 dk aralığında sohbet ettiği, genellikle uygulama yaptırmadığı, dersi anlatmadığı, dersi verimli işlemediği, uygulama yaptırmadığı, öğrencilerin dersi öğrenemediği, öğrencileri sınıfta konuşanların sözlü notuna (-), sunum yapamayanları da (0) notu ile vermekle tehdit ettiği, sınıfta kargaşa olduğunda sınıf düzenini sağlamak amaçlı ya da sorduğu soruları bilemeyenlere aptal, mal, özürlü, geri zekalı gibi sözler kullandığı, bazı öğrencilere lakap ile hitap ettiği anlaşıldığından ücretli öğretmen olarak görev verilmemesi yönünde 16/03/2020 tarihli teklif getirildiği bildirilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk, öğrenim gördüğü Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde, öğretmenin dersi verimli işlemediğini ve sene sonu notları ile kendisini tehdit ettiğini söylemiştir.

KDK, başvuru ile ilgili olarak gerekli işlemlerin yapılabilmesi için, başvuruyu Millî Eğitim Bakanlığına göndermiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı, yaptığı incelemede, söz konusu öğretmen ile ilgili birçok şikâyetin olduğunu ve söz konusu öğretmenin artık ilgili lisede çalışmadığını öğrenmiştir.



Madde 27 Yeterli Yaşam Standardı



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2020/1521 numaralı başvuru hakkında verilen 30/03/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk, daha önce Kuruma başvuruda bulunması üzerine sınav kitaplarının bir miktar karşılandığını; ancak söz konusu yardımın yeterli olmadığını belirterek maddi destek talebinde bulunmuştur. Çocuğun ve ailesinin yaşam koşulları hakkında profesyonel meslek elemanlarınca ayrıntılı, çok yönlü sosyal inceleme yapılması; yapılacak incelemede çocuğun ve ailenin halen içinde bulunduğu koşullara ait risklerin tanımlanması, çocuğun bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimini engelleyici unsurların ve çözüm önerilerinin ortaya çıkarılması ve vaka hakkındaki inceleme ve araştırma sonucunda, çocuğun yeterli yaşam standardına sahip olup olmadığı hususlarının değerlendirilmesi; ayrıca eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla çocuğun ihtiyaçlarının tespitinin yapılarak gereken tedbirlerin alınması amacıyla başvuru ilgili Kuruma iletilmiştir. İdare tarafından gönderilen cevabi yazı incelendiğinde; çocuk adına anneye 2020 Haziran ayında ödenmek üzere Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetleri Hakkındaki Yönetmelik'in ilgili maddelerine istinaden geçici ekonomik destek sağlandığı anlaşılmıştır.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, daha önce de başvuruda bulunarak sınava hazırlık kitapları masrafının bir bölümü için maddi destek aldığını ancak bunun yeterli olmadığını söylemiştir.

Bunun üzerine KDK, çocuğun durumunu inceleyerek, Devlet tarafından, geçici süre ile ekonomik destek yapılmasını sağlamıştır.



Madde 27

Yeterli Yaşam Standardı



Karar Numarası ve Türü

2020/21141 numaralı başvuru hakkında verilen 12/05/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, 7 yaşındaki oğlunun kimlik bilgileriyle başvuru yapan ebeveyn özetle; Pandemi sürecinde iş bulamadığı için 7 yaşındaki oğlunun giderlerini karşılayamadığını ve eşinden ayrı olduğunu belirterek sosyal yardım talep etmiştir. İdari başvuru yolu tüketilmeden yapıldığı anlaşılan başvuru, adı geçen ve ailesinin durumu hakkında gerekli incelemenin yapılarak şartları taşıdıklarının tespiti halinde sosyal yardım talebinin karşılanabilmesini teminen şikâyet başvurusunun gereği için ilgili Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile Kaymakamlığa gönderilmesine karar verilmiştir. İlgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfından gönderilen cevabi yazıda ebeveyne tek seferlik 1000 TL'lik nakdi yardım yapıldığının tespit edildiği, ayrıca ebeveynin düzenli olarak Şartlı Nakit Transferi, elektrik tüketim desteği, nakdi ve aynı yardımlardan aktif olarak faydalandırıldığı Kuruma bildirilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran ebeveyn, pandemi sürecinde iş bulamadığı için 7 yaşındaki oğlunun giderlerini karşılayamadığını ve eşinden ayrı olduğunu belirterek sosyal yardım talep etmiştir.

KDK konuyu inceleyerek ve ilgili kurumlar ile görüşerek başvuran kişiye tek seferlik nakit yardımı yapılmasını sağlamıştır.



Madde 27 Yeterli Yaşam Standardı



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2019/20937 numaralı başvuru hakkında verilen 06/01/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk meslek lisesi öğrencisi olduğunu, üniversite sınavına hazırlandığını, istediği kitapları almak için maddi durumunun iyi olmadığını, okul puanlarını yeterince yüksek olduğunu, sınıf birincisi olduğunu, maddi anlamda kısıtlı imkanlara rağmen üniversite sınavını kazanmaya çalıştığını belirterek mağduriyetlerinin giderilmesini talep etmiştir.

Çocuğun ve ailesinin yaşam koşulları hakkında profesyonel meslek elemanlarınca ayrıntılı, çok yönlü sosyal inceleme yapılması; yapılacak incelemede çocuğun/çocukların halen içinde bulunduğu koşullara ait risklerin tanımlanması, çocuğun/çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimini engelleyici unsurların ve çözüm önerilerinin ortaya çıkarılması ve vaka hakkındaki inceleme ve araştırma sonucunda, çocukların eğitim haklarına erişimlerine engel oluşturabilecek unsurların olup olmadığı hususlarının değerlendirilmesi, eğitim hakkının ihlaline sebep olabilecek unsurların tespit edilmesi durumunda, çocukların eğitim haklarına erişimlerinin sağlanmasından uygun idari önlemleri almakla sorumlu farklı organlarla işbirliği halinde gereken tedbirlerin alınması ve gereği için Zeytinburnu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına, Zeytinburnu Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğüne ve Zeytinburnu Belediye Başkanlığına Gönderme Kararı verilmiştir. Zeytinburnu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı hanede faal vergi mükellefi, sigortalı çalışan ve gayrimenkul kayıtları olması sebebiyle yardımın uygun görülmediğini bildirmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran meslek lisesi öğrencisi üniversite sınavına hazırlandığını, istediği kitapları almak için maddi durumunun iyi olmadığını belirterek destek talep etmiştir. Çocuğun yaşadığı durum ile ilgili inceleme yapan KDK, başvuruyu ilgili kurumlara göndermiştir. İlgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı, başvuran ailenin gayrimenkul kayıtları olması sebebiyle yardımın uygun olmadığını bildirmiştir.



Madde 17

Kitle İletişim Araçları Vasıtasıyla Bilgiye Erişme



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2019/21919 numaralı başvuru hakkında verilen 23/01/2020 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda başvuran özetle; (...) yetiştirme yurdunda kaldığını, 10.5 gün devamsızlığı bulunduğunu, kafası yarıldığı için 1 hafta raporsuz okula gitmediğini, buna düzenleme yapılmazsa sınıfta kalabileceğini belirterek yardım talep etmiştir.

Başvuru hakkında yapılan ön inceleme neticesinde; başvuru ile ilgili detay bilgilerin alınması, KDK ve çocuk hakları hakkında bilgilendirme yapılması ve çocuğun KDK'ya ilettiği sorunun kurum görev alanı kapsamında çözülmesi amacıyla başvuran aranmış Kurum Sosyal Çalışmacısı tarafından yapılan telefon görüşmesine istinaden konuyla ilgili olarak hazırlanan Mesleki Görüşme ve Değerlendirme Raporunda özetle (...) Çocuk Evleri Sitesinde korunma altında bulunan çocuğun, yatılı pansiyonda kaldığı dikkate alınarak, başvurusuna yönelik bilgi almak üzere kuruluş müdürlüğünün arandığı, meslek elemanının çocuğun, yaşadığı sağlık sorunu sonrasında beş günlük sağlık raporunun eğitim görmekte olduğu okula teslim edildiğini, sisteme özürlü devamsızlık olarak işlenmesinin sağlandığını, çocuğun endişesinin geçmişte de devamsızlığının olmasından kaynaklandığını, yatılı pansiyonda kalması nedeniyle de kuruluştan süreci takip edemediği için endişeye kapılarak Kuruma başvuru yaptığını düşündüğünü, özürlü devamsızlığının sisteme yansıtıldığı için çocuğun devamsızlıktan kalma gibi bir sorunun olmadığını açıkladığı, ayrıca okul müdürlüğü aranarak ilgili Müdür Yardımcısından çocuğun devamsızlıktan kalma gibi bir sorunun olmadığını teyit edildiği kaydedilmiştir.

Başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilerek ayrıca korunmaya ve bakıma muhtaç olan başvuran çocuğun içinde bulunduğu koşullar dikkate alınarak çocuğun devamsızlık durumu konusunda bilgilendirilmesi, devamsızlık veya sağlık raporu gerekçelerinin çocukla görüşülmesi, çocuğun ihtiyaçlarının tespiti ve karşılanması amacıyla pansiyon idaresince gözetiminin, öğrencisi olduğu okul rehberlik servisi ve ilgili Yetiştirme Yurdu kuruluş sosyal servisi tarafından ise psiko-sosyal takiplerinin yapılması ve desteklenmesi için Dostane Çözüm Kararı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığına iletilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk 10.5 gün devamsızlığı bulunduğunu, kafası yarıldığı için 1 hafta okula gitmediğini ama bu süre için raporunun olmadığını, raporsuz okula gitmediğini, buna düzenleme yapılmazsa sınıfta kalabileceğini belirterek yardım talep etmiştir.

KDK yaptığı incelemede, aslında çocuğun raporunun olduğunu ve bu raporun okula teslim edildiğini görmüştür. KDK aynı zamanda okul Müdür Yardımcısı ile görüşerek çocuğun aslında devamsızlıktan sınıfta kalma gibi bir sorunun olmadığını görmüştür.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2019/21160 numaralı başvuru hakkında verilen 17/01/2020 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden çocuk adına yapılan başvuruda özetle; çocuğunun otizimli olduğu, bulunduğu okulu çok sevdiği, istemediği bir okula zorla kaydının alındığı, bu okulun şartlarının kendisine ve arkadaşlarına uygun bir yer olmadığı, çok uzakta olduğu, Milli Eğitim Müdürünün özel eğitim sınıflarının hepsini oraya toplama kararı aldığı, tek okula toplanmak ve dışlanmak istemedikleri belirtilerek yardım talep edilmiştir.

Konuyla ilgili olarak öncelikle veli ile görüşülmüş; akabinde Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan görüşmede özetle, İlçedeki taşıma merkezinin köylerden ilçe merkezine taşınmalı sistemle ulaşımı sağlanan öğrencilerin bu okulda eğitim aldığı, sadece taşıma merkezlerinde öğlen yemeği hizmetinin sunulduğu, taşınmalı eğitim gören 17 özel eğitim öğrencisi bulunduğu, bir özel eğitim öğrencisine biri özel eğitim mezunu norm kadrolu, diğeri genelde 80 saatlik eğitim alarak özel eğitim sınıfında görevlendirilen ücretli öğretmen olmak üzere iki öğretmen tarafından eğitim verildiği, sınıflar birleştirilmediği takdirde 10 öğretmene daha ihtiyaç ortaya çıktığı, mali boyutu nedeniyle Bakanlığın talimatı üzerine Valiliğin İlçedeki özel eğitim sınıflarının aynı okulda birleştirilmesi yönünde karar aldığı, Valilik kararını İlçedeki velileri toplayıp açıkladıkları, otizm tanılı çocuğu bulunan 3 velinin okul değişikliğine itiraz ettiği, otizimli çocukların yer ve öğretmen değişikliği durumunda olumsuz tepki gösterme ve uyum sağlayamama gibi zorluklarla karşılaştıklarının dile getirildiği, 3 velinin otizm tanılı çocuklarının zorlukları dikkate alınarak Valilikten yeniden karar alındığı, bu süreçte üçünün de mevcut okullarında bekletildiği ve kayıtlarının değiştirilmediği, ancak önümüzdeki yıl çocukların ilkokulu bitireceği, İlçede orta-okul seviyesinde özel eğitim alabilecekleri tek yerin olduğu, halihazırda otizimli üç öğrencinin kendi okullarında eğitime devam ettiği öğrenilmiştir. Başvuranın talebinin idarece yerine getirildiği anlaşıldığından başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk otizmli olduğunu, okulu çok sevdiğini ancak, istemediği ve çok uzakta olan bir okula zorla kaydının yapıldığını belirtmiştir. Çocuk aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığı'nın, özel eğitim sınıflarının hepsini, gideceği okula toplamak istediğini ve bu yolla çocukları dışlamak istediğini de belirtmiştir.

KDK ilgili kurumlar ile yaptığı görüşmede, çocuğun talebinin zaten yerine getirildiğini görmüştür.



Madde 12

Çocuğun Görüşlerine Saygı



Karar Numarası ve Türü

2020/1110 numaralı başvuru hakkında verilen 15/04/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran özetle, 20 Kasım 2019 tarihinde Ankara ilinde gerçekleştirilmiş olan Çocuk Danışma Kurulu seçimlerinde yapılan hak-sızlığa karşı bu başvuruyu yaptığını, Danışma Kurulu 2. Toplantısında almış oldukları seçim kri-terleri ile ilgili kararda 2002 doğumluların illerden seçime katılabilecekleri şekilde karar aldıkla-rını fakat forum için illere yazılan yazıda 17 yaşını doldurmamış ibaresi yazılarak kelime oyunu yapıldığını, yazının ekinde de bulunan 2002 ibaresi açısından resmi yazı ile ekteki yazının çe-liştiğini, bu yanlışlığı veya bilerek yapılmış durumu fark edince danışma kurulu temsilcisi olan Koordinatöre konu ile ilgili soru yöneltince onun da Bakanlıkta yetkililerden aldığı cevapta Danışma Kurulunun kararındaki kriterlerin geçerli olduğunu ilettiğini ancak seçim günü gelince seçime yaştan dolayı giremediklerini ve mülakat tarzı bir şey yapılarak fikirleri muhalif olan arkadaşların yaşları tutmalarına rağmen seçime alınmadığını, onlarca emek verilip yaptıkları çalışmaların boşa gittiğini, yıllardır verdiği emeklerin ve hedeflerinin birilerinin adaletsiz kararı yüzünden suya düştüğünü, yaptıkları uygulamanın Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 1 inci maddesinde yazan 18 yaşını doldurmamış olan herkes çocuktur maddesi ile çeliştiğini belirterek mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünce Gönderme Kararı'na cevabi yazısında özetle; 11/04/2014 tarihli ve 241 sayılı Çocuk Danışma Kurulunun Oluşturulması ve Çalışma usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge kapsamında işlem yapıldığı, 2019 yılı II. Çocuk Danışma Kurulu toplantısında alınan Çocuk Danışma Kurulu seçimleri kararının uygulandığı, seçimlerle ilgili ak-tif Türkiye Koordinatörleri ve aktif Danışma Kurulu üyesi 2 çocuğun görüşünün alındığı, seçim öncesi aday olacak tüm çocuklarla görüşme sağlandığı, başvuranın iddiasının geçerliliğinin bulunmadığı, aday olan çocuklarla ilgili komisyonda bulunan 1 kız ve 1 erkek aktif Türkiye Koordinatörleri ve 1 kız 1 erkek aktif Danışma Kurulu üyesi çocukların da kararı ile 2002 Kasım sonrası ve 2007 Kasım öncesi doğumlu olanların seçime katılımının uygun görüldüğü bildirilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, 20 Kasım 2019 tarihinde Ankara ilinde gerçekleştirilmiş olan Çocuk Danışma Kurulu seçimlerinde haksızlık yapıldığını belirtmiştir.

Başvuruya göre, çocuklar, Danışma Kurulu 2. Toplantısında seçim kriterleri ile ilgili aldıkları kararda 2002 doğumluların illerden seçime katılabileceklerini söylemişlerdir. Ancak forum için illere yazılan yazıda 17 yaşını doldurmamış ibaresi yazılarak kelime oyunu yapılmıştır.

Başvuruya göre, bu durumda, yazının ekinde de bulunan 2002 ibaresi ile resmi yazı çelişmektedir.

Başvuran çocuk, bu durumun çözülmesini talep etmiştir.

KDK, sorunun çözümü için başvuruyu ilgili kuruma göndermiştir. Kurum cevabında başvuranın iddiasının geçerliliğinin bulunmadığını belirtmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2020/1834 numaralı başvuru hakkında verilen 14/04/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk, eğitim gördüğü lisenin pansiyonunda kaldığını, okul yönetimi tarafından telefonlarının hafta içi toplanıp hafta sonu geri verildiğini ve söz konusu uygulamadan şikâyetçi olduğunu belirtmiştir.

Başvuru hakkında yapılan ön inceleme neticesinde ilgili lisenin pansiyonunda cep telefonu kullanımının hafta içi kısıtlanması kararının her ne kadar öğrencileri koruma amaçlı çabalar doğrultusunda aileler ile birlikte alındığı anlaşılsa da Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 12nci maddesinde, çocukların kendilerini ilgilendiren her konuda görüşlerinin alınacağı taahhüdü gereği, onların haklarına saygı gösterilmesi için söz konusu uygulamanın gerekçelerinin çocuklara açıklanması, periyodik aralıklarla çocuklar, öğretmenler ve okul yönetiminin bir araya gelerek söz konusu uygulama hakkında ortak karar alınması, alternatif çözümler gerekiyorsa üretilmesi amacıyla, yol gösterici ve önleyici rehberliği öne çıkararak düzeltmeyi, iyileştirmeyi ve geliştirmeyi esas alan bir inceleme ve araştırmanın yapılması amacıyla başvuru Milli Eğitim Bakanlığına iletilmiştir.

İdare tarafından gönderilen cevabi yazıda özetle; Ombudsmanlık Kurumunun yazısına istinaden okulda inceleme yapıldığı, yapılan inceleme neticesinde Ombudsmanlık Kurumunun kararında da belirtildiği üzere önleyici rehberliği öne çıkarmak amacıyla, ilgili okul başta olmak üzere il genelindeki tüm eğitim öğretim kurumlarına tüm okullarına yılda üçten az olmamak kaydıyla hazırlanacak bir program dâhilinde MEB Bakanlık Maarif Müfettişleri veya İl Maarif Müfettişleri marifetiyle rehberlik faaliyetinde bulunulması, inceleme yapılan okulda, eğitim öğretim saatleri dışında kalan sürelerde eğitim ortamları dışında cep telefonu ve diğer iletişim araçlarının kullanımında esneklik sağlanması ve bu esnekliğin öğrenci ve velilerin de görüşlerinin alınarak uygulamaya konulması, inceleme yapılan okula rehber öğretmen atanması kararlarına varıldığı anlaşılmaktadır.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, eğitim gördüğü lisenin pansiyonunda kaldığını, okul yönetimi tarafından telefonlarının hafta içi toplanıp hafta sonu geri verildiğini ve söz konusu uygulamadan şikâyetçi olduğunu belirtmiştir.

KDK, gerekirse alternatif çözümler üretilmesi amacıyla, başvuruyu Millî Eğitim Bakanlığına iletilmiştir. Böylelikle, okulda, eğitim öğretim saatleri dışında kalan sürelerde ve eğitim ortamları dışında cep telefonu ve diğer iletişim araçlarının kullanımında esneklik gösterilmesi sağlanmıştır.



Madde 24

Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Karar Numarası ve Türü

2020/4700 numaralı başvuru hakkında verilen 14/07/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK'ya 2019 yılında olduğu gibi 2020 yılında da okul kantinleri ile ilgili başvurular devam etmiştir. Bu bağlamda; KDK çocuk internet sayfası üzerinden 16 çocuk tarafından yapılan başvuruların incelenmesinde başvuran çocuklar, hem kendi okul kantinlerinde hem de tüm okullarda, okul gıdası logolu ürünlerin bulundurulmasını ve sağlıklı beslenme haklarının güvence altına alınmasını talep etmişlerdir.

Çocukların sağlık haklarının alt bileşenlerinden olan beslenme haklarının güvence altına alınması ve sağlıklı gelişimlerini teminen okul kantinlerinin, öğrencilere sağlıklı beslenme olanakları sunması gereken kuruluşlar olduğu hususu da göz önünde bulundurulduğunda, yasal altyapısı daha önce hazırlanan ancak uygulaması ertelenen 'Okul Gıdası Logosu' düzenlemesi için gerekli önlemlerin alınması, okul kantinlerinin bir sosyal sorumluluk çerçevesinde yönetilmesi için Okul Sağlığı Bilim Kurulu kriterlerine uygun hale getirilmesi, başvuran çocuklara konu ile ilgili gerekli açıklamaların yapılması amacıyla başvurular ilgili Bakanlıklara gönderilmiştir.

İdarelerden gelen cevabi yazılar incelendiğinde; başvuran çocuklar duyarlı davranışlarından dolayı tebrik edilmiş ve gençlerden bilgilendirme, bilinçlendirme, eğitim çalışmalarıyla kendilerine aktarılan bilgilerin yaşam biçimi haline getirilerek çevrelerini de bilinçlendirmeleri istenmiştir. Bu bağlamda, bugüne kadar yürütülen çalışmalar, ilgili mevzuat ve kılavuzlar çocuklar ile paylaşılmış; ayrıca çocuklara okullarının mevcut durumu hakkında bilgi verilmiş; netice olarak hem çocuklar hakları konusunda ayrıntılı olarak bilgilendirilmiş hem de sağlıklı beslenme konusunda bilinçlendirilmiş ve teşvik edilmişlerdir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran 16 çocuk hem kendi okul kantinlerinde hem de tüm okullarda, okul gıdası logolu ürünlerin bulundurulmasını ve sağlıklı beslenme haklarının güvence altına alınmasını talep etmişlerdir.-

KDK, konu ile ilgili gereğinin yapılması ve süreç ile ilgili çocukların bilgilendirilmesi için başvuruyu ilgili bakanlıklara göndermiştir.

Gelen cevap yazısında, çocukların bu konuda çevrelerini de bilgilendirmesi istenmiş, konu ile ilgili geçerli olan kanunlar ve diğer bilgiler çocuklarla paylaşılmıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2020/393 numaralı başvuru hakkında verilen 10/02/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk, okulda akıllı tahta ile eğitim görmeyen tek sınıfın kendi sınıfları olduğunu; diğer sınıflar beden eğitimi dersinde olduğu zamanlarda söz konusu sınıflarda ders gördüklerini ancak bu durumdan da olumsuz etkilendiklerini belirtmiş ve sınıflarına akıllı tahta sistemi kurulması talebinde bulunmuştur.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de ilgili hükümleri kapsamında eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla tasarlandığı anlaşılan 'Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi'nden (Fatih Projesi) okuldaki diğer çocuklar ile eşit bir şekilde faydalanmak isteyen çocuğun talebinin değerlendirilmesi talebiyle başvuru Milli Eğitim Bakanlığına iletilmiştir. İdare tarafından gönderilen cevabi yazıdan, okulda muhakkikler tarafından inceleme yapıldığı ve yapılan inceleme sonrasında okulda sınıf ihtiyacının tespit edildiği, yeni bir kütüphane kurulması nedeniyle eski kütüphanenin sınıfa dönüştürüldüğü; çocuğun eğitim gördüğü sınıfa etkileşimli tahta ihtiyacı için komisyon oluşturulduğu ve ildeki derslik dışı alanlardaki etkileşimli tahtaların tespit edilerek okulun ilgili sınıfına tahta naklinin sağlandığı; böylece, çocukların eğitim haklarının fırsat eşitliği temelinde güvence altına alınması amacına uygun olarak işlem gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk okulda akıllı tahta ile eğitim görmeyen tek sınıfın kendilerinin olduğunu ve bu durumdan rahatsız olduklarını bildirmiştir.

KDK, Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşerek ilgili sınıfa tahta temin edilmesini sağlamıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2019/23244 numaralı başvuru hakkında verilen 30/01/2020 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk sınıflarındaki akıllı tahtanın bozuk olduğunu, ders işleyemediklerini belirterek akıllı tahtanın tamir edilmesini talep etmiştir. Bir öğrencimizin oluşturmuş olduğu şikayete istinaden, okul idarecilerinden bu konuda bilgi alınmış olup, gerekli incelemeler yapılmıştır.” şeklinde bilgi verilmiş akıllı tahtanın çalıştığı Kuruma aktarılmıştır. Başvuran çocuk tarafından da akıllı tahtanın çalıştığı Kuruma aktarılmıştır.



Karar Özeti

KDK’ya başvuran çocuk, sınıflarındaki akıllı tahtanın bozuk olduğunu, ders işleyemediklerini belirterek akıllı tahtanın tamir edilmesini talep etmiştir.

KDK, Millî Eğitim Bakanlığı ile görüşmüş ve konu hakkında inceleme yapmıştır. Bu incelemenin sonunda akıllı tahtanın çalıştığı bilgisine ulaşmıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2020/5467 numaralı başvuru hakkında verilen 03/04/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk özetle Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'nda uygulamaya giremediğini ifade ederek yardım talep etmiştir.

Başvuru hakkında yapılan ön inceleme neticesinde başvuruda belirtilen telefon numarasından yapılan aramaya veli cevap vermiş, özetle çocuğun başvurusundan haberdar olmadığını, çocuğun müsait olmadığını, sorunu aktarabileceğini, bilgisayarın virüs programı korumasından kaynaklı olarak bazı videoların EBA'dan açılmadığını, cep telefonunda ise EBA'daki etkinliklere ulaşamadığını ifade etmiştir.

Benzer başvurularda okul idaresi ile görüşülerek sorunun çözümüne yönelik destek sağlanacağı hususunda veli bilgilendirilerek görüşme sonlandırılmıştır. Okul Müdür Yardımcısı ile yapılan görüşmede ise sorun aktarılmış; kendisi EBA'da sorun yaşayan öğrencileri için EBA'daki ödev içeriklerinden klasör oluşturduklarını, sorun yaşayan öğrencilerle bunları paylaştıklarını, öğretmenlerin bu konuda öğrencilere destek olduklarını ifade ederek veliyi tanıdığını, veli ile görüşüp bilgileri aktaracağını ve sorunun çözülmesini sağlayacağını belirtmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk özetle Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'nda uygulamaya giremediğini ifade ederek yardım talep etmiştir.

KDK, Okul Müdür Yardımcısı ile görüşerek, okulun öğrenciye destek olacağı bilgisini almıştır.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2020/35215 numaralı başvuru hakkında verilen 03/04/2020 tarihli Dostane Çözüm Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran 12 yaşındaki çocuk EBA'ya girmek istediğini belirtmiştir. Başvuru hakkında yapılan ön inceleme neticesinde başvuruda belirtilen telefon numarasından yapılan aramaya başvuran çocuğun annesi cevap vermiş ve emin olmamakla birlikte herhangi bir sorun yaşamadığını ifade etmiştir. KDK hakkında bilgi verildikten sonra veli ile yapılan görüşmede velinin, çocuğun EBA'da sorun yaşaması halinde ne yapılabileceğini sorması üzerine veliye, benzer taleplere ilişkin başvurularda uzaktan eğitim sürecinde okul müdürü ile görüşülerek ilgili öğretmen veya rehberlik öğretmeninden çocuğun desteklenmesinin talep edilerek sorunun çözümü yoluna gidildiği yönünde bilgi verilmiş; veli bu yönde bir destekten çok memnun olacaklarını ifade ederek teşekkür etmiştir. Okul Müdürü ile görüşülerek çocuğa EBA'nın yanı sıra varsa derslerle ilgili diğer konularda ilgili öğretmenlerce desteklenmesi hususları aktarılmıştır. Okul müdürü tarafından gerekli çalışmanın yapılarak sürecin takip edileceği ifade edilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk EBA'ya girmek istediğini belirtmiştir.

Başvuru üzerine KDK, aile ile yaptığı görüşmede çocuğun EBA'ya girmek ile ilgili bir sorunun olmadığını görmüştür.

KDK okul ile de görüşerek, çocuğa gerekli durumlarda destek sağlanmasını söylemiştir.

**Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2019/22337 numaralı başvuru hakkında verilen 23/01/2020 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda başvuran özetle, sabahları okula yetişebilmek için 7'de uyandığını, okulunun saat 9'da başladığını, sadece 2,5 km uzaklıkta olduğunu, buna rağmen okula 30-45 dakika içinde gidebildiğini çünkü otobüslerin sabahları çok dolu olduğunu, okul saatlerine göre ve okul güzergahları üstünden giden yalnızca öğrenciler için otobüslerin hizmete girmesini istediğini, öğrenciler olarak eve dönerken de aynı sıkıntıları çektiklerini, okuldan 15:30'da çıktığı halde eve varışının saat 17:00'yi bulduğunu, bu konuda çoğu öğrenciyle aynı tür sorunları yaşadığını, ulaşımın çok sıkıntılı ve zaman alıcı olduğunu, eve geldiğinde yorgun ve ders çalışamayacak halde olduklarını belirterek yardım talep etmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca Gönderme Kararı'na cevabi yazıda özetle; sefer artırımını talep edilen güzergahta 4 araç ile günde 21 sefer düzenlendiği, seferlerin okulların giriş çıkış saatlerine uygun olduğu, ayrıca belirtilen okula 300 metre mesafede bulunan günde 12 araçla toplam 125 seferle hizmet verdiği bildirilmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk, sabahları okula yetişebilmek için 7'de uyandığını, okulunun saat 9'da başladığını, sadece 2,5 km uzaklıkta olduğunu, buna rağmen okula 30-45 dakika içinde gidebildiğini çünkü otobüslerin sabahları çok dolu olduğunu belirtmiştir. Çocuk bu sorunla ilgili olarak; okul saatlerine göre ve okul güzergahları üstünden giden ve yalnızca öğrencilerin kullanabilecekleri otobüslerin olmasını talep etmiştir. KDK' bu talebi ilgili belediyeye iletmıştır. Belediye verdiği cevapta, ilgili güzergahta veren seferler ile ilgili bilgi vermiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Madde 31

Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2020/2100 numaralı başvuru hakkında verilen 09/04/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk, kardeşinin 1. sınıf eğitimi gördüğünü, bina yetersizliğinden dolayı sene başında öğrencileri sabahçı ve öğlenci olarak ayırdıklarını; ikinci dönem bu durumun değişeceğini belirttiklerini, ancak değişmediğini, söz konusu uygulamanın adil olmadığını; öğlenci olan çocukların okulda düzenlenen hiçbir etkinliğe katılamadığını, tüm velilerin kendilerine verilen sözün tutulmasını beklediğini belirtmiş ve gerekenin yapılması talebinde bulunmuştur.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin ilgili hükümleri kapsamında eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve çocukların okulda düzenlenen etkinliklerden eşit şekilde faydalanabilmeleri amacıyla gelecek eğitim-öğretim dönemi için başvurunun değerlendirilmesi, çocuğa gerekli açıklamaların yapılması amacıyla başvuru Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. İdareden gelen cevabi yazı incelendiğinde, başvuru hakkında inceleme yapıldığı, yapılan inceleme neticesinde, ilgili okulun riskli yapı konumunda olması nedeniyle yıkım kararı alınmış olan A blok binasının yerine yeni bina yapılınca kadar zorunlu olarak 2019-2020 eğitim-öğretim yılından itibaren başlanmış olan zorunlu ikili eğitim-öğretim uygulamasının, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve çocukların okulda düzenlenen etkinliklerden eşit şekilde faydalanabilmeleri amacıyla 2019-2020 eğitim-öğretim yılında sabahçı olan sınıfların 2020-2021 eğitim-öğretim yılında öğlenci; 2019-2020 eğitim-öğretim yılında öğlenci olan çocukların ise 2020-2021 yılında sabahçı olmaları hususunda karar alındığı anlaşılmıştır.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, kardeşinin ilköğretim 1. Sınıfa devam ettiğini, bina yetersizliğinden dolayı sene başında öğrencileri sabahçı ve öğlenci olarak ayırdıklarını; ikinci dönem bu durumun değişeceğini belirttiklerini, ancak değişmediğini belirtmiştir. Ayrıca çocuk başvurusunda söz konusu uygulamanın adil olmadığını, öğlenci olan çocukların okulda düzenlenen hiçbir etkinliğe katılamadığını, tüm velilerin kendilerine verilen sözün tutulmasını beklediğini belirtmiştir.

KDK, Milli Eğitim Bakanlığı ile yaptığı görüşmede sabahçı-öğlenci uygulamasının devamının bir süre daha zorunlu olduğunu öğrenmiştir. Bunun nedeni, okul binalarından bir tanesinin yıkılıp yeniden yapılacak olmasıdır. Ancak okul, bir sene sabahçı olan öğrencilerin diğer sene öğlenci olması gibi bir uygulamaya geçeceğini belirtmiştir.



Madde 6 Yaşama ve Gelişme



Madde 28 Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2019/22427 numaralı başvuru hakkında verilen 23/12/2019 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran özetle; ... Anadolu Lisesi öğrencisi olduğunu, okulunun 26 Eylül 2019'da gerçekleşen 5.8'lik depremde ağır hasar aldığını, okulun kolonlarının patladığını, peteklerin düştüğünü, eğitim öğretime devam edemeyecek bir hal aldığını, geçici olarak eğitime İstanbul'da bir okulda devam ettiklerini, okulun yıkılıp tekrardan yapılmasını beklerken güçlendirme kararının alındığı haberini duyduklarını, toplam 1200 öğrenci ve öğretmen olarak can güvenlikleri için okula geri dönmek istemediklerini belirterek yardım talep etmiştir.

Yapılan inceleme ve ilgili idarelerle görüşülmesi neticesinde; 1966 yılında yapılan ... Anadolu Lisesi'ne ait yıkım kararının, yapının güçlendirilmesi yönünde değiştirilmesinin yasal dayanaklarının açıklanması, okulla ilgili yapılacak çalışmaya ilişkin nihai durumun ivedilikle bildirilmesi, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İstanbul Valiliği İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) ve İstanbul Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü koordinasyonunda işlemlerin yürütüldüğü belirtildiğinden söz konusu kurumların yapının deprem riski ile okul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin can güvenliğinin sağlanması hususlarındaki görüşlerinin gerekçeli şekilde bildirilmesi, 1966 yılında yapıldığı, 2008 yılında güçlendirildiği, 26 Eylül 2019 tarihli deprem neticesinde ağır hasarlı yapı raporu bulunduğu, mevcut fiziksel kapasitesinin mevzuata uygun olmadığı belirtilen okulda öğrencilerin can güvenliği başta olmak üzere çocukların üstün yararları ve eğitim hakkına erişimleri dikkate alınarak binanın güçlendirilmesi yerine yıkılarak yeniden yapılması yönündeki taleplerin değerlendirilmesi amacıyla başvurunun gereği için Milli Eğitim Bakanlığına ve İstanbul Valiliğine gönderilmesine karar verilmiştir.

İstanbul Valiliği cevabi yazısında özetle; binanın boşaltıldığını, akabinde İPKB tarafından depremsellik analizi sonuçlarına göre yıkılıp yeniden yapımına veya güçlendirilmesine karar verildiğini, güçlendirilmesine karar verilen okulun 04/02/2009 tarihinde geçici kabulünün yapıldığını, farklı uzmanlarca oluşturulan bir heyet tarafından ayrıntılı ve teknik inceleme yapıldığını, güçlendirme uygulaması kapsamında 5 adet perde ve uzun doğrultuda 4 adet perde eklendiğini, güçlendirme elemanlarının tasarım deprem yükünün kısa doğrultuda %85'ini, diğer doğrultuda ise %76'sını karşıladığını, ancak Gaziosmanpaşa Kaymakamlığınca ... Anadolu Lisesinin 1966 yılında yapıldığı, sosyal donatılarının günümüz koşullarında yetersiz kaldığı, kapasite artırımına gidilmediği ve bölgenin öğrenci potansiyeli hususları göz önüne alındığında binanın yıkılarak yeniden yapılmasını talep ettiği, Valilikçe söz konusu okulun yeniden yapılmasının planlandığı bildirilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk 26 Eylül 2019'da gerçekleşen 5.8'lik depremde okullarının ağır hasar aldığını, okulun kolonlarının patladığını, peteklerin düştüğünü ve okulun eğitim- öğretime devam edemeyecek bir durumda olduğunu belirtmiştir. Başvuran çocuk, okulun yıkılıp tekrardan yapılması yerine güçlendirme kararının alındığı haberini aldıklarını ve korku içinde olduklarını belirtmiştir.

KDK durumu ilgili valiliğe ileterek aldığı cevapta okul için güçlendirme kararı alındığını ve bunun için çalışmalar yapılmış olduğunu öğrenmiştir.

Valilik aynı zamanda, eskiden yapılmış olan bu okulun artık öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını ve öğrenci sayısını karşılayamadığı için yıkılıp tekrar yapılacağını bildirmiştir.



Madde 28

Eğitim Hakkı



Karar Numarası ve Türü

2020/1455 numaralı başvuru hakkında verilen 17/02/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk 6.sınıf öğrencisi olduğunu, birinci dönem Türkçe öğretmeninin dört kez değişmesi nedeniyle başarısız olduğunu, derse bir türlü odaklanamadığını, Fen Bilgisi dersini de anlamadığı için başarısız olduğunu belirtmiştir. Türkçe öğretmeninin dört kez değişmesinin çocukta derse odaklanmada sorunlara yol açtığı anlaşıldığından sıklıkla öğretmen değişimi yaşanması nedeninin ortaya konması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla başvurunun gereği için Seyhan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne Gönderme Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, birinci dönem Türkçe öğretmeninin dört kez değişmesi nedeniyle başarısız olduğunu, derse bir türlü odaklanamadığını belirtmiştir.

KDK, öğretmenin neden bu kadar çok değiştirildiğinin belirlenmesi ve ileride bu durumun yaşanmaması için başvuruyu Milli Eğitim Bakanlığına göndermiştir.

**Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Karar Numarası ve Türü**

2020/47363 numaralı başvuru hakkında verilen 26/05/2020 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk imkanları dahilinde sokak hayvanlarına baktığını, mama konusunda kendisine yardımcı olunmasını talep etmiştir. Sokak hayvanlarının ve çocukların da dahil olduğu, çocukların çevre sorunlarına bakış açılarını, çözüm yöntemlerini geliştirecek ve onlara hayvan sevgisini aşılayacak sosyal içerikli projelerinin bulunup bulunmadığı, varsa sokak hayvanları konusunda duyarlı olduğu anlaşılan çocuğun da davet edilip edilemeyeceği, hususlarında başvuran çocuğa yukarıda belirtilen konularla ilgili gerekli açıklamaların yapılması, sokak hayvanlarının haklarının teminini sağlamak açısından tüm tedbirlerin alınması ve gereği için Pamukkale Belediyesine Gönderme kararı verilmiştir. Pamukkale Beleyesi, Kuruma ilettiği cevabi yazıda özetle; başvuran çocuğa Belediye ekipleri tarafından 15 kg kedi maması verildiğini bildirmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk, imkanları dahilinde sokak hayvanlarına baktığını ve mama konusunda kendisine yardımcı olunmasını talep etmiştir.

KDK gerekli çalışmaların yapılması için başvuruyu ilgili belediyeye göndermiştir.

Belediye bunun üzerine çocuğa 15 kg kedi maması vermiştir.

**Madde 24***Sağlık ve Sağlık Hizmetleri***Madde 28***Eğitim Hakkı***Karar Numarası ve Türü**

2020/2726 numaralı başvuru hakkında verilen 17/02/2020 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk okulunda spor salonu olmadığını, beden eğitimi derslerinde bahçede işledikleri için kış aylarında zorlandıklarını belirterek okula spor salonu yapılmasını talep etmiştir.

Ülkemizin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 30. yılı münasebetiyle çocuk dostu uygulamaların geliştirilmesine stratejik bir önem atfeden Ombudsmanın, idari işlemlere çocuk katılımının nitelikli bir örneğini teşkil eden bu şikayet başvurusunun dostane çözümle sonuçlandırılmasında Ombudsman ile etkin işbirliği yapması hususunun da gözetilmesi suretiyle başvurunun gereği için Milli Eğitim Bakanlığı'na Gönderme Kararı verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Kuruma ilettiği cevabi yazıda özetle; bütçe imkanları dahilinde Yatırım Programı kapsamında değerlendirmeye alındığı bildirmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk okulunda spor salonu olmadığını, beden eğitimi derslerini bahçede işledikleri için kış aylarında zorlandıklarını belirterek okula spor salonu yapılmasını talep etmiştir.

Çocukların bu görüşünün, okul yönetimi tarafından dikkate alınması için, KDK, bu başvuruyu Millî Eğitim Bakanlığına göndermiştir.

Bakanlık, maddi imkanlar dahilinde, spor salonu yapılmasının düşünüleceğini söylemiştir.

**Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2019/22151 numaralı başvuru hakkında verilen 06/01/2020 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk ikamet ettiği ilçede hiç bir sosyal aktivite bulunmadığını, ata sporu olan güreşten mahrum kaldığını belirterek güreş spor salonunun tekrardan hizmete açılmasını talep etmiştir.

Çocuk dostu uygulamaların geliştirilmesine stratejik bir önem atfeden Ombudsmanın, idari işlemlere çocuk katılımının nitelikli bir örneğini teşkil eden bu şikayet başvurusunun dostane çözümle sonuçlandırılmasında Ombudsman ile etkin işbirliği yapması hususunun da gözetilmesi suretiyle başvurunun gereği için Gençlik ve Spor Bakanlığına ve Sorgun Belediye Başkanlığına Gönderme Kararı verilmiştir.

Yozgat Valiliği Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Kuruma ilettiği cevabi yazıda özetle; Yerel imkanlar doğrultusunda Halk Eğitim Merkezi vasıtasıyla tesislerde ve okul salonlarında malzeme desteği sağlanarak kursların açıldığı, ancak kurs sürelerinin ve eğitmenlerin yeterli olmamasından dolayı devamlılık sağlanamadığı, Bakanlığın norm kadro yapılanmasında İlçeye kadrolu güreş antrenörü talebinde bulunulduğu, gerekli antrenör ataması yapılması durumunda faaliyetlerin daha sağlıklı bir şekilde yürütülebileceği bildirilmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk yaşadığı bölgede hiçbir sosyal aktivite bulunmadığını ve daha önce açık olan güreş spor salonunun tekrardan hizmete açılmasını talep etmiştir.

KDK bu başvuruyu Gençlik ve Spor Bakanlığı ile ilgili Belediyeye göndermiştir.

İlgili kurumlar verdikleri cevapta gerekli çalışmaları yaptıklarını ancak antrenör ataması yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

**Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2020/90395 numaralı başvuru hakkında verilen 21/09/2020 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk Ankara İli Keçiören İlçesi Yükseltepe'ye aktivite yeri yapılmasını talep etmiştir. Başvuruyla ilgili olarak Ankara İli Keçiören İlçesi Yükseltepe'ye çocuklara ve gençlere yönelik çeşitli faaliyetlerin yapılabileceği bir merkez açılması amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Keçiören Belediyesine Gönderme Kararı verilmiştir.

Keçiören Belediye Başkanlığınca iletilen 09/10/2020 tarihli yazıda Yükseltepe Mahallesinde vatandaşların sağlıklı yaşamlarına katkı sağlamak amacıyla yürüyüş ve bisiklet yolu, futbol, basketbol ve voleybol sahası gibi birçok spor aktivitesinin yapılmasına imkan sağlayacak bir projenin başlatılmış olduğu ve en kısa sürede tamamlanarak hizmete açılacağı bildirilmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk yaşadığı bölgeye aktivite yeri yapılmasını talep etmiştir.

KDK konuyu Gençlik ve Spor Bakanlığına ve ilgili Belediyeye iletmıştır.

Bu kurumlar verdikleri cevapta yürüyüş ve bisiklet yolu, futbol, basketbol ve voleybol sahası gibi birçok spor aktivitesinin yapılması için çalışmaların başladığını belirtmiştir.



Madde 23 Engelli Çocuklar



Madde 31 Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2019/19090 numaralı başvuru hakkında verilen 04/05/2020 tarihli Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

KDK'ya yapılan başvuruda başvuran, engelli olan yeğeni ve köydeki diğer çocuklar için yıkılan okul arazisine çocuk parkı yapılması için KDK'ya başvuruda bulunduklarını; ancak yeğeninin ve-fat ettiğini, aradan geçen süre içerisinde köye park inşa edilmediğini belirtmiş; köyde yaşayan diğer çocuklar ve özel gereksinime ihtiyacı olan çocuklar için çocuk parkı yapılması talebinde bulunmuştur.

Başvuru hakkında yapılan incelemede, oyun oynamanın Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de çocuklar için bir hak olarak güvence altına alındığı; ancak, değişen toplumsal yapıya bağlı olarak çocukların oyun oynama olanaklarının giderek azaldığı; kırsal ve kentsel bölgelerde yaşayan çocukların oyun haklarının güvence altına alınmasını zorlaştıran ekonomik, coğrafi, demografik sosyal, kültürel, yasal olmak üzere farklı unsurların olduğu gözlemlense de; söz konusu hakkın çocukların yaşamında taşıdığı önemin yeterince kavranamamış olması, dolayısıyla yeterli yatırımın yapılmaması, ulusal ve yerel düzeydeki planlamalara çocuk odaklı bakış açısının yeterince dahil edilmemesi hususunun meselenin diğer bir boyutu olarak görüldüğü vurgulanmıştır.

Bununla birlikte her ne kadar başvuru özelinde yapılan incelemede mevcut nazım imar planında oyun bahçesinin düzenlenmiş olduğu anlaşılmış olsa da, imar planlarında çocuk oyun parkları ile ilgili herhangi bir şekilde düzenleme yapılmamış olsa bile, geleneksel park anlayışından gerek tasarım gerek alan açısından uzaklaşılabileceği, alan açısından bir müze, hastane, sağlık ocağı, okul bahçesi ya da merdivene oyun aktivitesi kurgulanabileceği, kamusal mekanların çocuklara göre tasarlanması durumunda alternatif çözümler sunularak çocukların oyun haklarının güvence altına alınabileceği belirtilmiştir.

Başvuru özelinde ise; Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de düzenlenen oyun hakkının, ilgili köyde yaşayan çocuklar için güvence altına alınması amacıyla, mevcut nazım imar planında düzenlenen alana, oyun parklarının esas kullanıcısı olan çocukların görüş ve değerlendirmelerinin alınarak katılımcı tasarım yaklaşımı ve farklı yaş grubundaki çocuklar ile engelli çocukların bir arada oynamasına uygunluğu, güvenliği, özgünlüğü, doğa ile bütünlüğü, esnekliği ve oyun çeşitliliğinin gözetildiği ve köyde yaşayan çocuklar ile işbirlikçi bir süreç ile bir çocuk oyun alanı inşa edilmesi; gerek Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 31 inci maddesinde düzenlenen, oyun hakkını güvence altına alan hakların yaşama geçirilmesi gerekse de çocuklara hakları bağlamında sunulması gereken hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde sunulabilmesi, ihtiyaçların doğru tespit edilebilmesi için Belediyenin yetki ve görev alanı sınırlarında yaşayan çocuk nü-

fusu, engelli çocuk nüfusu, kişi başına düşen oyun alan miktarına ilişkin verilerin tutulması ve bölgede yaşayan çocukların haklarından eşit bir şekilde faydalanabilmeleri amacıyla Belediye personeline, Sözleşme’de düzenlenen çocuk haklarının, çocukların ve toplumun yaşamında taşıdığı öneme ilişkin farkındalık çalışmaları yapılması konusunda Tavsiye Kararı verilmiştir.



Karar Özeti

Başvuran kişi, engelli olan yeğeni ve köydeki diğer çocuklar için, yıkılan bir okulun arazisine çocuk parkı yapılması için bir süre önce başvurmuştur. Bu süre zarfında başvuran kişinin engelli olan yeğeni vefat etmiştir ancak park yapılmamıştır. Başvuran kişi yeniden başvuru yaparak, köyde yaşayan diğer çocuklar ve özel gereksinimi olan çocuklar için çocuk parkının yapılmasını talep etmiştir.

KDK ilgili belediyeye şu tavsiyelerde bulunmuştur:

- İlgili bölgedeki çocuk ve engelli çocuklar için ne kadar oyun alanı olduğunun araştırılması ve buna uygun olarak çocuklar için gerekli alanların oluşturulması.
- Çocukların oyun, dinlenme, boş zaman geçirme hakları ile ilgili bölgede yaşayan yetişkin ve çocukların belediye tarafından bilgilendirilmesi.



Madde 31

Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür



Karar Numarası ve Türü

2020 /65371 numaralı başvuru hakkında verilen 21/09/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

KDK çocuk internet sitesi üzerinden yapılan başvuruda, başvuran çocuk yaşadıkları bölgede oyun parkı olmadığı için kayalıklarda oynamak zorunda kaldıklarını belirtmekte ve gerekenin yapılması talebinde bulunmuştur.

Çocuk odaklı yaklaşımla gerekli inceleme ve tespitlerde bulunulması, çocukların oyun haklarının ve sağlıklı bir çevrede yaşama haklarının ihlaline ilişkin bir tespitte bulunulması durumunda, oyun parklarının esas kullanıcısı olan çocukların görüş ve değerlendirmelerinin alınarak katılımcı tasarım yaklaşımının benimsenmesi ve işlevsel çocuk parkının; farklı yaş grubundaki çocuklar ile engelli çocukların bir arada oynamasına uygunluğu, güvenliği, özgünlüğü, doğa ile bütünlüğü, esnekliği ve oyun çeşitliliğinin gözetildiği bir oyun parkının mahallede yaşayan çocukların ihtiyaç ve beklentilerinin de alınarak parkın işbirlikçi bir süreç ile yeniden tasarlanması amacıyla ve gereği için Osmangazi Belediye Başkanlığı ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığına Gönderme Kararı verilmiştir.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kuruma ilettiği cevabi yazıda özetle; Büyükşehir Belediye Meclisinin kararına istinaden, Osmangazi İlçesi sınırları içerisinde çocuk parkı kurulması talebinin, yürürlükte bulunan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı kapsamında Osmangazi Belediye Başkanlığı tarafından değerlendirilmesi için ilgili Belediyeye iletiliği bildirilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk yaşadıkları bölgede oyun parkı olmadığı için kayalıklarda oynamak zorunda kaldıklarını belirtmiş ve gerekenin yapılması talebinde bulunmuştur. KDK, buna uygun olarak talebi ilgili belediyeye göndermiştir. Belediye verdiği cevapta, parkın yapılıp yapılmamasının değerlendirilmekte olduğunu bildirmiştir.

**Madde 9***Aileden Ayrı Düşme***Madde 12***Çocuğun Görüşlerine Saygı***Madde 20***Ailesinden Yoksun Olan Çocuklar***Karar Numarası ve Türü**

2020 /93293 numaralı gizli başvuru hakkında verilen 15/09/2020 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

Başvuran, 18 yaş altı 5 çocuğun dilendiğini/dilendirildiğini görüp 17:40 civarlarında Kütahya çağrı merkezinden bir kişi ile görüşüp müdahale edilmesini talep ettiğini, görüşmedeki personelin bunun onların görevi olmadığını polisi araması gerektiğini söylediğini, ısrar etmesine rağmen bunun onların görevi olmadığını söylemeye devam ettiğini, bu bilgiyi nereden aldığını öğrenmeye çalıştığını, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği yerel yönetimlerin buna dair çalışmalar yaptığını aynı çalışmaların Kütahya Belediyesi tarafından da yapılmasını, belediye bünyesindeki personele bu yasa ve yönetmelik ve sözleşmeler hakkında gerekli bilgilerin verilmesini, gelen ihbarların daha özveri ile işleme alınmasını talep etmiştir.

Sokakta yaşayan, madde bağımlısı olan veya sokakta çalışan çocuklar ile yüksek risk grubunda bulunan mahallelerdeki çocuklara yönelik ortak sosyal destek projelerinin geliştirilmesi, suç çetelerinin eline düşmesini önleyecek özel pilot projelerin hayata geçirilmesi hususlarında çaba gösterilmesi ve Belediye personeli tarafından söz konusu ihbarlara gerekli hassasiyet ve özenin gösterilmesi hususunda personele eğitimlerin verilmesi amacıyla Kütahya Belediye Başkanlığına Gönderme Kararı verilmiştir.

İdare cevabi yazısında Alo 153 Çözüm Masası Çağrı Merkezi personeline gerekli eğitimin verilmesi için bir program hazırlandığını ve en kısa sürede uygulanacağını, ayrıca Belediye olarak Kütahya Valiliğinin Çocuk İşçiliğinin Önlenmesine yönelik oluşturduğu mobil ekibe belediye Zabıta Müdürlüğünden personelin görevlendirildiğini ve bu ekibin aylık rutin çalışmalar yürüttüğünü, bunun yanı sıra Belediye bünyesinde yapılandırılan Uyuşturucu ile Mücadele Merkezinin (UMER) 2/5/2019 tarihinden bu yana 18 yaş altı çocukların ve gençlerin maddi kullanımını engellemeye yönelik bilinçlendirici, farkındalık artırıcı ve önleyici faaliyetler gösterdiğini, konuyla ilgili olarak Yeşilay Derneği ile işbirliği yapıldığını bildirmiştir.



Karar Özeti

Başvuran çocuk sokakta 5 çocuğun dilendiğini/dilendirildiğini görüp belediye personeline söylemiştir. Ancak belediye personeli bu durumun kendi görevi olmadığını belirtmiştir.

Başvuran kişi bu durum üzerine KDK'dan, ilgili belediyede çalışan personele çocukların korunması için bilgi verilmesini ve kendilerine yapılan ihbarlar ile ilgili işlem yapmalarını talep etmiştir.

KDK, belediyeden, sokakta yaşayan, madde bağımlısı olan veya sokakta çalışan çocuklar konusunda hassasiyet gösterilmesi için ve eğitimler sağlanması için talepte bulunmuştur.

Belediye verdiği cevapta ilgili çalışmalara en kısa zamanda başlanacağını belirtmiştir.



Madde 19

Çocuğun Her Türlü Şiddete Karşı Korunması



Karar Numarası ve Türü

2020 /73520 numaralı başvuru hakkında verilen 25/09/2020 tarihli Gönderme Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk, abisinden ağır bir şekilde zorbalık gördüğünü, kendisinin ve ailesinin bu konu hakkında yapabilecekleri şeylerin tükendiğini, ne yapması gerektiğini bilmediğini belirtmekte ve sorununa çözüm üretilmesi talebinde bulunmuştur. Başvuran çocuk ve aile özelinde zaman kaybedilmeksizin profesyonel meslek elemanlarınca ayrıntılı sosyal inceleme yapılması; çocuğun en az zararlar sürece dâhil edilmesi, korunması bakımından güvenlik ve mahremiyet çerçevesinde vaka inceleme ve izlemenin yapılması, yapılacak incelemede çocuğun halen içinde bulunduğu koşullara ait risklerin tanımlanması, çocuğun bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimini engelleyici unsurların ve çözüm önerilerinin ortaya çıkarılması, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereğince herhangi bir koruyucu destekleyici tedbire gerek olup olmadığının da ivedilikle değerlendirilmesi, başvuran çocuğun talebi dikkate alınarak başvuru sürecindeki kaygılarının giderilmesi ve gereği için Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Gönderme kararı verilmiştir.



Karar Özeti

KDK'ya başvuran çocuk, abisinden ağır bir şekilde zorbalık gördüğünü, kendisinin ve ailesinin bu konu hakkında yapabilecekleri şeylerin tükendiğini, ne yapması gerektiğini bilmediğini söylemiş ve sorununa çözüm üretilmesini istemiştir.

KDK, çocuğun korunmasını sağlamak için, başvuruyu hızla Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına göndermiştir.

**Madde 31***Boş Zaman, Oyun Zamanı ve Kültür***Karar Numarası ve Türü**

2019/21820 numaralı başvuru hakkında verilen 07/02/2020 tarihli Gönderme Kararı

**Karar İçeriği**

KDK çocuk internet sayfası üzerinden yapılan başvuruda başvuran çocuk, yaşadığı bölgenin ilçe halk kütüphanesinin kapanış saatinin 22:00'a uzatılmasını ve kütüphanenin pazar günleri de açık olmasını talep etmiştir. Başvuru hakkında yapılan ön inceleme neticesinde, ilgili ilçede ikamet eden çocuk ve gençlerin, bilimsel ve edebi bilgilere kolay ve ücretsiz ulaşım haklarının güvence altına alınması ve idarelerin söz konusu hakların sağlanmasında gerekli ortamı ve düzenlemeleri yapma yükümlülükleri doğrultusunda yeterli kaynak ve personelin sağlanması, kütüphane hizmetlerinin etkin ve profesyonel şekilde sunulması, başvuranın talebinin değerlendirilmesi ve gereği için başvuru Kültür ve Turizm Bakanlığına gönderilmiştir. İdareden gelen 13/03/2020 tarihli cevabi yazı incelendiğinde; Bakanlığın, ilçe halk kütüphanesinin mesai saatleri dışında da hizmet vermesini uygun bulduğu, ilgili kütüphaneye yeterli personel temini hakkında gerekli çalışmaları başlattığı bildirilmiştir.

**Karar Özeti**

KDK'ya başvuran çocuk, yaşadığı bölgenin ilçe halk kütüphanesinin kapanış saatinin 22:00'ye uzatılmasını ve kütüphanenin pazar günleri de açık olmasını talep etmiştir.

KDK çocuğun haklarının gerçekleştirilmesi için talebi Kültür ve Turizm Bakanlığına iletmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bu başvuruyu olumlu karşılayarak gerekli çalışmaları başlattıklarını söylemiştir.



Madde 23

Engelli Çocuklar



Madde 24

Sağlık ve Sağlık Hizmetleri



Madde 26

Sosyal Güvenlik



Karar Numarası ve Türü

2020/63743 numaralı başvuru hakkında verilen Tavsiye Kararı



Karar İçeriği

Başvuran çocuk; 9 yaşında olduğunu, tip-1 diyabet hastası olduğu için günde 8 kere kendi parmağına iğne batırdığını, ayrıca 3 defa yemek öncesinde homolog iğnesi, her akşam yatar-ken lantus iğnesi ve annesinin yaptığı iğnelerin olduğunu, hastalığı nedeniyle **ÇÖZGER** raporunun bulunduğunu, ailesinin maddi durumu olmadığından evde bakım hizmetinden yararlanabilmesi için ilgili idareye yaptıkları başvurunun “kendi ihtiyaçlarını giderebilir” gerekçesiyle reddedildiğini, bu sebeple 21/02/2020 tarihinde Kuruma başvurduğunu, başvurusu üzerine “Gönderme Kararı” verildiğini, ancak aradan geçen zaman zarfında kendilerine herhangi bir dönüş yapılmadığını ifade etmiş olup, evde bakım aylığından faydalandırılmasını talep etmiştir.

Kurum tarafından yapılan değerlendirme neticesinde her ne kadar ÇÖZGER raporuna göre “özel koşul gereksinimi” olduğu tespit edilen ve böylelikle “ağır engelli” tip-1 diyabet hastası 9 yaşındaki çocuk hakkında Evde Bakım Hizmetleri Değerlendirme Heyetleri tarafından

ÇÖZGER Nedir?

ÇÖZGER Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu’dur. Bu rapor yetkili hastaneler tarafından verilir. Raporun verilmesi için çocuklar bu hastanelerde değerlendirilir ve özel bir gereksinimleri olup olmadığına karar verilir. Çocuklar, görme engeli, işitme engeli, diyabet hastalığı, fiziksel engeli, zihinsel yetersizliği, otizm ve benzeri problemleri olması nedeniyle özel gereksinimli sayılabilir ve bu raporu alabilirler.

düzenlenen raporlarda adı geçen engelli çocuğun “bakıma muhtaçlık” kriterini taşımadığından bahisle evde bakım hizmeti yardımıyla faydalanamayacağı yönünde karar verilmişse de yukarıda açıklanan engelli ve çocuk haklarına ilişkin uluslararası ve ulusal mevzuat hükümleri ile engelli çocuğun mevcut hastalığı sebebiyle her gün rutin şekilde birden fazla sayıda iğne olması gerektiği hususları birlikte nazara alındığında; çocuğun vücudunun sayılan tüm bölgelerine günlük yapılması gereken enjeksiyonları tek başına yapması beklenemeyeceği gibi söz konusu hastalığın kişilerde sık sık şeker düzeyinin aşırı düzeyde yükselmesine veya düşmesine bağlı

olarak zaman zaman baygınlık geçirmesine ve komaya girmesine sebebiyet verebildiği, bu nedenle 9 yaşında bir çocuğun yaşından kaynaklı özel gereksinimleri haricinde tip-1 diyabet

hastalığı sebebiyle günlük tedavisinde de başkalarının bakım ve gözetimine gereksinim duya-
bileceği hususunda hiçbir tereddüt bulunmadığı, nitekim engelli çocuğun ÇÖZGER raporunda
"Özel koşul gereksinimi var (ÖKGV)" ibaresinin yer aldığı, Çocuklar İçin Özel Gereksinim De-
ğerlendirmesi Hakkında Yönetmelik'in 15 inci maddesine göre bu ibarenin ilgili mevzuatın uy-
gulanması açısından "ağır engellilik" durumunu ifade ettiği açıkça hüküm altına alındığından,
ağır engelli çocuğun ailesine "bakıma muhtaçlık kriterini taşımadığı" gerekçesiyle evde bakım
hizmeti ücretinin ödenmemesi şeklinde verilen idari kararlarda hukuk ve hakkaniyete uyarlık
görülmemiş olup, "Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik" hü-
kümleri uyarınca düzenlenen ÇÖZGER raporunda "Özel koşul gereksinimi var (ÖKGV)" şeklin-
deki tespiti göre "ağır engelli" olduğu belirlenen tip-1 diyabet hastası başvuranın evde bakım
hizmeti ücretinden faydalandırılması için gerekli idari işlemlerin yerine getirilmesi yönünde
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına tavsiyede bulunulmuştur.



Karar Özeti

Başvuru yapan çocuk, 9 yaşında olduğunu ve Tip-1 Diyabet hastası olduğu için gün boyunca
çok sayıda iğne yapması gerektiğini, bu hastalık nedeniyle ÇÖZGER raporunun olduğunu söy-
lemiştir. Ailesinin maddi durumu da iyi olmadığı için evde bakım hizmetinden yararlanma baş-
vurusu yapmış ancak olumsuz yanıt almışlardır. Çocuk bunun üzerine KDK'ya başvurmuştur.

KDK yaptığı değerlendirmede hem çocuğun hastalığı nedeniyle evde bakım hizmetine ihtiyacı
olduğuna karar vermiş hem de çocuğun özel gereksinim raporunun zaten evde bakım yardımı
için gerekli koşulları taşıdığını tespit etmiştir.

Gerekli işlemlerin yapılması için başvuruyu Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına gön-
dermiştir.

